ព្រះ
ត្រៃបិដកបាឡី
និង
សេចក្ដីប្រែជាភាសាខ្មែរ
សុត្តន្តបិដក
អង្គុត្តរនិកាយ ចតុក្កនិបាត
ចតុត្ថភាគ
៤៣

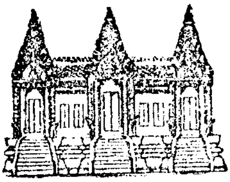

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ព.ស. ២៤៩៦

សុត្តន្តបិដកេ

អង្គុត្តរនិកាយស្ស ចតុក្កនិបាតោ

ចតុត្ថោ ភាគោ

ចតុត្ថបណ្ណាសកោ

ឥន្ទ្រិយវគ្គោ បឋមោ

(១) ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ ឥន្ទ្រិយានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ(១) ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ ឥន្ទ្រិយានីតិ ។

(២) ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ ពលានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ សទ្ធាពលំ វីរិយពលំ សមាធិពលំ បញ្ញាពលំ(២) ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ ពលានីតិ ។

(៣) ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ ពលានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ បញ្ញាពលំ វីរិយពលំ អនវជ្ជពលំ សង្គាហកពលំ(៣) ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ ពលានីតិ ។

---

១ ឱ. ម. សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ ។ ២ ឱ. ម. សតិពលំ សមាធិពលំ ។
៣ ឱ. សង្គាហពលំ ។ ម. សង្គហពលំ ។

សុត្តន្តបិដក

អង្គុត្តរនិកាយ ចតុក្កនិបាត

ចតុត្ថភាគ

ចតុត្ថបណ្ណាសក

ឥន្ទ្រិយវគ្គ ទី ១

[១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥន្ទ្រិយនេះមាន ៤ ។ ឥន្ទ្រិយ ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ ឥន្ទ្រិយគឺសទ្ធា ១ ឥន្ទ្រិយគឺវីរិយៈ ១ ឥន្ទ្រិយគឺសមាធិ ១ ឥន្ទ្រិយគឺបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥន្ទ្រិយមាន ៤ នេះឯង ។

[២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងនេះមាន ៤ ។ កម្លាំង ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ កម្លាំងគឺសទ្ធា ១ កម្លាំងគឺវីរិយៈ ១ កម្លាំងគឺសមាធិ ១ កម្លាំងគឺបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងនេះមាន ៤ ។ កម្លាំង ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ កម្លាំងគឺបញ្ញា ១ កម្លាំងគឺវីរិយៈ ១ កម្លាំងគឺកម្មដែលមិនមានទោស ១ កម្លាំងគឺការសង្គ្រោះ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

(៤) ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ ពលានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ សតិពលំ សមាធិពលំ អនវជ្ជពលំ សង្គាហពលំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ ពលានីតិ ។

(៥) ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ ពលានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ បដិសង្ខានពលំ ភាវនាពលំ អនវជ្ជពលំ សង្គាហពលំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ ពលានីតិ ។

(៦) ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ កប្បស្ស អសង្ខេយ្យានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ យទា ភិក្ខវេ កប្បោ សំវដ្ដោ តិដ្ឋតិ(១) តំ ន សុករំ សង្ខាតុំ ឯត្តកានិ វស្សានីតិ វា ឯត្តកានិ វស្សសតានីតិ វា ឯត្តកានិ វស្សសហស្សានីតិ វា ឯត្តកានិ វស្សសតសហស្សានីតិ វា ។ យទា ភិក្ខវេ កប្បោ សំវដ្ដដ្ឋាយី(២) តិដ្ឋតិ តំ ន សុករំ សង្ខាតុំ ឯត្តកានិ វស្សានីតិ វា ឯត្តកានិ វស្សសតានីតិ វា ឯត្តកានិ វស្សសហស្សានីតិ វា ឯត្តកានិ វស្សសតសហស្សានីតិ វា ។

---

១ ឱ. ម. កប្បោ សំវដ្ដតីតិ ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. ម. សំវដ្ដោ ។

(៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងនេះមាន ៤ ។ កម្លាំង ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ កម្លាំងគឺសតិ ១ កម្លាំងគឺសមាធិ ១ កម្លាំងគឺកម្មដែលមិនមានទោស ១ កម្លាំងគឺការសង្គ្រោះ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

(៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងនេះមាន ៤ ។ កម្លាំង ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ កម្លាំងគឺការពិចារណាមុនហើយទើបធ្វើ ១ កម្លាំងគឺការចំរើនកុសលដែលមិនទាន់មាន ឲ្យមានឡើង ១ កម្លាំងគឺកម្មដែលមិនមានទោស ១ កម្លាំងគឺការសង្គ្រោះ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

(៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសង្ខេយ្យ (កាលដែលយករាប់មិនបាន) នៃកប្បនេះមាន ៤ ។ អសង្ខេយ្យ ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលកប្បសូន្យទៅ តាំងមានឡើង កម្រនឹងរាប់ថា ប៉ុណ្ណេះឆ្នាំ ប៉ុណ្ណេះរយឆ្នាំ ប៉ុណ្ណេះពាន់ឆ្នាំ ឬប៉ុណ្ណេះសែនឆ្នាំ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលកប្បតាំងនៅក្នុងចន្លោះវិនាសទៅ តាំងមានឡើង ក៏កម្រនឹងរាប់ថា ប៉ុណ្ណេះឆ្នាំ ប៉ុណ្ណេះរយឆ្នាំ ប៉ុណ្ណេះពាន់ឆ្នាំ ឬប៉ុណ្ណេះសែនឆ្នាំ ១ ។

យទា ភិក្ខវេ កប្បោ វិវដ្ដោ តិដ្ឋតិ[១] តំ ន សុករំ សង្ខាតុំ ឯត្តកានិ វស្សានីតិ វា ឯត្តកានិ វស្សសតានីតិ វា ឯត្តកានិ វស្សសហស្សានីតិ វា ឯត្តកានិ វស្សសតសហស្សានីតិ វា ។ យទា ភិក្ខវេ កប្បោ វិវដ្ដដ្ឋាយី[២] តិដ្ឋតិ តំ ន សុករំ សង្ខាតុំ ឯត្តកានិ វស្សានីតិ វា ឯត្តកានិ វស្សសតានីតិ វា ឯត្តកានិ វស្សសហស្សានីតិ វា ឯត្តកានិ វស្សសតសហស្សានីតិ វា ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ កប្បស្ស អសង្ខេយ្យានីតិ ។

(៧) ទ្វេមេ ភិក្ខវេ រោគា ។ កតមេ ទ្វេ ។ កាយិកោ ច រោគោ ចេតសិកោ ច រោគោ ។ ទិស្សន្តិ ភិក្ខវេ សត្តា កាយិកេន រោគេន ឯកំបិ វស្សំ អរោគំ[៣] បដិជានមានា ទ្វេបិ វស្សានិ អរោគំ បដិជានមានា តីណិបិ វស្សានិ អរោគំ បដិជានមានា ចត្តារិបិ វស្សានិ អរោគំ បដិជានមានា បញ្ចបិ វស្សានិ អរោគំ បដិជានមានា

---

១ ឱ. ម. កប្បោ វិវដ្ដតីតិ ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. ម. វិវដ្ដោ ។ ៣ ឱ. ម. អារោគ្យំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលកប្បត្រឡប់ចំរើន តាំងមានឡើងវិញ ក៏កម្រនឹងរាប់ថា ប៉ុណ្ណេះឆ្នាំ ប៉ុណ្ណេះរយឆ្នាំ ប៉ុណ្ណេះពាន់ឆ្នាំ ឬប៉ុណ្ណេះសែនឆ្នាំ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលកប្បតាំងនៅក្នុងចន្លោះចំរើន តាំងមានឡើង ក៏កម្រនឹងរាប់ថា ប៉ុណ្ណេះឆ្នាំ ប៉ុណ្ណេះរយឆ្នាំ ប៉ុណ្ណេះពាន់ឆ្នាំ ឬប៉ុណ្ណេះសែនឆ្នាំ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសង្ខេយ្យនៃកប្បមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

(៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រោគនេះមាន ២ យ៉ាង ។ រោគ ២ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺកាយិករោគ (រោគកាយ) ១ ចេតសិករោគ (រោគចិត្ត) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយ រមែងប្រាកដដោយកាយិករោគ តែងប្តេជ្ញាថា មិនមានរោគអស់ ១ ឆ្នាំក៏មាន តែងប្តេជ្ញាថា មិនមានរោគអស់ ២ ឆ្នាំក៏មាន តែងប្តេជ្ញាថា មិនមានរោគអស់ ៣ ឆ្នាំក៏មាន តែងប្តេជ្ញាថា មិនមានរោគអស់ ៤ ឆ្នាំក៏មាន តែងប្តេជ្ញាថា មិនមានរោគអស់ ៥ ឆ្នាំក៏មាន

ទសបិ វស្សានិ អរោគំ បដិជានមានា វីសំបិ វស្សានិ អរោគំ បដិជានមានា តឹសំបិ វស្សានិ អរោគំ បដិជានមានា ចត្តាឡីសំបិ វស្សានិ អរោគំ បដិជានមានា បញ្ញាសំបិ វស្សានិ អរោគំ បដិជានមានា វស្សសតំបិ ភិយ្យោបិ(១) អរោគំ បដិជានមានា ។ តេ ភិក្ខវេ សត្តា ទុល្លភា(២) លោកស្មឹ យេ ចេតសិកេន រោគេន មុហុត្តម្បិ អរោគំ បដិជានន្តិ អញ្ញត្រ ខីណាសវេហិ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ បព្វជិតស្ស រោគា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ មហិច្ឆោ ហោតិ វិឃាតវា អសន្តុដ្ឋោ ឥតរីតរចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេន ។ សោ មហិច្ឆោ សមានោ វិឃាតវា អសន្តុដ្ឋោ ឥតរីតរចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេន បាបិកំ ឥច្ឆំ បណិទហតិ អនវញ្ញប្បដិលាភាយ លាភសក្ការសិលោកប្បដិលាភាយ ។ សោ ឧដ្ឋហតិ ឃដតិ វាយមតិ អនវញ្ញប្បដិលាភាយ

---

១ ឱ. ភិយ្យោបីតិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. សុទុល្លភា ។

តែងប្ដេជ្ញាថា មិនមានរោគអស់ ១០ ឆ្នាំក៏មាន តែងប្ដេជ្ញាថា មិនមានរោគអស់ ២០ ឆ្នាំក៏មាន តែងប្ដេជ្ញាថា មិនមានរោគអស់ ៣០ ឆ្នាំក៏មាន តែងប្ដេជ្ញាថា មិនមានរោគអស់ ៤០ ឆ្នាំក៏មាន តែងប្ដេជ្ញាថា មិនមានរោគអស់ ៥០ ឆ្នាំក៏មាន តែងប្ដេជ្ញាថា មិនមានរោគលើសជាង ១០០ ឆ្នាំក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែថាសត្វទាំងនោះ ដែលប្ដេជ្ញាថា មិនមានរោគដោយចេតសិក សូម្បីត្រឹមតែវេលាមួយស្របក់ប៉ុណ្ណោះ ក៏រកបានដោយកម្រក្នុងលោក វៀរលែងតែព្រះខីណាស្រព ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រោគរបស់បព្វជិតនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ រោគ ៤ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានសេចក្ដីប្រាថ្នាច្រើន មានសេចក្ដីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តនៅជានិច្ច មិនសន្ដោសដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ តាមមានតាមបាន១ ។ កាលភិក្ខុនោះ មានសេចក្ដីប្រាថ្នាច្រើន មានសេចក្ដីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តនៅជានិច្ច មិនសន្ដោសដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ តាមមានតាមបានហើយ រមែងតាំងសេចក្ដីប្រាថ្នាលាមក ដើម្បីបាននូវសេចក្ដីចំរើន ដើម្បីបានលាភសក្ការៈ និងសេចក្ដីសរសើរ១ ។ ភិក្ខុនោះ តែងប្រឹងប្រែង ខ្នះខ្នែង ព្យាយាម ដើម្បីបាននូវសេចក្ដីចំរើន

លាភសក្ការសិលោកប្បដិលាភាយ ។ សោ សទ្ធាយ កុលានិ ឧបសង្កមតិ សទ្ធាយ និសីទតិ សទ្ធាយ ធម្មំ ភាសតិ សទ្ធាយ ឧច្ចារប្បស្សាវំ សន្ធារេតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ បព្ពជិតស្ស ភោគា ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឯវំ សិក្ខិតព្វំ ន មហិច្ឆា[១] ភវិស្សាម វិឃាតចិត្តា អសន្តុដ្ឋា[២] ឥតរីតរចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេន ន បាបិកំ ឥច្ឆំ បណិធហិស្សាម អនវញ្ញប្បដិលាភាយ លាភសក្ការសិលោកប្បដិលាភាយ ន ឧដ្ឋហិស្សាម ន ឃដយិស្សាម[៣] ន វាយមិស្សាម អនវញ្ញប្បដិលាភាយ លាភសក្ការសិលោកប្បដិលាភាយ ខមា ភវិស្សាម សីតស្ស ឧណ្ហស្ស ជិឃច្ឆាយ បិបាសាយ ឌំសមកសវាតាតបសិរឹសបសម្ផស្សានំ ទុរុត្តានំ ទុរាគតានំ វចនបថានំ ឧប្បន្នានំ សារីរិកានំ វេទនានំ ទុក្ខានំ

១ ម. អប្បិច្ឆា ។ ២ ឱ. វិឃាតវគ្គោ អសន្តុដ្ឋា ។ ម. អវិឃាតវគ្គោ សន្តុដ្ឋា ។
៣ ឱ. ម. ន ឃដិស្សាម ។

ដើម្បីបាននូវលាភសក្ការៈ និងសេចក្ដីសរសើរ ១ ។ ភិក្ខុនោះ តែងចូលទៅកាន់ត្រកូល ដើម្បីឲ្យគេរាប់អាន អង្គុយនៅ (ក្នុងត្រកូល) ដើម្បីឲ្យគេរាប់អាន ពោលធម៌ (ក្នុងត្រកូល) ដើម្បីឲ្យគេរាប់អាន អត់ទ្រាំឧច្ចារៈបស្សាវៈ (ក្នុងត្រកូល) ដើម្បីឲ្យគេរាប់អាន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រោគរបស់បព្វជិតមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ នឹងមិនជាអ្នកប្រាថ្នាច្រើន មានសេចក្ដីចង្អៀតចង្អល់ចិត្តទៅជានិច្ច មិនសន្ដោសដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ តាមមានតាមបាន នឹងមិនតាំងសេចក្ដីប្រាថ្នាលាមក ដើម្បីបាននូវសេចក្ដីចំរើន ដើម្បីបាននូវលាភសក្ការៈ និងសេចក្ដីសរសើរ នឹងមិនប្រឹងប្រែង ខ្នះខ្នែង ព្យាយាម ដើម្បីបាននូវសេចក្ដីចំរើន ដើម្បីបានលាភសក្ការៈនិងសេចក្ដីសរសើរនឹងជាអ្នកចេះអត់ទ្រាំ ចំពោះត្រជាក់ក្ដៅ សេចក្ដីឃ្លាន ស្រេក សម្ផស្សនៃរបោម មូស ខ្យល់ កំដៅថ្ងៃនិងពស់តូច ពស់ធំ ចំពោះពាក្យសំដី ដែលអាក្រក់ជួជាតិ ជាអ្នកអត់ធន់ ចំពោះវេទនាដែលកើតឡើង ក្នុងសរីរៈរាងកាយ ដែលជាទុក្ខក្លៀវក្លា ក្រហល់ក្រហាយ ខ្លោចផ្សា មិនត្រជាក់ចិត្ត មិនគាប់ចិត្ត

តិព្វានំ ខរានំ កដុកានំ អសាតានំ អមនាបានំ បាណហរានំ អធិវាសកជាតិកា ភវិស្សាមាតិ ។ ឯវំ ហិ វោ ភិក្ខវេ សិក្ខិតព្វន្តិ ។

(៨) តត្រ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ អាវុសោ ភិក្ខវោតិ ។ អាវុសោតិ ខោ តេ ភិក្ខូ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស បច្ចស្សោសុំ ។ អាយស្មា សារីបុត្តោ ឯតទវោច យោ ហិ កោចិ អាវុសោ ភិក្ខុ វា ភិក្ខុនី វា ចត្តារោ ធម្មេ អត្តនិ សមនុបស្សតិ និដ្ឋមេត្ថ គន្តព្វំ បរិហាយាមិ កុសលេហិ ធម្មេហិ បរិហានមេតំ វុត្តំ ភគវតា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ រាគវេបុល្លត្តំ ទោសវេបុល្លត្តំ មោហវេបុល្លត្តំ គម្ភីរេសុ ខោ បនស្ស ឋានាឋានេសុ បញ្ញាចក្ខុំ នក្កមតិ ។ យោ ហិ កោចិ អាវុសោ ភិក្ខុ វា ភិក្ខុនី វា ឥមេ ចត្តារោ ធម្មេ អត្តនិ សមនុបស្សតិ និដ្ឋមេត្ថ គន្តព្វំ បរិហាយាមិ កុសលេហិ ធម្មេហិ បរិហានមេតំ វុត្តំ ភគវតា ។

ដែលអាចនឹងឆក់យកជីវិតទៅបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនេះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ ។

(៨) ក្នុងទីនោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ បានហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ បានទទួលស្តាប់ពាក្យព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុថា ម្នាលអាវុសោ ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ បានពោលដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ សហធម្មិកឯណាមួយ ជាភិក្ខុក្តី ភិក្ខុនីក្តី ពិចារណាឃើញធម៌ ៤ ប្រការដែលមាននៅក្នុងខ្លួន គប្បីចូលចិត្តបានថា អាត្មាអញសាបសូន្យ ចាកកុសលធម៌ទាំងឡាយ ព្រោះការដែលមានធម៌ ៤ ប្រការនេះ នៅក្នុងខ្លួននុ៎ះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ។ ធម៌ ៤ ប្រការ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺការដុះដាលរាគៈ ១ ការដុះដាលទោសៈ ១ ការដុះដាលមោហៈ ១ ទឹងមិនមានបញ្ញាចក្ខុប្រព្រឹត្តទៅក្នុងឋានៈ ទឹងអដ្ឋានៈដ៏ជ្រាលជ្រៅ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សហធម្មិកឯណាមួយ ជាភិក្ខុក្តី ភិក្ខុនីក្តី ពិចារណាឃើញធម៌ ៤ ប្រការនេះ មាននៅក្នុងខ្លួន គប្បីចូលចិត្តថា អាត្មាអញសាបសូន្យ ចាកកុសលធម៌ ព្រោះការដែលមានធម៌ ៤ ប្រការនេះ នៅក្នុងខ្លួននុ៎ះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហៅថាជាសេចក្តីសាបសូន្យ ។

យោ ហិ កោចិ អាវុសោ ភិក្ខុ វា ភិក្ខុនី វា ចត្តារោ ធម្មេ អត្តនិ សមនុបស្សតិ និដ្ឋមេត្ថ គន្តព្វំ ន បរិហាយតិ កុសលេហិ ធម្មេហិ អបរិហានមេតំ វុត្តំ ភគវតា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ភគតនុត្តំ ទោសគតនុត្តំ មោហគតនុត្តំ គម្ភីរេសុ ខោ បនស្ស ឋានាឋានេសុ បញ្ញាចក្ខុំ គមតិ ។ យោ ហិ កោចិ អាវុសោ ភិក្ខុ វា ភិក្ខុនី វា ឥមេ ចត្តារោ ធម្មេ អត្តនិ សមនុបស្សតិ និដ្ឋមេត្ថ គន្តព្វំ ន បរិហាយតិ កុសលេហិ ធម្មេហិ អបរិហានមេតំ វុត្តំ ភគវតាតិ ។

(៩) ឯកំ សមយំ អាយស្មា អានន្ទោ កោសម្ពិយំ វិហរតិ ឃោសិតារាមេ ។ អថខោ អញ្ញតរា ភិក្ខុនី អញ្ញតរំ បុរិសំ អាមន្តេសិ ឯហិ ត្វំ អម្ភោ បុរិស យេន អយ្យោ អានន្ទោ តេនុបសង្កម ឧបសង្កមិត្វា មម វចនេន អយ្យស្ស អានន្ទស្ស បាទេ សិរសា វន្ទ

ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ សហធម្មិកឯណាមួយ ជាភិក្ខុក្តី ភិក្ខុនីក្តី ពិចារណាឃើញធម៌ ៤ ប្រការដែលមានក្នុងខ្លួន គប្បីចូលចិត្តថា អាត្មាអញមិនសាបសូន្យ ចាកកុសលធម៌ទាំងឡាយ ព្រោះការដែលមានធម៌ ៤ ប្រការនេះ នៅក្នុងខ្លួននុ៎ះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហៅថាជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ។ ធម៌ ៤ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺការស្រោលស្តើងរាគៈ ១ ការស្រោលស្តើងទោសៈ ១ ការស្រោលស្តើងមោហៈ ១ មានបញ្ញាចក្ខុ ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងឋានៈនិងអដ្ឋានៈដ៏ជ្រាលជ្រៅ ១ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ សហធម្មិកឯណាមួយ ជាភិក្ខុក្តី ភិក្ខុនីក្តី ពិចារណាឃើញធម៌ទាំង ៤ ប្រការនេះ ដែលមាននៅក្នុងខ្លួន គប្បីចូលចិត្តថា អាត្មាអញមិនសាបសូន្យ ចាកកុសលធម៌ទាំងឡាយឡើយ ព្រោះការដែលមានធម៌ ៤ ប្រការនេះ នៅក្នុងខ្លួននុ៎ះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហៅថាជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ។

(៩) សម័យមួយ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ គង់នៅក្នុងឃោសិតារាម ជិតក្រុងកោសម្ពី ។ គ្រានោះ ភិក្ខុនី ១ រូប បានហៅបុរសម្នាក់ មកបង្គាប់ថា នែបុរសអើយ ចូរអ្នកមកអាយ ចូរអ្នកចូលគាល់ព្រះអានន្ទជាម្ចាស់ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះបាទា ព្រះអានន្ទជាម្ចាស់ ដោយត្បូងតាមពាក្យរបស់យើងថា

ឥត្ថន្នាមា ភន្តេ ភិក្ខុនី អាពាធិកិនី ទុក្ខិតា ពាឡ្ហគិលានា សា អយ្យស្ស អានន្ទស្ស បាទេ សិរសា វន្ទតិ ឯវញ្ច វទេហិ សាធុ កិរ ភន្តេ អយ្យោ អានន្ទោ យេន ភិក្ខុនុបស្សយោ យេន សា ភិក្ខុនី តេនុបសង្កមតុ អនុកម្បំ ឧបាទាយាតិ ។ ឯវំ អយ្យេតិ ខោ សោ បុរិសោ តស្សា ភិក្ខុនិយា បដិស្សុណិត្វា យេនាយស្មា អានន្ទោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ បុរិសោ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ឯតទវោច ឥត្ថន្នាមា ភន្តេ ភិក្ខុនី អាពាធិកិនី ទុក្ខិតា ពាឡ្ហគិលានា សា អយ្យស្ស អានន្ទស្ស បាទេ សិរសា វន្ទតិ ឯវញ្ច វទេតិ សាធុ កិរ ភន្តេ អយ្យោ(១) អានន្ទោ យេន ភិក្ខុនុបស្សយោ យេន សា ភិក្ខុនី តេនុបសង្កមតុ អនុកម្បំ ឧបាទាយាតិ ។ អធិវាសេសិ អាយស្មា អានន្ទោ តុណ្ហីភាវេន ។ អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ បុព្វណ្ហសមយំ(២) និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ

---

១ ឱ. ម. អាយស្មា ។ ២ ឱ. ម. បុព្វណ្ហសមយន្តិ ន ទិស្សតិ ។

បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន ភិក្ខុឈ្មោះនេះ មានអាពាធ ទទួលទុក្ខវេទនា ឈឺធ្ងន់ នាំក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទា ព្រះអានន្ទជាម្ចាស់ដោយត្បូងដូច្នេះ ហើយបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា សូមព្រះអានន្ទជាម្ចាស់ករុណាចូលទៅសួរភិក្ខុនោះ ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុ ដោយអាស្រ័យសេចក្ដីអនុគ្រោះផងចុះ ។ បុរសនោះ ក៏ទទួលពាក្យនាំភិក្ខុនោះថា ព្រះករុណា នាំម្ចាស់ ហើយក៏ចូលទៅរកព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ ទើបថ្វាយបង្គំព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះបុរសនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបទូលព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន ភិក្ខុឈ្មោះនេះមានអាពាធ ទទួលទុក្ខវេទនា ឈឺធ្ងន់ នាំក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទាព្រះអានន្ទជាម្ចាស់ដោយត្បូងរួច នាំពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមព្រះអានន្ទជាម្ចាស់ ករុណាចូលទៅសួរភិក្ខុនោះ ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុ ដោយអាស្រ័យសេចក្ដីអនុគ្រោះផងចុះ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ទទួលនិមន្តដោយតុណ្ហីភាព ។ លំដាប់នោះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ស្លៀកស្បង់ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ

យេន ភិក្ខុនុបស្សយោ តេនុបសង្កមិ ។ អទ្ទសា ខោ សា ភិក្ខុនី អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វា សសីសំ បារុបិត្វា មញ្ចកេ និបជ្ជិ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ យេន សា ភិក្ខុនី តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ និសជ្ជ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ តំ ភិក្ខុនឹ ឯតទវោច អាហារសម្ភូតោ អយំ ភគិនិ កាយោ អាហារំ និស្សាយ អាហារោ បហាតព្វោ តណ្ហាសម្ភូតោ អយំ ភគិនិ កាយោ តណ្ហំ និស្សាយ តណ្ហា បហាតព្វា មានសម្ភូតោ អយំ ភគិនិ កាយោ មានំ និស្សាយ មានោ បហាតព្វោ មេថុនសម្ភូតោ អយំ ភគិនិ កាយោ មេថុនោ បហាតព្វោ មេថុនោ សេតុឃាតោ(១) វុត្តោ ភគវតា ។ អាហារសម្ភូតោ អយំ ភគិនិ កាយោ អាហារំ និស្សាយ អាហារោ បហាតព្វោតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ឥធ ភគិនិ ភិក្ខុ បដិសង្ខា យោនិសោ អាហារំ អាហារេតិ នេវ ទវាយ ន មទាយ

---

១ ឱ. ម. កាយោ មេថុនោ ច សេតុឃាតោតិ ទិស្សន្តិ ។

ហើយចូលទៅកាន់លំនៅនាងភិក្ខុនី ។ ឯភិក្ខុនីនោះ បានឃើញព្រះ
អានន្ទដ៏មានអាយុ និមន្តមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏សិងលើ
គ្រែដណ្ដប់ទទូរទាំងក្បាល ។ លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ
ចូលទៅត្រង់ទីដែលនាងភិក្ខុនីនោះនៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើ
អាសនៈ ដែលគេក្រាលទុក ៗ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ គង់ហើយ
ទើបនិយាយទៅនឹងនាងភិក្ខុនីនោះ ដូច្នេះថា ម្នាលនាង កាយនេះ កើត
មកដោយអាហារ បុគ្គលអាស្រ័យនូវអាហារហើយ គប្បីលះអាហារ
ចេញ ម្នាលនាង កាយនេះ កើតមកដោយតណ្ហា បុគ្គលអាស្រ័យនូវ
តណ្ហាហើយ គប្បីលះតណ្ហាចេញ ម្នាលនាង កាយនេះ កើតមក
ដោយមានះ បុគ្គលអាស្រ័យនូវមានះហើយ គប្បីលះមានះចេញ
ម្នាលនាង កាយនេះ កើតមកដោយមេថុន បុគ្គលត្រូវលះបង់នូវមេថុន
ចេញ ព្រោះថាមេថុននោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ជាទោសសម្រាប់
នូវហេតុ ៗ ក៏ពាក្យដែលយើងពោលហើយថា ម្នាលនាង កាយនេះ
កើតមកដោយអាហារ បុគ្គលអាស្រ័យនូវអាហារហើយ គប្បីលះអាហារ
ចេញ ដូច្នេះនេះ ពាក្យនុ៎ះ យើងបានពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុ
អ្វី ៗ ម្នាលនាង ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បរិភោគនូវអាហារ ពិចារណា
ដោយឧបាយ មិនបរិភោគដើម្បីលេងទេ មិនបរិភោគដើម្បីស្រវឹងទេ

ន មណ្ឌនាយ ន វិភូសនាយ យាវទេវ ឥមស្ស កាយស្ស ឋិតិយា យាបនាយ វិហឹសុបរតិយា ព្រហ្មចរិយានុគ្គហាយ ឥតិ បុរាណញ្ច វេទនំ បដិហង្ខាមិ នវញ្ច វេទនំ ន ឧប្បាទេស្សាមិ យាត្រា ច មេ ភវិស្សតិ អនវជ្ជតា ច ផាសុវិហារោ ចាតិ ។ សោ អបរេន សមយេន អាហារំ និស្សាយ អាហារំ បជហតិ ។ អាហារសម្ភូតោ អយំ ភគិនិ កាយោ អាហារំ និស្សាយ អាហារោ បហាតព្វោតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ តណ្ហាសម្ភូតោ អយំ ភគិនិ កាយោ តណ្ហំ និស្សាយ តណ្ហា បហាតព្វាតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ឥធ ភគិនិ ភិក្ខុ សុណាតិ ឥត្ថន្នាមោ កិរ ភិក្ខុ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតីតិ ។

មិនបរិភោគដើម្បីប្រដាប់ទេ មិនបរិភោគដើម្បីស្អិតស្អាងទេ បរិភោគត្រាន់តែដើម្បីតាំងនៅនៃកាយនេះ ដើម្បីញ៉ាំងជីវិតិន្ទ្រិយឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកំចាត់បង់សេចក្តីលំបាក ដើម្បីអនុគ្រោះព្រហ្មចរិយធម៌ គឺបរិភោគដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងកំចាត់បង់នូវវេទនាចាស់ផង ទាំងមិនឲ្យវេទនាថ្មីកើតឡើងផង ការប្រព្រឹត្តទៅនៃឥរិយាបថ ៤ ក្តី ការមិនមានទោសគឺមិនប្រទូសកាយ មិនប្រទូសចិត្តក្តី ការនៅជាសុខក្តី នឹងមានដល់អាត្មាអញ ។ លុះសម័យខាងក្រោយមក ភិក្ខុនោះក៏អាស្រ័យអាហារហើយ លះបង់អាហារចេញ ។ ពាក្យណាដែលយើងពោលហើយថា ម្នាលនាង កាយនេះ កើតមកដោយអាហារ បុគ្គលអាស្រ័យនូវអាហារហើយ គប្បីលះអាហារចេញចុះ ពាក្យនុ៎ះដែលយើងពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។ ក៏ពាក្យថា ម្នាលនាង កាយនេះ កើតមកដោយតណ្ហា បុគ្គលអាស្រ័យនូវតណ្ហាហើយ គប្បីលះតណ្ហាចេញចុះនេះ យើងបានពោលហើយ ពាក្យនុ៎ះដែលយើងពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្នាលនាង ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានឮដំណឹងថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេចដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ។

តស្ស ឯវំ ហោតិ កុទាស្សុ នាម អហំបិ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរិស្សាមីតិ ។ សោ អបរេន សមយេន តណ្ហំ និស្សាយ តណ្ហំ បជហតិ ។ តណ្ហាសម្ភូតោ អយំ ភគិនិ កាយោ តណ្ហំ និស្សាយ តណ្ហា បហាតព្វាតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ មានសម្ភូតោ អយំ ភគិនិ កាយោ មានំ និស្សាយ មានោ បហាតព្វោតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ឥធ ភគិនិ ភិក្ខុ សុណាតិ ឥត្ថន្នាមោ កិរ ភិក្ខុ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតីតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ សោ ហិ នាម អាយស្មា

ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា កាលណាហ្ន៎ អាត្មាអញនឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ។ លុះសម័យខាងក្រោយមក ភិក្ខុនោះក៏អាស្រ័យនូវតណ្ហាហើយ លះបង់តណ្ហាបាន ។ ពាក្យណាដែលយើងពោលហើយថា ម្នាលនាង កាយនេះ កើតមកដោយតណ្ហា បុគ្គលអាស្រ័យនូវតណ្ហាហើយ គប្បីលះតណ្ហាចេញដូច្នេះ ពាក្យនុ៎ះយើងបានពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។ ពាក្យដែលថា ម្នាលនាង កាយនេះ កើតមកដោយមានះ បុគ្គលអាស្រ័យនូវមានះហើយ គប្បីលះមានះចេញដូច្នេះនេះ យើងបានពោលហើយ ពាក្យនុ៎ះ ដែលយើងពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្នាលនាង ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះបានឮដំណឹងថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អម្បាលយ៉ាងលោកដ៏មានអាយុនោះ

អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរិស្សតិ កិមង្គំ បនាហន្តិ ។ សោ អបរេន សមយេន មានំ និស្សាយ មានំ បជហតិ ។ មានសម្ភូតោ អយំ ភគិនិ កាយោ មានំ និស្សាយ មានោ បហាតព្វោតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ មេថុនសម្ភូតោ អយំ ភគិនិ កាយោ មេថុនោ បហាតព្វោ មេថុនោ សេតុឃាតោ(១) វុត្តោ ភគវតាតិ ។ អថខោ សា ភិក្ខុនី មញ្ចកា វុដ្ឋហិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា អាយស្មតោ អានន្ទស្ស បាទេសុ សិរសា និបតិត្វា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ឯតទវោច អច្ចយោ មំ ភន្តេ អច្ចគមា យថាពាលំ យថាមូឡ្ហំ យថាអកុសលំ យាហំ ឯវមកាសឹ តស្សា មេ ភន្តេ អយ្យោ អានន្ទោ អច្ចយំ អច្ចយតោ បដិគ្គណ្ហាតុ អាយតឹ សំវរាយាតិ ។

---

១ ឱ. ម. កាយោ មេថុនោ ច សេតុឃាតោតិ ទិស្សតិ ។

បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុង បច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ចំណែកអាត្មាអញ ចាំបាច់និយាយធ្វើអ្វី ។ លុះសម័យខាងក្រោយមក ភិក្ខុនោះអាស្រ័យមានះ ហើយលះបង់មានះបាន ។ ពាក្យណាដែលយើងពោលហើយថា ម្នាលនាង កាយនេះ កើតមកដោយមានះ បុគ្គលអាស្រ័យនូវមានះហើយ គប្បីលះមានះចេញដូច្នេះ ពាក្យនុ៎ះយើងបានពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។ ម្នាលនាង កាយនេះ កើតមកដោយមេថុន បុគ្គលត្រូវលះបង់នូវមេថុនចេញ ព្រោះមេថុននោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថាជាទោស តែងសម្លាប់នូវហេតុ ។ លំដាប់នោះ នាងភិក្ខុនីនោះ ក្រោកអំពីគ្រែហើយ ធ្វើឧត្តរាសង្គៈឆៀងស្មាម្ខាង ក្រាបចុះទៀបព្រះបាទានៃព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុដោយសិរសា ហើយពោលខមាទោស នឹងព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុដូច្នេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ទោសកំហុសត្រូវនូវខ្ញុំម្ចាស់ហើយ ដោយខ្ញុំម្ចាស់ជាស្ត្រីល្ងង់ ជាស្ត្រីវង្វេង ជាស្ត្រីមិនឈ្លាសវៃ យ៉ាងណា ខ្ញុំម្ចាស់ឯណាបានធ្វើអំពើយ៉ាងនេះ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមព្រះអានន្ទជាម្ចាស់ អត់នូវទោសកំហុស តាមទោសកំហុសដល់ខ្ញុំម្ចាស់នោះ ដើម្បីនឹងសង្រួមតទៅ ។

តគ្ឃ តំ កភិធិ អច្ចយោ អច្ចគមា យថាពាលំ យថាមូឡ្ហំ យថាអកុសលំ យា ត្វំ ឯវមកាសិ យតោ ច ខោ ត្វំ កភិធិ អច្ចយំ អច្ចយតោ ទិស្វា យថាធម្មំ បដិករោសិ តន្តេ មយំ បដិគ្គណ្ហាម វុឌ្ឍិហេសា កភិធិ អរិយស្ស វិនយេ យា(១) អច្ចយំ អច្ចយតោ ទិស្វា យថាធម្មំ បដិករោតិ អាយតឹ សំវរំ អាបជ្ជតីតិ ។

(១០) សុគតោ វា ភិក្ខវេ លោកេ តិដ្ឋមានោ សុគតវិនយោ វា តទស្ស ពហុជនហិតាយ ពហុ-ជនសុខាយ លោកានុកម្បាយ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សានំ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ សុគតោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ តថាគតោ លោកេ ឧប្បជ្ជតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ

---

១ ឱ. ម. យោ ។

ព្រះអានន្ទតបថា អើនាង ទោសកំហុសត្រូវនាងហើយ ដោយសារនាងជាស្ត្រីល្ងង់ ជាស្ត្រីវង្វេង ជាស្ត្រីមិនឈ្លាសវៃ យ៉ាងណា នាងបានធ្វើអំពើយ៉ាងនេះ ម្នាលនាង កាលណាបើនាងឃើញទោសកំហុសតាមទោសកំហុស ហើយសំដែងឲ្យសមគួរតាមធម៌ យើងនឹងទទួលទោសកំហុសនោះរបស់នាង ម្នាលនាង ស្ត្រីឯណាបានឃើញទោសកំហុស តាមទោសកំហុស ហើយសំដែងឲ្យសមគួរតាមធម៌ ដល់នូវសេចក្តីសង្រួមតទៅ នោះជាសេចក្តីចំរើន របស់ស្ត្រីនោះ ក្នុងវិន័យរបស់ព្រះអរិយៈ ។

(១០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលព្រះសុគតក្តី វិន័យព្រះសុគតក្តី ប្រតិស្ឋាននៅក្នុងលោក ការនោះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីអនុគ្រោះដល់សត្វលោក ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះព្រះសុគតដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះតថាគតកើតឡើង ក្នុងលោកនេះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គបរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានិងចរណៈ ព្រះអង្គមានដំណើរល្អ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ព្រះអង្គប្រសើរដោយសីលាទិគុណរកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ព្រះអង្គជាអ្នកទូន្មាននូវបុរសដែលគួរទូន្មានបាន

សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវា ។ អយំ ភិក្ខវេ សុគតោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ សុគតវិនយោ ។ សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ ។ អយំ ភិក្ខវេ សុគតវិនយោ ។ ឯវំ(១) សុគតោ វា ភិក្ខវេ លោកេ តិដ្ឋមានោ សុគតវិនយោ វា តទស្ស ពហុជនហិតាយ ពហុជនសុខាយ លោកានុកម្បាយ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សានំ ។

ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ធម្មា សទ្ធម្មស្ស សម្មោសាយ អន្តរធានាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ ទុគ្គហិតំ សុត្តន្តំ បរិយាបុណន្តិ ទុន្និក្ខិត្តេហិ បទព្យញ្ជនេហិ ទុន្និក្ខិត្តស្ស ភិក្ខវេ បទព្យញ្ជនស្ស អត្ថោបិ ទុន្នយោ ហោតិ ។

---

១ ឱ. ឯវំសន្តោ នត្ថិ ។

ព្រះអង្គជាសាស្តានៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវចតុរារិយសច្ច ព្រះអង្គលែងវិលមកកាន់ភពថ្មីទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាព្រះសុគត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះវិន័យព្រះសុគតដូចម្តេច ។ ព្រះសុគតនោះ ទ្រង់សំដែងធម៌ពីរោះបទដើម ពីរោះបទកណ្តាល ពីរោះបទចុង ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈ ប្រកបដោយអត្ថ ប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ដ៏បរិបូណ៌ បរិសុទ្ធទាំងអស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាវិន័យព្រះសុគត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលព្រះសុគតក្តី វិន័យព្រះសុគតក្តី ប្រតិស្ឋានទៅ ក្នុងលោកយ៉ាងនេះ ការនោះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់ជនច្រើន ដើម្បីអនុគ្រោះ ដល់សត្វលោក ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៤ ប្រការនេះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីវិនាសសាបសូន្យនៃព្រះសទ្ធម្ម ។ ធម៌ ៤ ប្រការតើអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ រៀនព្រះសូត្រដែលខ្លួនរៀនខុស ដោយបទនិងព្យញ្ជនៈដែលរៀបរៀងខុសលំដាប់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បទនិងព្យញ្ជនៈដែលរៀបរៀងខុសលំដាប់ រមែងយល់សេចក្តីបានដោយលំបាក ។

អយំ ភិក្ខវេ បឋមោ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស សម្មោសាយ
អន្តរធានាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ
ទុព្វចា ហោន្តិ ទោវចស្សករណេហិ ធម្មេហិ សមន្នា-
គតា អក្ខមា អប្បទក្ខិណគ្គាហិនោ អនុសាសនឹ ។
អយំ ភិក្ខវេ ទុតិយោ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស សម្មោសាយ
អន្តរធានាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ យេ តេ
ភិក្ខូ ពហុស្សុតា អាគតាគមា ធម្មធរា វិនយធរា
មាតិកាធរា តេ ន សក្កច្ចំ សុត្តន្តំ បរំ វាចេន្តិ
តេសំ អច្ចយេន ឆិន្នមូលកោ សុត្តន្តោ ហោតិ
អប្បដិសរណោ ។ អយំ ភិក្ខវេ តតិយោ ធម្មោ
សទ្ធម្មស្ស សម្មោសាយ អន្តរធានាយ សំវត្តតិ ។
បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ថេរា ភិក្ខូ ពាហុលិកា ហោន្តិ
សាថលិកា ឱក្កមនេ បុព្វង្គមា បវិវេកេ និក្ខិត្តធុរា
ន វីរិយំ អារភន្តិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិ-
គតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីវិនាសសាបសូន្យនៃព្រះសទ្ធម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយ ជាមនុស្សដែលគេប្រដៅបានដោយក្រ ប្រកបដោយធម៌ដែលធ្វើឲ្យគេប្រដៅក្រ ជាអ្នកមិនចេះអត់ធន់ មិនទទួលពាក្យប្រៀនប្រដៅខាងស្តាំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ២ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីវិនាសសាបសូន្យនៃព្រះសទ្ធម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានសេចក្តីចេះដឹងច្រើន មានអាគមគឺនិកាយដ៏ស្ទាត់ ចងចាំនូវធម៌ ចងចាំនូវវិន័យ ចងចាំនូវមាតិកា ភិក្ខុទាំងនោះ មិនញ៉ាំងបុគ្គលដទៃឲ្យរៀនព្រះសូត្រដោយគោរព លុះអំពេកើះទៅមុខ ព្រះសូត្ររបស់ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ដាច់មូលលែងប្រតិស្ឋាននៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ៣ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីវិនាសសាបសូន្យនៃព្រះសទ្ធម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយ ជាថេរៈជាអ្នកប្រតិបត្តិ ដើម្បីឲ្យកើតបច្ច័យច្រើន ប្រតិបត្តិបន្ធូរបន្ថយ ជាប្រធានក្នុងការប្រតិបត្តិបន្ធូរបន្ថយ ជាអ្នកដាក់ធុរៈក្នុងវិវេក មិនប្រារព្ធព្យាយាម ដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់ដល់ ដើម្បីសម្រេចគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានសម្រេច ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់

តេសំ បច្ឆិមា ជនតា ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជតិ សាបិ ហោតិ ពាហុល្លិកា សាថលិកា ឱក្កមនេ បុព្វង្គមា បវិវេកេ និក្ខិត្តធុរា ន វីរិយំ អារភតិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ ។ អយំ ភិក្ខវេ ចតុត្ថោ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស សម្មោសាយ អន្តរធានាយ សំវត្តតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ ធម្មា សទ្ធម្មស្ស សម្មោសាយ អន្តរធានាយ សំវត្តន្តិ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ធម្មា សទ្ធម្មស្ស ឋិតិយា អសម្មោសាយ អនន្តរធានាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ សុគ្គហិតំ សុត្តន្តំ បរិយាបុណន្តិ សុនិក្ខិត្តេហិ បទព្យញ្ជនេហិ សុនិក្ខិត្តស្ស ភិក្ខវេ បទព្យញ្ជនស្ស អត្ថោបិ សុនយោ ហោតិ ។ អយំ ភិក្ខវេ បឋមោ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស ឋិតិយា អសម្មោសាយ អនន្តរធានាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ សុវចា ហោន្តិ

ប្រជុំនៃជនដែលកើតខាងក្រោយគឺ សទ្ធិវិហារិក និងអន្តេវាសិក ក៏យកតម្រាប់តាមភិក្ខុជាថេរៈទាំងនោះ ប្រជុំនៃជនទាំងនោះឯង ជាអ្នកប្រតិបត្តិដើម្បីឲ្យកើតបច្ច័យច្រើន ប្រតិបត្តិបន្ធូរបន្ថយ ជាប្រធានក្នុងការប្រតិបត្តិបន្ធូរបន្ថយ ជាអ្នកដាក់ធុរៈក្នុងវិវេក មិនប្រារព្ធព្យាយាម ដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់ដល់ ដើម្បីសម្រេចគុណវិសេសដែលខ្លួនមិនទាន់បានសម្រេច ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវគុណវិសេសដែលខ្លួនមិនទាន់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ៤ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីវិនាសសាបសូន្យនៃព្រះសទ្ធម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៤ យ៉ាងនេះឯង ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីវិនាសសាបសូន្យនៃព្រះសទ្ធម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៤ នេះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីតាំងនៅនៃព្រះសទ្ធម្ម មិនឲ្យវិនាសសាបសូន្យទៅ ។ ធម៌ ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះរៀនព្រះសូត្រ ដែលខ្លួនរៀនត្រូវ ដោយបទនិងព្យញ្ជនៈ ដែលរៀបរៀងត្រូវ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បទនិងព្យញ្ជនៈ ដែលរៀបរៀងត្រូវរមែងយល់សេចក្តីបានងាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីតាំងនៅនៃព្រះសទ្ធម្ម មិនឲ្យវិនាសសាបសូន្យទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយ ជាអ្នកប្រដៅងាយ

សោវចស្សករណេហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតា ខមា បទក្ខិណគ្គាហិនោ អនុសាសនិំ ។ អយំ ភិក្ខវេ ទុតិយោ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស ឋិតិយា អសម្មោសាយ អនន្តរធានាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ យេ តេ ភិក្ខូ ពហុស្សុតា អាគតាគមា ធម្មធរា វិនយធរា មាតិកាធរា តេ សក្កច្ចំ សុត្តន្តំ បរំ វាចេន្តិ តេសំ អច្ចយេន អច្ឆិន្នមូលកោ សុត្តន្តោ ហោតិ សប្បដិសរណោ ។ អយំ ភិក្ខវេ តតិយោ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស ឋិតិយា អសម្មោសាយ អនន្តរ-ធានាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ថេរា ភិក្ខូ ន ពាហុលិកា ហោន្តិ ន សាថលិកា ឱក្កមនេ និក្ខិត្តធុរា បវិវេកេ បុព្វង្គមា វិរិយំ អារភន្តិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ តេសំ បច្ឆិមា ជនតា ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជតិ សាបិ ហោតិ ន ពាហុលិកា ន សាថលិកា

ប្រកបដោយធម៌ ធ្វើឲ្យជាអ្នកប្រដៅងាយ ជាអ្នកចេះអត់ធន់ ទទួលនូវពាក្យប្រៀនប្រដៅខាងស្តាំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ២ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីតាំងនៅនៃព្រះសទ្ធម្ម មិនឲ្យវិនាសសាបសូន្យទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានសេចក្តីចេះដឹងច្រើន មានអាគមគឺនិកាយដ៏ស្ទាត់ ចងចាំនូវធម ចងចាំនូវវិន័យ ចងចាំនូវមាតិកា ភិក្ខុទាំងនោះ ញុំាងបុគ្គលដទៃឲ្យរៀននូវព្រះសូត្រដោយគោរព លុះអំណើះទៅមុខ ព្រះសូត្ររបស់ភិក្ខុទាំងនោះ មិនបានដាច់ឫស តាំងនៅតៗគ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ៣ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីតាំងនៅនៃព្រះសទ្ធម្ម មិនឲ្យវិនាសសាបសូន្យទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈ មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីឲ្យកើតបច្ច័យច្រើន មិនប្រតិបត្តិបន្ធូរបន្ថយ ដាក់ធុរៈចុះក្នុងការប្រតិបត្តិបន្ធូរបន្ថយចេញ ជាប្រធានក្នុងវិវេក ប្រារព្ធព្យាយាមដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់ដល់ ដើម្បីសម្រេចគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់សម្រេច ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ប្រជុំជនដែលកើតខាងក្រោយ គឺសទ្ធិវិហារិកនិងអន្តេវាសិក ក៏យកតម្រាប់តាមភិក្ខុទាំងនោះ ប្រជុំជនទាំងនោះឯង ជាអ្នកមិនប្រតិបត្តិឲ្យកើតបច្ច័យច្រើន មិនប្រតិបត្តិបន្ធូរបន្ថយ

ឱក្កមនេ និក្ខិត្តធុរា បវិវេកេ បុព្វង្គមា វីរិយំ អារភតិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ ។ អយំ ភិក្ខវេ ចតុត្ថោ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស ឋិតិយា អសម្មោសាយ អនន្តរធានាយ សំវត្តតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ ធម្មា សទ្ធម្មស្ស ឋិតិយា អសម្មោសាយ អនន្តរធានាយ សំវត្តន្តីតិ ។

ឥន្ទ្រិយវគ្គោ បឋមោ ។

តស្សុទ្ទានំ

ឥន្ទ្រិយានិ ពលានិ
បញ្ញាសតិសង្ខាតំ បញ្ចមំ
កប្បោ រោគោ បរិហានិ ភិក្ខុនី
សុគតវិនយេន តេ ទសាតិ ។

ជាអ្នកដាក់ធុរៈចុះកន្លងការប្រតិបត្តិបន្ទាបបន្ថយ ជាប្រធានក្នុងវិវេក ប្រារព្ធព្យាយាម ដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីសម្រេចគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានសម្រេច ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ៤ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីតាំងនៅនៃព្រះសទ្ធម្ម មិនឲ្យវិនាស សាបសូន្យទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៤ យ៉ាងនេះឯង ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីតាំងនៅនៃព្រះសទ្ធម្ម មិនឲ្យវិនាស សាបសូន្យទៅ ។

ចប់ ឥន្ទ្រិយវគ្គ ទី ១ ។

ឧទ្ទាននៃឥន្ទ្រិយវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីឥន្ទ្រិយ ១ អំពីពលៈ ៣ គឺសទ្ធាពលៈ ១
បញ្ញាពលៈ ១ សតិពលៈ ១ ទីងបដិសង្ខានពលៈ ១
ជាគំរប់ ៥ អំពីកប្ប ១ អំពីរោគ ១ អំពីការសាបសូន្យ ១
អំពីនាងភិក្ខុនី ១ អំពីព្រះសុគតនិងវិន័យរបស់ព្រះសុគត ១
រួមត្រូវជា ១០ ។

បដិបទាវគ្គោ ទុតិយោ

(១១) ចតស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ បដិបទា ។ កតមា ចតស្សោ ។ ទុក្ខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា ទុក្ខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ ចតស្សោ បដិបទាតិ ។

(១២) ចតស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ បដិបទា ។ កតមា ចតស្សោ ។ ទុក្ខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា ទុក្ខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ ទុក្ខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បកតិយាបិ តិព្វរាគជាតិកោ ហោតិ អភិក្ខណំ រាគជំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ បកតិយាបិ តិព្វទោសជាតិកោ ហោតិ អភិក្ខណំ ទោសជំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ បកតិយាបិ តិព្វមោហជាតិកោ ហោតិ អភិក្ខណំ មោហជំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ ។

បដិបទាវគ្គ ទី ២

[១១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទា (ការប្រតិបត្តិ) នេះមាន ៤ ។ បដិបទា ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រតិបត្តិលំបាក ទាំងត្រាស់ដឹងក៏យឺតយូរ ១ ប្រតិបត្តិលំបាក តែត្រាស់ដឹងឆាប់ ១ ប្រតិបត្តិស្រួល តែត្រាស់ដឹងយឺតយូរ ១ ប្រតិបត្តិស្រួល ទាំងត្រាស់ដឹងក៏ឆាប់ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទាមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

[១២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទា នេះមាន ៤ ។ បដិបទា ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រតិបត្តិលំបាក ទាំងត្រាស់ដឹងក៏យឺតយូរ ១ ប្រតិបត្តិលំបាក តែត្រាស់ដឹងឆាប់ ១ ប្រតិបត្តិស្រួល តែត្រាស់ដឹងយឺតយូរ ១ ប្រតិបត្តិស្រួល ទាំងត្រាស់ដឹងក៏ឆាប់ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិបត្តិលំបាក ទាំងត្រាស់ដឹងក៏យឺតយូរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បើតាមប្រក្រតី ជាអ្នកមានរាគៈក្លៀវក្លា តែងទទួលទុក្ខទោមនស្ស ដែលកើតអំពីរាគៈរឿយៗ បើតាមប្រក្រតី ជាអ្នកមានទោសៈក្លៀវក្លា តែងទទួលទុក្ខទោមនស្ស ដែលកើតអំពីទោសៈរឿយ ៗ បើតាមប្រក្រតី ជាអ្នកមានមោហៈក្លៀវក្លា តែងទទួលទុក្ខទោមនស្ស ដែលកើតអំពីមោហៈរឿយៗ ។

តស្សិមានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ មុទូនិ បាតុភវន្តិ សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ សោ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ មុទុត្តា ទន្ធំ អនន្តរិយំ បាបុណាតិ អាសវានំ ខយាយ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទុក្ខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ ទុក្ខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ បកតិយាបិ តិព្វរាគជាតិកោ ហោតិ អភិក្ខណំ រាគជំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ បកតិយាបិ តិព្វទោសជាតិកោ ហោតិ អភិក្ខណំ ទោសជំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ បកតិយាបិ តិព្វមោហជាតិកោ ហោតិ អភិក្ខណំ មោហជំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ ។ តស្សិមានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ អធិមត្តានិ បាតុភវន្តិ សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ សោ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ អធិមត្តត្តា ខិប្បំ អនន្តរិយំ បាបុណាតិ អាសវានំ ខយាយ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទុក្ខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ សុខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា ។

ឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះ គឺសទ្ធិន្ទ្រិយ វីរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ នៅទន់ខ្សោយ រមែងកើតប្រាកដដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះតែឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះ ទន់ខ្សោយ បុគ្គលនោះ រមែងសម្រេចអនន្តរិយគុណ (មគ្គសមាធិដែលឲ្យផលជាលំដាប់) ដើម្បីអស់អាសវៈទាំងឡាយបាន យឺតយូរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិបទលំបាក ទាំងត្រាស់ដឹងក៏យឺតយូរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិបទលំបាក តែត្រាស់ដឹងឆាប់ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បើតាមប្រក្រតី ជាអ្នកមានរាគៈក្លៀវក្លា តែងទទួលទុក្ខទោមនស្ស ដែលកើតអំពីរាគៈរឿយៗ បើតាមប្រក្រតី ជាអ្នកមានទោសៈក្លៀវក្លា តែងទទួលទុក្ខទោមនស្ស ដែលកើតអំពីទោសៈរឿយៗ បើតាមប្រក្រតី ជាអ្នកមានមោហៈក្លៀវក្លា តែងទទួលទុក្ខទោមនស្ស ដែលកើតអំពីមោហៈរឿយៗ ។ ឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះគឺ សទ្ធិន្ទ្រិយ វីរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ របស់បុគ្គលនោះ ក្លៀវក្លា ព្រោះតែឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះក្លៀវក្លាដែរ បុគ្គលនោះ រមែងសម្រេចអនន្តរិយគុណ ដើម្បីអស់អាសវៈទាំងឡាយ បានឆាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិបទលំបាក តែត្រាស់ដឹងឆាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិបទស្រួល តែត្រាស់ដឹងយឺតយូរ តើដូចម្ដេច ។

ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ បកតិយាបិ ន តិព្វរាគជាតិកោ ហោតិ ន អភិក្ខណំ រាគជំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ បកតិយាបិ ន តិព្វទោសជាតិកោ ហោតិ ន អភិក្ខណំ ទោសជំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ បកតិយាបិ ន តិព្វមោហជាតិកោ ហោតិ ន អភិក្ខណំ មោហជំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ ។ តស្សិមានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ មុទូនិ បាតុភវន្តិ សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ។ សោ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ មុទុត្តា ទន្ធំ អនន្តរិយំ បាបុណាតិ អាសវានំ ខយាយ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សុខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ សុខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ បកតិយាបិ ន តិព្វរាគជាតិកោ ហោតិ ន អភិក្ខណំ រាគជំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ បកតិយាបិ ន តិព្វទោសជាតិកោ ហោតិ ន អភិក្ខណំ ទោសជំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បើតាមប្រក្រតី មិនមែនជាអ្នកមានរាគៈក្លៀវក្លា តែងមិនទទួលទុក្ខទោមនស្ស ដែលកើតអំពីរាគៈរឿយ ៗ បើតាមប្រក្រតី មិនមែនជាអ្នកមានទោសៈក្លៀវក្លា តែងមិនទទួលទុក្ខទោមនស្ស ដែលកើតអំពីទោសៈរឿយ ៗ បើតាមប្រក្រតី មិនមែនជាអ្នកមានមោហៈក្លៀវក្លា តែងមិនទទួលទុក្ខទោមនស្ស ដែលកើតអំពីមោហៈរឿយ ៗ ។ ឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះគឺ សទ្ធិន្ទ្រិយ វីរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ នៅទន់ខ្សោយ រមែងកើតប្រាកដដល់បុគ្គលនោះ ព្រោះតែឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះនៅទន់ខ្សោយដែរ បុគ្គលនោះក៏សម្រេចអនន្តរិយគុណ ដើម្បីអស់អាសវៈទាំងឡាយយឺតយូរ ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិប័ទស្រួល តែត្រាស់ដឹងយឺតយូរ ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិប័ទស្រួល ទាំងត្រាស់ដឹងក៏ឆាប់តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បើតាមប្រក្រតី មិនមែនជាអ្នកមានរាគៈក្លៀវក្លា តែងមិនទទួលទុក្ខទោមនស្ស ដែលកើតអំពីរាគៈរឿយ ៗ បើតាមប្រក្រតី មិនមែនជាអ្នកមានទោសៈក្លៀវក្លា តែងមិនទទួលទុក្ខទោមនស្ស ដែលកើតអំពីទោសៈរឿយ ៗ

បកតិយាបិ ន តិព្ពមោហជាតិកោ ហោតិ ន អភិក្ខណំ មោហជំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ ។ តស្សិមានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ អធិមត្តានិ បាតុភវន្តិ សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ សោ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ អធិមត្តត្តា ខិប្បំ អនន្តរិយំ បាបុណាតិ អាសវានំ ខយាយ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សុខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ ចតស្សោ បដិបទាតិ ។

(១៣) ចតស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ បដិបទា ។ កតមា ចតស្សោ ទុក្ខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា ទុក្ខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ ទុក្ខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អសុភានុបស្សី កាយេ វិហរតិ អាហារេ បដិក្កូលសញ្ញី សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញី សព្វសង្ខារេសុ អនិច្ចានុបស្សី មរណសញ្ញា ខោ បនស្ស អជ្ឈត្តំ សុបដ្ឋិតា[១] ហោតិ ។

---

១ ម. សុបតិដ្ឋិតា ។

បើតាមប្រក្រតី មិនមែនជាអ្នកមានមោហៈក្លៀវក្លា តែមិនទទួលទុក្ខទោមនស្ស ដែលកើតអំពីមោហៈរឿយ ៗ ឥន្ទ្រិយទាំង៥នេះគឺ សទ្ធិន្ទ្រិយ វីរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ ក្លៀវក្លា រមែងកើតប្រាកដដល់បុគ្គលនោះ ព្រោះតែឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះក្លៀវក្លាដែរ បុគ្គលនោះរមែងសម្រេចអនន្តរិយគុណ ដើម្បីអស់អាសវៈទាំងឡាយបានឆាប់ ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិបទស្រួល ទាំងត្រាស់ដឹងក៏បានឆាប់ ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទាមាន៤យ៉ាងនេះឯង ។

(១៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទានេះមាន៤ ។ បដិបទា៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រតិបទលំបាក ទាំងត្រាស់ដឹងក៏យឺតយូរ១ ប្រតិបទលំបាកតែត្រាស់ដឹងឆាប់១ ប្រតិបទស្រួល តែត្រាសដឹងយឺតយូរ១ ប្រតិបទស្រួល ទាំងត្រាស់ដឹងក៏ឆាប់១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិបទលំបាក ទាំងត្រាស់ដឹងក៏យឺតយូរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកពិចារណាឃើញគ្រឿងមិនស្អាត ក្នុងកាយ កំណត់សេចក្តីបដិកូល ក្នុងអាហារ កំណត់សេចក្តីមិនត្រេកអរ ក្នុងលោកទាំងពួង ឃើញនូវសេចក្តីមិនទៀង ក្នុងសង្ខារទាំងពួង មួយទៀត ភិក្ខុនោះកំណត់សេចក្តីស្លាប់ ដម្កល់ទុកដោយប្រពៃពធំខាងក្នុង ។

សោ ឥមានិ បញ្ច សេក្ខពលានិ ឧបនិស្សាយ វិហរតិ សទ្ធាពលំ ហិរិពលំ ឱត្តប្បពលំ វីរិយពលំ បញ្ញាពលំ តស្សិមានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ មុទូនិ បាតុភវន្តិ សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ សោ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ មុទុត្តា អនន្តរិយំ បាបុណាតិ អាសវានំ ខយាយ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទុក្ខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ ទុក្ខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អសុភានុបស្សី កាយេ វិហរតិ អាហារេ បដិក្កូលសញ្ញី សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញី សព្វសង្ខារេសុ អនិច្ចានុបស្សី មរណសញ្ញា ខោ បនស្ស អជ្ឈត្តំ សុបដ្ឋិតា ហោតិ ។ សោ ឥមានិ បញ្ច សេក្ខពលានិ ឧបនិស្សាយ វិហរតិ សទ្ធាពលំ ហិរិពលំ ឱត្តប្បពលំ វីរិយពលំ បញ្ញាពលំ តស្សិមានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ អធិមត្តានិ បាតុភវន្តិ សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ សោ

ភិក្ខុនោះ តែងអាស្រ័យសេក្ខពល (ធម៌ជាកម្លាំងរបស់ព្រះសេក្ខៈ ៥ នេះគឺ សទ្ធាពល ហិរិពល ឱត្តប្បពល វីរិយពល បញ្ញាពល ឥន្ទ្រិយទាំង៥ នេះគឺ សទ្ធិន្ទ្រិយ វីរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ នៅទន់ខ្សោយ រមែងកើតប្រាកដដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះតែឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះនៅទន់ខ្សោយដែរ ភិក្ខុនោះ ក៏សម្រេចអនន្តរិយ-គុណ ដើម្បីអស់អាសវៈទាំងឡាយ បានយឺតយូរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាប្រតិបទលំបាក ទាំងត្រាស់ដឹងក៏យឺតយូរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិបទលំបាក តែត្រាស់ដឹងបានឆាប់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាឃើញគ្រឿងមិនស្អាត ក្នុងកាយ កំណត់សេចក្តីបដិកូល ក្នុងអាហារ កំណត់សេចក្តីមិនត្រេកអរ ក្នុងលោកទាំងពួងឃើញនូវសេចក្តីមិនទៀង ក្នុងសង្ខារទាំងពួង មួយទៀត ភិក្ខុនោះ កំណត់សេចក្តីស្លាប់ ដម្កល់ទុកដោយប្រពៃក្នុងខាងក្នុង ។ ភិក្ខុនោះតែងអាស្រ័យនូវសេក្ខពល (ធម៌ជាកម្លាំងរបស់ព្រះសេក្ខៈ) ៥ នេះគឺ សទ្ធាពល ហិរិពល ឱត្តប្បពល វីរិយពល បញ្ញាពល ឥន្ទ្រិយ ៥ នេះគឺ សទ្ធិន្ទ្រិយ វីរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ ក្លៀវក្លា រមែងកើតប្រាកដដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះតែឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះក្លៀវក្លាដែរ ភិក្ខុនោះ

ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ អធិមត្តត្តា ខិប្បំ អនន្តរិយំ បាបុណាតិ អាសវានំ ខយាយ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទុក្ខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ សុខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧប-សម្បជ្ជ វិហរតិ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា អជ្ឈត្តំ សម្ប-សាទនំ ចេតសោ ឯកោទិភាវំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ បីតិយា ច វិរាគា ឧបេក្ខកោ ច វិហរតិ សតោ ច សម្បជានោ សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេតិ យន្តំ អរិយា អាចិក្ខន្តិ ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហារីតិ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា បុព្វេវ សោមនស្សទោមនស្សានំ

កំសម្រេចនូវអនន្តរិយគុណ ដើម្បីអស់អាសវៈទាំងឡាយបានឆាប់ ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិបទលំបាក តែត្រាស់ដឹងឆាប់ ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិបទស្រួល តែត្រាស់ដឹងយឺតយូរ តើដូចម្តេច ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ បានដល់នូវបឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិតក្កៈនិងវិចារៈ មានបីតិនិងសុខៈដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់នោះ ភិក្ខុនោះ ព្រោះស្ងប់ស្ងាត់ចាកវិតក្កៈវិចារៈ ក៏បានដល់ទុតិយ-ជ្ឈាន ជាធម្មជាត កើតមានក្នុងសន្តាននៃខ្លួន ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាគឺសទ្ធា មានសភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ មានតែបីតិនិងសុខៈ ដែលកើតអំពីសមាធិ គឺបឋមជ្ឈាន ភិក្ខុ ព្រោះនឿយណាយចាកបីតិផង ប្រកបដោយឧបេក្ខាផង មានស្មារតី ដឹងខ្លួនដោយប្រពៃផង ទទួលសុខដោយនាមកាយផង ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ តែងសរសើរនូវបុគ្គលដែលបាននូវតតិយជ្ឈាននោះថា បុគ្គលនោះប្រកបដោយឧបេក្ខា មានស្មារតី មានធម៌ជាគ្រឿងនៅជាសុខដូច្នេះ ព្រោះតតិយជ្ឈានឯណា ក៏បានដល់នូវតតិយជ្ឈាននោះ ព្រោះលះបង់នូវសុខផង លះបង់នូវទុក្ខផង ព្រោះអស់ទៅនៃសោមនស្សនិងទោមនស្ស ក្នុងកាលមុន

អត្ថង្គមា អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធឹ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ សោ ឥមានិ បញ្ច សេក្ខពលានិ ឧបនិស្សាយ វិហរតិ សទ្ធាពលំ ហិរិពលំ ឱត្តប្បពលំ វីរិយពលំ បញ្ញាពលំ តស្សិមានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ មុទូនិ បាតុភវន្តិ សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ សោ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ មុទុត្តា ទន្ធំ អនន្តរិយំ បាបុណាតិ អាសវានំ ខយាយ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សុខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ សុខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ ។បេ។ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា ។ បេ ។ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ បីតិយា ច វិរាគា ។បេ។ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា ។បេ។ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ សោ ឥមានិ បញ្ច សេក្ខពលានិ ឧបនិស្សាយ វិហរតិ សទ្ធាពលំ ហិរិពលំ ឱត្តប្បពលំ វីរិយពលំ បញ្ញាពលំ

ក៏បានដល់នូវចតុត្ថជ្ឈាន ជាធម្មជាតមានអារម្មណ៍មិនមែនជាទុក្ខ មិនមែនជាសុខ គឺជាឧបេក្ខា មានសតិដ៏បរិសុទ្ធដោយឧបេក្ខា ។ ភិក្ខុនោះ តែងអាស្រ័យនូវសេក្ខពល ៥ នេះ គឺសទ្ធាពល ហិរិពល ឱត្តប្បពល វីរិយពល បញ្ញាពល ឥន្ទ្រិយ ៥ នេះ គឺសទ្ធិន្ទ្រិយ វីរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ ជាធម្មជាតទន់ខ្សោយ រមែងកើតប្រាកដដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះតែឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះនៅទន់ខ្សោយដែរ ភិក្ខុនោះ ក៏សម្រេចអនន្តរិយគុណ ដើម្បីអស់អាសវៈទាំងឡាយ បានយឺតយូរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិបទស្រួល តែត្រាស់ដឹងយឺតយូរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិបទស្រួល ទាំងត្រាស់ដឹងក៏បានឆាប់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។បេ។ បានដល់បឋមជ្ឈាន ព្រោះស្ងប់ស្ងាត់ វិតក្កៈនិងវិចារៈ ។បេ។ ក៏ដល់នូវទុតិយជ្ឈាន ព្រោះនឿយណាយចាកបីតិផង ។បេ។ ក៏ដល់នូវតតិយជ្ឈាន ព្រោះលះបង់នូវសុខផង លះបង់នូវទុក្ខផង ។បេ។ ក៏ដល់នូវចតុត្ថជ្ឈាន ។ ភិក្ខុនោះ តែងអាស្រ័យនូវសេក្ខពលទាំង ៥ នេះ គឺសទ្ធាពល ហិរិពល ឱត្តប្បពល វីរិយពល បញ្ញាពល

តស្សិមានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ អធិមត្តានិ បាតុភវន្តិ សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ សោ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ អធិមត្តត្តា ខិប្បំ អនន្តរិយំ បាបុណាតិ អាសវានំ ខយាយ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សុខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ ចតស្សោ បដិបទាតិ ។

(៣៤) ចតស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ បដិបទា ។ កតមា ចតស្សោ ។ អក្ខមា បដិបទា ខមា បដិបទា ទមា បដិបទា សមា បដិបទា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ អក្ខមា បដិបទា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឃដ្ដិតោ អក្កោសន្តំ បច្ចក្កោសតិ រោសន្តំ បដិរោសតិ ភណ្ឌន្តំ បដិភណ្ឌតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អក្ខមា បដិបទា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ ខមា បដិបទា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ឃដ្ដិតោ អក្កោសន្តំ ន បច្ចក្កោសតិ រោសន្តំ ន បដិរោសតិ ភណ្ឌន្តំ ន បដិភណ្ឌតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ខមា បដិបទា ។

ឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះ គឺសទ្ធិន្ទ្រិយ វិរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ ក្លៀវក្លា រមែងកើតប្រាកដដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះតែឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះក្លៀវក្លាដែរ ភិក្ខុនោះ ក៏សម្រេចអនន្តរិយគុណ ដើម្បីអស់អាសវៈទាំងឡាយបានឆាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិបទស្រួល ទាំងត្រាស់ដឹងក៏បានឆាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទាមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

(១៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទានេះ មាន ៤ យ៉ាង ។ បដិបទា ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រតិបទមិនអត់ធន់ ១ ប្រតិបទអត់ធន់ ១ ប្រតិបទទូន្មាន (ឥន្ទ្រិយ) ១ ប្រតិបទស្ងប់រម្ងាប់ (វិតក្កៈ) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិបទមិនអត់ធន់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជេរតបនឹងបុគ្គលដែលជេរ ខឹងតបនឹងបុគ្គលដែលខឹង ប្រកួតប្រកាន់តបនឹងបុគ្គលដែលប្រកួតប្រកាន់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិបទមិនអត់ធន់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិបទអត់ធន់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនជេរតបនឹងបុគ្គលដែលជេរ មិនខឹងតបនឹងបុគ្គលដែលខឹង មិនប្រកួតប្រកាន់តបនឹងបុគ្គលដែលប្រកួតប្រកាន់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិបទអត់ធន់ ។

កតមា ច ភិក្ខវេ ទមា បដិបទា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី យត្វាធិករណមេនំ ចក្ខុន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ សោតេន សទ្ទំ សុត្វា... ឃានេន គន្ធំ ឃាយិត្វា... ជិវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា... កាយេន ផោដ្ឋព្វំ ផុសិត្វា... មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី យត្វាធិករណមេនំ មនិន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ មនិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទមា បដិបទា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ សមា បដិបទា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឧប្បន្នំ កាមវិតក្កំ នាធិវាសេតិ បជហតិ វិនោទេតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិប័ទទូន្មាន (ទូវឥន្ទ្រិយ) តើដូចម្តេច ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ឃើញរូបដោយចក្ខុ ហើយមិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់យកនូវអនុព្យញ្ជនៈ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក គឺអភិជ្ឈានិងទោមនស្ស គប្បីជាប់តាមភិក្ខុ ដែលមិនសង្រួមចក្ខុន្ទ្រិយនុ៎ះ ព្រោះហេតុតែមិនសង្រួមចក្ខុន្ទ្រិយឯណា ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួមចក្ខុន្ទ្រិយនោះ រក្សាចក្ខុន្ទ្រិយ ដល់នូវការសង្រួមក្នុងចក្ខុន្ទ្រិយ ឮសំឡេងដោយត្រចៀក ... ធុំក្លិនដោយច្រមុះ ... ទទួលរសដោយអណ្តាត ... ពាល់ត្រូវផោដ្ឋព្វៈដោយកាយ . ដឹងធម្មារម្មណ៍ដោយចិត្ត ហើយមិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់យកនូវអនុព្យញ្ជនៈ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក គឺអភិជ្ឈានិងទោមនស្ស គប្បីជាប់តាមនូវភិក្ខុ ដែលជាអ្នកមិនសង្រួមមនិន្ទ្រិយនុ៎ះ ព្រោះហេតុតែមិនសង្រួមមនិន្ទ្រិយឯណា ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួមមនិន្ទ្រិយនោះ រក្សាមនិន្ទ្រិយ ដល់នូវការសង្រួមក្នុងមនិន្ទ្រិយ ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិប័ទទូន្មាន (ទូវឥន្ទ្រិយ) ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិប័ទស្ងប់រម្ងាប់ (វិតក្កៈ) តើដូចម្តេច ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនបណ្តោយឲ្យកាមវិតក្កៈដែលកើតឡើងហើយ អាស្រ័យនៅបាន គឺលះបង់ បន្ទោបង់

សមេតិ ព្យន្តីករោតិ អនភាវំ គមេតិ ឧប្បន្នំ ព្យាបាទ-វិតក្កំ... ឧប្បន្នំ វិហឹសាវិតក្កំ.. ឧប្បន្នុប្បន្នេ បាបកេ អកុសលេ ធម្មេ នាធិវាសេតិ បជហាតិ វិនោទេតិ សមេតិ ព្យន្តីករោតិ អនភាវំ គមេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សមា បដិបទា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ ចតស្សោ បដិបទាតិ ។

(១៨) ចតស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ បដិបទា ។ កតមា ចតស្សោ ។ អក្ខមា បដិបទា ខមា បដិបទា ទមា បដិបទា សមា បដិបទា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ អក្ខមា បដិបទា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អក្ខមោ ហោតិ សីតស្ស ឧណ្ហស្ស ជិឃច្ឆាយ បិបា-សាយ ឌំសមកសវាតាតបសិរឹសបសម្ផស្សានំ ទុរុត្តានំ ទុរាគតានំ វចនបថានំ ឧប្បន្នានំ សារីរិកានំ វេទនានំ ទុក្ខានំ តិព្វានំ ខរានំ កដុកានំ អសាតានំ អមនា-បានំ បាណហរានំ អនធិវាសកជាតិកោ ហោតិ ។

រម្ងាប់ ធ្វើឲ្យវិនាស មិនឲ្យកើតមាន មិនបណ្តោយឲ្យព្យាបាទវិតក្កៈ ដែលកើតឡើងហើយ ... មិនបណ្តោយឲ្យវិហឹសាវិតក្ក. ដែលកើតឡើងហើយ ... មិនបណ្តោយឲ្យអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដ៏អាក្រក់ ដែលកើតឡើងហើយរឿយៗ អាស្រ័យនៅបាន គឺលះបង់ បន្ទោបង់ រម្ងាប់ ធ្វើឲ្យវិនាស មិនឲ្យកើតមាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិបទាស្ងប់រម្ងាប់ (វិតក្កៈ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទា មាន៤ យ៉ាងនេះឯង ។

(១៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទានេះមាន ៤ យ៉ាង ។ បដិបទា ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រតិបទាមិនអត់ធន់ ១ ប្រតិបទាអត់ធន់ ១ ប្រតិបទាទូន្មាន (ទូវឥន្ទ្រិយ) ១ ប្រតិបទាស្ងប់រម្ងាប់ (វិតក្កៈ) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិបទាមិនអត់ធន់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនអត់ធន់ ចំពោះត្រជាក់ ក្តៅ សេចក្តីឃ្លាន ស្រេក ចំពោះសម្ផស្សនៃរបោម មូស ខ្យល់ កំដៅថ្ងៃ និងពស់តូច ពស់ធំ ចំពោះពាក្យសំដី ដែលអាក្រក់ដ្ឋជាតិ ជាអ្នកមិនអត់ធ្មត់ ចំពោះវេទនាដែលកើតឡើង ក្នុងសរីរៈរាងកាយ ដែលជាទុក្ខក្លៀវក្លា ក្រហល់ក្រហាយ ខ្លោចផ្សា មិនត្រជាក់ចិត្ត មិនគាប់ចិត្ត ដែលអាចនឹងឆក់យកជីវិតទៅបាន ។

អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អក្ខមា បដិបទា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ ខមា បដិបទា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ ខមោ ហោតិ សីតស្ស ឧណ្ហស្ស ជិឃច្ឆាយ បិបាសាយ ឌំសមកសវាតាតបសិរឹសបសម្ផស្សានំ ទុរុត្តានំ ទុរាគតានំ វចនបថានំ ឧប្បន្នានំ សារីរិកានំ វេទនានំ ទុក្ខានំ តិព្វានំ ខរានំ កដុកានំ អសាតានំ អមនាបានំ បាណហរានំ អធិវាសកជាតិកោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ខមា បដិបទា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ ទមា បដិបទា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី យត្វាធិករណមេនំ ចក្ខុន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ សោតេន សទ្ទំ សុត្វា... ឃានេន គន្ធំ ឃាយិត្វា... ជិវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា... កាយេន ផោដ្ឋព្វំ ផុសិត្វា... មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិបទមិនអត់ធន់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិបទអត់ធន់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកអត់ធន់ ចំពោះត្រជាក់ ក្តៅ សេចក្តីឃ្លានស្រេក ចំពោះសម្ផស្សនៃរបោម មូស ខ្យល់ កំដៅថ្ងៃ និងពស់តូចពស់ធំ ចំពោះពាក្យសំដី ដែលអាក្រក់ ដូជាតិ ជាអ្នកអត់ធ្មត់ ចំពោះវេទនាដែលកើតឡើងក្នុងសរីរៈក្នុងកាយ ដែលជាទុក្ខក្លៀវក្លា ក្រហល់ក្រហាយ ខ្លោចផ្សា មិនត្រជាក់ចិត្ត មិនគាប់ចិត្ត ដែលអាចនឹងឆក់យកជីវិតទៅបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិបទអត់ធន់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិបទទូន្មាន (នូវឥន្ទ្រិយ) តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ឃើញរូបដោយចក្ខុហើយ មិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់យកនូវអនុព្យញ្ជនៈ អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមកគឺអភិជ្ឈានិងទោមនស្ស គប្បីជាប់តាមនូវភិក្ខុ ដែលមិនសង្រួមនូវចក្ខុន្ទ្រិយនុ៎ះ ព្រោះហេតុតែមិនសង្រួមចក្ខុន្ទ្រិយឯណា ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួមចក្ខុន្ទ្រិយនោះ រក្សាចក្ខុន្ទ្រិយ ដល់នូវការសង្រួមក្នុងចក្ខុន្ទ្រិយ ឮនូវសំឡេងដោយត្រចៀក... ធុំក្លិនដោយច្រមុះ... ទទួលរសដោយអណ្តាត... ពាល់ត្រូវផោដ្ឋព្វៈដោយកាយ... ដឹងធម្មារម្មណ៍ដោយចិត្ត ហើយមិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់យកនូវអនុព្យញ្ជនៈ

យត្វាធិករណមេនំ មនិន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ មនិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ទមា បដិបទា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ សមា បដិបទា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឧប្បន្នំ កាមវិតក្កំ នាធិវាសេតិ បជហាតិ វិនោទេតិ សមេតិ ព្យន្តីករោតិ អនភាវំ គមេតិ ឧប្បន្នំ ព្យាបាទវិតក្កំ... ឧប្បន្នំ វិហឹសាវិតក្កំ... ឧប្បន្នុប្បន្នេ បាបកេ អកុសលេ ធម្មេ នាធិវាសេតិ បជហាតិ វិនោទេតិ សមេតិ ព្យន្តីករោតិ អនភាវំ គមេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សមា បដិបទា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ ចតស្សោ បដិបទាតិ ។

(១៦) ចតស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ បដិបទា ។ កតមា ចតស្សោ ។ ទុក្ខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា ទុក្ខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា ។

អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក គឺអភិជ្ឈានិងទោមនស្ស គប្បីជាប់តាមនូវភិក្ខុ ដែលមិនសង្រួមមនិន្ទ្រិយនុ៎ះ ព្រោះហេតុតែមិនសង្រួមមនិន្ទ្រិយឯណា ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួមមនិន្ទ្រិយនោះ រក្សាមនិន្ទ្រិយ ដល់នូវការសង្រួមក្នុងមនិន្ទ្រិយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិប័ទទូន្មាន (នូវឥន្ទ្រិយ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រតិប័ទស្ងប់រម្ងាប់ (វិតក្កៈ) តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនបណ្ដោយឲ្យកាមវិតក្កៈ ដែលកើតឡើងហើយអាស្រ័យនៅបាន គឺលះបង់ បន្ទោបង់ រម្ងាប់ ធ្វើឲ្យវិនាស មិនឲ្យកើតមាន មិនបណ្ដោយឲ្យព្យាបាទ-វិតក្កៈ ដែលកើតឡើងហើយ... មិនបណ្ដោយឲ្យវិហឹសាវិតក្កៈដែលកើតឡើងហើយ... មិនបណ្ដោយឲ្យអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏អាក្រក់ ដែលកើតឡើងហើយរឿយៗ អាស្រ័យនៅបាន គឺលះបង់ បន្ទោបង់ រម្ងាប់ ធ្វើឲ្យវិនាស មិនឲ្យកើតមាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ប្រតិប័ទស្ងប់រម្ងាប់ (វិតក្កៈ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទាមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

[១៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទានេះមាន ៤ យ៉ាង ។ បដិបទា ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រតិប័ទលំបាក ទាំងត្រាប់ដឹង ក៏យឺតយូរ ១ ប្រតិប័ទលំបាក តែត្រាស់ដឹងបានឆាប់ ១ ប្រតិប័ទស្រួល តែត្រាស់ដឹងយឺតយូរ ១ ប្រតិប័ទស្រួល ទាំងត្រាស់ដឹង ក៏បានឆាប់ ១ ។

តត្រ ភិក្ខវេ យាយំ បដិបទា ទុក្ខា ទន្ធាភិញ្ញា អយំ ភិក្ខវេ បដិបទា ឧភយេនេវ ហីនា អក្ខាយតិ យម្បាយំ បដិបទា ទុក្ខា ឥមិនាបាយំ ហីនា អក្ខាយតិ យម្បាយំ បដិបទា ទន្ធា ឥមិនាបាយំ ហីនា អក្ខាយតិ ។ អយំ ភិក្ខវេ បដិបទា ឧភយេនេវ ហីនា អក្ខាយតិ ។ តត្រ ភិក្ខវេ យាយំ បដិបទា ទុក្ខា ខិប្បាភិញ្ញា អយំ ភិក្ខវេ បដិបទា ទុក្ខត្តា ហីនា អក្ខាយតិ ។ តត្រ ភិក្ខវេ យាយំ បដិបទា សុខា ទន្ធាភិញ្ញា អយំ ភិក្ខវេ បដិបទា ទន្ធត្តា ហីនា អក្ខាយតិ ។ តត្រ ភិក្ខវេ យាយំ បដិបទា សុខា ខិប្បាភិញ្ញា អយំ ភិក្ខវេ បដិបទា ឧភយេនេវ បណីតា អក្ខាយតិ យម្បាយំ បដិបទា សុខា ឥមិនាបាយំ បណីតា អក្ខាយតិ យម្បាយំ បដិបទា ខិប្បា ឥមិនាបាយំ បណីតា អក្ខាយតិ ។ អយំ ភិក្ខវេ បដិបទា ឧភយេនេវ បណីតា អក្ខាយតិ ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ ចតស្សោ បដិបទាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបដិបទាទាំង ៤ យ៉ាងនោះ បដិបទាណា ទាំងមានសេចក្តីលំបាក ទាំងត្រាស់ដឹងបានក៏យឺតយូរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទានេះ ហៅថាថោកទាប ដោយហេតុ ២ ស្ថាន គឺថាប្រតិបទលំបាក ហៅថាថោកទាប ដោយប្រតិបទលំបាក ១ ប្រតិបទត្រាស់ដឹងបានយឺតយូរ ហៅថាថោកទាប ដោយសេចក្តីយឺតយូរ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាបដិបទាថោកទាប ដោយហេតុ ២ ស្ថាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបដិបទាទាំង ៤ យ៉ាងនោះ បដិបទាណា លំបាក ត្រាស់ដឹងបានឆាប់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទានេះ ហៅថាថោកទាប ព្រោះសេចក្តីលំបាក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបដិបទាទាំង ៤ យ៉ាងនោះ បដិបទាណាស្រួល តែទាស់ត្រាស់ដឹងយឺតយូរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទានេះហៅថាថោកទាប ព្រោះត្រាស់ដឹងយឺតយូរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបដិបទាទាំង ៤ នោះ បដិបទាណាស្រួល ទាំងត្រាស់ដឹងក៏ឆាប់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទានេះ ហៅថាថ្លៃថ្លា ដោយហេតុ ២ ស្ថាន គឺថាប្រតិបទស្រួល ហៅថាថ្លៃថ្លា ដោយប្រតិបទ ១ បដិបទាណា ត្រាស់ដឹងបានឆាប់ ហៅថាថ្លៃថ្លា ដោយការត្រាស់ដឹងបានឆាប់ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាបដិបទាថ្លៃថ្លា ដោយហេតុ ២ ស្ថាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទាមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

(១៧) អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ យេនាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា មហាមោគ្គល្លានេន សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ អាយស្មន្តំ មហាមោគ្គល្លានំ ឯតទវោច ចតស្សោ ឥមា អាវុសោ មោគ្គល្លាន បដិបទា ។ កតមា ចតស្សោ ។ ទុក្ខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា ទុក្ខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា ។ ឥមា ខោ អាវុសោ ចតស្សោ បដិបទា ។ ឥមាសំ អាវុសោ ចតស្សន្នំ បដិបទានំ កតមំ តេ បដិបទំ អាគម្ម អនុបាទាយ អាសវេហិ ចិត្តំ វិមុត្តន្តិ ។ ចតស្សោ ឥមា អាវុសោ សារីបុត្ត បដិបទា ។ កតមា ចតស្សោ ។ ទុក្ខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា ទុក្ខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា ។ ឥមា ខោ អាវុសោ ចតស្សោ បដិបទា ។

[១៧] គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ចូលទៅរកព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្ដីរីករាយជាមួយនឹងព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួររឭកហើយ ក៏គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះសារីបុត្តមានអាយុ គង់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏បានពោលនឹងព្រះមហាមោគ្គល្លានមានអាយុថា ម្នាលអាវុសោមោគ្គល្លាន បដិបទានេះមាន ៤ ។ បដិបទា ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រតិប័ទលំបាក ទាំងត្រាស់ដឹងយឺតយូរ ១ ប្រតិប័ទលំបាក តែត្រាស់ដឹងបានឆាប់ ១ ប្រតិប័ទស្រួល តែទាស់ត្រាស់ដឹងយឺតយូរ ១ ប្រតិប័ទស្រួលទាំងត្រាស់ដឹងក៏បានឆាប់ ១ ។ ម្នាលអាវុសោ បដិបទាមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលអាវុសោ បណ្ដាបដិបទាទាំង ៤ នេះ ចិត្តអ្នកអាស្រ័យនូវបដិបទាណា ទើបរួចចាកអាសវៈទាំងឡាយ ព្រោះមិនប្រកាន់មាំ ។ ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត បដិបទានេះមាន ៤ ។ បដិបទា ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រតិប័ទលំបាក ទាំងត្រាស់ដឹងយឺតយូរ ១ ប្រតិប័ទលំបាក តែត្រាស់ដឹងបានឆាប់ ១ ប្រតិប័ទស្រួល តែទាស់ត្រាស់ដឹងយឺតយូរ ១ ប្រតិប័ទស្រួលទាំងត្រាស់ដឹងក៏បានឆាប់ ១ ។ ម្នាលអាវុសោ បដិបទាមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

ឥមាសំ អាវុសោ ចតស្សន្នំ បដិបទានំ យាយំ បដិបទា ទុក្ខា ខិប្បាភិញ្ញា ឥមំ មេ បដិបទំ អាគម្ម អនុត្តរាយ អាសវេហិ ចិត្តំ វិមុត្តន្តិ ។

(១៨) អថខោ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ យេនាយស្មា សារីបុត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា សារីបុត្តេន សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទវោច ចតស្សោ ឥមា អាវុសោ សារីបុត្ត បដិបទា ។ កតមា ចតស្សោ ។ ទុក្ខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា ទុក្ខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា ។ ឥមា ខោ អាវុសោ ចតស្សោ បដិបទា ។ ឥមាសំ អាវុសោ ចតស្សន្នំ បដិបទានំ កតមំ តេ បដិបទំ អាគម្ម អនុត្តរាយ អាសវេហិ ចិត្តំ វិមុត្តន្តិ ។ ចតស្សោ ឥមា អាវុសោ មោគ្គល្លាន បដិបទា ។ កតមា ចតស្សោ ។ ទុក្ខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា

ម្នាលអាវុសោ បណ្ដាបដិបទាទាំង ៤ នេះ ចិត្តខ្ញុំអាស្រ័យនូវបដិបទា ដែលជាប្រតិប័ទលំបាក តែត្រាស់ដឹងបានឆាប់នេះ ទើបរួចចាកអាសវៈ ព្រោះមិនប្រកាន់មាំ ។

(១៨) គ្រានោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ចូលទៅរកព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្ដីរីករាយជាមួយនឹងព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹងពាក្យគួររឭកហើយ ក៏គង់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានពោលនឹងព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោសារីបុត្ត បដិបទានេះ មាន ៤ ។ បដិបទា ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រតិប័ទលំបាក ទាំងត្រាស់ដឹងក៏យឺតយូរ ១ ប្រតិប័ទលំបាក តែត្រាស់ដឹងបានឆាប់ ១ ប្រតិប័ទស្រួល តែត្រាស់ដឹងយឺតយូរ ១ ប្រតិប័ទស្រួល ទាំងត្រាស់ដឹងក៏បានឆាប់ ១ ។ ម្នាលអាវុសោ បដិបទាមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលអាវុសោ បណ្ដាបដិបទាទាំង ៤ នេះ ចិត្តអ្នកអាស្រ័យនូវបដិបទា ដែលនាំឲ្យរួចចាកអាសវៈទាំងឡាយ ព្រោះមិនប្រកាន់មាំ ។ ម្នាលអាវុសោមោគ្គល្លាន បដិបទានេះមាន ៤ ។ បដិបទា ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺប្រតិប័ទលំបាក ទាំងត្រាស់ដឹងក៏យឺតយូរ ១

ទុក្ខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ទន្ធាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ខិប្បាភិញ្ញា ។ ឥមា ខោ អាវុសោ ចតស្សោ បដិបទា ។ ឥមាសំ អាវុសោ ចតស្សន្នំ បដិបទានំ យាយំ បដិបទា សុខា ខិប្បាភិញ្ញា ឥមំ មេ បដិបទំ អាគម្ម អនុបាទាយ អាសវេហិ ចិត្តំ វិមុត្តន្តិ ។

(១៩) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជ-មានា លោកស្មឹ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សសង្ខារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ កាយស្ស ភេទា សសង្ខារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អសង្ខារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ កាយស្ស ភេទា អសង្ខារបរិ-និព្វាយី ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ(១) ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សសង្ខារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។

---

១ ម. ឯកច្ចោ បុគ្គលោ ។

ប្រតិបទលំបាក តែត្រាស់ដឹងបានឆាប់ ១ ប្រតិបទស្រួល តែត្រាស់ដឹងយឺតយូរ ១ ប្រតិបទស្រួលទាំងត្រាស់ដឹងក៏បានឆាប់ ១ ។ ម្នាលអាវុសោ បដិបទាមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលអាវុសោ បណ្ដាបដិបទាទាំង ៤ នេះ ចិត្តខ្ញុំអាស្រ័យនូវបដិបទា ដែលជាប្រតិបទស្រួលទាំងត្រាស់ដឹងបានឆាប់នេះ ទើបរួចចាកអាសវៈទាំងឡាយ ព្រោះមិនប្រកាន់មាំ ។

(១៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៤ ពួកនេះ រមែងមានប្រាកដនៅក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៤ ពួក ដូចម្ដេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាសសង្ខារបរិនិព្វាយី (១) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយទៅ ទើបជាសសង្ខារបរិនិព្វាយី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអសង្ខារបរិនិព្វាយី (២) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយទៅ ទើបជាអសង្ខារបរិនិព្វាយី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលជាសសង្ខារបរិនិព្វាយី ក្នុងបច្ចុប្បន្ន តើដូចម្ដេច ។

---

១ បុគ្គលដែលដល់ព្រះអរហត្តប្រកបដោយសេចក្ដីព្យាយាម ហៅថា សសង្ខារបរិនិព្វាយី ។
២ បុគ្គលដែលដល់ព្រះអរហត្ត មិនបាច់ប្រកបដោយសេចក្ដីព្យាយាម ហៅថា អសង្ខារ-បរិនិព្វាយី ។ អដ្ឋកថា ។

ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អសុភានុបស្សី កាយេ វិហរតិ អាហារេ បដិក្កូលសញ្ញី សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញី សព្វសង្ខារេសុ អនិច្ចានុបស្សី មរណសញ្ញា ខោ បនស្ស អជ្ឈត្តំ សូបដ្ឋិតា ហោតិ ។ សោ ឥមានិ បញ្ច សេក្ខពលានិ ឧបនិស្សាយ វិហរតិ សទ្ធាពលំ ហិរិពលំ ឱត្តប្បពលំ វីរិយពលំ បញ្ញាពលំ តស្សិ-មានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ អធិមត្តានិ ធាតុភវន្តិ សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ សោ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ អធិមត្តត្តា ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សសង្ខារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សសង្ខារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ កាយស្ស ភេទា សសង្ខារ-បរិនិព្វាយី ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អសុភានុបស្សី កាយេ វិហរតិ អាហារេ បដិក្កូលសញ្ញី សព្វ-លោកេ អនភិរតសញ្ញី សព្វសង្ខារេសុ អនិច្ចានុបស្សី មរណសញ្ញា ខោ បនស្ស អជ្ឈត្តំ សូបដ្ឋិតា ហោតិ ។ សោ ឥមានិ បញ្ច សេក្ខពលានិ ឧបនិស្សាយ វិហរតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាឃើញគ្រឿងមិនស្អាតក្នុងកាយ កំណត់សេចក្តីបដិកូលក្នុងអាហារ កំណត់សេចក្តីមិនត្រេកអរ ក្នុងលោកទាំងពួង ឃើញនូវសេចក្តីមិនទៀង ក្នុងសង្ខារទាំងពួង មួយទៀត ភិក្ខុនោះ កំណត់សេចក្តីស្លាប់ ដម្កល់ទុកដោយប្រពៃឰដ៏ខាងក្នុង ។ ភិក្ខុនោះ តែងអាស្រ័យនូវសេក្ខពល (ធម៌ជាកម្លាំងព្រះសេក្ខៈ) ៥ នេះ គឺសទ្ធាពល ហិរិពល ឱត្តប្បពល វិរិយពល បញ្ញាពល ឥន្ទ្រិយ ៥ នេះ គឺសទ្ធិន្ទ្រិយ វីរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ ដ៏ក្លៀវក្លា រមែងកើតប្រាកដដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះក្លៀវក្លាដែរ ភិក្ខុនោះក៏ជាសសង្ខារបរិនិព្វាយីក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាសសង្ខារបរិនិព្វាយីក្នុងបច្ចុប្បន្នយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលលុះបែកធ្លាយរាងកាយទៅ ទើបជាសសង្ខារបរិនិព្វាយី តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាឃើញគ្រឿងមិនស្អាតក្នុងកាយ កំណត់សេចក្តីបដិកូលក្នុងអាហារ កំណត់សេចក្តីមិនត្រេកអរក្នុងលោកទាំងពួង ឃើញនូវសេចក្តីមិនទៀង ក្នុងសង្ខារទាំងពួង មួយទៀត ភិក្ខុនោះ កំណត់សេចក្តីស្លាប់ ដម្កល់ទុកដោយប្រពៃឰដ៏ខាងក្នុង ។ ភិក្ខុនោះ តែងអាស្រ័យនូវសេក្ខពលទាំង ៥ នេះ

សទ្ធាពលំ ហិរិពលំ ឱត្តប្បពលំ វីរិយពលំ បញ្ញាពលំ តស្សិមានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ មុទូនិ បាតុភវន្តិ សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ សោ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ មុទុត្តា កាយស្ស ភេទា សសង្ខារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ កាយស្ស ភេទា សសង្ខារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អសង្ខារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ ។បេ។ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា ។បេ។ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ បីតិយា ច វិរាគា ។បេ។ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា ។បេ។ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ សោ ឥមានិ បញ្ច សេក្ខពលានិ ឧបនិស្សាយ វិហរតិ សទ្ធាពលំ ហិរិពលំ ឱត្តប្បពលំ វីរិយពលំ បញ្ញាពលំ

គឺសទ្ធាពល ហិរិពល ឱត្តប្បពល វីរិយពល បញ្ញាពល ឥន្ទ្រិយ ៥ នេះគឺ សទ្ធិន្ទ្រិយ វីរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ នៅទន់ខ្សោយ រមែងកើតប្រាកដដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះ នៅទន់ខ្សោយដែរ ភិក្ខុនោះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយទៅ ទើបជាសសង្ខារបរិនិព្វាយី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលុះបែកធ្លាយរាងកាយទៅ ទើបជាសសង្ខារបរិនិព្វាយី យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលជាអសង្ខារបរិនិព្វាយី ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។បេ។ ចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ព្រោះរម្ងាប់នូវវិតក្កៈ វិចារៈ ។បេ។ ចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន ព្រោះនឿយណាយចាកបីតិផង ។បេ។ ចូលកាន់តតិយជ្ឈាន ព្រោះលះបង់នូវសុខផង លះបង់នូវទុក្ខផង ។បេ។ ចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ។ ភិក្ខុនោះ តែងអាស្រ័យនូវសេក្ខពលទាំង ៥ នេះ គឺសទ្ធាពល ហិរិពល ឱត្តប្បពល វីរិយពល បញ្ញាពល

តស្សិមានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ អធិមត្តានិ បាតុភវន្តិ សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ សោ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ អធិមត្តត្តា ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អសង្ខារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អសង្ខារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ កាយស្ស ភេទា អសង្ខារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ ។ បេ ។ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា ។ បេ ។ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ បីតិយា ច វិរាគា ។ បេ ។ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា ។ បេ ។ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ សោ ឥមានិ បញ្ច សេក្ខពលានិ ឧបនិស្សាយ វិហរតិ សទ្ធាពលំ ហិរិពលំ ឱត្តប្បពលំ វីរិយពលំ បញ្ញាពលំ តស្សិមានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ មុទូនិ បាតុភវន្តិ សទ្ធិន្ទ្រិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ សោ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ឥន្ទ្រិយានំ មុទុត្តា កាយស្ស ភេទា. អសង្ខារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។

ឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះ គឺសទ្ធិន្ទ្រិយ វីរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ ដ៏ក្លៀវក្លា រមែងកើតប្រាកដដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះ ក្លៀវក្លាដែរ ភិក្ខុនោះ ទើបជាអសង្ខារបរិនិព្វាយី ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាអសង្ខារបរិនិព្វាយី ក្នុងបច្ចុប្បន្ន យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គល លុះតែបែកធ្លាយរាងកាយទៅ ទើបជាអសង្ខារបរិនិព្វាយី តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។ បេ ។ ចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ព្រោះរម្ងាប់នូវវិតក្កៈ វិចារៈ ។ បេ ។ ចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន ព្រោះនឿយណាយចាកបីតិផង ។ បេ ។ ចូលកាន់តតិយជ្ឈាន ព្រោះលះបង់នូវសុខផង លះបង់នូវទុក្ខផង ។ បេ ។ ក៏ចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ។ ភិក្ខុនោះ តែងអាស្រ័យនូវសេក្ខពលទាំង ៥ នេះ គឺសទ្ធាពល ហិរិពល ឱត្តប្បពល វីរិយពល បញ្ញាពល ឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះ គឺសទ្ធិន្ទ្រិយ វីរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ នៅទន់ខ្សោយ រមែងកើតប្រាកដដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះតែឥន្ទ្រិយទាំង ៥ នេះ នៅទន់ខ្សោយដែរ ភិក្ខុនោះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយទៅ ទើបជាអសង្ខារបរិនិព្វាយី ។

ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ កាយស្ស ភេទា អសង្ខារបរិនិព្វាយី ហោតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិន្តិ ។

(៦០) ឯកំ សមយំ អាយស្មា អានន្ទោ កោសម្ពិយំ វិហរតិ ឃោសិតារាមេ ។ តត្រ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ អាវុសោ ភិក្ខវោតិ ។ អាវុសោតិ ខោ តេ ភិក្ខូ អាយស្មតោ អានន្ទស្ស បច្ចស្សោសុំ ។ អាយស្មា អានន្ទោ ឯតទវោច យោ ហិ កោចិ អាវុសោ ភិក្ខុ វា ភិក្ខុនី វា មម សន្តិកេ អរហត្តប្បត្តឹ ព្យាករោតិ សព្វសោ ចតូហិ មគ្គេហិ ឯតេសំ វា អញ្ញតរេន ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ ឥធាវុសោ ភិក្ខុ សមថបុព្វង្គមំ វិបស្សនំ ភាវេតិ តស្ស សមថបុព្វង្គមំ វិបស្សនំ ភាវយតោ មគ្គោ សញ្ជាយតិ[១] ។ សោ តំ មគ្គំ អាសេវតិ ភាវេតិ ពហុលីករោតិ តស្ស តំ មគ្គំ អាសេវតោ ភាវយតោ ពហុលីករោតោ សញ្ញោជនានិ បហីយន្តិ អនុសយា ព្យន្តីហោន្តិ ។

---

១ ម. បញ្ញាយតីតិ ទិស្សតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលុះតែបែកធ្លាយរាងកាយទៅ ទើបជា អសង្ខារបរិនិព្វាយី យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកនេះ រមែងមានប្រាកដនៅក្នុងលោក ។

[៧០] សម័យមួយ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ នៅក្នុងឃោសិតារាម ជិតក្រុងកោសម្ពី ។ ក្នុងទីនោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានហៅភិក្ខុទាំងឡាយ មកថា ម្នាលភិក្ខុដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលតបថេរវាចានៃព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុថា ករុណា អាវុសោ ។ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ក៏បានពោលពាក្យដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ សហធម្មិកឯណាមួយ ជាភិក្ខុក្តី ភិក្ខុនីក្តី ព្យាករនូវការដល់ព្រះអរហត្ត ក្នុងសំណាក់ខ្ញុំ ដោយមគ្គទាំង ៤ ឬបណ្ដាមគ្គទាំង ៤ នុ៎ះ មគ្គណាមួយ ដោយអាការទាំងពួង ។ មគ្គទាំង ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនវិបស្សនា មានសមថៈជាប្រធាន កាលលោកចំរើនវិបស្សនា មានសមថៈជាប្រធាន មគ្គក៏កើតឡើង ។ លោកក៏បន្ទុំ ចំរើន ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គនោះ កាលបើលោកបន្ទុំ ចំរើន ធ្វើឲ្យច្រើនឡើងនូវមគ្គនោះ លោកក៏អាចលះបង់សញ្ញោជនៈទាំងឡាយបាន ទាំងអនុស័យក៏អស់ទៅ ។

បុន ចបរំ អាវុសោ ភិក្ខុ វិបស្សនាបុព្វង្គមំ សមថំ ភាវេតិ តស្ស វិបស្សនាបុព្វង្គមំ សមថំ ភាវយតោ មគ្គោ សញ្ជាយតិ ។ សោ តំ មគ្គំ អាសេវតិ ភាវេតិ ពហុលីករោតិ តស្ស តំ មគ្គំ អាសេវតោ ភាវយតោ ពហុលីករោតោ សញ្ញោជនានិ បហីយន្តិ អនុសយា ព្យន្តីហោន្តិ ។ បុន ចបរំ អាវុសោ ភិក្ខុ សមថវិបស្សនំ យុគនទ្ធំ ភាវេតិ តស្ស សមថវិបស្សនំ យុគនទ្ធំ ភាវយតោ មគ្គោ សញ្ជាយតិ ។ សោ តំ មគ្គំ អាសេវតិ ភាវេតិ ពហុលីករោតិ តស្ស តំ មគ្គំ អាសេវតោ ភាវយតោ ពហុលីករោតោ សញ្ញោជនានិ បហីយន្តិ អនុសយា ព្យន្តីហោន្តិ ។ បុន ចបរំ អាវុសោ ភិក្ខុនោ ធម្មុទ្ធច្ចវិគ្គហិតំ មានសំ(១) ហោតិ សោ អាវុសោ សមយោ យន្តំ ចិត្តំ អជ្ឈត្តំយេវ សន្តិដ្ឋតិ សន្និសីទតិ ឯកោទិ ហោតិ សមាធិយតិ តស្ស មគ្គោ សញ្ជាយតិ ។

---

១ ឱ. ធម្មុទ្ធច្ចវិគ្គហិតមានា ។

ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុចំរើនសមថៈ មានវិបស្សនា ជាប្រធាន កាលលោកចំរើនសមថៈ មានវិបស្សនា ជាប្រធាន មគ្គក៏កើតឡើង ។ លោកក៏បន្ទុំ ចំរើន ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គនោះ កាលបើលោកបន្ទុំ ចំរើន ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គនោះ លោកក៏អាចលះបង់សញ្ញោជនៈបាន ទាំងអនុស័យក៏អស់ទៅ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុចំរើនសមថៈនិងវិបស្សនា ជាគូនឹងគ្នា កាលលោកចំរើនសមថៈនិងវិបស្សនា ជាគូនឹងគ្នា មគ្គក៏កើតឡើង ។ លោកក៏បន្ទុំ ចំរើន ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គនោះ កាលបើលោកបន្ទុំ ចំរើន ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គនោះ លោកក៏អាចលះបង់សញ្ញោជនៈបាន ទាំងអនុស័យក៏អស់ទៅ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ មួយទៀត ចិត្តរបស់ភិក្ខុដែលខ្ជាប់ (វិបស្សនូបក្កិលេស ១០) ក្នុងសមថៈនិងវិបស្សនាធម៌ក្តីបកាន់មាំ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ដល់សម័យដែលចិត្តឈប់នឹង ស្ងប់ស្ងៀម មានអារម្មណ៍ខ្ពស់ឯក នៅខាងក្នុង ជាសមាធិ មគ្គរមែងកើតឡើងដល់ភិក្ខុនោះ ។

សោ តំ មគ្គំ អាសេវតិ ភាវេតិ ពហុលីករោតិ តស្ស តំ មគ្គំ អាសេវតោ ភាវយតោ ពហុលីក-រោតោ សញ្ញោជនានិ បហីយន្តិ អនុសយា ព្យន្តី-ហោន្តិ ។ យោ ហិ កោចិ អាវុសោ ភិក្ខុ វា ភិក្ខុនី វា មម សន្តិកេ អរហត្តប្បត្តិំ ព្យាករោតិ សព្វសោ ឥមេហិ ចតូហិ មគ្គេហិ ឯតេសំ វា អញ្ញតរេនាតិ ។

បដិបទាវគ្គោ ទុតិយោ ។

តស្សុទ្ទានំ

សង្ខិត្តំ វិត្ថតំ អសុភំ(១)
ទ្វេ ខមា ឧភយេន(២) ច
មោគ្គល្លានោ សារីបុត្តោ សង្ខារំ
យុគនទ្ធេន ទាតិ ។

---

១ ឱ. អសុភំ (អសុភន្តិ យុត្តតរំ) ។ ២ ឱ. ទុតិយេន ច (ឧភយេន ឥតិ យុត្តតរំ) ។

លោកក៏បន្ទុំ ចំរើន ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គនោះ កាលបើលោកបន្ទុំ ចំរើន ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គនោះ លោកក៏អាចលះបង់សញ្ញោជនៈទាំងឡាយបាន ទាំងអនុស័យក៏អស់ទៅ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ សហធម្មិកឯណាមួយ ជាភិក្ខុក្តី ជាភិក្ខុនីក្តី ព្យាករនូវការដល់ព្រះអរហត្ត ក្នុងសំណាក់ខ្ញុំ ដោយមគ្គទាំង ៤ នេះ ឬក៏បណ្ដាមគ្គទាំង ៤ នោះ ដោយមគ្គណាមួយ ដោយអាការទាំងពួងបាន ។

ចប់ បដិបទាវគ្គ ទី ២ ។

ឧទ្ទាននៃបដិបទាវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីបដិបទា ៤ យ៉ាងដោយសង្ខេប ១ អំពីបដិបទា ៤ យ៉ាងដោយពិស្តារ ១ អំពីបដិបទា ៤ យ៉ាង មានភិក្ខុពិចារណាឃើញថា មិនស្អាតជាដើម ១ អំពីបដិបទា ៤ យ៉ាង មានសេចក្ដីអត់ធន់ជាដើម ២ លើក អំពីបដិបទារួមគ្នាដោយចំណែកពីរ ១ អំពីរឿងព្រះមោគ្គល្លាន ១ អំពីព្រះសារីបុត្ត ១ អំពីសសង្ខារបរិនិព្វាយីជាដើម ១ អំពីការចំរើនសមថៈនឹងវិបស្សនាជាគូនឹងគ្នា ១ ។

សញ្ចេតនិយវគ្គោ តតិយោ

(៦៨) កាយេ វា ភិក្ខវេ សតិ កាយសញ្ចេតនាហេតុ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ វាចាយ វា ភិក្ខវេ សតិ វចីសញ្ចេតនាហេតុ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ មនេ វា ភិក្ខវេ សតិ មនោសញ្ចេតនាហេតុ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ អវិជ្ជាបច្ចយា វា ។ សាមំ វា តំ ភិក្ខវេ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ បរេ វាស្ស តំ ភិក្ខវេ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោន្តិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ សម្បជានោ វា តំ ភិក្ខវេ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ អសម្បជានោ វា តំ ភិក្ខវេ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ ។

សញ្ចេតនិយវគ្គ ទី ៣

(២១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើកាយទ្វារ[១] មាន សុខទុក្ខជាខាងក្នុង រមែងកើតឡើង ព្រោះកាយសញ្ចេតនា[២] ជាហេតុ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើវចីទ្វារមាន សុខទុក្ខជាខាងក្នុង រមែងកើតឡើង ព្រោះវចីសញ្ចេតនាជាហេតុ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមនោទ្វារមាន សុខទុក្ខជាខាងក្នុង រមែងកើតឡើង ព្រោះមនោសញ្ចេតនាជាហេតុ ឬ ព្រោះអវិជ្ជាជាបច្ច័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលតាក់តែងកាយសង្ខារដោយខ្លួនឯង ដែលជាបច្ច័យ នាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដទៃតាក់តែងកាយសង្ខារ ដែលជាបច្ច័យ នាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសេចក្ដីដឹងច្បាស់[៣] តាក់តែងកាយសង្ខារ ដែលជាបច្ច័យ នាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលមិនមានសេចក្ដីដឹងច្បាស់ តាក់តែងកាយសង្ខារ ដែលជាបច្ច័យ នាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងក៏មាន ។

---

១ នឹងហៅថាកាយវិញ្ញត្តិដូច្នេះវិញក៏បាន ។ ២ ការសម្រេចនៃចេតនាក្នុងកាយទ្វារហៅថាកាយសញ្ចេតនាៗនោះមាន ២០ គឺជាកាមាវចរកុសល ៨ ជាអកុសល ១២ ។ វចីសញ្ចេតនា និងមនោសញ្ចេតនា ក៏ដូចគ្នានឹងកាយសញ្ចេតនាដែរ ។ ៣ គឺដឹងច្បាស់នូវកុសលថាកុសលមែន បើជាអកុសលថាអកុសលមែន ដូច្នេះជាដើម ។ អដ្ឋកថា ។

សាមំ វា តំ ភិក្ខវេ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ បរេ វា តស្ស តំ ភិក្ខវេ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរោន្តិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ សម្បជានោ វា តំ ភិក្ខវេ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ អសម្បជានោ វា តំ ភិក្ខវេ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ ។ សាមំ វា តំ ភិក្ខវេ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ បរេ វា តស្ស ភិក្ខវេ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរោន្តិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ សម្បជានោ វា តំ ភិក្ខវេ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ អសម្បជានោ វា តំ ភិក្ខវេ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ ។ ឥមេសុ ភិក្ខវេ ធម្មេសុ អវិជ្ជា អនុបតិតា អវិជ្ជាយត្វេវ អសេសវិរាគនិរោធា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលតាក់តែងវចីសង្ខារដោយខ្លួនឯង ដែលជាបច្ច័យនាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដទៃតាក់តែងវចីសង្ខារ ដែលជាបច្ច័យនាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសេចក្តីដឹងច្បាស់ តាក់តែងវចីសង្ខារ ដែលជាបច្ច័យនាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលតាក់តែងមនោសង្ខារដោយខ្លួនឯង ដែលជាបច្ច័យនាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដទៃតាក់តែងមនោសង្ខារ ដែលជាបច្ច័យនាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសេចក្តីដឹងច្បាស់ តាក់តែងមនោសង្ខារ ដែលជាបច្ច័យនាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលមិនមានសេចក្តីដឹងច្បាស់ តាក់តែងមនោសង្ខារ ដែលជាបច្ច័យនាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវិជ្ជាតែងជាប់តាមទៅក្នុងធម៌ទាំងនេះ ព្រោះអវិជ្ជាវិនាសរលត់មិនមានសេសសល់

សោ កាយោ ន ហោតិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ សា វាចា ន ហោតិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ សោ មនោ ន ហោតិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខំ ខេត្តំ ន ហោតិ... វត្ថុំ ន ហោតិ... អាយតនំ ន ហោតិ... អធិករណំ ន ហោតិ យំបច្ចយាស្ស តំ ឧប្បជ្ជតិ អជ្ឈត្តំ សុខទុក្ខន្តិ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ អត្តភាវប្បដិលាភា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ អត្តភាវប្បដិលាភោ យស្មឹ អត្តភាវប្បដិលាភេ អត្តសញ្ចេតនា កមតិ នោ បរសញ្ចេតនា ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ អត្តភាវប្បដិលាភោ យស្មឹ អត្តភាវប្បដិលាភេ បរសញ្ចេតនា កមតិ នោ អត្តសញ្ចេតនា ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ អត្តភាវប្បដិលាភោ យស្មឹ អត្តភាវប្បដិលាភេ អត្តសញ្ចេតនា ច កមតិ បរសញ្ចេតនា ច ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ អត្តភាវប្បដិលាភោ យស្មឹ អត្តភាវប្បដិលាភេ នេវ អត្តសញ្ចេតនា កមតិ នោ បរសញ្ចេតនា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ អត្តភាវប្បដិលាភាតិ ។

កាយនោះ រមែងមិនជាបច្ច័យនាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងបាន វាចានោះ រមែងមិនជាបច្ច័យនាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងបាន ចិត្តនោះ រមែងមិនជាបច្ច័យនាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងបាន ខេត្ត រមែងមិនមាន... វត្ថុរមែងមិនមាន... អាយតនៈរមែងមិនមាន.. អធិករណ៍ រមែងមិនជាបច្ច័យនាំឲ្យសុខទុក្ខជាខាងក្នុង កើតឡើងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបានអត្តភាពនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ ការបានអត្តភាព ៤ យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបានអត្តភាពដែលសញ្ចេតនា របស់ខ្លួននាំទៅ មិនមែនជាសញ្ចេតនា របស់បុគ្គលដទៃនាំទៅក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបានអត្តភាព ដែលសញ្ចេតនា របស់បុគ្គលដទៃនាំទៅ មិនមែនជាសញ្ចេតនារបស់ខ្លួននាំទៅក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបានអត្តភាព ដែលសញ្ចេតនារបស់ខ្លួននាំទៅផង សញ្ចេតនារបស់បុគ្គលដទៃនាំទៅផងក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបានអត្តភាព ដែលសញ្ចេតនា របស់ខ្លួននាំទៅក៏មិនមែន សញ្ចេតនារបស់បុគ្គលដទៃនាំទៅក៏មិនមែនក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបានអត្តភាពមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

ឯវំ វុត្តេ អាយស្មា សារីបុត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ឥមស្ស ខោ អហំ ភន្តេ ភគវតា សង្ខិត្តេន ភាសិតស្ស ឯវំ វិត្ថារេន អត្ថំ អាជានាមិ ។ អត្ថិ ភន្តេ អយំ អត្តភាវប្បដិលាភោ យស្មឹ អត្តភាវប្បដិលាភេ អត្តសញ្ចេតនា កមតិ នោ បរសញ្ចេតនា អត្តសញ្ចេតនាហេតុ តេសំ សត្តានំ តម្ហា កាយា ចុតិ ហោតិ ។ អត្ថិ ភន្តេ អយំ អត្តភាវប្បដិលាភោ យស្មឹ អត្តភាវប្បដិលាភេ បរសញ្ចេតនា កមតិ នោ អត្តសញ្ចេតនា បរសញ្ចេតនាហេតុ តេសំ សត្តានំ តម្ហា កាយា ចុតិ ហោតិ ។ អត្ថិ ភន្តេ អយំ អត្តភាវប្បដិលាភោ យស្មឹ អត្តភាវប្បដិលាភេ អត្តសញ្ចេតនា ច កមតិ បរសញ្ចេតនា ច អត្តសញ្ចេតនា ច បរសញ្ចេតនា ច ហេតុ តេសំ សត្តានំ តម្ហា កាយា ចុតិ ហោតិ ។

លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភាសិតដែលព្រះអង្គសំដែងសង្ខេបនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គអាចយល់សេចក្តីដោយពិស្តារបានយ៉ាងនេះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បណ្តាការបានអត្តភាពទាំង ៤ នោះ ការបានអត្តភាព ដែលសញ្ចេតនារបស់ខ្លួននាំទៅ មិនមែនជាសញ្ចេតនា របស់បុគ្គលដទៃនាំទៅ ការច្យុតិចាកកាយនោះ របស់ពួកសត្វទាំងនោះ រមែងមាន ព្រោះសញ្ចេតនារបស់ខ្លួនជាហេតុ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បណ្តាការបានអត្តភាពទាំង ៤ នោះ ការបានអត្តភាព ដែលសញ្ចេតនារបស់បុគ្គលដទៃនាំទៅ មិនមែនសញ្ចេតនា របស់ខ្លួននាំទៅ ការច្យុតិចាកកាយនោះ របស់ពួកសត្វទាំងនោះ រមែងមាន ព្រោះសញ្ចេតនារបស់បុគ្គលដទៃជាហេតុ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បណ្តាការបានអត្តភាពទាំង ៤ នោះ ការបានអត្តភាព ដែលសញ្ចេតនារបស់ខ្លួននាំទៅផង សញ្ចេតនារបស់បុគ្គលដទៃនាំទៅផង ការច្យុតិចាកកាយនោះ របស់ពួកសត្វទាំងនោះ រមែងមាន ព្រោះសញ្ចេតនារបស់ខ្លួនជាហេតុផង ព្រោះសញ្ចេតនារបស់បុគ្គលដទៃជាហេតុផង ។

តត្រ ភន្តេ យ្វាយំ អត្តភាវប្បដិលាភោ យស្មិំ អត្តភាវប្ប-
ដិលាភេ នេវ អត្តសញ្ចេតនា កមតិ នោ បរសញ្ចេ-
តនា កតមេ តេន ទេវា ទដ្ឋព្វាតិ ។ នេវសញ្ញានា-
សញ្ញាយតនុបគា សារីបុត្ត ទេវា តេន ទដ្ឋព្វាតិ ។
កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចេ
សត្តា តម្ហា កាយា ចុតា អាគាមិនោ ហោន្តិ
អាគន្តារោ ឥត្ថត្តំ ។ កោ បន ភន្តេ ហេតុ កោ
បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចេ សត្តា តម្ហា កាយា
ចុតា អនាគាមិនោ ហោន្តិ អនាគន្តារោ ឥត្ថត្តន្តិ ។
ឥធ សារីបុត្ត ឯកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស ឱរម្ភាគិយានិ
សញ្ញោជនានិ អប្បហីនានិ ហោន្តិ សោ ទិដ្ឋេវ
ធម្មេ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ
សោ តទស្សាទេតិ តំ និកាមេតិ តេន ច វិត្តិំ
អាបជ្ជតិ តត្ថ ឋិតោ តទធិមុត្តោ តព្ពហុលវិហារី
អបរិហីនោ កាលំ កុរុមានោ នេវសញ្ញានា-
សញ្ញាយតនុបគានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បណ្ដាការបានអត្តភាពទាំង ៤ នោះ ការបានអត្តភាព ដែលសញ្ចេតនា របស់ខ្លួននាំទៅក៏មិនមែន សញ្ចេតនារបស់បុគ្គលដទៃនាំទៅក៏មិនមែន គេគប្បីឃើញថាបានដល់ទេវតាពួកណា ។ ម្នាលសារីបុត្ត គេឃើញថាបានដល់ទេវតា ដែលកើតក្នុងនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះហេតុដូចម្ដេច បច្ច័យដូចម្ដេច ដែលនាំឲ្យសត្វពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ច្យុតចាកកាយ (នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ) នោះហើយ ជាអាគាមិបុគ្គល មកកាន់អត្តភាពនេះទៀត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះហេតុដូចម្ដេច បច្ច័យដូចម្ដេច ដែលនាំឲ្យសត្វពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ច្យុតចាកកាយនោះហើយ ជាអនាគាមិបុគ្គល មិនមកកាន់អត្តភាពនេះទៀត ។ ម្នាលសារីបុត្ត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនបានលះបង់ឱរម្ភាគិយសញ្ញោជនៈ តែបុគ្គលនោះ ក៏បានសម្រេចនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈក្នុងបច្ចុប្បន្ន បុគ្គលនោះក៏ត្រេកអរនឹងឈាននោះ ពេញចិត្តនឹងឈាននោះ ដល់នូវសេចក្ដីរីករាយនឹងឈាននោះ កាលលោកតាំងនៅក្នុងឈាននោះ ចុះចិត្តស៊ប់ក្នុងឈាននោះ សម្រេចសម្រាន្តដោយឈាននោះយ៉ាងច្រើន មិនបានឲ្យសាបសូន្យចាកឈាននោះទៅវិញ លុះដល់ធ្វើមរណកាលទៅ តែងទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលកើតក្នុងនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ

សោ តតោ ចុតោ អាគាមី ហោតិ អាគន្តា ឥត្ថត្តំ ។ ឥធ បន សារីបុត្ត ឯកច្ចស្ស បុគ្គលស្ស ឱរម្ភាគិយានិ សញ្ញោជនានិ បហីនានិ ហោន្តិ សោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សោ តទស្សាទេតិ តំ និកាមេតិ តេន ច វិត្តិំ អាបជ្ជតិ តត្ថ ឋិតោ តទធិមុត្តោ តព្ពហុលវិហារី អបរិហីនោ កាលំ កុរុមានោ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនូបគានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ សោ តតោ ចុតោ អនាគាមី ហោតិ អនាគន្តា ឥត្ថត្តំ ។ អយំ ខោ សារីបុត្ត ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចេ សត្តា តម្ហា កាយា ចុតា អាគាមិនោ ហោន្តិ អាគន្តារោ ឥត្ថត្តំ អយំ បន សារីបុត្ត ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចេ សត្តា តម្ហា កាយា ចុតា អនាគាមិនោ ហោន្តិ អនាគន្តារោ ឥត្ថត្តន្តិ ។

កាលបុគ្គលនោះ ច្យុតចាកភពនោះ ក៏ជាអាគាមិបុគ្គល មកកាន់អត្តភាពនេះទៀត ។ ម្នាលសារីបុត្ត បំណែកបុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ លះបង់នូវម្កាគិយសញ្ញាជនៈ បុគ្គលនោះបានសម្រេចនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈក្នុងបច្ចុប្បន្ន បុគ្គលនោះក៏ត្រេកអរនឹងឈាននោះ ពេញចិត្តនឹងឈាននោះ ដល់នូវសេចក្ដីរីករាយដោយឈាននោះ កាលលោកតាំងនៅក្នុងឈាននោះ ចុះចិត្តស៊ប់ក្នុងឈាននោះ សម្រេចសម្រាន្តដោយឈាននោះយ៉ាងច្រើន មិនបានសាបសូន្យចាកឈាននោះទៅវិញ លុះដល់ធ្វើមរណកាលទៅ តែងទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ដែលកើតក្នុងនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ កាលបុគ្គលនោះច្យុតចាកភពនោះ ក៏ជាអនាគាមិបុគ្គល មិនមកកាន់អត្តភាពនេះទៀត ។ ម្នាលសារីបុត្ត នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យសត្វពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ច្យុតចាកកាយនោះ បានជាអាគាមិបុគ្គល មកកាន់អត្តភាពនេះទៀត ម្នាលសារីបុត្ត នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យសត្វពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ច្យុតចាកកាយនោះ បានជាអនាគាមិបុគ្គល មិនមកកាន់អត្តភាពនេះទៀត ។

[២២] តត្រ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ អាវុសោ ភិក្ខវេតិ ។ អាវុសោតិ ខោ តេ ភិក្ខូ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស បច្ចស្សោសុំ ។ អាយស្មា សារីបុត្តោ ឯតទវោច អឌ្ឍមាសូប-សម្បន្នេន មេ អាវុសោ អត្ថប្បដិសម្ភិទា សច្ឆិកតា ឱធិសោ ព្យញ្ជនសោ តមហំ អនេកបរិយាយេន អាចិក្ខាមិ ទេសេមិ[១] បញ្ញាបេមិ បដ្ឋបេមិ វិវរាមិ វិភជាមិ ឧត្តានីករោមិ ។ យស្ស ខោ បនស្ស កង្ខា វា វិមតិ វា សោ មំ បញ្ហេន អហំ វេយ្យាករណេន សម្មុខីភូតោ នោ សត្ថា យោ នោ ធម្មានំ សុកុសលោ ។ អឌ្ឍមាសូបសម្បន្នេន មេ អាវុសោ ធម្មប្បដិសម្ភិទា សច្ឆិកតា ឱធិសោ ព្យញ្ជនសោ តមហំ អនេកបរិយាយេន អាចិក្ខាមិ ទេសេមិ[១] បញ្ញាបេមិ បដ្ឋបេមិ វិវរាមិ វិភជាមិ ឧត្តានីករោមិ ។

---

១ ឱ. ម. ឯត្ថន្តរេ បកាសេមីតិ អត្ថិ ។

(២២). គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ បានហៅពួកភិក្ខុមកថា ម្នាលអាវុសោភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលតបពាក្យនៃព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុថា ព្រះករុណា អាវុសោ ។ ទើបព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ មានពាក្យដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំទើបនឹងទទួលឧបសម្បទាបានកន្លះខែ ក៏អាចធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអត្ថប្បដិសម្ភិទា ដោយចំណែក ដោយព្យញ្ជនៈបាន ខ្ញុំនឹងប្រាប់នឹងសំដែង នឹងធ្វើឲ្យយល់ច្បាស់ នឹងតាំងផ្តើម នឹងបើក នឹងចែក នឹងធ្វើឲ្យរាក់នូវអត្ថប្បដិសម្ភិទានោះ ដោយអនេកបរិយាយបាន ។ បើអ្នកណាមានសេចក្តីសង្ស័យ ងឿងឆ្ងល់ អ្នកនោះ ចូរសួរប្រស្នានឹងខ្ញុំចុះ ខ្ញុំនឹងអាចឆ្លើយដោះស្រាយ ទាន់ព្រះសាស្តា ទ្រង់ឈ្លៀវឆ្លាស លើសលុបក្នុងធម៌ទាំងឡាយ គង់នៅចំពោះមុខយើងទាំងឡាយស្រាក់ហើយ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំទើបនឹងទទួលឧបសម្បទាបានកន្លះខែ ក៏អាចធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវធម្មប្បដិសម្ភិទា ដោយចំណែក ដោយព្យញ្ជនៈបាន ខ្ញុំនឹងប្រាប់នឹងសំដែងនឹងធ្វើឲ្យយល់ច្បាស់នឹងតាំងផ្តើមនឹងបើកនឹងចែក នឹងធ្វើឲ្យរាក់នូវធម្មប្បដិសម្ភិទានោះ ដោយអនេកបរិយាយបាន ។

យស្ស ខោ បនស្ស កង្ខា វា វិមតិ វា សោ មំ បញ្ហេន អហំ វេយ្យាករណេន សម្មុខីភូតោ នោ សត្ថា យោ នោ ធម្មានំ សុកុសលោ ។ អឌ្ឍមាសុប-សម្បន្នេន មេ អាវុសោ និរុត្តិប្បដិសម្ភិទា សច្ឆិកតា ឱធិសោ ព្យញ្ជនសោ តមហំ អនេកបរិយាយេន អាចិក្ខាមិ ទេសេមិ[១] បញ្ញាបេមិ បដ្ឋបេមិ វិវរាមិ វិភជាមិ ឧត្តានីករោមិ ។ យស្ស ខោ បនស្ស កង្ខា វា វិមតិ វា សោ មំ បញ្ហេន អហំ វេយ្យាករណេន សម្មុខីភូតោ នោ សត្ថា យោ នោ ធម្មានំ សុកុសលោ ។ អឌ្ឍមាសុបសម្បន្នេន មេ អាវុសោ បដិភាណប្បដិសម្ភិទា សច្ឆិកតា ឱធិសោ ព្យញ្ជនសោ តមហំ អនេកបរិយាយេន អាចិក្ខាមិ ទេសេមិ[១] បញ្ញាបេមិ បដ្ឋបេមិ វិវរាមិ វិភជាមិ ឧត្តានីករោមិ ។

---

១ ឱ. ម. ឯត្តន្តរេ បកាសេមីតិ អត្ថិ ។

បើអ្នកណា មានសេចក្តីសង្ស័យឬងឿងឆ្ងល់ អ្នកនោះ ចូរសួរប្រស្នានឹងខ្ញុំចុះ ខ្ញុំនឹងអាចឆ្លើយដោះស្រាយ ទាន់ព្រះសាស្តាទ្រង់ឆ្លៀវឆ្លាសលើសលុបក្នុងធម៌ទាំងឡាយ គង់នៅចំពោះមុខយើងទាំងឡាយស្រាប់ហើយ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំទើបនឹងទទួលឧបសម្បទាបានកន្លះខែ អាចធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវនិរុត្តិប្បដិសម្ភិទា ដោយចំណែក ដោយព្យញ្ជនៈបាន ខ្ញុំនឹងប្រាប់នឹងសំដែង នឹងធ្វើឲ្យយល់ច្បាស់ នឹងតាំងផ្តើម នឹងបើក នឹងចែក នឹងធ្វើឲ្យរាក់នូវនិរុត្តិប្បដិសម្ភិទានោះ ដោយអនេកបរិយាយបាន ។ បើអ្នកណាមានសេចក្តីសង្ស័យឬងឿងឆ្ងល់ អ្នកនោះ ចូរសួរប្រស្នានឹងខ្ញុំចុះ ខ្ញុំនឹងអាចឆ្លើយដោះស្រាយ ទាន់ព្រះសាស្តាទ្រង់ឆ្លៀវឆ្លាសលើសលុបក្នុងធម៌ទាំងឡាយ គង់នៅចំពោះមុខយើងទាំងឡាយស្រាប់ហើយ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំទើបនឹងទទួលឧបសម្បទាបានកន្លះខែ អាចធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវបដិភាណប្ប-ដិសម្ភិទា ដោយចំណែក ដោយព្យញ្ជនៈបាន ខ្ញុំនឹងប្រាប់ នឹងសំដែង នឹងធ្វើឲ្យយល់ច្បាស់ នឹងតាំងផ្តើម នឹងបើក នឹងចែក នឹងធ្វើឲ្យរាក់ នូវបដិភាណប្បដិសម្ភិទានោះ ដោយអនេកបរិយាយបាន ។

យស្ស តេ បនស្ស កង្ខា វា វិមតិ វា សោ មំ បញ្ហេន អហំ វេយ្យាករណេន សម្មុខីភូតោ នោ សត្ថា យោ នោ ធម្មានំ សុកុសលោតិ ។

(២៣) អថខោ អាយស្មា មហាកោដ្ឋិតោ យេនាយស្មា សារីបុត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា សារីបុត្តេន សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា មហាកោដ្ឋិតោ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទវោច ឆន្នំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា អត្ថញ្ញំ កិញ្ចីតិ ។ មា ហេវំ អាវុសោ ។ ឆន្នំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា នត្ថញ្ញំ កិញ្ចីតិ ។ មា ហេវំ អាវុសោ ។ ឆន្នំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា អត្ថិ ច នត្ថិ ចញ្ញំ កិញ្ចីតិ ។ មា ហេវំ អាវុសោ ។ ឆន្នំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា នេវត្ថិ នោ នត្ថញ្ញំ កិញ្ចីតិ ។

បើអ្នកឯណាមានសេចក្តីសង្ស័យ ឬងឿងឆ្ងល់ អ្នកនោះចូរសួរប្រស្នានឹងខ្ញុំចុះ ខ្ញុំនឹងឆ្លើយដោះស្រាយ ទាន់ព្រះសាស្តា ទ្រង់ឆ្លៀវឆ្លាសលើសលុបក្នុងធម៌ទាំងឡាយ គង់នៅចំពោះមុខយើងទាំងឡាយស្រាប់ហើយ ។

(២៣) គ្រានោះ ព្រះមហាកោដ្ឋិតៈដ៏មានអាយុ ចូលទៅរកព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ទើបអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះមហាកោដ្ឋិតៈដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានសួរព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច នៅមានដែរឬ ។ ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ ។ ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មិនមានទេឬ ។ ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ ។ ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មានខ្លះ មិនមានខ្លះឬ ។ ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ ។ ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មានក៏មិនមែន មិនមានក៏មិនមែនឬ ។

មា ហេវំ អាវុសោ ។ ឆន្នំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា អត្ថញ្ញំ កិញ្ចីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ មា ហេវំ អាវុសោតិ វទេសិ ។ ឆន្នំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា នត្ថញ្ញំ កិញ្ចីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ មា ហេវំ អាវុសោតិ វទេសិ ។ ឆន្នំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា អត្ថិ ច នត្ថិ ចញ្ញំ កិញ្ចីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ មា ហេវំ អាវុសោតិ វទេសិ ។ ឆន្នំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា នេវត្ថិ នោ នត្ថញ្ញំ កិញ្ចីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ មា ហេវំ អាវុសោតិ វទេសិ ។ យថាកថំ បនាវុសោ ឥមស្ស ភាសិតស្ស អត្ថោ ទដ្ឋព្វោតិ ។ ឆន្នំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា អត្ថញ្ញំ កិញ្ចីតិ ឥតិ វទំ អបបញ្ចំ បបញ្ចេតិ ឆន្នំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា

ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ ។ កាលខ្ញុំសួរថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច នៅមានដែរឬ អ្នកពោលថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ ។ កាលខ្ញុំសួរថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មិនមានឬ អ្នកពោលថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ ។ កាលខ្ញុំសួរថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មានខ្លះ មិនមានខ្លះឬ អ្នកពោលថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ ។ កាលខ្ញុំសួរថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មានក៏មិនមែន មិនមានក៏មិនមែនឬ អ្នកពោលថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ ។ ម្នាលអាវុសោ ចុះសេចក្តីនៃភាសិតនេះ គប្បីយល់បានដោយប្រការដូចម្តេច ។ កាលបើពោលថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច នៅមាន ឈ្មោះថាធ្វើធម៌មិនបានយឺតយូរ ឲ្យយឺតយូរ កាលបើពោលថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់

នត្ថញ្ញំ កិញ្ចីតិ ឥតិ វទំ អបបញ្ចំ បបញ្ចេតិ ឆន្នំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា អត្ថិ ច នត្ថិ ចញ្ញំ កិញ្ចីតិ ឥតិ វទំ អបបញ្ចំ បបញ្ចេតិ ឆន្នំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេស-វិរាគនិរោធា នេវត្ថិ នោ នត្ថញ្ញំ កិញ្ចីតិ ឥតិ វទំ អបបញ្ចំ បបញ្ចេតិ ។ យាវតា អាវុសោ ឆន្នំ ផស្សាយតនានំ គតិ តាវតា បបញ្ចស្ស គតិ យាវតា បបញ្ចស្ស គតិ តាវតា ឆន្នំ ផស្សាយតនានំ គតិ ។ ឆន្នំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា បបញ្ចនិរោធោ បបញ្ចវូបសមោតិ ។

(២៨) អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ យេនា-យស្មា មហាកោដ្ឋិតោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា មហាកោដ្ឋិតេន សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ

អ្វីដទៃតិចតួចមិនមាន ឈ្មោះថាធ្វើធម៌មិនបានយឺតយូរ ឲ្យយឺតយូរ កាលបើពោលថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មានខ្លះ មិនមានខ្លះ ឈ្មោះថាធ្វើធម៌មិនបានយឺតយូរ ឲ្យយឺតយូរ កាលបើពោលថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មានក៏មិនមែន មិនមានក៏មិនមែន ឈ្មោះថាធ្វើធម៌មិនបានយឺតយូរ ឲ្យយឺតយូរ ។ ម្នាលអាវុសោ ផស្សាយតនៈទាំង ៦ នៅប្រព្រឹត្តទៅបានដរាបណា បបញ្ចធម៌ (ធម៌ជាគ្រឿងយឺតយូរ) ក៏មាននៅដរាបនោះ បបញ្ចធម៌ នៅប្រព្រឹត្តទៅបានដរាបណា ផស្សាយតនៈទាំង ៦ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅបានដរាបនោះ ។ ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ បបញ្ចធម៌ក៏រលត់ទៅ បបញ្ចធម៌ក៏ស្ងប់ទៅ ។

(៤៤) គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅរកព្រះមហាកោដ្ឋិតៈដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងព្រះមហាកោដ្ឋិតៈដ៏មានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ

អាយស្មន្តំ មហាកោដ្ឋិតំ ឯតទវោច ឆន្នំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា អត្ថញ្ញំ កិញ្ចីតិ ។ មា ហេវំ អាវុសោ ។ ឆន្នំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា នត្ថញ្ញំ កិញ្ចីតិ ។ មា ហេវំ អាវុសោ ។ ឆន្នំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា អត្ថិ ច នត្ថិ ចញ្ញំ កិញ្ចីតិ ។ មា ហេវំ អាវុសោ ។ ឆន្នំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា នេវត្ថិ នោ នត្ថញ្ញំ កិញ្ចីតិ ។ មា ហេវំ អាវុសោ ។ ឆន្នំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា អត្ថញ្ញំ កិញ្ចីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ មា ហេវំ អាវុសោតិ វទេសិ ឆន្នំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា នត្ថញ្ញំ កិញ្ចីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ មា ហេវំ អាវុសោតិ វទេសិ ឆន្នំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា អត្ថិ ច នត្ថិ ចញ្ញំ កិញ្ចីតិ

ក៏បានសួរព្រះមហាកោដ្ឋិតៈដ៏មានអាយុ ដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួចនៅមានដែរឬ ។ ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ ។ ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មិនមានឬ ។ ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ ។ ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មានខ្លះ មិនមានខ្លះដែរឬ ។ ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ ។ ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មានក៏មិនមែន មិនមានក៏មិនមែនឬ ។ ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ ។ កាលខ្ញុំសួរថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច នៅមានដែរឬ លោកពោលថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ កាលខ្ញុំសួរថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មិនមានឬ លោកពោលថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ កាលខ្ញុំសួរថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មានខ្លះ មិនមានខ្លះឬ

ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ មា ហេវំ អាវុសោតិ វទេសិ ឆន្នំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា នេវត្ថិ នោ នត្ថញ្ញំ កិញ្ចីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ មា ហេវំ អាវុសោតិ វទេសិ ។ យថាកថំ បនាវុសោ ឥមស្ស ភាសិតស្ស អត្ថោ ទដ្ឋព្វោតិ ។ ឆន្នំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា អត្ថញ្ញំ កិញ្ចីតិ ឥតិ វទំ អប្បបញ្ចំ បបញ្ចេតិ ឆន្នំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា នត្ថញ្ញំ កិញ្ចីតិ ឥតិ វទំ អប្បបញ្ចំ បបញ្ចេតិ ឆន្នំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា អត្ថិ ច នត្ថិ ចញ្ញំ កិញ្ចីតិ ឥតិ វទំ អប្បបញ្ចំ បបញ្ចេតិ ឆន្នំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា នេវត្ថិ នោ នត្ថញ្ញំ កិញ្ចីតិ ឥត វទំ អប្បបញ្ចំ បបញ្ចេតិ ។ យាវតា អាវុសោ ឆន្នំ ផស្សាយតនានំ គតិ

លោកពោលថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ កាលខ្ញុំសួរថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មានក៏មិនមែន មិនមានក៏មិនមែនឬ លោកពោលថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកកុំសួរយ៉ាងនេះឡើយ ។ ម្នាលអាវុសោ ចុះសេចក្តីនៃភាសិតនេះ គប្បីយល់បានដោយប្រការដូចម្តេច ។ កាលបើពោលថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មាន ឈ្មោះថាធ្វើធម៌ដែលមិនបានយឺតយូរ ឲ្យយឺតយូរ កាលពោលថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មិនមាន ឈ្មោះថាធ្វើធម៌មិនបានយឺតយូរ ឲ្យយឺតយូរ កាលបើពោលថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មានខ្លះ មិនមានខ្លះ ឈ្មោះថាធ្វើធម៌មិនបានយឺតយូរ ឲ្យយឺតយូរ កាលបើពោលថា ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ អ្វីដទៃតិចតួច មានក៏មិនមែន មិនមានក៏មិនមែន ឈ្មោះថាធ្វើធម៌មិនបានយឺតយូរ ឲ្យយឺតយូរ ។ ម្នាលអាវុសោ ផស្សាយតនៈទាំង ៦ នៅប្រព្រឹត្តទៅបានដរាបណា

តាវតា បបញ្ចស្ស គតិ យាវតា បបញ្ចស្ស គតិ តាវតា ឆន្នំ ផស្សាយតនានំ គតិ ឆន្នំ អាវុសោ ផស្សាយតនានំ អសេសវិរាគនិរោធា បបញ្ចនិរោធោ បបញ្ចវូបសមោតិ ។

[២៤] អថ ខោ អាយស្មា ឧបវាណោ យេនាយស្មា សារីបុត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា សារីបុត្តេន សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា ឧបវាណោ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទវោច កិន្នុ ខោ អាវុសោ(១) វិជ្ជាយន្តករោ ហោតីតិ ។ នោ ហិទំ អាវុសោ ។ កឹ បនាវុសោ(១) ចរណេនន្តករោ ហោតីតិ ។ នោ ហិទំ អាវុសោ ។ កិន្នុ ខោ អាវុសោ(១) វិជ្ជាចរណេនន្តករោ ហោតីតិ ។ នោ ហិទំ អាវុសោ ។ កឹ បនាវុសោ(១) អញ្ញត្រ វិជ្ជាចរណេនន្តករោ ហោតីតិ ។ នោ ហិទំ អាវុសោ ។

---

១ ឱ. ម. ឯត្ថន្តរេ សារីបុត្តាតិ អត្ថិ ។

បបញ្ចធម៌ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅបានដរាបនោះ បបញ្ចធម៌ នៅប្រព្រឹត្តទៅបានដរាបណា ផស្សាយតនៈទាំង ៦ ក៏នៅប្រព្រឹត្តទៅបានដរាបនោះ ម្នាលអាវុសោ ព្រោះផស្សាយតនៈទាំង ៦ វិនាសរលត់មិនមានសេសសល់ បបញ្ចធម៌ក៏រលត់ទៅ បបញ្ចធម៌ក៏ស្ងប់រម្ងាប់ទៅ ។

[២៥] គ្រានោះ ព្រះឧបវាណៈ ដ៏មានអាយុ ចូលទៅរកព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះឧបវាណៈដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏បានសួរព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុថា ម្នាលអាវុសោ ចុះបុគ្គលធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ដោយវិជ្ជាឬ ។ ម្នាលអាវុសោ ដំណើរនេះមិនដូច្នោះទេ ។ ម្នាលអាវុសោ ចុះបុគ្គលធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ដោយចរណៈឬ ។ ម្នាលអាវុសោ ដំណើរនេះមិនដូច្នោះទេ ។ ម្នាលអាវុសោ ចុះបុគ្គលធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈឬ ។ ម្នាលអាវុសោ ដំណើរនេះមិនដូច្នោះទេ ។ ម្នាលអាវុសោ ចុះបុគ្គលធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ព្រោះវៀរចាកវិជ្ជានឹងចរណៈឬ ។ ម្នាលអាវុសោ ដំណើរនេះមិនដូច្នោះទេ ។

កិន្នុ ខោ អាវុសោ(១) វិជ្ជាយន្តករោ ហោតីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ នោ ហិទំ អាវុសោតិ វទេសិ កឹ បនាវុសោ(១) ចរណេនន្តករោ ហោតីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ នោ ហិទំ អាវុសោតិ វទេសិ កិន្នុ ខោ អាវុសោ(១) វិជ្ជាចរណេនន្តករោ ហោតីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ នោ ហិទំ អាវុសោតិ វទេសិ កឹ បនាវុសោ(១) អញ្ញត្រ វិជ្ជាចរណេនន្តករោ ហោតីតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមានោ នោ ហិទំ អាវុសោតិ វទេសិ ។ យថាកថំ បនាវុសោ អន្តករោ ហោតីតិ ។ វិជ្ជាយ ចេ អាវុសោ អន្តករោ អភវិស្ស សឧបាទានោវ សមានោ អន្តករោ អភវិស្ស ចរណេន ចេ អាវុសោ អន្តករោ អភវិស្ស សឧបាទានោវ សមានោ អន្តករោ អភវិស្ស វិជ្ជាចរណេន ចេ អាវុសោ អន្តករោ អភវិស្ស សឧបាទានោវ សមានោ អន្តករោ អភវិស្ស អញ្ញត្រ វិជ្ជាចរណេន ចេ អាវុសោ អន្តករោ អភវិស្ស បុថុជ្ជនោ

---

១ ម. ឯត្ថន្តរេ សារីបុត្តាតិ អត្ថិ ។

កាលខ្ញុំសួរថា ម្នាលអាវុសោ ចុះបុគ្គលធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ដោយវិជ្ជា អ្នកក៏ពោលថា ម្នាលអាវុសោ ដំណើរនេះមិនដូច្នោះទេ កាលខ្ញុំសួរថា ម្នាលអាវុសោ ចុះបុគ្គលធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ដោយចរណៈឬ អ្នកពោលថា ម្នាលអាវុសោ ដំណើរនេះមិនដូច្នោះទេ កាលខ្ញុំសួរថា ម្នាលអាវុសោ ចុះបុគ្គលធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈឬ អ្នកពោលថា ម្នាលអាវុសោ ដំណើរនេះមិនដូច្នោះទេ កាលខ្ញុំសួរថា ម្នាលអាវុសោ ចុះបុគ្គលធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ព្រោះវៀរចាកវិជ្ជានឹងចរណៈឬ អ្នកពោលថា ម្នាលអាវុសោ ដំណើរនេះមិនដូច្នោះទេ ។ ម្នាលអាវុសោ ចុះបុគ្គលធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលអាវុសោ បើបុគ្គលនឹងធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ដោយវិជ្ជាហើយ បុគ្គលប្រកបដោយឧបាទាន ក៏ឈ្មោះថាធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ម្នាលអាវុសោ បើបុគ្គលធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ដោយចរណៈហើយ បុគ្គលប្រកបដោយឧបាទាន ក៏ឈ្មោះថាធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ម្នាលអាវុសោ បើបុគ្គលធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈហើយ បុគ្គលប្រកបដោយឧបាទាន ក៏ឈ្មោះថា នឹងធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ម្នាលអាវុសោ បើបុគ្គលធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ព្រោះវៀរចាកវិជ្ជានឹងចរណៈហើយ បុថុជ្ជនក៏ឈ្មោះថានឹងធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន

អត្តការកេ អការិស្ស បុគ្គលោ ហិ អាវុសោ អញ្ញត្រ វិជ្ជាចរណេន ចរណវិបន្នោ ខោ អាវុសោ យថាភូតំ ន ជានាតិ ន បស្សតិ ចរណសម្បន្នោ យថាភូតំ ជានាតិ បស្សតិ យថាភូតំ ជានំ បស្សំ អត្តការកោ ហោតីតិ ។

[២៦] សទ្ធោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំ សម្មា អាយាចមានោ អាយាចេយ្យ តាទិសោ ហោមិ យាទិសា សារីបុត្តមោគ្គល្លានាតិ ។ ឯសា ភិក្ខវេ តុលា ឯតំ បមាណំ មម សាវកានំ ភិក្ខូនំ យទិទំ សារីបុត្តមោគ្គល្លានា(១) ។ សទ្ធា ភិក្ខវេ ភិក្ខុនី ឯវំ សម្មា អាយាចមានា អាយាចេយ្យ តាទិសា ហោមិ យាទិសា ខេមា ច ភិក្ខុនី ឧប្បលវណ្ណា ចាតិ ។ ឯសា ភិក្ខវេ តុលា ឯតំ បមាណំ មម សាវិកានំ ភិក្ខុនីនំ យទិទំ ខេមា ច ភិក្ខុនី ឧប្បលវណ្ណា ច ។ សទ្ធោ ភិក្ខវេ ឧបាសកោ ឯវំ សម្មា អាយាចមានោ អាយាចេយ្យ តាទិសោ ហោមិ យាទិសោ ចិត្តោ ច គហបតិ ហត្ថកោ ច អាឡវកោតិ ។

---

១ ឱ. ឥតោ បរំ ឥតិសទ្ទោ ទិស្សតិ ។

ម្នាលអាវុសោ ព្រោះបុថុជ្ជនវៀរចាកវិជ្ជានិងចរណៈ ម្នាលអាវុសោ បុគ្គលប្រាសចាកចរណៈហើយ រមែងមិនដឹងមិនឃើញ តាមសេចក្តីពិតបាន បុគ្គលប្រកបដោយចរណៈហើយ រមែងដឹង រមែងឃើញ តាមសេចក្តីពិតបាន កាលបុគ្គលដឹងឃើញតាមសេចក្តីពិត ក៏រមែងធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ។

(២៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមានសទ្ធា កាលបើប្រាថ្នា (ធ្វើខ្លួន) ឲ្យត្រឹមត្រូវ គួរប្រាថ្នាយ៉ាងនេះថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានគុណសម្បត្តិដូចជាព្រះសារីបុត្តនិងព្រះមោគ្គល្លាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះសារីបុត្តនិងមោគ្គល្លាននុះទុកជាជញ្ជីង ជាបែបផែនដល់ពួកភិក្ខុជាសាវករបស់តថាគត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីអ្នកមានសទ្ធា កាលបើប្រាថ្នាឲ្យត្រូវ គួរប្រាថ្នាយ៉ាងនេះថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានគុណសម្បត្តិ ដូចជាខេមាភិក្ខុនី និងឧប្បលវណ្ណាភិក្ខុនី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះខេមាភិក្ខុនីនិងឧប្បលវណ្ណាភិក្ខុនីនុះ ទុកជាជញ្ជីងជាបែបផែនដល់ពួកភិក្ខុនីជាសាវិការបស់តថាគត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសកអ្នកមានសទ្ធា កាលបើប្រាថ្នាឲ្យត្រូវ គួរប្រាថ្នាយ៉ាងនេះថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានគុណសម្បត្តិ ដូចជាចិត្តគហបតីនិងហត្ថកអាឡវកៈ ។

ឯសា ភិក្ខវេ តុលា ឯតំ បមាណំ មម សាវកានំ ឧបាសកានំ យទិទំ ចិត្តោ ច គហបតិ ហត្ថកោ ច អាឡវកោ ។ សទ្ធា ភិក្ខវេ ឧបាសិកា ឯវំ សម្មា អាយាចមានា អាយាចេយ្យ តាទិសា ហោមិ យាទិសា ខុជ្ជុត្តរា ច ឧបាសិកា វេឡុកណ្ឌកិយា ច នន្ទមាតាតិ ។ ឯសា ភិក្ខវេ តុលា ឯតំ បមាណំ មម សាវិកានំ ឧបាសិកានំ យទិទំ ខុជ្ជុត្តរា ច ឧបាសិកា វេឡុកណ្ឌកិយា ច នន្ទមាតាតិ ។

(២៧) អថខោ អាយស្មា រាហុលោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អាយស្មន្តំ រាហុលំ ភគវា ឯតទវោច យា ច រាហុល អជ្ឈត្តិកា បឋវីធាតុ យា ច ពាហិរា បឋវីធាតុ បឋវីធាតុរេវេសា[1] តំ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋព្វំ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទិស្វា

---

១ ឱ. ម. បឋវីធាតុវេសា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះចិត្តគហបតីនិងហត្ថកអាឡវកនុ៎ះ ទុកជាជញ្ជីងជាបែបផែន ដល់ពួកឧបាសក ជាសាវករបស់តថាគត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសិកាអ្នកមានសទ្ធា កាលបើប្រាថ្នាឲ្យត្រូវ គួរប្រាថ្នាយ៉ាងនេះថា សូមឲ្យអាត្មាអញ មានគុណសម្បត្តិ ដូចជាឧបាសិកាឈ្មោះខុជ្ជុត្តរា និងវេឡុកណ្ឌកិយានន្ទមាតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះខុជ្ជុត្តរាឧបាសិកានិងវេឡុកណ្ឌកិយានន្ទមាតានុ៎ះ ទុកជាជញ្ជីងជាបែបផែន ដល់ពួកឧបាសិកាជាសាវិកា របស់តថាគត ។

(២៧) គ្រានោះឯង ព្រះរាហុលដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគរួចហើយគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះរាហុលមានអាយុ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា នែរាហុល បឋវីធាតុដែលជាខាងក្នុងខ្លួននិងបឋវីធាតុជាខាងក្រៅនុ៎ះ ក៏ជាបឋវីធាតុដូចគ្នាទេ ភិក្ខុត្រូវឃើញបឋវីធាតុនោះ តាមពិតដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃ យ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនខ្លួនអញទេ លុះភិក្ខុឃើញបឋវីធាតុនុ៎ះ តាមពិតដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃ យ៉ាងនេះហើយ

បថវីធាតុយា និព្វិន្ទតិ បថវីធាតុយា(១) ចិត្តំ វិរាជេតិ ។ យា ច រាហុល អជ្ឈត្តិកា អាបោធាតុ យា ច ពាហិរា អាបោធាតុ អាបោធាតុរេវេសា តំ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋព្វំ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទិស្វា អាបោធាតុយា និព្វិន្ទតិ អាបោធាតុយា ចិត្តំ វិរាជេតិ ។ យា ច រាហុល អជ្ឈត្តិកា តេជោធាតុ យា ច ពាហិរា តេជោធាតុ តេជោធាតុរេវេសា តំ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋព្វំ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទិស្វា តេជោធាតុយា និព្វិន្ទតិ តេជោធាតុយា ចិត្តំ វិរាជេតិ ។ យា ច រាហុល អជ្ឈត្តិកា វាយោធាតុ យា ច ពាហិរា វាយោធាតុ វាយោធាតុរេវេសា តំ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋព្វំ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទិស្វា

---

១ ឱ. បញ្ញាយ ។

រមែងធុញទ្រាន់ក្នុងបឋវីធាតុ រមែងញុំាងចិត្តឲ្យនឿយណាយក្នុងបឋវីធាតុ ។ នែរាហុល អាបោធាតុដែលជាខាងក្នុងនិងអាបោធាតុជាខាងក្រៅនុ៎ះ ក៏ជាអាបោធាតុដូចគ្នាទេ ភិក្ខុត្រូវឃើញអាបោធាតុនោះ គួរតាមពិតដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃយ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនខ្លួនអញទេ លុះភិក្ខុឃើញអាបោធាតុនុ៎ះ តាមពិតដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃ យ៉ាងនេះហើយ រមែងធុញទ្រាន់ក្នុងអាបោធាតុ រមែងញុំាងចិត្តឲ្យនឿយណាយក្នុងអាបោធាតុ ។ នែរាហុល តេជោធាតុដែលជាខាងក្នុងនិងតេជោធាតុជាខាងក្រៅនុ៎ះ ក៏ជាតេជោធាតុដូចគ្នាទេ ភិក្ខុត្រូវឃើញតេជោធាតុ តាមពិតដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃ យ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនខ្លួនអញទេ លុះភិក្ខុឃើញតេជោធាតុនុ៎ះ តាមពិតដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃ យ៉ាងនេះហើយ រមែងធុញទ្រាន់ក្នុងតេជោធាតុ រមែងញុំាងចិត្តឲ្យនឿយណាយក្នុងតេជោធាតុ ។ នែរាហុល វាយោធាតុដែលជាខាងក្នុង និងវាយោធាតុជាខាងក្រៅនុ៎ះ ក៏ជាវាយោធាតុដូចគ្នាទេ ភិក្ខុត្រូវឃើញវាយោធាតុនុ៎ះ គួរតាមពិតដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃយ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនខ្លួនអញទេ លុះភិក្ខុឃើញវាយោធាតុនុ៎ះ តាមពិតដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃ តាមហេតុយ៉ាងនេះហើយ

វាយោធាតុយា និព្វិន្ទតិ វាយោធាតុយា ចិត្តំ វិរាជេតិ ។ យតោ ខោ រាហុល ភិក្ខុ ឥមាសុ ចតូសុ ធាតូសុ នេវត្តានំ នាត្តនិយំ សមនុបស្សតិ អយំ វុច្ចតិ រាហុល ភិក្ខុ អច្ឆេជ្ជិ(១) តណ្ហំ វិវត្តយិ សញ្ញោជនំ សម្មាមានាភិសមយា អន្តមកាសិ ទុក្ខស្សាតិ ។

(២៨) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ សន្តំ ចេតោវិមុត្តឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សោ សក្កាយនិរោធំ មនសិករោតិ តស្ស សក្កាយនិរោធំ មនសិករោតោ សក្កាយនិរោធេ ចិត្តំ ន បក្ខន្ទតិ ន បសីទតិ ន សន្តិដ្ឋតិ ន អធិមុច្ចតិ តស្ស ខោ ឯតំ(២) ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ន សក្កាយនិរោធោ បាដិកង្ខោ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ បុរិសោ លសគតេន(៣) ហត្ថេន សាខំ គណ្ហេយ្យ តស្ស សោ ហត្ថោ សជ្ជេយ្យបិ គណ្ហេយ្យបិ ពជ្ឈេយ្យបិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ សន្តំ ចេតោវិមុត្តឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ

---

១ ឱ. អច្ឆេច្ឆិ ។ ២ ម. ឯវំ ។ ៣ ឱ. លសុគតេន ។

រមែងដុញទ្រាន់ក្នុងអាបោធាតុ រមែងញុំាងចិត្តឲ្យទ្រៀយណា យក្នុងអាបោធាតុ ៗ នែរាហុល ភិក្ខុពិចារណាឃើញច្បាស់នូវធាតុទាំង ៤ នេះ ថា មិនមែនខ្លួន មិនមែនកើតក្នុងខ្លួន ក្នុងកាលណា នែរាហុល ភិក្ខុនេះ តថាគតហៅថា បានផ្តាច់ផ្តិលតណ្ហា គាស់រំលើងសញ្ញោជនៈធ្វើទីបំផុតទុក្ខបានហើយ ព្រោះត្រាស់ដឹងនូវការលះសេចក្តីប្រកាន់តាមហេតុ ។

(២៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៤ ពួកនេះឯង តែងមានក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៤ ពួកដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ បានចេតោវិមុត្តិ[1] ដ៏ល្អិតណាមួយ ភិក្ខុនោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវការរំលត់សក្កាយ កាលភិក្ខុនោះ កំពុងធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវការរំលត់សក្កាយ ចិត្តមិនស្ទុះទៅ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនស្ងប់ចុះក្នុងការរំលត់សក្កាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរំលត់សក្កាយនុ៎ះ របស់ភិក្ខុនោះ មិនគប្បីបានតាមប្រាថ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរសមានដៃប្រឡាក់ជ័រស្អិត ចាប់មែកឈើ ដៃបុរសនោះស្អិតថ្ពក់ជាប់ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានចេតោវិមុត្តិដ៏ល្អិតណាមួយ

---

១ សំដៅយកសមាបត្តិទាំង ៨ សមាបត្តិណាមួយ ។ អដ្ឋកថា ។

សោ សក្កាយនិរោធំ មនសិករោតិ តស្ស សក្កាយនិរោធំ មនសិករោតោ សក្កាយនិរោធេ ចិត្តំ ន បក្ខន្ទតិ ន បសីទតិ ន សន្តិដ្ឋតិ នាធិមុច្ចតិ តស្ស ខោ ឯតំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ន សក្កាយនិរោធោ បាដិកង្ខោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ សន្តំ ចេតោវិមុត្តឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សោ សក្កាយនិរោធំ មនសិករោតិ តស្ស សក្កាយនិរោធំ មនសិករោតោ សក្កាយនិរោធេ ចិត្តំ បក្ខន្ទតិ បសីទតិ សន្តិដ្ឋតិ អធិមុច្ចតិ តស្ស ខោ ឯតំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ សក្កាយនិរោធោ បាដិកង្ខោ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ បុរិសោ សុទ្ធេន ហត្ថេន សាខំ គណ្ហេយ្យ តស្ស សោ ហត្ថោ នេវ សជ្ជេយ្យ ន គណ្ហេយ្យ ន ពជ្ឈេយ្យ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ សន្តំ ចេតោវិមុត្តឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សោ សក្កាយនិរោធំ មនសិករោតិ តស្ស សក្កាយនិរោធំ មនសិករោតោ សក្កាយនិរោធេ ចិត្តំ បក្ខន្ទតិ បសីទតិ សន្តិដ្ឋតិ អធិមុច្ចតិ

ភិក្ខុនោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសក្កាយនិរោធ (ការរំលត់សក្កាយ) កាលបើលោកធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសក្កាយនិរោធ ចិត្តរមែងមិនស្ទុះទៅ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនចុះស៊ប់ក្នុងសក្កាយនិរោធ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សក្កាយនិរោធនុ៎ះ របស់ភិក្ខុនោះឯង មិនគប្បីបានតាមប្រាថ្នា ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ បានចេតោវិមុត្តិដ៏ល្អិតណាមួយ ភិក្ខុនោះធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវសក្កាយនិរោធ កាលបើលោកធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសក្កាយនិរោធ ចិត្តរមែងស្ទុះទៅ ជ្រះថ្លា តាំងនៅ ចុះស៊ប់ក្នុងសក្កាយនិរោធ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សក្កាយនិរោធនុ៎ះរបស់ភិក្ខុនោះឯង គប្បីបានតាមប្រាថ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរសមានដៃស្អាតចាប់មែកឈើ ដៃរបស់បុរសនោះ មិនស្អិត មិនកាន់ មិនជាប់ទេ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបានចេតោវិមុត្តិដ៏ល្អិតណាមួយ ភិក្ខុនោះធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវសក្កាយនិរោធ កាលបើលោកធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវសក្កាយនិរោធ ចិត្តរមែងស្ទុះទៅ ជ្រះថ្លា តាំងនៅ ចុះស៊ប់ក្នុងសក្កាយនិរោធ

តស្ស ខោ ឯវំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ សក្កាយនិរោធោ បាដិកង្ខោ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ សន្តំ ចេតោវិមុត្តឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សោ អវិជ្ជាបភេទំ មនសិករោតិ តស្ស អវិជ្ជាបភេទំ មនសិករោតោ អវិជ្ជាបភេទេ ចិត្តំ ន បក្ខន្ទតិ ន បសីទតិ ន សន្តិដ្ឋតិ នាធិមុច្ចតិ តស្ស ខោ ឯវំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ន អវិជ្ជាបភេទោ បាដិកង្ខោ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ជម្ពាលី(១) អនេកវស្សគណិកា តស្សា បុរិសោ យានិ ចេវ អាយមុខានិ តានិ បិទហេយ្យ យានិ ច អបាយមុខានិ តានិ វិវរេយ្យ ទេវោ ច ន សម្មា ធារំ អនុប្បវេច្ឆេយ្យ ឯវំ ហិ តស្សា ភិក្ខវេ ជម្ពាលិយា ន អាលិប្បភេទោ(២) បាដិកង្ខោ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ សន្តំ ចេតោវិមុត្តឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សោ អវិជ្ជាបភេទំ មនសិករោតិ តស្ស អវិជ្ជាបភេទំ មនសិករោតោ អវិជ្ជាបភេទេ ចិត្តំ ន បក្ខន្ទតិ ន បសីទតិ ន សន្តិដ្ឋតិ នាធិមុច្ចតិ តស្ស ខោ ឯវំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ន អវិជ្ជាបភេទោ បាដិកង្ខោ ។

---

១ ជម្ពាលី ឥតិបិ បាឋោ ។ ២ អដ្ឋកថាយំ បាឡិប្បភេទោតិ ទិស្សតិ ឯតំ ឯកត្ថមេវ ទដ្ឋព្វំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សក្កាយនិរោធនុ៎ះ របស់ភិក្ខុនោះឯង គប្បីបានតាមប្រាថ្នា ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ បានចេតោវិមុត្តិដ៏ល្អិតណាមួយ ភិក្ខុនោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវការទំលាយអវិជ្ជា កាលបើលោកធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវការទំលាយអវិជ្ជា ចិត្តរមែងមិនស្ទុះទៅ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនចុះស៊ប់ក្នុងការទំលាយអវិជ្ជា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការទំលាយអវិជ្ជានុ៎ះ របស់ភិក្ខុនោះឯង មិនគប្បីបានតាមប្រាថ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចត្រពាំងដ៏ស្មោកគ្រោកដែលកើតឡើង រាប់ឆ្នាំដ៏ច្រើន បុរសបិទមាត់រន្ធ សម្រាប់បង្ហូររបស់ត្រពាំងនោះ បើកមាត់រន្ធសម្រាប់បង្ហូរចេញ ភ្លៀងសោតក៏មិនគប្បីបង្អុរធារទឹកដោយប្រពៃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើយ៉ាងនេះ ការធ្លាយភ្លឺត្រពាំងនុ៎ះ ក៏មិនសម្រេចបាន យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបានចេតោវិមុត្តិដ៏ល្អិតណាមួយ ភិក្ខុនោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវការទំលាយអវិជ្ជា កាលបើលោកធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវការទំលាយអវិជ្ជា ចិត្តរមែងមិនស្ទុះទៅ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនចុះស៊ប់ក្នុងការទំលាយអវិជ្ជា ការទំលាយអវិជ្ជានុ៎ះរបស់ភិក្ខុនោះឯង មិនគប្បីបានតាមប្រាថ្នា ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ សន្តំ ចេតោវិមុត្តឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សោ អវិជ្ជាបភេទំ មនសិករោតិ តស្ស អវិជ្ជាបភេទំ មនសិករោតោ អវិជ្ជាបភេទេ ចិត្តំ បក្ខន្ទតិ បសីទតិ សន្តិដ្ឋតិ អធិមុច្ចតិ តស្ស ខោ ឯតំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ អវិជ្ជាបភេទោ បាដិកង្ខោ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ជម្ពាលី អនេកវស្សគណិកា តស្សា បុរិសោ យានិ ចេវ អាយមុខានិ តានិ វិវរេយ្យ យានិ ច អបាយ-មុខានិ តានិ បិទហេយ្យ ទេវោ ច សម្មា ធារំ អនុប្បវេច្ឆេយ្យ ឯវំ ហិ តស្សា ភិក្ខវេ ជម្ពាលិយា អាលិប្បភេទោ បាដិកង្ខោ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ សន្តំ ចេតោវិមុត្តឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សោ អវិជ្ជាបភេទំ មនសិករោតិ តស្ស អវិជ្ជាបភេទំ មន-សិករោតោ អវិជ្ជាបភេទេ ចិត្តំ បក្ខន្ទតិ បសីទតិ សន្តិដ្ឋតិ អធិមុច្ចតិ តស្ស ខោ ឯតំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ អវិជ្ជាបភេទោ បាដិកង្ខោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ បានចេតោវិមុត្តិ ដ៏ល្អិតណាមួយ ភិក្ខុនោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវការទំលាយអវិជ្ជា កាលបើ លោកធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវការទំលាយអវិជ្ជា ចិត្តរមែងស្ទុះទៅ ជ្រះថ្លា តាំងនៅ ចុះស៊ប់ក្នុងការទំលាយអវិជ្ជា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការទំលាយអវិជ្ជានុះ របស់ភិក្ខុនោះឯង គប្បីបានតាមប្រាថ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចត្រពាំងស្មោកគ្រោកដែលកើតឡើង រាប់ដោយឆ្នាំដ៏ច្រើន បុរសបើកមាត់ផ្ទះ សម្រាប់បង្ហូរចូលរបស់ត្រពាំងនោះ បិទមាត់ផ្ទះ សម្រាប់បង្ហូរចេញ ភ្លៀងសោតក៏បង្អុរនូវធារទឹកដោយប្រពៃ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើយ៉ាងនេះ ការធ្លាយភ្លឺត្រពាំងនោះ ក៏សម្រេច បាន យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបានចេតោវិមុត្តិដ៏ល្អិត ណាមួយ ភិក្ខុនោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវការទំលាយអវិជ្ជា កាលបើលោក ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវការទំលាយអវិជ្ជា ចិត្តរមែងស្ទុះទៅ ជ្រះថ្លា តាំងនៅ ចុះស៊ប់ ក្នុងការទំលាយអវិជ្ជា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការទំលាយ អវិជ្ជានុះរបស់ភិក្ខុនោះឯង គប្បីបានតាមប្រាថ្នា ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកនេះឯង តែងមានក្នុងលោក ។

(២៩) អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ យេនាយស្មា សារីបុត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា សារីបុត្តេន សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា អានន្ទោ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ អាវុសោ សារីបុត្ត ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចេ សត្តា ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ន បរិនិព្វាយន្តីតិ ។ ឥធាវុសោ អានន្ទ សត្តា ឥមា ហានភាគិយា សញ្ញាតិ យថាភូតំ នប្បជានន្តិ ឥមា ឋិតិភាគិយា សញ្ញាតិ យថាភូតំ នប្បជានន្តិ ឥមា វិសេសភាគិយា សញ្ញាតិ យថាភូតំ នប្បជានន្តិ ឥមា និព្វេធភាគិយា សញ្ញាតិ យថាភូតំ នប្បជានន្តិ ។ អយំ ខោ អាវុសោ អានន្ទ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចេ សត្តា ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ន បរិនិព្វាយន្តីតិ ។ កោ បនាវុសោ សារីបុត្ត ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចេ សត្តា ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បរិនិព្វាយន្តីតិ ។ ឥធាវុសោ អានន្ទ សត្តា ឥមា

(២៩) គ្រានោះឯង ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅរកព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្ដីរីករាយជាមួយនឹងព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹងពាក្យដែលគួររឭកហើយ ក៏គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏សួរព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុដូច្នេះថា ម្នាលអាវុសោ សារីបុត្ត ហេតុអ្វី បច្ច័យអ្វី ដែលនាំឲ្យសត្វពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនបរិនិព្វានក្នុងបច្ចុប្បន្នភពនេះ ។ ម្នាលអាវុសោ អានន្ទ សត្វទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ មិនដឹងតាមពិតថា នេះជាហានភាគិយសញ្ញា (សញ្ញាជាចំណែកវិនាស) មិនដឹងតាមពិតថា នេះជាឋិតិភាគិយសញ្ញា (សញ្ញាជាចំណែកតាំងនៅតែស្មើដើម) មិនដឹងតាមពិតថា នេះជាវិសេសភាគិយសញ្ញា (សញ្ញាជាចំណែកវិសេសឡើង គឺបានចំណេញ) មិនដឹងតាមពិតថា នេះជានិព្វេធភាគិយសញ្ញា (សញ្ញាជាចំណែកត្រាស់ដឹង) ។ ម្នាលអាវុសោ អានន្ទ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យដែលនាំឲ្យសត្វពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ មិនបរិនិព្វានក្នុងបច្ចុប្បន្នភពនេះ ។ ម្នាលអាវុសោ សារីបុត្ត ចុះហេតុអ្វី បច្ច័យអ្វី ដែលនាំឲ្យសត្វពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បរិនិព្វានក្នុងបច្ចុប្បន្នភពនេះ ។ ម្នាលអាវុសោ អានន្ទ សត្វទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ

ហានភាគិយា សញ្ញាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ឥមា ឋិតិភាគិយា សញ្ញាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ឥមា វិសេសភាគិយា សញ្ញាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ឥមា និព្វេធភាគិយា សញ្ញាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ អយំ ខោ អាវុសោ អានន្ទ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចេ សត្តា ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បរិនិព្វា-យន្តីតិ ។

(៣០) ឯកំ សមយំ ភគវា ភោគនគរេ វិហរតិ អានន្ទចេតិយេ ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ ភិក្ខវោតិ ។ ភទន្តេតិ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទវោច ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ មហាបទេសេ ទេសេស្សាមិ តំ សុណាថ សាធុកំ មនសិករោថ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទវោច កតមេ ច ភិក្ខវេ ចត្តារោ មហា-បទេសា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំ វទេយ្យ

បានដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាហានភាគិយសញ្ញា បានដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាឋិតិភាគិយសញ្ញា បានដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាវិសេសភាគិយសញ្ញា បានដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជានិព្វេធភាគិយសញ្ញា ។ ម្នាលអាវុសោ អានន្ទ នេះឯងជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យសត្វពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បរិនិព្វានក្នុងបច្ចុប្បន្នភពនេះឯង ។

[៣០] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅក្នុងអានន្ទចេតិយ(១) ក្បែរភោគនគរ ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងមហាបទេស (គ្រឿងសម្រាប់អាងយ៉ាងធំ) ៤ យ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់ភាសិតនោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យល្អចុះ តថាគតនឹងសំដែងប្រាប់ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកានៃព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមហាបទេស ៤ ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គប្បីនិយាយយ៉ាងនេះថា

---

១ វិហារជាទីនៅរបស់អានន្ទយក្ស ។ អដ្ឋកថា ។

សម្មុខា មេតំ អាវុសោ ភគវតោ សុតំ សម្មុខា
បដិគ្គហិតំ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ
សត្ថុសាសនន្តិ តស្ស ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ភាសិតំ
នេវ អភិនន្ទិតព្វំ នប្បដិក្កោសិតព្វំ អនភិនន្ទិត្វា
អប្បដិក្កោសិត្វា តានិ បទព្យញ្ជនានិ សាធុកំ
ឧគ្គហេត្វា សុត្តេ ឱតារេតព្វានិ វិនយេ សន្ទស្សេ-
តព្វានិ ។ តានិ ចេ សុត្តេ ឱតារិយមានានិ
វិនយេ សន្ទស្សិយមានានិ ន ចេវ សុត្តេ
ឱតរន្តិ ន វិនយេ សន្ទិស្សន្តិ និដ្ឋមេត្ថ គន្តព្វំ
អទ្ធា ឥទំ ន ចេវ តស្ស ភគវតោ វចនំ អរហតោ
សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ឥមស្ស ច ភិក្ខុនោ ទុគ្គហិតន្តិ
ឥតិ ហិទំ ភិក្ខវេ ឆឌ្ឌេយ្យាថ ។ ឥធ បន
ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំ វទេយ្យ សម្មុខា មេតំ
អាវុសោ ភគវតោ សុតំ សម្មុខា បដិគ្គហិតំ
អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនន្តិ

ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យនុ៎ះ ខ្ញុំបានស្តាប់ បានទទួលចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំអាលត្រេកអរ កុំអាលឃាត់ភាសិតរបស់ភិក្ខុនោះឡើយ លុះអ្នកទាំងឡាយ មិនត្រេកអរ មិនឃាត់ហើយ ត្រូវរៀនបទនឹងព្យញ្ជនៈទាំងនោះឲ្យចាំល្អ ហើយស្ទង់មើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបក្នុងវិន័យ ៗ បទនឹងព្យញ្ជនៈទាំងនោះ កាលបើអ្នកទាំងឡាយ ស្ទង់មើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យទៅហើយ មិនប្រជុំចុះ គឺមិនមានក្នុងសូត្រទាំងមិនឃើញប្រាកដក្នុងវិន័យផងទេ អ្នកទាំងឡាយគប្បីដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្ត ក្នុងពាក្យនុ៎ះថា នេះមិនមែនជាព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះជាប្រាកដ ទំនងជាភិក្ខុនេះរៀនខុសទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវចោលពាក្យនេះ ដោយទំនងដូច្នេះចេញ ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គប្បីពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យនុ៎ះ ខ្ញុំបានស្តាប់ បានទទួលចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា

តស្ស ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ភាសិតំ នេវ អភិនន្ទិតព្វំ នប្បដិក្កោសិតព្វំ អនភិនន្ទិត្វា អប្បដិក្កោសិត្វា តានិ បទព្យញ្ជនានិ សាធុកំ ឧគ្គហេត្វា សុត្តេ ឱតារេតព្វានិ វិនយេ សន្ទស្សេតព្វានិ តានិ ចេ សុត្តេ ឱតារិយមានានិ វិនយេ សន្ទស្សិយមានានិ សុត្តេ ចេវ ឱតរន្តិ វិនយេ ច សន្ទិស្សន្តិ និដ្ឋមេត្ថ គន្តព្វំ អទ្ធា ឥទំ តស្ស ភគវតោ វចនំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ឥមស្ស ច ភិក្ខុនោ សុគ្គហិតន្តិ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ បឋមំ មហាបទេសំ ធារេយ្យាថ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំ វទេយ្យ អមុកស្មឹ នាម អាវាសេ សង្ឃោ វិហរតិ សថេរោ សប្បាមោក្ខោ តស្ស មេ សង្ឃស្ស សម្មុខា សុតំ សម្មុខា បដិគ្គហិតំ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនន្តិ តស្ស ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ភាសិតំ នេវ អភិនន្ទិតព្វំ នប្បដិក្កោសិតព្វំ អនភិនន្ទិត្វា អប្ប-ដិក្កោសិត្វា តានិ បទព្យញ្ជនានិ សាធុកំ ឧគ្គហេត្វា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំអាលត្រេកអរ កុំអាលឃាត់ភាសិតរបស់ភិក្ខុនោះឡើយ លុះអ្នកទាំងឡាយ មិនត្រេកអរ មិនឃាត់ហើយ ត្រូវរៀននូវបទនឹងព្យញ្ជនៈទាំងនោះឲ្យចាំល្អ ហើយស្ទង់មើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យ បទនឹងព្យញ្ជនៈទាំងនោះ កាលបើអ្នកទាំងឡាយ ស្ទង់មើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យទៅហើយ បើប្រជុំចុះក្នុងសូត្រផង ឃើញសមក្នុងវិន័យផង អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដល់នូវសេចក្តីបូលបិត្ត ក្នុងពាក្យនុ៎ះថា នេះជាព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ដោយពិត ជាពាក្យដែលភិក្ខុនេះរៀនត្រូវល្អហើយ ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីចាំទុកនូវមហាបទេសជាបឋមនេះចុះ ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គប្បីពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះសង្ឃនៅក្នុងអាវាសឯណោះ មានទាំងភិក្ខុជាថេរៈ មានទាំងភិក្ខុជាប្រធាន ខ្ញុំបានស្តាប់ បានទទួលចំពោះមុខព្រះសង្ឃនោះថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំអាលត្រេកអរ កុំអាលឃាត់នូវភាសិតរបស់ភិក្ខុនោះឡើយ លុះអ្នកទាំងឡាយ មិនត្រេកអរ មិនឃាត់ហើយ ត្រូវរៀននូវបទនឹងព្យញ្ជនៈទាំងនោះឲ្យចាំល្អ

សុត្តេ ឱតារេតព្វានិ វិនយេ សន្ទស្សេតព្វានិ ។ តានិ ចេ សុត្តេ ឱតារិយមានានិ វិនយេ សន្ទស្សិយមានានិ ន ចេវ សុត្តេ ឱតរន្តិ ន វិនយេ សន្ទិស្សន្តិ និដ្ឋមេត្ថ គន្តព្វំ អទ្ធា ឥទំ ន ចេវ តស្ស ភគវតោ វចនំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស តស្ស ច សង្ឃស្ស ទុគ្គហិតន្តិ ឥតិ ហេតំ ភិក្ខវេ ឆឌ្ឌេយ្យាថ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំ វទេយ្យ អមុកស្មឹ នាម អាវាសេ សង្ឃោ វិហរតិ សត្ថេរោ សប្បាមោក្ខោ តស្ស មេ សង្ឃស្ស សម្មុខា សុតំ សម្មុខា បដិគ្គហិតំ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនន្តិ តស្ស ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ភាសិតំ នេវ អភិនន្ទិតព្វំ នប្បដិក្កោសិតព្វំ អនភិនន្ទិត្វា អប្បដិក្កោសិត្វា តានិ បទព្យញ្ជនានិ សាធុកំ ឧគ្គហេត្វា សុត្តេ ឱតារេតព្វានិ វិនយេ សន្ទស្សេតព្វានិ ។ តានិ ចេ សុត្តេ ឱតារិយមានានិ វិនយេ សន្ទស្សិយមានានិ សុត្តេ ចេវ ឱតរន្តិ វិនយេ ច សន្ទិស្សន្តិ

ហើយស្ទង់មើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យ ។ បទនឹងព្យញ្ជនៈទាំងនោះ កាលបើអ្នកទាំងឡាយ ស្ទង់មើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យទៅហើយ បើមិនប្រជុំចុះក្នុងសូត្រទាំងមិនឃើញមានប្រាកដក្នុងវិន័យផងទេ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដល់នូវសេចក្ដីចូលចិត្ត ក្នុងពាក្យនុះថា នេះមិនមែនជាព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ដោយពិត ទំនងជាសង្ឃនោះរៀនខុសហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីចោលពាក្យនេះ ដោយទំនងដូច្នេះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះគប្បីពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះសង្ឃនៅក្នុងអាវាសឯណោះ មានទាំងភិក្ខុជាថេរៈ មានទាំងភិក្ខុជាប្រធាន ខ្ញុំបានស្ដាប់ បានទទួលចំពោះមុខព្រះសង្ឃនោះថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្ដា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំអាលត្រេកអរ កុំអាលឃាត់ភាសិតរបស់ភិក្ខុនោះឡើយ លុះអ្នកទាំងឡាយ មិនត្រេកអរ មិនឃាត់ហើយ ត្រូវរៀនបទនឹងព្យញ្ជនៈទាំងនោះឲ្យចាំល្អ ហើយស្ទង់មើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យ ។ បទនឹងព្យញ្ជនៈទាំងនោះ កាលបើអ្នកទាំងឡាយ ស្ទង់មើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យទៅហើយ បើប្រជុំចុះក្នុងសូត្រផង ឃើញសមក្នុងវិន័យផង

និដ្ឋមេត្ថ គន្តព្វំ អទ្ធា ឥទំ តស្ស ភគវតោ វចនំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស តស្ស ច សង្ឃស្ស សុគ្គហិតន្តិ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ ទុតិយំ មហាបទេសំ ធារេយ្យាថ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំ វទេយ្យ អមុកស្មឹ នាម អាវាសេ សម្ពហុលា ថេរា ភិក្ខូ វិហរន្តិ ពហុស្សុតា អាគតាគមា ធម្មធរា វិនយធរា មាតិកាធរា តេសំ មេ ថេរានំ សម្មុខា សុតំ សម្មុខា បដិគ្គហិតំ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនន្តិ តស្ស ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ភាសិតំ នេវ អភិនន្ទិតព្វំ នប្បដិក្កោសិតព្វំ អនភិនន្ទិត្វា អប្បដិក្កោសិត្វា តានិ បទព្យញ្ជនានិ សាធុកំ ឧគ្គហេត្វា សុត្តេ ឱតារេតព្វានិ វិនយេ សន្ទស្សេតព្វានិ ។ តានិ ចេ សុត្តេ ឱតារិយមានានិ វិនយេ សន្ទស្សិយមានានិ ច ចេវ សុត្តេ ឱតរន្តិ ច វិនយេ សន្ទិស្សន្តិ និដ្ឋមេត្ថ គន្តព្វំ អទ្ធា ឥទំ ច ចេវ តស្ស ភគវតោ វចនំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្ត ក្នុងពាក្យនុ៎ះថា នេះជាព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះមែន ជាពាក្យដែលព្រះសង្ឃនោះ រៀនត្រូវល្អហើយដោយពិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីចាំទុកនូវមហាបទេសជាគំរប់ពីរនេះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គប្បីពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរៈច្រើនអង្គ នៅក្នុងអាវាសឯណោះ សុទ្ធតែជាពហុស្សូត ចេះចាំក្នុងគម្ពីរនិកាយ ទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា ខ្ញុំបានស្តាប់ បានទទួលចំពោះមុខព្រះថេរៈទាំងនោះថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំអាលត្រេកអរ កុំអាលឃាត់កាត់របស់ភិក្ខុនោះឡើយ លុះអ្នកទាំងឡាយ មិនត្រេកអរ មិនឃាត់ហើយ ត្រូវរៀននូវបទនឹងព្យញ្ជនៈទាំងនោះឲ្យចាំល្អ ហើយស្ទង់មើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យ ។ បទនឹងព្យញ្ជនៈទាំងនោះ កាលបើអ្នកទាំងឡាយ ស្ទង់មើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យទៅហើយ បើមិនប្រជុំចុះក្នុងសូត្រទាំងមិនឃើញសមក្នុងវិន័យផងទេ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្ត ក្នុងពាក្យនុ៎ះថា នេះមិនមែនជាព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ដោយពិត

តេសញ្ច ថេរានំ ទុគ្គហិតន្តិ ឥតិ ហេតំ ភិក្ខវេ ឆឌ្ឌេយ្យាថ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំ វទេយ្យ អមុកស្មឹ នាម អាវាសេ សម្ពហុលា ថេរា ភិក្ខូ វិហរន្តិ ពហុស្សុតា អាគតាគមា ធម្មធរា វិនយធរា មាតិកាធរា តេសំ មេ ថេរានំ សម្មុខា សុតំ សម្មុខា បដិគ្គហិតំ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុ-សាសនន្តិ តស្ស ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ភាសិតំ នេវ អភិនន្ទិតព្វំ នប្បដិក្កោសិតព្វំ អនភិនន្ទិត្វា អប្ប-ដិក្កោសិត្វា តានិ បទព្យញ្ជនានិ សាធុកំ ឧគ្គហេត្វា សុត្តេ ឱតារេតព្វានិ វិនយេ សន្ទស្សេតព្វានិ ។ តានិ ចេ សុត្តេ ឱតារិយមានានិ វិនយេ សន្ទស្សិយមានានិ សុត្តេ ចេវ ឱតរន្តិ វិនយេ ច សន្ទិស្សន្តិ និដ្ឋមេត្ថ គន្តព្វំ អទ្ធា ឥទំ តស្ស ភគវតោ វចនំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស តេសញ្ច ថេរានំ សុគ្គហិតន្តិ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ តតិយំ មហាបទេសំ ធារេយ្យាថ ។

ទំនងជាព្រះថេរៈទាំងនោះរៀនខុសហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវអ្នកទាំងឡាយចោលពាក្យនេះ ដោយទំនង ដូច្នេះចុះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គប្បីពោលយ៉ាងនេះថា ពួកភិក្ខុជាថេរៈច្រើនអង្គ នៅក្នុងអាវាសឯណោះ សុទ្ធតែជាពហុស្សូត ចេះចាំក្នុងគម្ពីរនិកាយ ទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា ខ្ញុំបានស្តាប់ បានទទួលចំពោះមុខព្រះថេរៈទាំងនោះថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំអាលត្រេកអរ កុំអាលឃាត់ភាសិតរបស់ភិក្ខុនោះឡើយ លុះអ្នកទាំងឡាយ មិនត្រេកអរ មិនឃាត់ហើយ ត្រូវរៀននូវបទនិងព្យញ្ជនៈទាំងនោះឲ្យចាំល្អ ហើយស្ទង់មើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យ។ បទនិងព្យញ្ជនៈទាំងនោះ កាលបើអ្នកទាំងឡាយ ស្ទង់មើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យទៅហើយ បើប្រជុំចុះក្នុងសូត្រផង ឃើញសមក្នុងវិន័យផង អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្ត ក្នុងពាក្យនុ៎ះថា នេះជាព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ដោយពិត ជាពាក្យដែលព្រះថេរៈទាំងនោះរៀនត្រូវហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីចាំទុកនូវមហាបទេសជាគំរប់បីនេះចុះ។

ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំ វទេយ្យ អមុកស្មឹ នាម អាវាសេ ឯកោ ថេរោ ភិក្ខុ វិហរតិ ពហុស្សុតោ អាគតាគមោ ធម្មធរោ វិនយធរោ មាតិកាធរោ តស្ស មេ ថេរស្ស សម្មុខា សុតំ សម្មុខា បដិគ្គហិតំ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនន្តិ តស្ស ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ភាសិតំ នេវ អភិនន្ទិតព្វំ នប្បដិក្កោសិតព្វំ អនភិនន្ទិត្វា អប្បដិក្កោសិត្វា តានិ បទព្យញ្ជនានិ សាធុកំ ឧគ្គហេត្វា សុត្តេ ឱតារេតព្វានិ វិនយេ សន្ទស្សេតព្វានិ ។ តានិ ចេ សុត្តេ ឱតារិយមានានិ វិនយេ សន្ទស្សិយមានានិ ន ចេវ សុត្តេ ឱតរន្តិ ន វិនយេ សន្ទិស្សន្តិ និដ្ឋមេត្ថ គន្តព្វំ អទ្ធា ឥទំ ន ចេវ តស្ស ភគវតោ វចនំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស តស្ស ច ថេរស្ស ទុគ្គហិតន្តិ ឥតិ ហិទំ ភិក្ខវេ ឆឌ្ឌេយ្យាថ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំ វទេយ្យ អមុកស្មឹ នាម អាវាសេ ឯកោ ថេរោ ភិក្ខុ វិហរតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គប្បីពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុជាថេរៈ ១ អង្គនៅក្នុងអាវាសឯណោះ ជាពហុស្សុត ចេះចាំក្នុងគម្ពីរនិកាយ ទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា ខ្ញុំបានស្តាប់ បានទទួលចំពោះមុខព្រះថេរៈអង្គនោះថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំអាលត្រេកអរ កុំអាលឃាត់ភាសិតរបស់ភិក្ខុនោះឡើយ លុះអ្នកទាំងឡាយ មិនត្រេកអរ មិនឃាត់ហើយ គប្បីរៀននូវបទនិងព្យញ្ជនៈទាំងនោះឲ្យចាំល្អ ហើយស្ទង់មើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យ ។ បទនិងព្យញ្ជនៈទាំងនោះ កាលបើអ្នកទាំងឡាយ ស្ទង់មើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យទៅហើយ បើមិនប្រជុំចុះក្នុងសូត្រទាំងមិនឃើញសមក្នុងវិន័យផង អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដល់នូវសេចក្តីប្តូលចិត្ត ក្នុងពាក្យនុះថា នេះមិនមែនជាព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះដោយពិត ទំនងជាព្រះថេរៈនោះរៀនខុសហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីចោលពាក្យនេះដោយទំនងដូច្នេះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គប្បីនិយាយយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុជាថេរៈ ១ អង្គនៅក្នុងអាវាសឯណោះ

ពាហុស្សុតោ អាគតាគមោ ធម្មធរោ វិនយធរោ មាតិកាធរោ តស្ស មេ ថេរស្ស សម្មុខា សុតំ សម្មុខា បដិគ្គហិតំ អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនន្តិ តស្ស ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ភាសិតំ នេវ អភិនន្ទិតព្វំ នប្បដិក្កោសិតព្វំ អនភិនន្ទិត្វា អប្បដិក្កោសិត្វា តានិ បទព្យញ្ជនានិ សាធុកំ ឧគ្គហេត្វា សុត្តេ ឱតារេតព្វានិ វិនយេ សន្ទស្សេតព្វានិ ។ តានិ ចេ សុត្តេ ឱតារិយមានានិ វិនយេ សន្ទស្សិយមានានិ សុត្តេ ចេវ ឱតរន្តិ វិនយេ ច សន្ទិស្សន្តិ និដ្ឋមេត្ថ គន្តព្វំ អទ្ធា ឥទំ តស្ស ភគវតោ វចនំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស តស្ស ច ថេរស្ស សុគ្គហិតន្តិ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ ចតុត្ថំ មហាបទេសំ ធារេយ្យាថ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ មហាបទេសាតិ ។

សញ្ចេតនិយវគ្គោ តតិយោ ។

ចតុត្ថបណ្ណាសក សញ្ចេតនិយវគ្គ ទី ៣

ជាពហុស្សូត ចេះចាំគម្ពីរនិកាយ ទ្រទ្រង់ធម៌ ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា ខ្ញុំបានស្តាប់ បានទទួលចំពោះមុខព្រះថេរៈអង្គនោះថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំអាលត្រេកអរ កុំអាលឃាត់ភាសិតរបស់ភិក្ខុនោះឡើយ លុះអ្នកទាំងឡាយ មិនត្រេកអរ មិនឃាត់ហើយ គប្បីរៀននូវបទនិងព្យញ្ជនៈទាំងនោះឲ្យចាំល្អ ហើយស្ទង់មើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យ ។ បទនិងព្យញ្ជនៈទាំងនោះ កាលបើអ្នកទាំងឡាយ ស្ទង់មើលក្នុងសូត្រ ប្រៀបធៀបមើលក្នុងវិន័យទៅហើយ បើប្រជុំចុះក្នុងសូត្រផង ឃើញសមក្នុងវិន័យផង អ្នកទាំងឡាយ គប្បីដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្ត ក្នុងពាក្យនុ៎ះថា នេះជាព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ដោយពិត ជាពាក្យដែលព្រះថេរៈនោះរៀនត្រូវហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីចាំទុកនូវមហាបទេសជាគំរប់បួននេះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯង ជាមហាបទេសទាំងបួន ។

ចប់ សញ្ចេតនិយវគ្គ ទី ៣ ។

តស្សុទ្ទានំ

ចេតនា វិភត្តិ កោដ្ឋិត

អានន្ទ ឧបវាន បញ្ហំ

អាយាចន រាហុល ជម្ពាលី

និព្វានំ មហាបទេសេន វគ្គោតិ ។

ឧទ្ទាននៃសញ្ចេតនិយវគ្គនោះគឺ

សំដែងពីសញ្ចេតនា ១ ការចែកបដិសម្ភិទា ១ រឿងព្រះកោដ្ឋិតត្ថេរ ១ ព្រះអានន្ទត្ថេរ ១ ព្រះឧបវានត្ថេរ ១ ជាគំរប់ ៥ ការប្រាថ្នាយកតម្រាប់ ១ រឿងព្រះរាហុលត្ថេរ ១ ការប្រៀបធៀបនឹងត្រពាំង ១ ព្រះនិព្វាន ១ មហាបទេស ១

កង៌វគ្គ ៗ

យោធាជីវវគ្គោ ចតុត្ថោ

(៣១) ចតូហិ ភិក្ខវេ អង្គេហិ សមន្នាគតោ យោធាជីវោ[១] រាជារហោ ហោតិ រាជភោគ្គោ រញ្ញោ អង្គន្តេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ យោធាជីវោ ឋានកុសលោ ច ហោតិ ទូរេបាតី ច អក្ខណវេធី ច មហតោ ច កាយស្ស បទាលេតា ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ យោធាជីវោ រាជារហោ ហោតិ រាជ-ភោគ្គោ រញ្ញោ អង្គន្តេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ បាហុនេយ្យោ ទក្ខិណេយ្យោ អញ្ជលិករណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឋានកុសលោ ច ហោតិ ទូរេបាតី ច អក្ខណវេធី ច មហតោ ច កាយស្ស បទាលេតា ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឋានកុសលោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។ បេ ។

---

១ ឱ. យោធជីវោ ។

យោធាជីវវគ្គ ទី ៤

(៣១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈ (អ្នករស់នៅដោយបានៈជាតាហារ) ប្រកបដោយអង្គ ៤ ទើបគួរជារាជបុរស ជារាជបម្រើ រាប់ថាជាអង្គ (អវយវៈ) របស់ព្រះរាជាបាន ៗ អង្គ ៤ តើអ្វីខ្លះ ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងជយ-ភូមិ ១ ជាអ្នកបាញ់បានឆ្ងាយ ១ ជាអ្នកបាញ់ត្រង់ ១ ជាអ្នកអាចទំលាយនូវកងទ័ពដ៏ធំបាន ១ ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈ ប្រកបដោយអង្គ ៤ នេះឯង ទើបគួរជារាជបុរស ជារាជបម្រើ រាប់ថាជាអង្គរបស់ព្រះរាជាបាន ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការ ទើបជាអ្នកគួរទទួលគ្រឿងដែលគេនាំមកបូជា គួរទទួលរបស់ដែលគេទទួលភ្ញៀវ គួរទទួលទក្ខិណាទាន គួរគេធ្វើអញ្ជលិកម្ម ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរបំផុតរបស់សត្វលោក ក៏ដូច្នោះដែរ ៗ ប្រកបដោយអង្គ ៤ តើអ្វីខ្លះ ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងជយភូមិ ១ ជាអ្នកបាញ់បានឆ្ងាយ ១ ជាអ្នកបាញ់ត្រង់ ១ ជាអ្នកទំលាយនូវកងទ័ពដ៏ធំបាន ១ ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកឈ្លាសក្នុងជយភូមិ តើដូចម្តេច ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល ៗ បេ ៗ

សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឋានកុសលោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ទូរេបាតី ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ យំ កិញ្ចិ រូបំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ឱឡារិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា យំ ទូរេ សន្តិកេ វា សព្វំ រូបំ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ បស្សតិ យា កាចិ វេទនា... យា កាចិ សញ្ញា... យេ កេចិ សង្ខារា.. យំ កិញ្ចិ វិញ្ញាណំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ឱឡារិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា យំ ទូរេ សន្តិកេ វា សព្វំ វិញ្ញាណំ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ បស្សតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ទូរេបាតី ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អក្ខណវេធី ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ បេ ។

សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកឈ្លាសក្នុងជយភូមិ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកបាញ់បានឆ្ងាយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ឃើញដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិត នូវរូបណានីមួយ ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ជារូបក្នុងខ្លួនក្តី ក្រៅខ្លួនក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី សាក្រក់ក្តី ល្អក្តី នៅឆ្ងាយក្តី នៅជិតក្តី ទាំងអស់នុ៎ះ យ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនអញ នុ៎ះមិនមែនខ្លួនអញ វេទនាណានីមួយ ... សញ្ញាណានីមួយ ... សង្ខារទាំងឡាយណានីមួយ ... ភិក្ខុឃើញដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិត នូវវិញ្ញាណណានីមួយ ជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន ជាវិញ្ញាណក្នុងខ្លួនក្តី ក្រៅខ្លួនក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី សាក្រក់ក្តី ល្អក្តី នៅឆ្ងាយក្តី នៅជិតក្តី ទាំងអស់នុ៎ះ យ៉ាងនេះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនអញ នុ៎ះមិនមែនខ្លួនអញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបាញ់បានឆ្ងាយ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកបាញ់ត្រង់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។

អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អក្ខណវេធី ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ មហតោ កាយស្ស បទាលេតា ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ មហន្តំ អវិជ្ជាខន្ធំ បទាលេតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ មហតោ កាយស្ស បទាលេតា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ ។ បេ ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។

(៣២) ចតុន្នំ ភិក្ខវេ ធម្មានំ នត្ថិ កោចិ បាដិភោគោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ទេវោ វា មារោ វា ព្រហ្មា វា កោចិ វា លោកស្មឹ ។ កតមេសំ ចតុន្នំ ។ ជរាធម្មំ មា ជីរីតិ នត្ថិ កោចិ បាដិភោគោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ទេវោ វា មារោ វា ព្រហ្មា វា កោចិ វា លោកស្មឹ ។ ព្យាធិធម្មំ មា ព្យាធិយីតិ នត្ថិ កោចិ បាដិភោគោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ទេវោ វា មារោ វា ព្រហ្មា វា កោចិ វា លោកស្មឹ ។

ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាបដិបទាប្រតិបត្តិទៅ ដើម្បីរលត់ទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបាញ់ត្រង់យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកទំលាយកងទ័ពធំ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទំលាយគំនរអវិជ្ជាដ៏ធំបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកទំលាយកងទ័ពធំបានយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះឯង ទើបគួរទទួលគ្រឿងបូជា ។ បេ ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរបំផុតរបស់សត្វលោក ។

(៣៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិនមានសមណៈក្ដី ព្រាហ្មណ៍ក្ដី ទេវតាក្ដី មារក្ដី ព្រហ្មក្ដី ឬអ្នកណាក្នុងលោក ជាអ្នកធានាធម៌ទាំង ៤ យ៉ាងបានទេ ។ ធម៌ទាំង ៤ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ មិនមានសមណៈក្ដី ព្រាហ្មណ៍ក្ដី ទេវតាក្ដី មារក្ដី ព្រហ្មក្ដី ឬអ្នកណាមួយក្នុងលោក ជាអ្នកធានាថា របស់ដែលមានសេចក្ដីគ្រាំគ្រាជាធម្មតា កុំគ្រាំគ្រាឡើយដូច្នេះ ។ មិនមានសមណៈក្ដី ព្រាហ្មណ៍ក្ដី ទេវតាក្ដី មារក្ដី ព្រហ្មក្ដី ឬអ្នកណាមួយក្នុងលោក ជាអ្នកធានាថា របស់ដែលមានសេចក្ដីឈឺចាប់ជាធម្មតា កុំឈឺចាប់ឡើយដូច្នេះ ។

មរណធម្មំ មា មិយ្យីតិ នត្ថិ កោចិ បាដិភោគោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ទេវោ វា មារោ វា ព្រហ្មា វា កោចិ វា លោកស្មឹ ។ យានិ ខោ បន តានិ(១) បាបកានិ កម្មានិ សង្កិលេសិកានិ បោនោព្ភវិកានិ សទរានិ(២) ទុក្ខវិបាកានិ អាយតឹ-ជាតិជរាមរណិកានិ តេសំ វិបាកោ មា និព្វត្តីតិ នត្ថិ កោចិ បាដិភោគោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ទេវោ វា មារោ វា ព្រហ្មា វា កោចិ វា លោកស្មឹ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខវេ ចតុន្នំ ធម្មានំ នត្ថិ កោចិ បាដិភោគោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ទេវោ វា មារោ វា ព្រហ្មា វា កោចិ វា លោកស្មិន្តិ ។

[៣៣] ឯកំ សមយំ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ អថ ខោ វស្សការោ ព្រាហ្មណោ មគធមហាមត្តោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា

---

១ ម. តានិ (បុព្វេ អត្តនា កតានិ) ។ ២ ម. អសុន្ទរានិ ។

មិនមានសមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ទេវតាក្តី មារក្តី ព្រហ្មក្តី ឬអ្នកណាមួយក្នុងលោក ជាអ្នកធានាថា របស់ដែលមានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតា កុំស្លាប់ឡើយដូច្នេះ ។ មិនមានសមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ទេវតាក្តី មារក្តី ព្រហ្មក្តី ឬអ្នកណាមួយក្នុងលោក ជាអ្នកធានាថា បាបកម្មទាំងឡាយណា ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ធ្វើឲ្យមានភពថ្មី ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយសេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ មានទុក្ខជាផល នាំឲ្យមានជាតិជរាមរណៈតទៅ វិបាករបស់កម្មទាំងនោះ កុំកើតឡើយដូច្នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិនមានសមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ទេវតាក្តី មារក្តី ព្រហ្មក្តី ឬអ្នកណាមួយក្នុងលោក ជាអ្នកធានាធម៌ទាំង ៤ យ៉ាងនេះឯង បានឡើយ ។

(៣៣) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងវត្តវេឡុវន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះ វស្សការព្រាហ្មណ៍ ជាមហាមាត្យក្នុងដែនមគធៈ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួររឭកហើយ

ចតុត្ថបណ្ណាសកេ យោធាជីវវគ្គោ ចតុត្ថោ

ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ វស្សការោ ព្រាហ្មណោ មគធមហាមត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច មយំ(១) ហិ ភោ គោតម ឯវំវាទី ឯវំទិដ្ឋី យោ កោចិ ទិដ្ឋំ ភាសតិ ឯវំ មេ ទិដ្ឋន្តិ នត្ថិ តតោ ទោសោ យោ កោចិ សុតំ ភាសតិ ឯវំ មេ សុតន្តិ នត្ថិ តតោ ទោសោ យោ កោចិ មុតំ ភាសតិ ឯវំ មេ មុតន្តិ នត្ថិ តតោ ទោសោ យោ កោចិ វិញ្ញាតំ ភាសតិ ឯវំ មេ វិញ្ញាតន្តិ នត្ថិ តតោ ទោសោតិ ។ នាហំ ព្រាហ្មណ សព្វំ ទិដ្ឋំ ភាសិតព្វន្តិ វទាមិ ន បនាហំ ព្រាហ្មណ សព្វំ ទិដ្ឋំ ន ភាសិតព្វន្តិ វទាមិ នាហំ ព្រាហ្មណ សព្វំ សុតំ ភាសិតព្វន្តិ វទាមិ ន បនាហំ ព្រាហ្មណ សព្វំ សុតំ ន ភាសិតព្វន្តិ វទាមិ

---

១ ឱ. ម. អហំ ។

ទើបអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ៗ លុះវស្សការព្រាហ្មណ៍ ជាមហាមាត្យក្នុងដែនមគធៈ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំតែងនិយាយយ៉ាងនេះ តែងយល់យ៉ាងនេះថា អ្នកណាមួយនិយាយចំពោះរូបដែលខ្លួនឃើញហើយថា ខ្ញុំបានឃើញយ៉ាងនេះ ឥតមានទោសអំពីអ្នកនោះ អ្នកណាមួយនិយាយចំពោះសំឡេង ដែលខ្លួនឮហើយថា ខ្ញុំបានឮយ៉ាងនេះ ឥតមានទោសអំពីអ្នកនោះ អ្នកណាមួយនិយាយចំពោះវត្ថុ ដែលខ្លួនបានហិត ភ្លក់ ពាល់ត្រូវថា ខ្ញុំបានហិត ភ្លក់ ពាល់ត្រូវយ៉ាងនេះ ឥតមានទោសអំពីអ្នកនោះ អ្នកណាមួយនិយាយចំពោះវត្ថុដែលខ្លួនបានដឹងច្បាស់ (ដោយចិត្ត) ថា ខ្ញុំបានដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះ ឥតមានទោសអំពីអ្នកនោះទេ ៗ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគត មិនពោលថា បុគ្គលត្រូវតែនិយាយចំពោះរូបទាំងអស់ ដែលខ្លួនឃើញហើយទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តែថាតថាគត មិនពោលថា បុគ្គលមិនត្រូវនិយាយចំពោះរូបទាំងអស់ ដែលខ្លួនឃើញហើយទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគត មិនពោលថា បុគ្គលមិនត្រូវនិយាយចំពោះសំឡេងទាំងអស់ ដែលខ្លួនឮហើយទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តែថាតថាគត មិនពោលថា បុគ្គលមិនត្រូវនិយាយចំពោះសំឡេង ដែលខ្លួនឮហើយទេ

នាហំ ព្រាហ្មណ សព្វំ មុតំ ភាសិតព្វន្តិ វទាមិ
ន បនាហំ ព្រាហ្មណ សព្វំ មុតំ ន ភាសិតព្វន្តិ
វទាមិ នាហំ ព្រាហ្មណ សព្វំ វិញ្ញាតំ ភាសិតព្វន្តិ
វទាមិ ន បនាហំ ព្រាហ្មណ សព្វំ វិញ្ញាតំ ន
ភាសិតព្វន្តិ វទាមិ ។ យំ ហិ ព្រាហ្មណ ទិដ្ឋំ
ភាសតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា
ធម្មា បរិហាយន្តិ ឯវរូបំ ទិដ្ឋំ ន ភាសិតព្វន្តិ
វទាមិ យញ្ច ខ្វស្ស ព្រាហ្មណ ទិដ្ឋំ ភាសតោ
អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា
អភិវឌ្ឍន្តិ ឯវរូបំ ទិដ្ឋំ ភាសិតព្វន្តិ វទាមិ

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគត មិនពោលថា បុគ្គលត្រូវនិយាយចំពោះក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈទាំងអស់ ដែលខ្លួនហិត ភ្លក់ ពាល់ត្រូវហើយទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តែថាតថាគត ពោលថា បុគ្គលមិនត្រូវនិយាយចំពោះក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈទាំងអស់ ដែលខ្លួនហិត ភ្លក់ ពាល់ត្រូវហើយទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគត មិនពោលថា បុគ្គលត្រូវនិយាយចំពោះធម្មារម្មណ៍ទាំងអស់ ដែលខ្លួនដឹងច្បាស់ហើយទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តែថាតថាគត មិនពោលថា បុគ្គលមិនត្រូវនិយាយចំពោះធម្មារម្មណ៍ទាំងអស់ ដែលខ្លួនដឹងច្បាស់ហើយទេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តែថាតថាគត ពោលថា កាលបើបុគ្គលពោលចំពោះរូបណា ដែលបានឃើញហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅវិញ បុគ្គលមិនត្រូវនិយាយចំពោះរូប ដែលខ្លួនឃើញហើយបែបនេះទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគត ពោលថា កាលបើបុគ្គលនោះ ពោលចំពោះរូបណា ដែលខ្លួនបានឃើញហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង បុគ្គលគួរនិយាយចំពោះរូប ដែលខ្លួនបានឃើញបែបនេះ

យំ ហិ ព្រាហ្មណ សុតំ ភាសតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ ឯវរូបំ សុតំ ន ភាសិតព្វន្តិ វទាមិ យញ្ច ខ្វស្ស ព្រាហ្មណ សុតំ ភាសតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ ឯវរូបំ សុតំ ភាសិតព្វន្តិ វទាមិ យំ ហិ ព្រាហ្មណ មុតំ ភាសតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ ឯវរូបំ មុតំ ន ភាសិតព្វន្តិ វទាមិ យញ្ច ខ្វស្ស ព្រាហ្មណ មុតំ ភាសតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ ឯវរូបំ មុតំ ភាសិតព្វន្តិ វទាមិ យំ ហិ ព្រាហ្មណ វិញ្ញាតំ ភាសតោ

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគត ពោលថា កាលបើបុគ្គលពោលចំពោះសំឡេងណា ដែលខ្លួនបានឮហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ បុគ្គលមិនគួរនិយាយចំពោះសំឡេងដែលខ្លួនបានឮបែបនេះ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគត ពោលថា កាលបើបុគ្គលនោះពោលចំពោះសំឡេងណា ដែលខ្លួនបានឮហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង បុគ្គលគួរនិយាយចំពោះសំឡេងបែបនេះ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគត ពោលថា កាលបើបុគ្គលពោលចំពោះក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈណា ដែលខ្លួនបានហិត ភ្លក់ ពាល់ត្រូវហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ បុគ្គលមិនត្រូវនិយាយចំពោះក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ ដែលខ្លួនបានហិត ភ្លក់ ពាល់ត្រូវបែបនេះ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគត ពោលថា កាលបើបុគ្គលនោះ ពោលចំពោះក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈណា ដែលខ្លួនបានហិត ភ្លក់ ពាល់ត្រូវហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង បុគ្គលត្រូវនិយាយចំពោះក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ ដែលខ្លួនបានហិត ភ្លក់ ពាល់ត្រូវបែបនេះ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគត ពោលថា កាលបើបុគ្គលពោលចំពោះធម្មារម្មណ៍ណា ដែលខ្លួនដឹងច្បាស់ហើយ

អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ ឯវរូបំ វិញ្ញាណំ ន ការេតព្វន្តិ វទាមិ យញ្ច ខ្វស្ស ព្រាហ្មណ វិញ្ញាណំ ការយតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ ឯវរូបំ វិញ្ញាណំ ការេតព្វន្តិ វទាមីតិ ។ អថខោ វស្សការោ ព្រាហ្មណោ មគធមហាមត្តោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមីតិ ។

(៣៤) អថខោ ជានុស្សោណិ ព្រាហ្មណោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ជានុស្សោណិ ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតទវោច មយំ(១) ហិ ភោ គោតម ឯវំវាទី ឯវំទិដ្ឋី នត្ថិ យោ សោ មរណធម្មោ សមានោ ន ភាយតិ ន សន្តាសំ អាបជ្ជតិ មរណស្សាតិ ។ អត្ថិ ព្រាហ្មណ មរណធម្មោ សមានោ ភាយតិ សន្តាសំ អាបជ្ជតិ មរណស្ស អត្ថិ

១ ឱ. ម. អហំ ។

អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ បុគ្គលមិនត្រូវនិយាយចំពោះធម្មារម្មណ៍ ដែលខ្លួនបានដឹងច្បាស់បែបនេះទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគត ពោលថា កាលបើបុគ្គលនោះ ពោលចំពោះធម្មារម្មណ៍ណា ដែលខ្លួនបានដឹងច្បាស់ហើយ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង បុគ្គលត្រូវនិយាយចំពោះធម្មារម្មណ៍ ដែលខ្លួនបានដឹងច្បាស់បែបនេះ ។ លំដាប់នោះ វស្សការព្រាហ្មណ៍ជាមហាមាត្យ ក្នុងដែនមគធៈ ត្រេកអររីករាយនឹងភាសិតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយក៏ក្រោកចាកអាសនៈថយចេញទៅ ។

(៣៨) គ្រានោះ ជានុស្សោណិព្រាហ្មណ៍ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួររឭកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះជានុស្សោណិព្រាហ្មណ៍អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ពួកយើងខ្ញុំ តែងនិយាយយ៉ាងនេះ តែងយល់យ៉ាងនេះថា បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតា មិនខ្លាច មិនតក់ស្លុតនឹងសេចក្តីស្លាប់ មិនដែលមានឡើយ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតា ខ្លាច តក់ស្លុតនឹងសេចក្តីស្លាប់ក៏មាន

បន ព្រាហ្មណ មរណធម្មោ សមានោ ន ភាយតិ ន សន្តាសំ អាបជ្ជតិ មរណស្ស ។ កតមោ ច ព្រាហ្មណ មរណធម្មោ សមានោ ភាយតិ សន្តាសំ អាបជ្ជតិ មរណស្ស ។ ឥធ ព្រាហ្មណ ឯកច្ចោ កាមេសុ អវីតរាគោ ហោតិ អវិគតច្ឆន្ទោ អវិគតបេមោ អវិគតបិបាសោ អវិគតបរិឡាហោ អវិគតតណ្ហោ តមេនំ អញ្ញតរោ គាឡ្ហោ រោគាតង្កោ ផុសតិ តស្ស អញ្ញតរេន គាឡ្ហេន រោគាតង្កេន ផុដ្ឋស្ស ឯវំ ហោតិ បិយា វត មំ កាមា ជហិស្សន្តិ បិយេ ចាហំ កាមេ ជហិស្សាមីតិ ។ សោ សោចតិ កិលមតិ បរិទេវតិ ឧរត្តាឡឹ(១) កន្ទតិ សម្មោហំ អាបជ្ជតិ ។ អយំ ខោ ព្រាហ្មណ មរណធម្មោ សមានោ ភាយតិ សន្តាសំ អាបជ្ជតិ មរណស្ស ។ បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ ឥធេកច្ចោ កាយេ អវីតរាគោ ហោតិ អវិគតច្ឆន្ទោ អវិគតបេមោ អវិគតបិបាសោ អវិគតបរិឡាហោ

---

១ ឱ. ឧរត្តលំ កន្ទតិ ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតា មិនខ្លាច មិនតក់ស្លុតនឹងសេចក្តីស្លាប់ក៏មាន ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ចុះបុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតា ខ្លាច តក់ស្លុតនឹងសេចក្តីស្លាប់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនទាន់ប្រាសចាកតម្រេក មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីពេញចិត្ត មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីស្រេកឃ្លាន មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅក្រហាយ មិនទាន់ប្រាសចាកបំណង់ ក្នុងកាមទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយ កាលបើបុគ្គលនោះកើតរោគធ្ងន់ណាមួយហើយ តែងត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា កាមទាំងឡាយដែលជាទីស្រឡាញ់ នឹងលះបង់អាត្មាអញ អាត្មាអញ មុខជានឹងលះបង់កាមទាំងឡាយ ជាទីស្រឡាញ់ដែរ ។ បុគ្គលនោះ ក៏សោកស្តាយលំបាក ខ្សឹកខ្សួល គក់ទ្រូងយំទួញ ដល់នូវសេចក្តីវង្វេង ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតានេះឯង តែងខ្លាចតក់ស្លុតនឹងសេចក្តីស្លាប់ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនទាន់ប្រាសចាកតម្រេក មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីពេញចិត្ត មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីស្រេកឃ្លាន មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅក្រហាយ

អវិគតតណ្ហោ តមេនំ អញ្ញតរោ គាឡ្ហោ រោគាតង្កោ ផុសតិ តស្ស អញ្ញតរេន គាឡ្ហេន រោគាតង្កេន ផុដ្ឋស្ស ឯវំ ហោតិ បិយោ វត មំ កាយោ ជហិស្សតិ បិយញ្ចាហំ កាយំ ជហិស្សាមីតិ ។ សោ សោចតិ កិលមតិ បរិទេវតិ ឧរត្តាឡឹ កន្ទតិ សម្មោហំ អាបជ្ជតិ ។ អយម្បិ ខោ ព្រាហ្មណ មរណធម្មោ សមានោ ភាយតិ សន្តាសំ អាបជ្ជតិ មរណស្ស ។ បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ ឥធេកច្ចោ អកតកល្យាណោ ហោតិ អកតកុសលោ អកតភីរុត្តាណោ កតបាបោ កតលុទ្ទោ កតកិព្វិសោ តមេនំ អញ្ញតរោ គាឡ្ហោ រោគាតង្កោ ផុសតិ តស្ស អញ្ញតរេន គាឡ្ហេន រោគាតង្កេន ផុដ្ឋស្ស ឯវំ ហោតិ អកតំ វត មេ កល្យាណំ អកតំ កុសលំ អកតំ ភីរុត្តាណំ កតំ បាបំ កតំ លុទ្ទំ កតំ កិព្វិសំ យាវតា ភោ អកតកល្យាណានំ អកតកុសលានំ អកតភីរុត្តាណានំ កតបាបានំ កតលុទ្ទានំ កតកិព្វិសានំ គតិ តំ គតឹ បេច្ច គច្ឆាមីតិ ។

មិនទាន់ប្រាសចាកបំណងក្នុងកាយ បុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយ កាលបើបុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយហើយ តែងត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា រាងកាយជាទីស្រឡាញ់នឹងលះបង់អាត្មាអញ អាត្មាអញ នឹងលះបង់រាងកាយជាទីស្រឡាញ់ដែរ ៗ បុគ្គលនោះ ក៏សោកស្តាយ លំបាក ខ្សឹកខ្សួល គក់ទ្រូងយំទួញ ដល់នូវសេចក្តីវង្វេង ៗ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតានេះឯង តែងខ្លាច តក់ស្លុតនឹងសេចក្តីស្លាប់ ៗ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនបានធ្វើអំពើល្អ មិនបានធ្វើកុសល មិនបានធ្វើអំពើជាទីការពារភ័យ ធ្វើតែបាប ធ្វើតែអំពើអាក្រក់ ធ្វើតែអំពើលាមក ហើយបុគ្គលនោះ ក៏កើតរោគធ្ងន់ណាមួយ កាលបើបុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយហើយ តែងត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឱអាត្មាអញ មិនបានធ្វើអំពើល្អ មិនបានធ្វើកុសល មិនបានធ្វើអំពើជាទីការពារភ័យ ធ្វើតែបាប ធ្វើតែអំពើអាក្រក់ ធ្វើតែអំពើលាមក អើហ្ន៎ គតិរបស់បុគ្គលដែលមិនបានធ្វើអំពើល្អ មិនបានធ្វើកុសល មិនបានធ្វើអំពើជាទីការពារភ័យ ធ្វើតែបាប ធ្វើតែអំពើអាក្រក់ ធ្វើតែអំពើលាមក ត្រឹមណា អាត្មាអញលះលោកនេះហើយ នឹងទៅកាន់គតិនោះ ៗ

សោ សោចតិ កិលមតិ បរិទេវតិ ឧរត្តាឡឹ កន្ទតិ
សម្មោហំ អាបជ្ជតិ ។ អយំបិ ខោ ព្រាហ្មណ
មរណធម្មោ សមានោ ភាយតិ សន្តាសំ អាបជ្ជតិ
មរណស្ស ។ បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ ឥធេកច្ចោ
កង្ខី ហោតិ វិចិកិច្ឆី អនិដ្ឋំគតោ សទ្ធម្មេ តមេនំ
អញ្ញតរោ គាឡ្ហោ រោគាតង្កោ ផុសតិ តស្ស អញ្ញ-
តរេន គាឡ្ហេន រោគាតង្កេន ផុដ្ឋស្ស ឯវំ ហោតិ
កង្ខី វតម្ហិ វិចិកិច្ឆី អនិដ្ឋំគតោ សទ្ធម្មេតិ ។ សោ
សោចតិ កិលមតិ បរិទេវតិ ឧរត្តាឡឹ កន្ទតិ សម្មោហំ
អាបជ្ជតិ ។ អយំបិ ខោ ព្រាហ្មណ មរណធម្មោ
សមានោ ភាយតិ សន្តាសំ អាបជ្ជតិ មរណស្ស ។
ឥមេ ខោ ព្រាហ្មណ ចត្តារោ មរណធម្មា សមានា
ភាយន្តិ សន្តាសំ អាបជ្ជន្តិ មរណស្ស ។ កតមោ ច
ព្រាហ្មណ មរណធម្មោ សមានោ ន ភាយតិ ន
សន្តាសំ អាបជ្ជតិ មរណស្ស ។ ឥធ ព្រាហ្មណ ឯកច្ចោ
កាមេសុ វីតរាគោ ហោតិ វិគតច្ឆន្ទោ វិគតបេមោ

បុគ្គលនោះ ក៏សោកស្តាយ លំបាក ខ្សឹកខ្សួល គក់ទ្រូងយំទួញ ដល់នូវសេចក្តីវង្វេង ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតានេះឯង តែងខ្លាច តក់ស្លុតនឹងសេចក្តីស្លាប់ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីសន្ទិះសង្ស័យមិនជឿស៊ប់ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម បុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយ កាលបើបុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយហើយ តែងត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឱអាត្មាអញ មានសេចក្តីសន្ទិះសង្ស័យមិនជឿស៊ប់ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ។ បុគ្គលនោះ ក៏សោកស្តាយ លំបាក ខ្សឹកខ្សួល គក់ទ្រូងយំទួញ ដល់នូវសេចក្តីវង្វេង ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតានេះឯង តែងខ្លាច តក់ស្លុតនឹងសេចក្តីស្លាប់ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតា ៤ ពួកនេះឯង តែងខ្លាចតក់ស្លុតនឹងសេចក្តីស្លាប់ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ចុះបុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតា មិនខ្លាច មិនតក់ស្លុតនឹងសេចក្តីស្លាប់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកប្រាសចាកតម្រេក ប្រាសចាកសេចក្តីពេញចិត្ត ប្រាសចាកសេចក្តីស្រឡាញ់

វិគតបិបាសោ វិគតបរិឡាហោ វិគតតណ្ហោ តមេនំ អញ្ញតរោ គាឡ្ហោ រោគាតង្កោ ផុសតិ តស្ស អញ្ញតរេន គាឡ្ហេន រោគាតង្កេន ផុដ្ឋស្ស ន ឯវំ ហោតិ បិយា វត មំ កាមា ជហិស្សន្តិ បិយេ ចាហំ កាមេ ជហិស្សាមីតិ ។ សោ ន សោចតិ ន កិលមតិ ន បរិទេវតិ ន ឧរត្តាឡឹ កន្ទតិ ន សម្មោហំ អាបជ្ជតិ ។ អយំ ខោ ព្រាហ្មណ មរណធម្មោ សមានោ ន ភាយតិ ន សន្តាសំ អាបជ្ជតិ មរណស្ស ។ បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ ឥធេកច្ចោ កាយេ វីតរាគោ ហោតិ វិគតច្ឆន្ទោ វិគតបេមោ វិគតបិបាសោ វិគតបរិឡាហោ វិគតតណ្ហោ តមេនំ អញ្ញតរោ គាឡ្ហោ រោគាតង្កោ ផុសតិ តស្ស អញ្ញតរេន គាឡ្ហេន រោគាតង្កេន ផុដ្ឋស្ស ន ឯវំ ហោតិ បិយោ វត មំ កាយោ ជហិស្សតិ បិយញ្ចាហំ កាយំ ជហិស្សាមីតិ ។ សោ ន សោចតិ ន កិលមតិ ន បរិទេវតិ ន ឧរត្តាឡឹ កន្ទតិ ន សម្មោហំ អាបជ្ជតិ ។

ប្រាសចាកសេចក្តីស្រេកឃ្លាន ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ប្រាសចាកបំណងក្នុងកាមទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយ កាលបើបុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយហើយ មិនដែលត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា កាមទាំងឡាយដែលជាទីស្រឡាញ់ នឹងលះបង់អាត្មាអញ អាត្មាអញ មុខជានឹងលះបង់កាមទាំងឡាយជាទីស្រឡាញ់ដែរ ។ បុគ្គលនោះ មិនសោកស្តាយ មិនលំបាក មិនខ្សឹកខ្សួល មិនគក់ទ្រូងយំទួញ មិនដល់នូវសេចក្តីវង្វេង ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតានេះឯង តែងមិនខ្លាច មិនតក់ស្លុតនឹងសេចក្តីស្លាប់ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកប្រាសចាកតម្រេក ប្រាសចាកសេចក្តីពេញចិត្ត ប្រាសចាកសេចក្តីស្រឡាញ់ ប្រាសចាកសេចក្តីស្រេកឃ្លាន ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ប្រាសចាកបំណងក្នុងកាយ បុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយ កាលបើបុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយហើយ មិនដែលត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឱរាងកាយដែលជាទីស្រឡាញ់ នឹងលះបង់អាត្មាអញ អាត្មាអញ មុខជានឹងលះបង់រាងកាយជាទីស្រឡាញ់ដែរ ។ បុគ្គលនោះ មិនសោកស្តាយ មិនលំបាក មិនខ្សឹកខ្សួល មិនគក់ទ្រូងយំទួញ មិនដល់នូវសេចក្តីវង្វេង ។

អយំបិ ខោ ព្រាហ្មណ មរណធម្មោ សមានោ
ន ភាយតិ ន សន្តាសំ អាបជ្ជតិ មរណស្ស ។ បុន
ចបរំ ព្រាហ្មណ ឥធេកច្ចោ អកតបាបោ ហោតិ
អកតលុទ្ទោ អកតកិព្វិសោ កតកល្យាណោ
កតកុសលោ កតភីរុត្តាណោ តមេនំ អញ្ញតរោ
គាឡ្ហោ រោគាតង្កោ ផុសតិ តស្ស អញ្ញតរេន គាឡ្ហេន
រោគាតង្កេន ផុដ្ឋស្ស ឯវំ ហោតិ អកតំ វត មេ
បាបំ អកតំ លុទ្ទំ អកតំ កិព្វិសំ កតំ
កល្យាណំ កតំ កុសលំ កតំ ភីរុត្តាណំ យាវតា
ភោ អកតបាបានំ អកតលុទ្ទានំ អកតកិព្វិសានំ
កតកល្យាណានំ កតកុសលានំ កតភីរុត្តាណានំ
គតិ តំ គតឹ បេច្ច គច្ឆាមីតិ ។ សោ ន
សោចតិ ន កិលមតិ ន បរិទេវតិ ន ឧរត្តាឡឹ
កន្ទតិ ន សម្មោហំ អាបជ្ជតិ ។ អយំបិ
ខោ ព្រាហ្មណ មរណធម្មោ សមានោ ន
ភាយតិ ន សន្តាសំ អាបជ្ជតិ មរណស្ស ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតានេះឯង តែងមិនខ្លាច មិនតក់ស្លុតនឹងសេចក្តីស្លាប់ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនធ្វើបាប មិនធ្វើអំពើអាក្រក់ មិនធ្វើអំពើលាមក ធ្វើតែអំពើល្អ ធ្វើតែកុសល ធ្វើតែអំពើជាទីការពារភ័យ បុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយ កាលបើបុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយហើយ តែងត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំអាត្មាអញ មិនដែលធ្វើអំពើបាប មិនធ្វើអំពើអាក្រក់ មិនធ្វើអំពើលាមកទេ ធ្វើតែអំពើល្អ ធ្វើតែកុសល ធ្វើតែអំពើជាទីការពារភ័យ អើហ្ន៎ គតិរបស់បុគ្គលដែលមិនបានធ្វើបាប មិនបានធ្វើអំពើអាក្រក់ មិនបានធ្វើអំពើលាមក ធ្វើតែអំពើល្អ ធ្វើតែកុសល ធ្វើតែអំពើជាទីការពារភ័យត្រឹមណា អាត្មាអញលះលោកនេះហើយ នឹងទៅកាន់គតិនោះ ។ បុគ្គលនោះក៏មិនសោកស្តាយ មិនលំបាក មិនខ្សឹកខ្សួល មិនគក់ទ្រូងយំទួញ មិនដល់នូវសេចក្តីវង្វេង ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតានេះឯង តែងមិនខ្លាច មិនតក់ស្លុតនឹងសេចក្តីស្លាប់ ។

បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ ឥធេកច្ចោ អកង្ខី ហោតិ អវិចិកិច្ឆី និដ្ឋំ គតោ សទ្ធម្មេ តមេនំ អញ្ញតរោ គាឡ្ហោ រោគាតង្កោ ផុសតិ តស្ស អញ្ញតរេន គាឡ្ហេន រោគាតង្កេន ផុដ្ឋស្ស ឯវំ ហោតិ អកង្ខី វតម្ហិ អវិចិកិច្ឆី និដ្ឋំ គតោ សទ្ធម្មេតិ ។ សោ ន សោចតិ ន កិលមតិ ន បរិទេវតិ ន ឧរត្តាឡឹ កន្ទតិ ន សម្មោហំ អាបជ្ជតិ ។ អយំបិ ខោ ព្រាហ្មណ មរណធម្មោ សមានោ ន ភាយតិ ន សន្តាសំ អាបជ្ជតិ មរណស្ស ។ ឥមេ ខោ ព្រាហ្មណ ចត្តារោ មរណធម្មា សមានា ន ភាយន្តិ ន សន្តាសំ អាបជ្ជន្តិ មរណស្មាតិ ។ អភិក្កន្តំ ភោ គោតម ។ បេ ។ ឧបាសកំ មំ ភវំ គោតមោ ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គតន្តិ ។

(៣៨) ឯកំ សមយំ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ គិជ្ឈកូដេ បព្វតេ ។ តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា បរិព្វាជកា សប្បិ-និយា តីរេ បរិព្វាជការាមេ បដិវសន្តិ សេយ្យថីទំ អន្នភារោ[១] វរធរោ[២] សកុលុទាយី ច បរិព្វាជកោ

១ ឱ. អន្នភារោ ។ ២. ឱ.ម. វរធរោ ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីសន្ទិះសង្ស័យ ជាបុគ្គលជឿស៊ប់ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម បុគ្គលនោះកើតរោគធ្ងន់ណាមួយ កាលបើបុគ្គលនោះ កើតរោគធ្ងន់ណាមួយហើយ តែងត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំអាត្មាអញ លែងសន្ទិះសង្ស័យបានជឿស៊ប់ក្នុងព្រះសទ្ធម្មហើយ ។ បុគ្គលនោះ មិនសោកស្តាយមិនលំបាក មិនខ្សឹកខ្សួល មិនគក់ទ្រូងយំទួញ មិនដល់នូវសេចក្តីវង្វេង ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតានេះឯងតែងមិនខ្លាច មិនតក់ស្លុតនឹងសេចក្តីស្លាប់ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតា ៤ ពួកនេះឯង តែងមិនខ្លាច មិនតក់ស្លុតនឹងសេចក្តីស្លាប់ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ ។បេ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថា ជាឧបាសកអ្នកដល់សរណៈស្មើជីវិតតាំងពីថ្ងៃនេះទៅ ។

(៣៥) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅលើភ្នំគិជ្ឈកូដ ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង បរិព្វាជកច្រើននាក់ សុទ្ធតែជាអ្នកល្បីឈ្មោះ អាស្រ័យនៅក្នុងបរិព្វាជការាម ក្បែរឆ្នេរស្ទឹងសប្បិនី គឺបរិព្វាជកឈ្មោះអន្នភារៈ ១ វធរៈ ១ សកុលុទាយី ១

អញ្ញេ ច អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា បរិព្វាជកា ។ អថខោ ភគវា សាយណ្ហសមយំ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ យេន សប្បិនិយា តីរំ(១) បរិព្វាជការាមោ តេនុបសង្កមិ ។ តេន ខោ បន សមយេន តេសំ អញ្ញតិត្ថិយានំ បរិព្វាជកានំ សន្និសិន្នានំ សន្និបតិតានំ អយមន្តរាកថា ឧទបាទិ ឥតិបិ ព្រាហ្មណសច្ចានិ ឥតិបិ ព្រាហ្មណសច្ចានីតិ ។ អថខោ ភគវា យេន តេ បរិព្វាជកា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ និសជ្ជ ខោ ភគវា តេ បរិព្វាជកេ ឯតទវោច កាយនុត្ថ បរិព្វាជកា ឯតរហិ កថាយ សន្និសិន្នា សន្និបតិតា កា ច បន វោ អន្តរាកថា វិប្បកតាតិ ។ ឥធ ភោ គោតម អម្ហាកំ សន្និសិន្នានំ សន្និបតិតានំ អយមន្តរាកថា ឧទបាទិ ឥតិបិ ព្រាហ្មណសច្ចានិ ឥតិបិ ព្រាហ្មណសច្ចានីតិ ។ ចត្តារិមានិ បរិព្វាជកា ព្រាហ្មណសច្ចានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។

---

១ ឱ. ម. តីរេ ។

នឹងបរិព្វាជកឯទៀតដែលមានឈ្មោះល្បីល្បាញ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ស្តេចចេញចាកទីសម្ងំ ក្នុងសាយណ្ហសម័យ ហើយទ្រង់ស្តេចចូលទៅឯបរិព្វាជការាម ក្បែរឆ្នេរស្ទឹងសប្បិនីនោះ ។ កាលដែលពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិរ្ថិយទាំងនោះ អង្គុយប្រជុំសន្និបាតក្នុងសម័យនោះឯង អន្តរកថានេះ កើតឡើងថា សច្ចៈរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍ដូច្នេះខ្លះ សច្ចៈរបស់ពួកព្រាហ្មណដូច្នេះខ្លះ ។ លំដាប់នោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ស្តេចចូលទៅរកពួកបរិព្វាជកទាំងនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ហើយ ទើបត្រាស់សួរបរិព្វាជកទាំងនោះ ដូច្នេះថាម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ អម្បាញ់មិញអ្នកទាំងឡាយ អង្គុយប្រជុំនិយាយគ្នាអំពីរឿងអ្វី មួយទៀត អន្តរកថារបស់អ្នកទាំងឡាយ ដូចម្តេចដែលបញ្ឈប់ដាច់ទៅ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន កាលដែលយើងខ្ញុំអង្គុយប្រជុំគ្នាក្នុងទីនេះ អន្តរកថានេះកើតឡើងថា សច្ចៈរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍ដូច្នេះខ្លះ សច្ចៈរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍ដូច្នេះខ្លះ ។ ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ សច្ចៈរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍នេះមាន ៤ ដែលតថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ក្រៃលែង ដោយខ្លួនឯងហើយទើបប្រកាសឲ្យដឹងច្បាស់ ។ សច្ចៈរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍ ៤ តើដូចម្តេច ។

ឥធ បរិព្វាជកា ព្រាហ្មណោ ឯវមាហ សព្វេ បាណា អវជ្ឈាតិ ឥតិ វទំ ព្រាហ្មណោ សច្ចំ អាហ នោ មុសា សោ តេន ន សមណោតិ មញ្ញតិ ន ព្រាហ្មណោតិ មញ្ញតិ ន សេយ្យោហមស្មីតិ មញ្ញតិ ន សទិសោហមស្មីតិ មញ្ញតិ ន ហីនោហមស្មីតិ មញ្ញតិ អបិច យទេវ តត្ថ សច្ចំ តទភិញ្ញាយ បាណានំយេវ អនុទយាយ អនុកម្បាយ បដិបន្នោ ហោតិ ។ បុន ចបរំ បរិព្វាជកា ព្រាហ្មណោ ឯវមាហ សព្វេ កាមា អនិច្ចា ទុក្ខា វិបរិណាមធម្មាតិ ឥតិ វទំ ព្រាហ្មណោ សច្ចំ អាហ នោ មុសា សោ តេន ន សមណោតិ មញ្ញតិ ន ព្រាហ្មណោតិ មញ្ញតិ ន សេយ្យោហមស្មីតិ មញ្ញតិ ន សទិសោហមស្មីតិ មញ្ញតិ ន ហីនោហមស្មីតិ មញ្ញតិ អបិច យទេវ តត្ថ សច្ចំ តទភិញ្ញាយ កាមានំយេវ និព្វិទាយ វិរាគាយ និរោធាយ បដិបន្នោ ហោតិ ។ បុន ចបរំ បរិព្វាជកា ព្រាហ្មណោ ឯវមាហ សព្វេ ភវា អនិច្ចា ទុក្ខា វិបរិណាមធម្មាតិ

ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ ព្រាហ្មណ៍[១] ក្នុងលោកនេះ ពោលយ៉ាងនេះថា សត្វទាំងពួងមិនគួរសម្លាប់ ព្រាហ្មណ៍ កាលពោលដូច្នេះ ឈ្មោះថាពោលពាក្យសច្ចៈ មិនមែនពោលមុសា ព្រាហ្មណ៍នោះមិនប្រកាន់ថាជាសមណៈ មិនប្រកាន់ថាជាព្រាហ្មណ៍ មិនប្រកាន់ថាអញប្រសើរជាងគេ មិនប្រកាន់ថាអញស្មើនឹងគេ មិនប្រកាន់ថាអញថោកទាបជាងគេ ព្រោះតែការសម្លាប់នោះ គ្រាន់តែប្រតិបត្តិដើម្បីអាណិតអនុគ្រោះចំពោះសត្វទាំងឡាយ ព្រោះការត្រាស់ដឹងសច្ចៈនោះ ក្នុងការមិនសម្លាប់នោះ ប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រាហ្មណ៍ពោលយ៉ាងនេះថា កាមទាំងពួង មិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា ព្រាហ្មណ៍ កាលពោលដូច្នេះ ឈ្មោះថាពោលពាក្យសច្ចៈ មិនមែនពោលមុសា ព្រាហ្មណ៍នោះ មិនប្រកាន់ថាជាសមណៈ មិនប្រកាន់ថាជាព្រាហ្មណ៍ មិនប្រកាន់ថាអញប្រសើរជាងគេ មិនប្រកាន់ថាអញស្មើនឹងគេ មិនប្រកាន់ថាអញថោកទាបជាងគេ ព្រោះតែសេចក្តីយល់នោះ គ្រាន់តែប្រតិបត្តិ ដើម្បីនឿយណាយ ធុញទ្រាន់ រំលត់កាមទាំងឡាយ ព្រោះការត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈនោះ ក្នុងដំណើរនោះ ប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រាហ្មណ៍ពោលយ៉ាងនេះថា ភពទាំងពួងមិនទៀង ជាទុក្ខ មានសេចក្តីប្រែប្រួលជាធម្មតា

---

១ ព្រាហ្មណ៍ក្នុងទីនេះ សំដៅយកសមណៈក្នុងពុទ្ធសាសនា ។

ឥតិ វទំ ព្រាហ្មណោ សច្ចំ អាហ នោ មុសា សោ តេន ន សមណោតិ មញ្ញតិ ន ព្រាហ្មណោតិ មញ្ញតិ ន សេយ្យោហមស្មីតិ មញ្ញតិ ន សទិសោហមស្មីតិ មញ្ញតិ ន ហីនោហមស្មីតិ មញ្ញតិ អបិច យទេវ តត្ថ សច្ចំ តទភិញ្ញាយ កាមានំយេវ និព្វិទាយ វិរាគាយ និរោធាយ បដិបន្នោ ហោតិ ។ បុន ចបរំ បរិព្វាជកា ព្រាហ្មណោ ឯវមាហ នាហំ ក្វចនិ កស្សចិ កិញ្ចនតស្មឹ(១) ន ច មម ក្វចនិ កត្ថចិ កិញ្ចនត្ថីតិ(២) ឥតិ វទំ ព្រាហ្មណោ សច្ចំ អាហ នោ មុសា សោ តេន ន សមណោតិ មញ្ញតិ ន ព្រាហ្មណោតិ មញ្ញតិ ន សេយ្យោហមស្មីតិ មញ្ញតិ ន សទិសោហមស្មីតិ មញ្ញតិ ន ហីនោហមស្មីតិ មញ្ញតិ អបិច យទេវ តត្ថ សច្ចំ តទភិញ្ញាយ អាកិញ្ចញ្ញំយេវ បដិបទំ បដិបន្នោ ហោតិ ។ ឥមានិ ខោ បរិព្វាជកា ចត្តារិ ព្រាហ្មណសច្ចានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានីតិ ។

---

១ ឱ កិញ្ចនំ តស្មឹ ។ ២ ឱ. ម. កិញ្ចនំ នត្ថីតិ ។

ព្រាហ្មណ៍កាលពោលដូច្នេះ ឈ្មោះថា ពោលពាក្យសច្ចៈ មិនមែនពោលមុសា ព្រាហ្មណ៍នោះ មិនប្រកាន់ថាជាសមណៈ មិនប្រកាន់ថាជាព្រាហ្មណ៍ មិនប្រកាន់ថា អញប្រសើរជាងគេ មិនប្រកាន់ថា អញស្មើនឹងគេ មិនប្រកាន់ថា អញថោកទាបជាងគេ ព្រោះសេចក្តីយល់នោះ គ្រាន់តែប្រតិបត្តិ ដើម្បីនឿយណាយ ធុញទ្រាន់ រំលត់កពទាំងឡាយ ព្រោះការត្រាស់ដឹងសច្ចៈនោះ ក្នុងដំណើរនោះប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រាហ្មណ៍ពោលយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញមិនមានក្នុងវត្ថុនីមួយ មិនមានក្នុងកង្វល់អ្នកណាមួយ អ្នកដទៃក៏មិនមានក្នុងវត្ថុនីមួយ ទាំងវត្ថុនីមួយរបស់អ្នកដទៃ ក៏មិនមានក្នុងកង្វល់នីមួយរបស់អញ ព្រាហ្មណ៍កាលពោលយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ពោលពាក្យសច្ចៈ មិនមែនពោលមុសាទេ ព្រាហ្មណ៍នោះ មិនប្រកាន់ថាជាសមណៈ មិនប្រកាន់ថាជាព្រាហ្មណ៍ មិនប្រកាន់ថា អញប្រសើរជាងគេ មិនប្រកាន់ថា អញស្មើនឹងគេ មិនប្រកាន់ថា អញថោកទាបជាងគេ ព្រោះសេចក្តីយល់នោះ គ្រាន់តែប្រតិបត្តិអាកិញ្ចញ្ញាប្បដិបទា (ផ្លូវដែលឥតកង្វល់) ព្រោះការត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈនោះ ក្នុងដំណើរនោះប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលបរិព្វាជកទាំងឡាយ សច្ចៈរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំង ៤ នេះឯង តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ក្រៃលែងដោយខ្លួនឯងហើយ ទើបប្រកាសឲ្យដឹងច្បាស់ ។

(៣៦) អថខោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច កេន នុ ខោ ភន្តេ លោកោ នីយតិ កេន លោកោ បរិកស្សតិ កស្ស ច ឧប្បន្នស្ស វសំ គច្ឆតីតិ ។ សាធុ សាធុ ភិក្ខុ ភទ្ទកោ ខោ តេ ភិក្ខុ ឧម្មង្គោ ភទ្ទកំ បដិ-ភាណំ កល្យាណី បរិបុច្ឆា ឯវំ ហិ ត្វំ ភិក្ខុ បុច្ឆសិ កេន នុ ខោ ភន្តេ លោកោ នីយតិ កេន លោកោ បរិកស្សតិ កស្ស ច ឧប្បន្នស្ស វសំ គច្ឆតីតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ ចិត្តេន ខោ ភិក្ខុ លោកោ នីយតិ ចិត្តេន បរិកស្សតិ ចិត្តស្ស ឧប្បន្នស្ស វសំ គច្ឆតីតិ ។ សាធុ ភន្តេតិ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា ភគវន្តំ ឧត្តរឹ បញ្ហំ អបុច្ឆិ ពហុស្សុតោ ធម្មធរោ ពហុស្សុតោ ធម្មធរោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ ភន្តេ ពហុស្សុតោ ធម្មធរោ ហោតីតិ ។

(៣៦) គ្រានោះ ភិក្ខុមួយរូប ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អ្វីដឹកនាំសត្វលោកទៅ អ្វីទាញសត្វលោកទៅ មួយទៀត សត្វលោកលុះអំណាចរបស់អ្វីដែលកើតឡើង ៗ ម្នាលភិក្ខុ ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ សេចក្តីឆ្លាសរបស់អ្នកស្រួលហើយ សេចក្តីវាងវៃរបស់អ្នកស្រួលហើយ សេចក្តីសាកសួរល្អហើយ ម្នាលភិក្ខុ ដ្បិតថា អ្នកបានសួរយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អ្វីដឹកនាំសត្វលោកទៅ អ្វីទាញសត្វលោកទៅ មួយទៀត សត្វលោក លុះអំណាចរបស់អ្វីដែលកើតឡើង ៗ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យ៉ាងនោះមែន ៗ ម្នាលភិក្ខុ ចិត្តដឹកនាំសត្វលោកទៅ ចិត្តទាញសត្វលោកទៅ សត្វលោក លុះអំណាចចិត្តដែលកើតឡើង ៗ ភិក្ខុនោះ ត្រេកអររីករាយនឹងភាសិត របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា សាធុ ព្រះអង្គ ហើយក៏បានសួរប្រស្នា នឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ តទៅទៀតថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលដែលព្រះអង្គត្រាស់ថា ជាពហុស្សូតអ្នកទ្រទ្រង់ធម៌ ជាពហុស្សូតអ្នកទ្រទ្រង់ធម៌ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលជាពហុស្សូត អ្នកទ្រទ្រង់ធម៌ តើដោយហេតុដូចម្តេច ។

សាធុ សាធុ ភិក្ខុ ភទ្ទកោ ខោ តេ ភិក្ខុ ឧម្មង្គោ ភទ្ទកំ បដិភាណំ កល្យាណី បរិបុច្ឆា ឯវំ ហិ ត្វំ ភិក្ខុ បុច្ឆសិ ពហុស្សុតោ ធម្មធរោ ពហុស្សុតោ ធម្មធរោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ ភន្តេ ពហុស្សុតោ ធម្មធរោ ហោតីតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ ពហូ ខោ ភិក្ខុ មយា ធម្មា ទេសិតា សុត្តំ គេយ្យំ វេយ្យាករណំ គាថា ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ អព្ភុតធម្មំ វេទល្លំ ចតុប្បទាយ ចេបិ ភិក្ខុ គាថាយ អត្ថមញ្ញាយ ធម្មមញ្ញាយ ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ ហោតិ ពហុស្សុតោ ធម្មធរោតិ អលំ វចនាយាតិ ។ សាធុ ភន្តេតិ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា ភគវន្តំ ឧត្តរឹ បញ្ហំ អបុច្ឆិ សុតវា និព្វេធិកបញ្ញោ សុតវា និព្វេធិកបញ្ញោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ ភន្តេ សុតវា និព្វេធិកបញ្ញោ ហោតីតិ ។ សាធុ សាធុ ភិក្ខុ

ម្នាលភិក្ខុ ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ សេចក្តីឆ្លាសរបស់អ្នកស្រួលហើយ សេចក្តីពង៍វៃស្រួលហើយ សេចក្តីសាកសួរល្អហើយ ម្នាលភិក្ខុ ដ្បិតអ្នកបានសួរយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលដែលព្រះអង្គត្រាស់ថា ជាពហុស្សុតអ្នកទ្រទ្រង់ធម៌ ជាពហុស្សុតអ្នកទ្រទ្រង់ធម៌ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលជាពហុស្សុតអ្នកទ្រទ្រង់ធម៌ តើដោយហេតុដូចម្តេច ៗ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យ៉ាងនោះមែន ៗ ម្នាលភិក្ខុ ធម៌ទាំងឡាយដែលតថាគត សំដែងទុកច្រើនយ៉ាង គឺសុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ភូតធម្មៈ វេទល្លៈ បើភិក្ខុដឹងអត្ថនឹងធម៌របស់គាថា ត្រឹមតែ ៤ បាទហើយ ជាអ្នកប្រតិបត្តិធម៌សមគួរដល់ធម៌ ក៏គួរហៅថា ជាពហុស្សុតអ្នកទ្រទ្រង់ធម៌បាន ៗ ភិក្ខុនោះ ត្រេកអររីករាយនឹងភាសិតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា សាធុ ព្រះអង្គ ហើយក៏សួរប្រស្នានឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគតទៅទៀតថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលដែលព្រះអង្គត្រាស់ថា បុគ្គលអ្នកចេះដឹង មានប្រាជ្ញាចាក់ធ្លុះ បុគ្គលអ្នកចេះដឹង មានប្រាជ្ញាចាក់ធ្លុះដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលអ្នកចេះដឹង មានប្រាជ្ញាចាក់ធ្លុះ តើដោយហេតុដូចម្តេច ៗ ម្នាលភិក្ខុ ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ

ភទ្ទកោ ខោ តេ ភិក្ខុ ឧម្មគ្គោ ភទ្ទកំ បដិភាណំ កល្យាណី បរិបុច្ឆា ឯវំ ហិ ត្វំ ភិក្ខុ បុច្ឆសិ សុតវា និព្វេធិកបញ្ញោ សុតវា និព្វេធិកបញ្ញោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ ភន្តេ សុតវា និព្វេធិកបញ្ញោ ហោតីតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ ឥធ ភិក្ខុ ភិក្ខុនោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ សុតំ ហោតិ បញ្ញាយ ចស្ស អត្ថំ អតិវិជ្ឈ បស្សតិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ សុតំ ហោតិ បញ្ញាយ ចស្ស អត្ថំ អតិវិជ្ឈ បស្សតិ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ សុតំ ហោតិ បញ្ញាយ ចស្ស អត្ថំ អតិវិជ្ឈ បស្សតិ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ សុតំ ហោតិ បញ្ញាយ ចស្ស អត្ថំ អតិវិជ្ឈ បស្សតិ ឯវំ ខោ ភិក្ខុ សុតវា និព្វេធិកបញ្ញោ ហោតីតិ ។ សាធុ ភន្តេតិ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា ភគវន្តំ ឧត្តរឹ បញ្ហំ អបុច្ឆិ បណ្ឌិតោ មហាបញ្ញោ បណ្ឌិតោ មហាបញ្ញោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ ភន្តេ បណ្ឌិតោ មហាបញ្ញោ ហោតីតិ ។

ម្នាលភិក្ខុ សេចក្តីឆ្លាសរបស់អ្នកស្រួលហើយ សេចក្តីវាងវៃរបស់អ្នកស្រួលហើយ សេចក្តីសាកសួររបស់អ្នកល្អហើយ ដ្បិតអ្នកបានសួរយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលដែលព្រះអង្គត្រាស់ថា បុគ្គលអ្នកចេះដឹង មានប្រាជ្ញាចាក់ធ្លុះ បុគ្គលអ្នកចេះដឹង មានប្រាជ្ញាចាក់ធ្លុះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលអ្នកបានស្តាប់ មានប្រាជ្ញាចាក់ធ្លុះ ដោយហេតុដូចម្តេច ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យ៉ាងនោះមែន ។ ម្នាលភិក្ខុ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានឮថា នេះទុក្ខ ក៏ចាក់ធ្លុះយល់សេចក្តីនៃធម៌នោះដោយប្រាជ្ញា បានឮថា នេះទុក្ខសមុទ័យ ក៏ចាក់ធ្លុះយល់សេចក្តីនៃធម៌នោះដោយប្រាជ្ញា បានឮថា នេះទុក្ខនិរោធ ក៏ចាក់ធ្លុះយល់សេចក្តីនៃធម៌នោះដោយប្រាជ្ញា បានឮថា នេះទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ក៏ចាក់ធ្លុះយល់សេចក្តីនៃធម៌នោះដោយប្រាជ្ញា ម្នាលភិក្ខុ បុគ្គលអ្នកចេះដឹង មានប្រាជ្ញាចាក់ធ្លុះយ៉ាងនេះឯង ។ ភិក្ខុនោះ ត្រេកអរ រីករាយនឹងភាសិត របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា សាធុ ព្រះអង្គ ហើយក៏ក្រាបទូលសួរប្រស្នានឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ តទៅទៀតថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលដែលព្រះអង្គត្រាស់ថា បណ្ឌិតអ្នកមានប្រាជ្ញាច្រើន បណ្ឌិតអ្នកមានប្រាជ្ញាច្រើន ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលជាបណ្ឌិត អ្នកមានប្រាជ្ញាច្រើន តើដោយហេតុដូចម្តេច ។

សាធុ សាធុ ភិក្ខុ ភទ្ទកោ ខោ តេ ភិក្ខុ ឧម្មគ្គោ ភទ្ទកំ បដិភាណំ កល្យាណី បរិបុច្ឆា ឯវំ ហិ ត្វំ ភិក្ខុ បុច្ឆសិ បណ្ឌិតោ មហាបញ្ញោ បណ្ឌិតោ មហាបញ្ញោតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ ភន្តេ បណ្ឌិតោ មហាបញ្ញោ ហោតីតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ ឥធ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោ មហាបញ្ញោ នេវត្តព្យាពាធាយ ចេតេតិ ន បរព្យាពាធាយ ចេតេតិ ន ឧភយព្យាពាធាយ ចេតេតិ អត្តហិតំ បរហិតំ ឧភយហិតំ សព្វលោកហិតមេវ ចិន្តយមានោ ចិន្តេតិ ឯវំ ខោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោ មហាបញ្ញោ ហោតីតិ ។

(៣៧) ឯកំ សមយំ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ អថខោ វស្សការោ ព្រាហ្មណោ មគធមហាមត្តោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធិំ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។

ម្នាលភិក្ខុ ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ ម្នាលភិក្ខុ សេចក្តីឆ្លាសរបស់អ្នកស្រួលហើយ សេចក្តីកង់វៃរបស់អ្នកស្រួលហើយ សេចក្តីសាកសួររបស់អ្នកល្អហើយ ដ្បិតអ្នកបានសួរយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលដែលព្រះអង្គត្រាស់ថា បណ្ឌិតអ្នកមានប្រាជ្ញាច្រើន បណ្ឌិតអ្នកមានប្រាជ្ញាច្រើន ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលជាបណ្ឌិតអ្នកមានប្រាជ្ញាច្រើន តើដោយហេតុដូចម្តេច ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យ៉ាងនោះមែន ។ ម្នាលភិក្ខុ ភិក្ខុជាបណ្ឌិត អ្នកមានប្រាជ្ញាច្រើន ក្នុងសាសនានេះ មិនគិតដើម្បីបៀតបៀនខ្លួន មិនគិតដើម្បីបៀតបៀនអ្នកដទៃ មិនគិតដើម្បីបៀតបៀនទាំងពីរខាង កាលបើគិត ក៏គិតតែប្រយោជន៍ខ្លួន ប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ប្រយោជន៍ទាំងពីរខាង និងប្រយោជន៍ដល់លោកទាំងមូល ម្នាលភិក្ខុ ភិក្ខុជាបណ្ឌិតអ្នកមានប្រាជ្ញាច្រើនយ៉ាងនេះឯង ។

[៣៧] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្តវេឡុវ័ន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះ វស្សការព្រាហ្មណ ជាមហាមាត្យក្នុងដែនមគធៈ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួររឭករួចហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ វស្សការោ ព្រាហ្មណោ មគធមហាមត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច ជានេយ្យ នុ ខោ ភោ គោតម អសប្បុរិសោ អសប្បុរិសំ អសប្បុរិសោ អយំ ភវន្តិ ។ អដ្ឋានំ ខោ ឯតំ ព្រាហ្មណ អនវកាសោ យំ អសប្បុរិសោ អសប្បុរិសំ ជានេយ្យ អសប្បុរិសោ អយំ ភវន្តិ ។ ជានេយ្យ បន ភោ គោតម អសប្បុរិសោ សប្បុរិសំ សប្បុរិសោ អយំ ភវន្តិ ។ ឯតម្បិ ខោ ព្រាហ្មណ អដ្ឋានំ អនវកាសោ យំ អសប្បុរិសោ សប្បុរិសំ ជានេយ្យ សប្បុរិសោ អយំ ភវន្តិ ។ ជានេយ្យ នុ ខោ ភោ គោតម សប្បុរិសោ សប្បុរិសំ សប្បុរិសោ អយំ ភវន្តិ ។ ឋានំ ខោ ឯតំ ព្រាហ្មណ វិជ្ជតិ យំ សប្បុរិសោ សប្បុរិសំ ជានេយ្យ សប្បុរិសោ អយំ ភវន្តិ ។ ជានេយ្យ បន ភោ គោតម សប្បុរិសោ អសប្បុរិសំ អសប្បុរិសោ អយំ ភវន្តិ ។ ឯតម្បិ ខោ ព្រាហ្មណ ឋានំ វិជ្ជតិ យំ សប្បុរិសោ អសប្បុរិសំ ជានេយ្យ អសប្បុរិសោ អយំ ភវន្តិ ។ អច្ឆរិយំ ភោ គោតម

លុះវស្សការព្រាហ្មណ៍ ជាមហាមាត្យក្នុងដែនមគធៈ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន អសប្បុរសគប្បស្គាល់អសប្បុរសដូចគ្នាថា អ្នកនេះជាអសប្បុរស បានដែរឬ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការណ៍នុ៎ះមិនសមហេតុ មិនសមផលទេ ដែលអសប្បុរសគប្បីស្គាល់អសប្បុរសថា អ្នកនេះជាអសប្បុរសដូច្នេះ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចុះអសប្បុរសគប្បីស្គាល់សប្បុរសថា អ្នកនេះជាសប្បុរសបានដែរឬ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការណ៍នុ៎ះ ក៏មិនសមហេតុ មិនសមផលដែរ ដែលថា អសប្បុរសគប្បីស្គាល់សប្បុរសថា អ្នកនេះជាសប្បុរសដូច្នេះ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន សប្បុរសគប្បីស្គាល់សប្បុរសដូចគ្នាថា អ្នកនេះជាសប្បុរសបានដែរឬ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការណ៍នុ៎ះ ទើបមានទំនងដែលថា សប្បុរសគប្បីស្គាល់សប្បុរសដូចគ្នាថា អ្នកនេះជាសប្បុរសដូច្នេះ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចុះសប្បុរសគប្បីស្គាល់អសប្បុរសថា អ្នកនេះជាអសប្បុរសបានដែរឬ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការណ៍នុ៎ះ ក៏មានទំនងដែរ ដែលសប្បុរសគប្បីស្គាល់អសប្បុរសថា អ្នកនេះជាអសប្បុរសដូច្នេះ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន អស្ចារ្យណាស់

អព្ភុតំ ភោ គោតម យាវ សុភាសិតញ្ចិទំ ភោតា គោតមេន អដ្ឋានំ ខោ ឯតំ ព្រាហ្មណ អនវកាសោ យំ អសប្បុរិសោ អសប្បុរិសំ ជានេយ្យ អសប្បុរិសោ អយំ ភវន្តិ ។ ឯតម្បិ ខោ ព្រាហ្មណ អដ្ឋានំ អនវកាសោ យំ អសប្បុរិសោ សប្បុរិសំ ជានេយ្យ សប្បុរិសោ អយំ ភវន្តិ ។ ឋានំ ខោ ឯតំ ព្រាហ្មណ វិជ្ជតិ យំ សប្បុរិសោ សប្បុរិសំ ជានេយ្យ សប្បុរិសោ អយំ ភវន្តិ ។ ឯតម្បិ ខោ ព្រាហ្មណ ឋានំ វិជ្ជតិ យំ សប្បុរិសោ អសប្បុរិសំ ជានេយ្យ អសប្បុរិសោ អយំ ភវន្តិ ។ ឯកមិទំ ភោ គោតម សមយំ តោទេយ្យស្ស ព្រាហ្មណស្ស បរិសតិ បរូបារម្ភំ វត្តេន្តិ ពាលោ អយំ រាជា ឯឡេយ្យោ យោ សមណេ រាមបុត្តេ អភិប្បសន្នោ សមណេ ច បន រាមបុត្តេ ឯវរូបំ បរមនិបច្ចការំ ករោតិ យទិទំ អភិវាទនំ បច្ចុដ្ឋានំ អញ្ជលិកម្មំ សាមីចិកម្មន្តិ ។ ឥមេបិ រញ្ញោ ឯឡេយ្យស្ស បរិហារកា ពាលា យមកោ មោគ្គល្លោ(១) ឧគ្គោ នាវិន្ទកី(២) គន្ធព្ពោ អគ្គិវេស្សោ យេ សមណេ រាមបុត្តេ អភិប្បសន្នា

---

១ ម. បុគ្គលោ ។ ២ ឱ. នាវិន្ទកី ។ អដ្ឋកថាយំ បន នាវិន្ទកី ឥតិ ទិស្សតិ ។

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចំឡែកណាស់ ព្រោះពាក្យនេះ ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ត្រាស់ត្រូវហើយថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការណ៍នុ៎ះ មិនសមហេតុ មិនសមផលទេ ដែលថា អសប្បុរសគប្បីស្គាល់អសប្បុរសថា អ្នកនេះជាអសប្បុរសដូច្នេះ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការណ៍នុ៎ះមិនសមហេតុ មិនសមផលដែរ ដែលថា អសប្បុរសគប្បីស្គាល់សប្បុរសថា អ្នកនេះជាសប្បុរសដូច្នេះ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការណ៍នុ៎ះ ទើបមានទំនងពិត ដែលថា សប្បុរសគប្បីស្គាល់សប្បុរសបានថា អ្នកនេះជាសប្បុរសដូច្នេះ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការណ៍នុ៎ះ ក៏មានទំនងដែរ ដែលថាសប្បុរសគប្បីស្គាល់អសប្បុរសបានថា អ្នកនេះជាអសប្បុរសដូច្នេះ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន សម័យមួយ ក្នុងបរិសទ្យរបស់តោទេយ្យព្រាហ្មណ៍ ពួកជននិយាយពាក្យជាទីតិះដៀលមនុស្សដទៃថា ស្ដេចឯឡេយ្យនេះល្ងង់ ដែលទ្រង់ជ្រះថ្លាខ្លាំង ក្នុងសមណរាមបុត្រ ថែមទាំងធ្វើសេចក្តីនូវលំទោនខ្ពស់បំផុតយ៉ាងនេះ គឺថ្វាយបង្គំ ក្រោកទទួល ប្រណម្យដៃ ធ្វើសេចក្តីគោរព ក្នុងសមណរាមបុត្រ ។ ទាំងពួកបរិវាររបស់ស្ដេចឯឡេយ្យទាំងនេះ គឺយមកៈ ១ មោគ្គល្លៈ ១ ឧគ្គៈ ១ នាវិនាកី ១ គន្ធព្វ ១ អគ្គិវេស្ស ១ ក៏ល្ងង់ដែរ ដែលទៅជ្រះថ្លា ក្នុងសមណរាមបុត្រ

សមណេ ច បន រាមបុត្តេ ឯវរូបំ បរមនិបច្ចការំ ករោន្តិ យទិទំ អភិវាទនំ បច្ចុដ្ឋានំ អញ្ជលិកម្មំ សាមីចិកម្មន្តិ ។ តស្សុទំ តោទេយ្យោ ព្រាហ្មណោ ឥមិនា នយេន នេតិ តំ កិំ មញ្ញន្តិ ភោន្តោ បណ្ឌិតោ រាជា ឯឡេយ្យោ ករណីយាធិករណីយេសុ វចនីយាធិ-វចនីយេសុ អលមត្ថទសតរេហិ អលមត្ថទសតរោតិ ។ ឯវំ ភោ បណ្ឌិតោ រាជា ឯឡេយ្យោ ករណី-យាធិករណីយេសុ វចនីយាធិវចនីយេសុ អលមត្ថ-ទសតរេហិ អលមត្ថទសតរោតិ ។ យស្មា ខោ ភោ សមណោ រាមបុត្តោ រញ្ញោ ឯឡេយ្យេន បណ្ឌិតេន បណ្ឌិតតរោ ករណីយាធិករណីយេសុ វចនីយាធិវចនីយេសុ អលមត្ថទសតរេន អលមត្ថ-ទសតរោ តស្មា រាជា ឯឡេយ្យោ សមណេ រាម-បុត្តេ អភិប្បសន្នោ សមណេ ច បន រាមបុត្តេ ឯវរូបំ បរមនិបច្ចការំ ករោតិ យទិទំ អភិវាទនំ បច្ចុដ្ឋានំ អញ្ជលិកម្មំ សាមីចិកម្មំ តំ កិំ មញ្ញន្តិ

ហើយនាំគ្នាធ្វើសេចក្តីឱនលំទោនខ្ពស់បំផុតយ៉ាងនេះ គឺថ្វាយបង្គំ ក្រោកទទួល ប្រណម្យដៃ ធ្វើសេចក្តីគោរព ក្នុងសមណរាមបុត្រ ៗ ប៉ុន្តែតោទេយ្យព្រាហ្មណ៍ ត្រឡប់ជាណែនាំពួកជនទាំងនោះ ដោយន័យនេះថា អ្នកដ៏ចំរើនទាំងឡាយ សំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច ស្តេចឯឡេយ្យជាអ្នកប្រាជ្ញ អាចយល់ប្រយោជន៍គ្រាន់បើ ជាងពួកអ្នកប្រាជ្ញដែលអាចយល់ប្រយោជន៍គ្រាន់បើ ក្នុងកិច្ចតូចនិងកិច្ចធំ ក្នុងពាក្យសំដីទាបខ្ពស់ទាំងឡាយ ៗ ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន យ៉ាងហ្នឹងហើយ ស្តេចឯឡេយ្យជាអ្នកប្រាជ្ញ អាចយល់ប្រយោជន៍គ្រាន់បើ ជាងពួកអ្នកប្រាជ្ញដែលអាចយល់ប្រយោជន៍គ្រាន់បើ ក្នុងកិច្ចតូចនិងកិច្ចធំ ក្នុងពាក្យសំដីទាបខ្ពស់ទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន សមណរាមបុត្រជាអ្នកប្រាជ្ញគ្រាន់បើ ជាងស្តេចឯឡេយ្យដែលជាអ្នកប្រាជ្ញ សមណរាមបុត្រនោះ ជាអ្នកអាចយល់ប្រយោជន៍គ្រាន់បើ ជាងស្តេចឯឡេយ្យដែលជាអ្នកអាចយល់ប្រយោជន៍គ្រាន់បើ ក្នុងកិច្ចតូចនិងកិច្ចធំ ក្នុងពាក្យសំដីទាបខ្ពស់ទាំងឡាយ ហេតុនោះបានជា ស្តេចឯឡេយ្យ ជ្រះថ្លាខ្លាំងក្នុងសមណរាមបុត្រ ថែមទាំងធ្វើសេចក្តីឱនលំទោនខ្ពស់បំផុតយ៉ាងនេះ គឺថ្វាយបង្គំ ក្រោកទទួល ប្រណម្យដៃ ធ្វើសេចក្តីគោរព ក្នុងសមណរាមបុត្រ ៗ អ្នកដ៏ចំរើនទាំងឡាយ សំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច

ភោន្តោ បណ្ឌិតា រញ្ញោ ឯឡេយ្យស្ស បរិហារកា យមកោ មោគ្គល្លោ ឧគ្គោ នាវិន្ទកី គន្ធព្វោ អគ្គិវេស្សោ ករណីយានិករណីយេសុ វចនីយានិវចនីយេសុ អលមត្ថទសតរេហិ អលមត្ថទសតរកេតិ[១] ។ ឯវំ ភោ បណ្ឌិតា រញ្ញោ ឯឡេយ្យស្ស បរិហារកា យមកោ មោគ្គល្លោ ឧគ្គោ នាវិន្ទកី គន្ធព្វោ អគ្គិវេស្សោ ករណីយានិករណីយេសុ វចនីយានិវចនីយេសុ អលមត្ថទសតរេហិ អលមត្ថទសតរកេតិ ។ យស្មា ខោ ភោ សមណោ រាមបុត្តោ រញ្ញោ ឯឡេយ្យស្ស បរិហារកេហិ បណ្ឌិតេហិ បណ្ឌិតតរកោ ករណីយានិករណីយេសុ វចនីយានិវចនីយេសុ អលមត្ថទសតរេហិ អលមត្ថទសតរកោ តស្មា រញ្ញោ ឯឡេយ្យស្ស បរិហារកា សមណេ រាមបុត្តេ អភិប្បសន្នា សមណោ ច បន រាមបុត្តេ ឯវរូបំ បរមនិបច្ចការំ ករោន្តិ យទិទំ អភិវាទនំ បច្ចុដ្ឋានំ អញ្ជលិកម្មំ សាមីចិកម្មន្តិ ។ អច្ឆរិយំ ភោ គោតម អព្ភុតំ ភោ គោតម យាវ សុភាសិតញ្ចិទំ

---

១ ឱ. ម. អលមត្ថទសតរាតិ ។

ពួកបរិវាររបស់ស្ដេចឯឡេយ្យ គឺយមកៈ មោគ្គល្លៈ ឧគ្គៈ នាវិន្ទកី គន្ធព្វៈ អគ្គិវេស្សៈ សុទ្ធតែជាអ្នកប្រាជ្ញអាចយល់ប្រយោជន៍គ្រាន់បើជាងពួកអ្នកប្រាជ្ញ ដែលអាចយល់ប្រយោជន៍គ្រាន់បើ ក្នុងកិច្ចតូចនឹងកិច្ចធំ ក្នុងពាក្យសំដីតាមខ្ពស់ទាំងឡាយ ៗ នៃអ្នកដ៏ចំរើន យ៉ាងហ្នឹងហើយ ពួកបរិវាររបស់ស្ដេចឯឡេយ្យ គឺយមកៈ មោគ្គល្លៈ ឧគ្គៈ នាវិន្ទកី គន្ធព្វៈ អគ្គិវេស្សៈ ជាអ្នកប្រាជ្ញ អាចយល់ប្រយោជន៍គ្រាន់បើជាងពួកអ្នកប្រាជ្ញ អាចយល់ប្រយោជន៍គ្រាន់បើ ក្នុងកិច្ចតូចនឹងកិច្ចធំ ក្នុងពាក្យសំដីតាមខ្ពស់ទាំងឡាយ ៗ នៃអ្នកដ៏ចំរើន សមណរាមបុត្រ ជាអ្នកប្រាជ្ញ គ្រាន់បើជាងពួកបរិវាររបស់ស្ដេចឯឡេយ្យ ដែលជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាអ្នកយល់ប្រយោជន៍គ្រាន់បើជាងពួកបរិវារ ដែលអាចយល់ប្រយោជន៍ គ្រាន់បើក្នុងកិច្ចតូចនឹងកិច្ចធំ ក្នុងពាក្យសំដីតាមខ្ពស់ទាំងឡាយ ហេតុនោះបានជាពួកបរិវាររបស់ស្ដេចឯឡេយ្យ ជ្រះថ្លាខ្លាំង ក្នុងសមណរាមបុត្រ ទាំងធ្វើសេចក្ដីឱនលំទោន ខ្ពស់បំផុតយ៉ាងនេះគឺ ថ្វាយបង្គំ ក្រោកទទួល ប្រណម្យដៃ ធ្វើសេចក្ដីគោរព ក្នុងសមណរាមបុត្រ ៗ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន អស្ចារ្យណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចំឡែកណាស់ ព្រោះពាក្យនេះ ព្រះគោតមដ៏ចំរើន បានត្រាស់ត្រូវហើយថា

ភោតា គោតមេន អដ្ឋានំ ខោ ឯតំ ព្រាហ្មណ អនវកាសោ យំ អសប្បុរិសោ អសប្បុរិសំ ជានេយ្យ អសប្បុរិសោ អយំ ភវន្តិ ។ ឯតម្បិ ខោ ព្រាហ្មណ អដ្ឋានំ អនវកាសោ យំ អសប្បុរិសោ សប្បុរិសំ ជានេយ្យ សប្បុរិសោ អយំ ភវន្តិ ។ ឋានំ ខោ ឯតំ ព្រាហ្មណ វិជ្ជតិ យំ សប្បុរិសោ សប្បុរិសំ ជានេយ្យ សប្បុរិសោ អយំ ភវន្តិ ។ ឯតំ ខោ ព្រាហ្មណ ឋានំ វិជ្ជតិ យំ សប្បុរិសោ អសប្បុរិសំ ជានេយ្យ អសប្បុរិសោ អយំ ភវន្តិ ។ ហន្ទ ច ទានិ មយំ ភោ គោតម គច្ឆាម ពហុកិច្ចា មយំ ពហុករណីយាតិ ។ យស្សទានិ ត្វំ ព្រាហ្មណ កាលំ មញ្ញសីតិ ។ អថខោ វស្សការោ ព្រាហ្មណោ មគធមហាមត្តោ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមីតិ ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការណ៍នុះមិនសមហេតុ មិនសមផលទេ ដែលថា អសប្បុរស គប្បីស្គាល់អសប្បុរសថា អ្នកនេះជាអសប្បុរស ដូច្នេះ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការណ៍នុះក៏មិនសមហេតុ មិនសមផលដែរ ដែលថា អសប្បុរស គប្បីស្គាល់សប្បុរសថា អ្នកនេះជាសប្បុរសដូច្នេះ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការណ៍នុះទើបមានទំនង ដែលថា សប្បុរស គប្បីស្គាល់សប្បុរសបានថា អ្នកនេះជាសប្បុរស ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ការណ៍នុះក៏មានទំនងដែរ ដែលថា សប្បុរស គប្បីស្គាល់អសប្បុរសថា អ្នកនេះជាអសប្បុរស ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំនឹងទៅឥឡូវនេះ ព្រោះយើងខ្ញុំ ជាអ្នកមានកិច្ចច្រើន មានការត្រូវធ្វើច្រើន ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ឥឡូវនេះ អ្នកសំគាល់នូវកាលគួរចុះ ។ លំដាប់នោះ វស្សការព្រាហ្មណ៍ ជាមហាមាត្យ ក្នុងដែនមគធៈ រីករាយអនុមោទនាភាសិតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយក្រោកចាកទីអង្គុយចេញទៅ ។

ចតុត្ថបណ្ណាសកេ យោធាជីវវគ្គោ ចតុត្ថោ

(៣៨) ឯកំ សមយំ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ គិជ្ឈកូដេ បព្វតេ ។ អថខោ ឧបកោ មណ្ឌិកាបុត្តោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ឧបកោ មណ្ឌិកាបុត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច អហំ ហិ ភន្តេ ឯវំវាទី ឯវំទិដ្ឋី យោ កោចិ បរូបារម្ភំ វត្តេតិ បរូបារម្ភំ វត្តេន្តោ សព្វោ សោ ន ឧប្បាទេតិ អនុប្បាទេន្តោ គារយ្ហោ ហោតិ ឧបវជ្ជោតិ ។ បរូបារម្ភំ ចេ ឧបក វត្តេតិ បរូបារម្ភំ វត្តេន្តោ ន ឧប្បាទេតិ អនុប្បាទេន្តោ គារយ្ហោ ហោតិ ឧបវជ្ជោ ត្វំ ខោ ឧបក បរូបារម្ភំ វត្តេសិ បរូបារម្ភំ វត្តេន្តោ ន ឧប្បាទេសិ អនុប្បាទេន្តោ គារយ្ហោសិ ឧបវជ្ជោតិ ។

(៣៨) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅលើភ្នំគិជ្ឈកូដ ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះ ឧបកមណ្ឌិកាបុត្រ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះឧបកមណ្ឌិកាបុត្រ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គតែងនិយាយ យ៉ាងនេះ តែងយល់យ៉ាងនេះថា បុគ្គលណាមួយនិយាយពាក្យតិះដៀលអ្នកដទៃ កាលបើនិយាយពាក្យតិះដៀលអ្នកដទៃ បុគ្គលទាំងអស់នោះឈ្មោះថា មិនញុំាងកុសលធម៌ឲ្យកើតឡើង កាលបើមិនញុំាងកុសលធម៌ ឲ្យកើតឡើងបានទេ ក៏ឈ្មោះថា គួរគេតិះដៀលបាន ឈ្មោះថា ប្រកបដោយទោស ។ ម្នាលឧបកៈ បើបុគ្គលនិយាយពាក្យតិះដៀលអ្នកដទៃ អ្នកដែលនិយាយពាក្យតិះដៀលអ្នកដទៃ រមែងមិនញុំាងកុសលធម៌ឲ្យកើតឡើង កាលបើមិនញុំាងកុសលធម៌ឲ្យកើតឡើងទេ ក៏ឈ្មោះថា គួរគេតិះដៀលបាន ឈ្មោះថា ប្រកបដោយទោស ម្នាលឧបកៈ អ្នកឯងនិយាយពាក្យតិះដៀលអ្នកដទៃ កាលបើអ្នកឯងនិយាយពាក្យតិះដៀលអ្នកដទៃ រមែងមិនញុំាងកុសលធម៌ឲ្យកើតឡើង កាលបើមិនញុំាងកុសលធម៌ឲ្យកើតឡើងបានទេ ក៏ឈ្មោះថា គួរគេតិះដៀលបាន ឈ្មោះថា ប្រកបដោយទោសហើយ ។

សេយ្យថាបិ ភន្តេ ឧម្មុជ្ជមានកំយេវ មហតា បាសេន ពន្ធេយ្យ ឯវមេវ ខោ អហំ ភន្តេ ឧម្មុជ្ជមានកោយេវ ភគវតា មហតា វាទបាសេន ពទ្ធោតិ ។ ឥទំ អកុសលន្តិ ខោ ឧបក មយា បញ្ញត្តំ តត្ថ អបរិមាណា បទា អបរិមាណា ព្យញ្ជនា អបរិមាណា តថាគតស្ស ធម្មទេសនា ឥតិបីទំ អកុសលន្តិ តំ ខោ បនិទំ អកុសលំ បហាតព្វន្តិ ខោ ឧបក មយា បញ្ញត្តំ តត្ថ អបរិមាណា បទា អបរិមាណា ព្យញ្ជនា អបរិមាណា តថាគតស្ស ធម្មទេសនា ឥតិបីទំ អកុសលំ បហាតព្វន្តិ ឥទំ កុសលន្តិ ខោ ឧបក មយា បញ្ញត្តំ តត្ថ អបរិមាណា បទា អបរិមាណា ព្យញ្ជនា អបរិមាណា តថាគតស្ស ធម្មទេសនា ឥតិបីទំ កុសលន្តិ តំ ខោ បនិទំ កុសលំ ភាវេតព្វន្តិ ខោ ឧបក មយា បញ្ញត្តំ តត្ថ អបរិមាណា បទា អបរិមាណា ព្យញ្ជនា អបរិមាណា តថាគតស្ស ធម្មទេសនា ឥតិបីទំ កុសលំ ភាវេតព្វន្តិ ។ អថខោ ឧបកោ មណ្ឌិកាបុត្តោ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ប្រៀបដូចបុគ្គលយកអន្ទាក់ដ៏ធំ ទាក់កមនុស្ស ដែលទើបនឹងងើបឡើង (អំពីទឹក) យ៉ាងណាមិញ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គគ្រាន់តែងើបឡើងភ្លាម ត្រូវព្រះដ៏មានព្រះភាគទាក់ ដោយអន្ទាក់គឺសំដីដ៏ធំ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលឧបកៈ តថាគត បញ្ញត្តទុកហើយថា របស់នេះជាអកុសល បទ ព្យញ្ជនៈ ធម្មទេសនា របស់តថាគតក្នុងរឿងនោះ មានច្រើនប្រមាណមិនបានថា របស់នេះជាអកុសល ព្រោះហេតុដូច្នេះៗ ម្នាលឧបកៈ រឿងនោះ តថាគត បញ្ញត្តទុកហើយថា របស់នេះជាអកុសល គួរតែលះបង់ចេញ បទ ព្យញ្ជនៈ ធម្មទេសនា របស់តថាគត ក្នុងរឿងនោះ មានច្រើនប្រមាណមិនបានថា អកុសលនេះ គួរលះបង់ចេញ ព្រោះហេតុដូច្នេះៗ ម្នាលឧបកៈ តថាគត បញ្ញត្តទុកហើយថា របស់នេះជាកុសល បទ ព្យញ្ជនៈ ធម្មទេសនា របស់តថាគត ក្នុងរឿងនោះ មានច្រើនប្រមាណមិនបានថា របស់នេះជាកុសល ព្រោះហេតុដូច្នេះៗ ម្នាលឧបកៈ រឿងនោះ តថាគត បញ្ញត្តទុកហើយថា របស់នេះជាកុសល គួរតែចំរើន បទ ព្យញ្ជនៈ ធម្មទេសនា របស់តថាគត ក្នុងរឿងនោះ មានច្រើនប្រមាណមិនបានថា កុសលនេះគួរតែចំរើន ព្រោះហេតុដូច្នេះៗ ។ លំដាប់នោះ ឧបកមណ្ឌិកាបុត្រ

ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា យេន រាជា មាគធោ អជាតសត្តុ វេទេហីបុត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា យាវតកោ អហោសិ ភគវតា សទ្ធឹ កថាសល្លាបោ តំ សព្វំ រញ្ញោ មាគធស្ស អជាតសត្តុស្ស វេទេហីបុត្តស្ស អារោចេសិ ។ ឯវំ វុត្តេ រាជា មាគធោ អជាតសត្តុ វេទេហីបុត្តោ កុបិតោ អនត្តមនោ ឧបកំ មណ្ឌិកាបុត្តំ ឯតទវោច យាវធំសីវតាយំ លោណការទារកោ យាវមុខរោ យាវប្បគព្ភោ យត្រ ហិ នាម តំ ភគវន្តំ អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធំ អបសាទេតព្វំ(១) មញ្ញិស្សតិ អបេហិ ត្វំ ឧបក វិនស្ស មា តំ អទ្ទសន្តិ ។

(៣៩) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ សច្ឆិករណីយា ធម្មា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ ធម្មា កាយេន សច្ឆិករណីយា អត្ថិ ភិក្ខវេ ធម្មា សតិយា សច្ឆិករណីយា អត្ថិ ភិក្ខវេ ធម្មា ចក្ខុនា សច្ឆិករណីយា អត្ថិ ភិក្ខវេ ធម្មា បញ្ញាយ សច្ឆិករណីយា ។

---

១ ឱ. ម. អាសាទេតព្វំ ។

រីករាយ អនុមោទនា ភាសិតរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ហើយក្រោកចាកទីអង្គុយក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណ រួចហើយក៏ចូលទៅគាល់ព្រះបាទអជាតសត្តុវេទេហិបុត្រ ក្នុងដែនមគធៈ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបទូលរឿងរ៉ាវដែលខ្លួនបានទៅគាល់ ចរចាជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគគ្រប់ប្រការ ចំពោះព្រះបាទអជាតសត្តុវេទេហិបុត្រ ក្នុងដែនមគធៈ ។ កាលបើ ឧបកមណ្ឌិកាបុត្រក្រាបទូលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះបាទអជាតសត្តុវេទេហិបុត្រ ក្នុងដែនមគធៈ ទ្រង់ខ្ញាល់តូចព្រះរាជហឫទ័យ ត្រាស់នឹងឧបកមណ្ឌិកាបុត្រដូច្នេះថា ឧក្មេងអ្នកស្រុកធ្វើអម្បិលនេះ លុបលាងគុណអ្វីម៉្លេះ មាត់រឹងអ្វីម៉្លេះ គឃើនអ្វីម៉្លេះ ព្រោះវាហ៊ានសំគាល់ព្រះមានព្រះភាគជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ថាជាមនុស្ស ដែលគេមិនគួររកប់ពាន នែឧបកៈ អ្នកឯងចូរចេញទៅ ចូរវិនាសទៅ កុំឲ្យអញឃើញឯង ។

(៣៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នេះ មាន ៤ យ៉ាង ។ ធម៌ទាំង ៤ ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយនាមកាយក៏មាន ធម៌ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយសតិក៏មាន ធម៌ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយចក្ខុក៏មាន ធម៌ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយបញ្ញា[១] ក៏មាន ។

---

១ វិបស្សនាបញ្ញា ត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយឈានបញ្ញា ឯមគ្គបញ្ញា ត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយវិបស្សនាបញ្ញា ឯផលបញ្ញា សម្រេចដោយមគ្គបញ្ញា ឯបច្ចវេក្ខណាបញ្ញា សម្រេចដោយផលបញ្ញា ។ អដ្ឋកថា ។

កតមេ ច ភិក្ខវេ ធម្មា កាយេន សច្ឆិករណីយា ។ អដ្ឋ មោក្ខា(១) ភិក្ខវេ កាយេន សច្ឆិករណីយា ។ កតមេ ច ភិក្ខវេ ធម្មា សតិយា សច្ឆិករណីយា ។ បុព្វេនិវាសោ ភិក្ខវេ សតិយា សច្ឆិករណីយោ ។ កតមេ ច ភិក្ខវេ ធម្មា ចក្ខុនា សច្ឆិករណីយា ។ សត្តានំ ចុតូបបាតោ ភិក្ខវេ ចក្ខុនា សច្ឆិករណីយោ ។ កតមេ ច ភិក្ខវេ ធម្មា បញ្ញាយ សច្ឆិករណីយា ។ អាសវានំ ខយោ ភិក្ខវេ បញ្ញាយ សច្ឆិករណីយោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ សច្ឆិករណីយា ធម្មាតិ ។

(៤០) ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ បុព្វារាមេ មិគារមាតុបាសាទេ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភគវា តទហុបោសថេ ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ និសិន្នោ ហោតិ ។ អថខោ ភគវា តុណ្ហីភូតំ តុណ្ហីភូតំ ភិក្ខុសង្ឃំ អនុវិលោកេត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ

---

១ ឱ. ម. វិមោក្ខា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយនាមកាយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោក្ខធម៌ ៨ ជាធម៌ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយនាមកាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយសតិ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុព្វេនិវាស ជាធម៌ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយសតិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយចក្ខុ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការច្យុតិនិងការកើតឡើង របស់សត្វទាំងឡាយ ត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយចក្ខុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយបញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការអស់អាសវៈ ត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយបញ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៤ នេះឯង ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។

[៤០] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងមិគារមាតុប្បាសាទ ក្នុងបុព្វារាម ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់មានព្រះភិក្ខុសង្ឃចោមរោម គង់នៅក្នុងថ្ងៃឧបោសថនោះ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ទតឃើញភិក្ខុសង្ឃ នៅស្ងៀមស្ងាត់ ទើបត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា

អប្បលាបាយំ ភិក្ខវេ បរិសា និប្បលាបាយំ ភិក្ខវេ បរិសា សុទ្ធា សារេ បតិដ្ឋិតា តថារូបោ អយំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុសង្ឃោ តថារូបាយំ ភិក្ខវេ បរិសា យថារូបា បរិសា ទុល្លភា ទស្សនាយបិ លោកស្មឹ តថារូបោ អយំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុសង្ឃោ តថារូបាយំ ភិក្ខវេ បរិសា យថារូបា បរិសា អាហុនេយ្យា បាហុនេយ្យា ទក្ខិណេយ្យា អញ្ជលិករណីយា អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស តថារូបោ អយំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុសង្ឃោ តថារូបាយំ ភិក្ខវេ បរិសា យថារូបាយ បរិសាយ អប្បម្បិ ទិន្នំ ពហុំ ហោតិ ពហុំ ទិន្នំ ពហុតរំ តថារូបោ អយំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុសង្ឃោ តថារូបាយំ ភិក្ខវេ បរិសា យថារូបំ បរិសំ អលំ យោជនគណនានិបិ ទស្សនាយ គន្តុំ អបិ បុដំសេនាបិ ។ តថារូបោ អយំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុសង្ឃោ ។ សន្តិ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ ឥមស្មឹ ភិក្ខុសង្ឃេ ទេវប្បត្តា វិហរន្តិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិសទ្យនេះ មិនមានការបរោប្រ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ បរិសទ្យនេះ មិនមានការស្ដីនិយាយអ្វី ជាបរិសទ្យស្អាតតាំងនៅក្នុងខ្លឹមធម៌ បរិសទ្យមានសភាពយ៉ាងណា ដែលក្រនឹងបានឃើញក្នុងលោក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុសង្ឃនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិសទ្យនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ បរិសទ្យមានសភាពយ៉ាងណា ដែលគួរទទួលគ្រឿងបូជា គួរទទួលរបស់ ទទួលភ្ញៀវ គួរទទួលទក្ខិណា-ទាន គួរធ្វើអញ្ជលី ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរបំផុតរបស់សត្វលោក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុសង្ឃនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិសទ្យនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ទានមានប្រមាណតិច ដែលគេឲ្យដល់បរិសទ្យមានសភាពយ៉ាងណា ហើយបានផលច្រើន ទានច្រើន ដែលគេឲ្យហើយរឹងរឹតតែមានផលច្រើនឡើងទៀត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុសង្ឃនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិសទ្យនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ បរិសទ្យណា ដែលគួរគេស្ពាយស្បៀងទៅមើល សូម្បីអស់ចំងាយទាំងយោជន៍ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុសង្ឃនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បរិសទ្យនេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុសង្ឃនេះ មានគុណសម្បត្តិយ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-ឡាយ ក្នុងភិក្ខុសង្ឃនេះ មានពួកភិក្ខុដែលសម្រេចភាពជាទេវតា (១)

១ បានសម្រេចទិព្វវិហារធម៌ ជាធម៌ឲ្យកើតជាឧបបត្តិទេពផង សម្រេចអរហត្ត ព្រោះទិព្វវិហារធម៌ គឺនៅក្នុងចតុត្ថជ្ឈាន ហើយបានសម្រេចអរហត្តផង ។

សន្តិ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ ឥមស្មឹ ភិក្ខុសង្ឃេ ព្រហ្មប្បត្តា វិហរន្តិ សន្តិ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ ឥមស្មឹ ភិក្ខុសង្ឃេ អានេញ្ជប្បត្តា វិហរន្តិ សន្តិ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ ឥមស្មឹ ភិក្ខុសង្ឃេ អរិយប្បត្តា វិហរន្តិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ទេវប្បត្តោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ ។បេ។ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា ។បេ។ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ បីតិយា ច វិរាគា ។បេ។ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា ។បេ។ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ទេវប្បត្តោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ព្រហ្មប្បត្តោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ មេត្តាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ផរិត្វា វិហរតិ តថា ទុតិយំ តថា តតិយំ តថា ចតុត្ថំ ឥតិ ឧទ្ធមធោ តិរិយំ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងភិក្ខុសង្ឃនេះ មានពួកភិក្ខុដែលសម្រេចភាពជាព្រហ្ម(១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងភិក្ខុសង្ឃនេះ មានពួកភិក្ខុដែលសម្រេចភាពមិនញាប់ញ័រ(២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងភិក្ខុសង្ឃនេះ មានពួកភិក្ខុដែលសម្រេចភាពជាអរិយៈ(៣) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលសម្រេចភាពជាទេវតា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។បេ។ ចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ព្រោះរម្ងាប់វិតក្កៈវិចារៈបាន ។បេ។ ចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន ព្រោះប្រាសចាកបីតិ ។បេ។ ចូលកាន់តតិយជ្ឈាន ព្រោះលះសុខបានផង លះទុក្ខបានផង ។បេ។ ចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលសម្រេចភាពជាទេវតា យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលសម្រេចភាពជាព្រហ្ម តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានចិត្តប្រកបដោយមេត្តា ផ្សាយទៅកាន់ទិសទី ១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ទិសទី ៤ ក៏ដូចគ្នា ទិសខាងលើ ខាងក្រោម ទីទទឹង គឺទិសតូចៗ

---

១ បានសម្រេចព្រហ្មវិហារធម៌ ជាធម៌ឲ្យបានកើតជាព្រហ្មផង សម្រេចអរហត្តព្រោះព្រហ្មវិហារធម៌ គឺនៅក្នុងព្រហ្មវិហារធម៌ទាំង ៤ ហើយសម្រេចអរហត្តផង ។

២ បានសម្រេចឈានមិនញាប់ញ័រ ជាឈានឲ្យសម្រេចភាពមិនញាប់ញ័រផង សម្រេចអរហត្តបាន ព្រោះឈានមិនញាប់ញ័រ គឺនៅក្នុងអរូបជ្ឈានទាំង ៤ ហើយសម្រេចអរហត្តផង ។

៣ កន្លងភាពជាបុថុជ្ជន ហើយសម្រេចភាពជាអរិយៈ គឺបានសម្រេចមគ្គ ៤ ផល ៣ ចំពោះតែអរិយសច្ចទាំង ៤ ។ អដ្ឋកថា ។

សព្វធិ សព្វត្តតាយ សព្វាវន្តំ លោកំ មេត្តាសហគតេន ចេតសា វិបុលេន មហគ្គតេន អប្បមាណេន អវេរេន អព្យាបជ្ឈេន ផរិត្វា វិហរតិ ករុណាសហគតេន ចេតសា... មុទិតាសហគតេន ចេតសា... ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ផរិត្វា វិហរតិ តថា ទុតិយំ តថា តតិយំ តថា ចតុត្ថំ ឥតិ ឧទ្ធមធោ តិរិយំ សព្វធិ សព្វត្តតាយ សព្វាវន្តំ លោកំ ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា វិបុលេន មហគ្គតេន អប្បមាណេន អវេរេន អព្យាបជ្ឈេន ផរិត្វា វិហរតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ព្រហ្មប្បត្តោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អានេញ្ជប្បត្តោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សព្វសោ រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា បដិឃសញ្ញានំ អត្ថង្គមា នានត្តសញ្ញានំ អមនសិការា អនន្តោ អាកាសោតិ អាកាសានញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សព្វសោ អាកាសានញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម អនន្តំ វិញ្ញាណន្តិ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សព្វសោ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្ម

មានចិត្តប្រកបដោយមេត្តា ជាចិត្តធំទូលាយ ប្រមាណមិនបាន មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ផ្សាយទៅកាន់លោកទាំងមូល ដោយយកខ្លួនទៅប្រៀបផ្ទឹមនឹងសត្វទាំងពួង ក្នុងទីទាំងអស់ មានចិត្តប្រកបដោយករុណា ... មានចិត្តប្រកបដោយមុទិតា ... មានចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ផ្សាយទៅកាន់ទិសទី ១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ទិសទី ៤ ក៏ដូចគ្នា ទិសខាងលើ ខាងក្រោម នឹងទទឹង មានចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាចិត្តធំទូលាយ ប្រមាណមិនបាន មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ផ្សាយទៅកាន់លោកទាំងមូល ដោយយកខ្លួនទៅប្រៀបផ្ទឹមនឹងសត្វទាំងពួង ក្នុងទីទាំងអស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលសម្រេចភាពជាព្រហ្មយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលសម្រេចភាពមិនញាប់ញ័រ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ព្រោះកន្លងរូបសញ្ញា ដោយអាការទាំងពួង ព្រោះរលត់បដិឃសញ្ញា មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវនានត្តសញ្ញា ពិចារណាថា អាកាសមិនមានទីបំផុត បានសម្រេចអាកាសានញ្ចាយតនជ្ឈាន កន្លងអាកាសានញ្ចាយតនជ្ឈាន ដោយអាការទាំងពួងហើយ ពិចារណាថា វិញ្ញាណ មិនមានទីបំផុត បានសម្រេចវិញ្ញាណញ្ចាយតនជ្ឈាន កន្លងវិញ្ញាណញ្ចាយតនជ្ឈាន ដោយអាការទាំងពួង

នត្ថិ កិញ្ចីតិ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សព្វសោ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម នេវសញ្ញា-នាសញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អានេញ្ជប្បត្តោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អរិយប្បត្តោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជា-នាតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អរិយប្បត្តោ ហោតីតិ ។

យោធាជីវវគ្គោ ចតុត្ថោ ។

តស្សុទ្ទានំ

យោធា បាដិភោគ សុតំ
អភយំ សមណសច្ចេន បញ្ចមំ
ឧម្មគ្គវស្សការេ ឧបកោ
សច្ឆិកិរិយា ច ឧបោសថោតិ ។

ហើយពិចារណាថា របស់អ្វីតិចតួចមិនមាន បានសម្រេចអាកិញ្ចញ្ញាយតនជ្ឈាន កន្លងអាកិញ្ចញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយអាការទាំងពួង ហើយបានសម្រេចនេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ឈាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលសម្រេចភាពមិនញាប់ញ័រ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលសម្រេចភាពជាអរិយៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលសម្រេចភាព ជាអរិយៈយ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ យោធាជីវវគ្គ ទី ៤ ។

ឧទ្ទាននៃយោធាជីវវគ្គនោះគឺ:

និយាយអំពីការប្រៀបធៀបនឹងយោធាជីវៈ ១ ការធានាមិន
បាន ១ របស់ដែលឮហើយ ១ ការមិនខ្លាចស្លាប់ ១
នឹងសមណសច្ចៈ ១ ជាគំរប់ប្រាំ រឿងភិក្ខុផ្លាស ១ វស្សការ-
ព្រាហ្មណ៍ ១ រឿងឧបកៈ ១ ធម៌ដែលត្រូវធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់ ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ក្នុងថ្ងៃឧបោសថ ១ ។

មហាវគ្គោ បញ្ចមោ

(៤១) សោតានុគតានំ ភិក្ខវេ ធម្មានំ វចសា បរិចិតានំ មនសានុបេក្ខិតានំ ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធានំ ចត្តារោ[១] អានិសំសា បាដិកង្ខា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ធម្មំ បរិយាបុណាតិ សុត្តំ គេយ្យំ វេយ្យាករណំ គាថំ ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ អព្ភុតធម្មំ វេទល្លំ តស្ស តេ ធម្មា សោតានុគតា ហោន្តិ វចសា បរិចិតា មនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា ។ សោ មុដ្ឋស្សតិ កាលំ កុរុមានោ អញ្ញតរំ ទេវនិកាយំ ឧបបជ្ជតិ ។ តស្ស តត្ថ សុខិនោ ធម្មបទា បិលបន្តិ[២] ។ ទន្ធោ ភិក្ខវេ សតុប្បាទោ អថ សោ សត្តោ ខិប្បំយេវ វិសេសគាមី ហោតិ ។ សោតានុគតានំ ភិក្ខវេ ធម្មានំ វចសា បរិចិតានំ មនសានុបេក្ខិតានំ ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធានំ អយំ បឋមោ អានិសំសោ បាដិកង្ខោ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ធម្មំ បរិយាបុណាតិ សុត្តំ គេយ្យំ

---

១ ម. ចត្តារោមេ ។ ២ ឱ. ធម្មបទានិបិ លបន្តិ ។ ម. ធម្មបទា បិលវន្តិ ។

មហាវគ្គ ទី ៥

(៤១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានិសង្សទាំងឡាយ ៤ ប្រការ នៃធម៌ ដែលចូលទៅកាន់ត្រចៀករឿយ ៗ ជាធម៌ដែលបុគ្គលចាំស្ទាត់រត់មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ ចាក់ធ្លុះ ដោយទិដ្ឋិ គឺបញ្ញា រមែងកើតប្រាកដ ៗ អានិសង្ស ៤ ប្រការ តើដូចម្តេច ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រៀននូវធម៌ គឺ សុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ភូតធម្មៈ វេទល្លៈ ធម៌ទាំងនោះ ជាសភាវៈចូលទៅកាន់ត្រចៀករឿយ ៗ នៃភិក្ខុនោះ ដែលបានចាំស្ទាត់រត់មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ ចាក់ធ្លុះ ដោយទិដ្ឋិបាន ៗ ភិក្ខុនោះ ភ្លេចស្មារតី ធ្វើមរណកាលទៅ រមែងចូលទៅកាន់ទេវនិកាយណាមួយ ៗ បំណែកធម៌ទាំងឡាយ រមែងប្រាកដច្បាស់ដល់ភិក្ខុនោះ ដែលមានសេចក្តីសុខ ក្នុងទេវនិកាយនោះ ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើងនៃសតិ ឈ្មោះថាជាការយឺតយូរ[១] ឯសត្វនោះ វេលាដល់នូវគុណវិសេស ក៏ឆាប់រហ័សជាងសតិនោះ ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអានិសង្សទី ១ នៃធម៌ ដែលចូលទៅកាន់ត្រចៀករឿយ ៗ ដែលបុគ្គលចាំស្ទាត់រត់មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ ចាក់ធ្លុះ ដោយទិដ្ឋិ រមែងកើតប្រាកដ ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុរៀននូវធម៌ គឺ សុត្តៈ គេយ្យៈ

---

១ ស្មារតីដែលកើតឡើង ១ ភ្លែត ទុកជាយឺតយូរ ឯសត្វដែលមានអានិសង្សធម៌ក្នុងខ្លួន វេលានឹងសម្រេចមគ្គផលបានឆាប់រហ័សជាងស្មារតី ១ ភ្លែតនោះឯង ។

វេយ្យាករណំ គាថំ ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ អព្ភុតធម្មំ វេទល្លំ តស្ស តេ ធម្មា សោតានុគតា ហោន្តិ វចសា បរិចិតា មនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា ។ សោ មុដ្ឋស្សតិ កាលំ កុរុមានោ អញ្ញតរំ ទេវនិកាយំ ឧបបជ្ជតិ ។ តស្ស តត្ថ ន ហេវ ខោ សុខិនោ ធម្មបទា បិលវន្តិ អបិច ខោ ឥទ្ធិមា ចេតោវសិប្បត្តោ ទេវបរិសាយ ធម្មំ ទេសេតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ អយំ វា សោ ធម្មវិនយោ យត្ថាហំ បុព្វេ ព្រហ្មចរិយំ អចរិន្តិ ។ ទន្ធោ ភិក្ខវេ សតុប្បាទោ អថ សោ សត្តោ ខិប្បំយេវ វិសេសគាមី ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ បុរិសោ កុសលោ ភេរិសទ្ទស្ស សោ អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នោ ភេរិសទ្ទំ សុណេយ្យ តស្ស ន ហេវ ខោ អស្ស កង្ខា វា វិមតិ វា ភេរិសទ្ទោ នុ ខោ ន នុ ខោ ភេរិសទ្ទោតិ អថខោ ភេរិសទ្ទោត្វេវ និដ្ឋំ គច្ឆេយ្យ

វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ភូតធម្មៈ វេទល្លៈ ធម៌ទាំងនោះជាសភាវៈ ចូលទៅកាន់ត្រចៀករឿយ ៗ នៃភិក្ខុនោះ ដែលបានចាំស្ទាត់រត់មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ ចាក់ធ្លុះ ដោយទិដ្ឋិ ។ ភិក្ខុនោះភ្លេចស្មារតី ធ្វើមរណកាលទៅ រមែងចូលទៅកាន់ទេវនិកាយណាមួយ ។ ចំណែកនៃធម៌ទាំងឡាយ មិនសូវប្រាកដច្បាស់ដល់ភិក្ខុនោះ ដែលមានសេចក្តីសុខក្នុងទេវនិកាយនោះ ប៉ុន្តែជាអ្នកមានឫទ្ធិដល់នូវសេចក្តីស្ទាត់ជំនាញខាងផ្លូវចិត្ត សំដែងធម៌ដល់ទេវបរិសទ្យបាន ។ ទេវតានោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញបានប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈអំពីមុន ក្នុងធម្មវិន័យណា នេះគឺធម្មវិន័យនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើងនៃសតិ ឈ្មោះថាយឺតយូរ សត្វនោះដល់នូវគុណវិសេស ឆាប់រហ័សជាងសតិនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរសជាអ្នកឈ្លាសវៃ ខាងសំឡេងស្គរ បុរសនោះដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ បានឮសំឡេងស្គរ បុរសនោះ ក៏មិនមានសេចក្តីសង្ស័យ ឬងឿងឆ្ងល់ នឹងសំឡេងស្គរនោះថា សំឡេងស្គរមែន ឬមិនមែនសំឡេងស្គរទេ ដូច្នេះឡើយ បុរសនោះគប្បីដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្តថាសំឡេងស្គរ ដោយពិត

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ធម្មំ បរិយាបុណាតិ ។បេ។ ខិប្បំយេវ វិសេសគាមី ហោតិ សោតានុគតានំ ភិក្ខវេ ធម្មានំ វចសា បរិចិតានំ មនសានុបេក្ខិតានំ ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធានំ អយំ ទុតិយោ អានិសំសោ បាដិកង្ខោ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ធម្មំ បរិយាបុណាតិ សុត្តំ គេយ្យំ វេយ្យាករណំ គាថំ ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ អព្ភុតធម្មំ វេទល្លំ តស្ស តេ ធម្មា សោតានុគតា ហោន្តិ វចសា បរិចិតា មនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា ។ សោ មុដ្ឋស្សតិ កាលំ កុរុមានោ អញ្ញតរំ ទេវនិកាយំ ឧបបជ្ជតិ ។ តស្ស តត្ថ នហេវ ខោ សុខិនោ ធម្មបទា បិលបន្តិ នបិ ភិក្ខុ ឥទ្ធិមា ចេតោ· វសិប្បត្តោ ទេវបរិសាយ ធម្មំ ទេសេតិ ។ អបិ ច ខោ ទេវបុត្តោ ទេវបរិសាយ ធម្មំ ទេសេតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ អយំ វា សោ ធម្មវិនយោ យត្ថាហំ បុព្វេ ព្រហ្មចរិយំ អចរិន្តិ ។ ទន្ធោ ភិក្ខវេ សតុប្បាទោ អថ សោ សត្តោ ខិប្បំយេវ វិសេសគាមី ហោតិ ។

មានឧបមាយ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុរៀននូវធម៌ ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។បេ។ ជាអ្នកដល់នូវគុណវិសេស ឆាប់រហ័ស ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអានិសង្សទី ២ នៃធម៌ ដែលចូលទៅកាន់ត្រចៀករឿយៗ ដែលបុគ្គលចាំស្ទាត់រត់មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ ចាក់ធ្លុះ ដោយទិដ្ឋិ រមែងកើតប្រាកដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុរៀននូវធម៌គឺ សុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ភុតធម្មៈ វេទល្លៈ ធម៌ទាំងនោះ ជាសភាវៈ ចូលទៅកាន់ត្រចៀករឿយៗ នៃភិក្ខុនោះ ដែលបានចាំស្ទាត់រត់មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ ចាក់ធ្លុះ ដោយទិដ្ឋិ ។ ភិក្ខុនោះ ភ្លេចស្មារតី ធ្វើមរណកាលទៅ រមែងចូលទៅកាន់ទេវនិកាយណាមួយ ។ បំណែកនៃធម៌ទាំងឡាយ មិនប្រាកដច្បាស់ដល់ភិក្ខុនោះ ដែលមានសេចក្ដីសុខក្នុងទេវនិកាយនោះឡើយ ទាំងមិនមែនជាភិក្ខុមានឫទ្ធិ ដល់នូវសេចក្ដីស្ទាត់ជំនាញខាងផ្លូវចិត្ត ហើយសំដែងធម៌ ដល់ទេវបរិស័ទបានឡើយ ។ គ្រាន់តែជាទេវបុត្ត អាចសំដែងធម៌ ដល់ទេវបរិស័ទបានប៉ុណ្ណោះ ។ ទេវបុត្តនោះ មានសេចក្ដីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញបានប្រព្រឹត្ត ព្រហ្មចរិយៈអំពីមុន ក្នុងធម្មវិន័យណា នេះគឺធម្មវិន័យនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើងនៃសតិ ឈ្មោះថាយឺតយូរ សត្វនោះដល់នូវគុណវិសេស ឆាប់រហ័សជាងសតិនោះ ។

សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ បុរិសោ កុសលោ សង្ខសទ្ទស្ស សោ អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នោ សង្ខសទ្ទំ សុណេយ្យ តស្ស នហេវ ខោ អស្ស កង្ខា វា វិមតិ វា សង្ខសទ្ទោ នុ ខោ ន នុ ខោ សង្ខសទ្ទោតិ អថខោ សង្ខសទ្ទោត្វេវ និដ្ឋំ គច្ឆេយ្យ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ធម្មំ បរិយាបុណាតិ ។ បេ ។ វិប្បំយេវ វិសេសគាមី ហោតិ ។ សោតានុគតានំ ភិក្ខវេ ធម្មានំ វចសា បរិចិតានំ មនសានុបេក្ខិតានំ ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធានំ អយំ តតិយោ អានិសំសោ បាដិ-កង្ខោ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ធម្មំ បរិយា-បុណាតិ សុត្តំ គេយ្យំ វេយ្យាករណំ គាថំ ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ អព្ភុតធម្មំ វេទល្លំ តស្ស តេ ធម្មា សោតានុគតា ហោន្តិ វចសា បរិចិតា មនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា ។ សោ មុដ្ឋស្សតិ កាលំ កុរុមានោ អញ្ញតរំ ទេវនិកាយំ ឧបបជ្ជតិ ។ តស្ស តត្ថ នហេវ ខោ សុខិនោ ធម្មបទា បិលវន្តិ នបិ ភិក្ខុ ឥទ្ធិមា ចេតោវសិប្បត្តោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរស ជាអ្នកឈ្លាសវៃនឹងសំឡេងស័ង្ខ បុរសនោះដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ បានឮសំឡេងស័ង្ខ បុរសនោះក៏មិនមានសេចក្តីសង្ស័យ ឬងឿងឆ្ងល់នឹងសំឡេងស័ង្ខនោះថា សំឡេងស័ង្ខមែន ឬមិនមែនសំឡេងស័ង្ខទេ បុរសនោះគប្បីដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្តថា ជាសំឡេងស័ង្ខដោយពិត មានឧបមាយ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុរៀននូវធម៌ ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។បេ។ ជាអ្នកដល់នូវគុណវិសេសឆាប់ហ័ស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអានិសង្សទី ៣ នៃធម៌ដែលចូលទៅកាន់ត្រចៀករឿយៗ ដែលបុគ្គលចាំស្ទាត់រត់មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ ចាក់ធ្លុះ ដោយទិដ្ឋិ រមែងកើតប្រាកដ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុរៀននូវធម៌ គឺសុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ភូតធម្មៈ វេទល្លៈ ធម៌ទាំងនោះ ជាសភាវៈចូលទៅកាន់ត្រចៀករឿយៗនៃភិក្ខុនោះ ដែលបានចាំស្ទាត់រត់មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ ចាក់ធ្លុះ ដោយទិដ្ឋិ ។ ភិក្ខុនោះ ក៏ភ្លេចស្មារតី ធ្វើមរណកាលទៅ រមែងចូលទៅកាន់ទេវនិកាយណាមួយ ។ ចំណែកនៃធម៌ទាំងឡាយ មិនប្រាកដដល់ភិក្ខុនោះ ដែលមានសេចក្តីសុខក្នុងទេវនិកាយនោះ ទាំងមិនមែនជាភិក្ខុមានឫទ្ធិ ដល់នូវការស្ទាត់ជំនាញខាងផ្លូវចិត្ត

ទេវបរិសាយ ធម្មំ ទេសេតិ នបិ ទេវបុត្តោ ទេវបរិ-សាយ ធម្មំ ទេសេតិ អបិច ខោ ឱបបាតិកោ ឱបបាតិកំ សារេតិ សរសិ ត្វំ មារិស យត្ថ មយំ បុព្ពេ ព្រហ្មចរិយំ អចរិម្ហាតិ ។ សោ ឯវមាហ សរាមិ មារិស សរាមិ មារិសាតិ ។ ទន្ធោ ភិក្ខវេ សតុប្បាទោ អថ សោ សត្តោ ខិប្បំយេវ វិសេសគាមី ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ទ្វេ សហាយកា សហបំសុកីឡកា តេ កទាចិ ករហចិ អញ្ញមញ្ញំ សមាគច្ឆេយ្យុំ តមេនំ សហាយកោ[១] សហាយកំ ឯវំ វទេយ្យ ឥទម្បិ[២] សម្ម សរសីតិ ។ សោ ឯវំ វទេយ្យ សរាមិ សម្ម សរាមិ សម្មាតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ធម្មំ បរិយាបុណាតិ ។ បេ ។ ខិប្បំយេវ វិសេសគាមី ហោតិ ។ សោតានុគតានំ ភិក្ខវេ ធម្មានំ វចសា បរិចិតានំ មនសានុបេក្ខិតានំ ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធានំ អយំ ចតុត្ថោ អានិសំសោ បាដិកង្ខោ ។

---

១ ម. អញ្ញោ បន សហាយកោ ។ ២ ឱ. ម. ឥទម្បិ សម្ម សរសិ ឥទម្បិ មេ សម្ម សរសីតិ ។

ហើយសំដែងធម៌ ដល់ទេវបរិសទ្យ ទាំងមិនមែនជាទេវបុត្ត អាចសំដែងធម៌ ដល់ទេវបរិសទ្យបានទេ តែបើមានឧបបាតិកសត្វ រំលឹកនូវឧបបាតិកសត្វថា ម្នាលគ្នាយើង ពួកយើងបានប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈអំពីមុនក្នុងធម្មវិន័យណា អ្នករលឹកបាននូវធម្មវិន័យនោះដែរឬ ។ ទេវបុត្តនោះក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលគ្នាយើង យើងរលឹកបាន ម្នាលគ្នាយើង យើងរលឹកបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើងនៃសតិឈ្មោះថាយឺតយូរ សត្វនោះដល់នូវគុណវិសេស ឆាប់រហ័សជាងសតិនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចសំឡាញ់ពីរនាក់ លេងអាចម៍ដីជាមួយគ្នា សំឡាញ់ទាំងពីរនាក់នោះ មកជួបគ្នាក្នុងទីណាមួយ ។ សំឡាញ់ម្នាក់ក៏និយាយទៅនឹងសំឡាញ់ម្នាក់នោះយ៉ាងនេះថា នែសំឡាញ់ ឯងរលឹកបាននូវហេតុនេះដែរឬទេ ។ សំឡាញ់នោះ គប្បីតបយ៉ាងនេះថា នែសំឡាញ់ អញរលឹកបាន នែសំឡាញ់ អញរលឹកបាន មានឧបមាយ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុរៀននូវធម៌ ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។ បេ ។ ជាអ្នកដល់នូវគុណវិសេសឆាប់រហ័ស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអានិសង្សទី ៤ នៃធម៌ ដែលចូលទៅកាន់ត្រចៀករឿយៗ ដែលបុគ្គលចាំស្ទាត់រត់មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ ចាក់ធ្លុះ ដោយទិដ្ឋិ រមែងកើតប្រាកដ ។

សោតានុគតានំ ភិក្ខវេ ធម្មានំ វចសា បរិចិតានំ មនសានុបេក្ខិតានំ ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធានំ ឥមេ ចត្តារោ អានិសំសា បាដិកង្ខាតិ ។

(៤២) ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ ឋានានិ ចតូហិ ឋានេហិ វេទិតព្វានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ សំវាសេន ភិក្ខវេ សីលំ វេទិតព្វំ តញ្ច ខោ ទីឃេន អទ្ធុនា ន ឥត្តរំ មនសិករោតា នោ អមនសិការា[១] បញ្ញវតា នោ ទុប្បញ្ញេន[២] ។ សំវោហារេន ភិក្ខវេ សោចេយ្យំ វេទិតព្វំ តញ្ច ខោ ទីឃេន អទ្ធុនា ន ឥត្តរំ មនសិករោតា នោ អមនសិការា បញ្ញវតា នោ ទុប្បញ្ញេន ។ អាបទាសុ ភិក្ខវេ ថាមោ វេទិតព្វោ សោ ច ខោ ទីឃេន អទ្ធុនា ន ឥត្តរំ មនសិករោតា នោ អមនសិការា បញ្ញវតា នោ ទុប្បញ្ញេន ។ សាកច្ឆាយ ភិក្ខវេ បញ្ញា វេទិតព្វា

១ ម. អមនសិករោតា ។ ២ ម. ទុប្បញ្ញេនាតិបិ ទិស្សតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានិសង្សទាំង ៤ ប្រការនេះនៃធម៌ ដែលចូលទៅកាន់ត្រចៀករឿយៗ ដែលបុគ្គលចាំស្ទាត់ត់មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ចាក់ធ្លុះ ដោយទិដ្ឋិ រមែងកើតប្រាកដ ។

[៤២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុទាំង ៤ នេះ បុគ្គលគប្បីដឹងច្បាស់ដោយហេតុ ៤ ប្រការ ។ ហេតុ ៤ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សីល បុគ្គលគប្បីដឹងបាន ដោយការនៅរួមគ្នា តែសីលនោះបុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តរឿយៗ មិនគប្បីដឹងបានទេ បុគ្គលមានប្រាជ្ញាដោយមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ក៏មិនគប្បីដឹងបាន ទាំងបុគ្គលឥតប្រាជ្ញាមិនគប្បីដឹងបាន ដោយកាលជាអន្លើងឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីស្អាតបុគ្គលគប្បីដឹងបាន ដោយការនិយាយគ្នា តែសេចក្តីស្អាតនោះ បុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តរឿយៗមិនគប្បីដឹងបានទេ បុគ្គលមានប្រាជ្ញាដោយមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ក៏មិនគប្បីដឹងបាន ទាំងបុគ្គលឥតប្រាជ្ញាមិនគប្បីដឹងបាន ដោយកាលជាអន្លើងឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កំឡាំង បុគ្គលគប្បីដឹងបានក្នុងកាលដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ តែកម្លាំងនោះ បុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តរឿយៗ មិនគប្បីដឹងបានទេ បុគ្គលមានប្រាជ្ញាដោយមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ក៏មិនគប្បីដឹងបាន ទាំងបុគ្គលឥតប្រាជ្ញាមិនគប្បីដឹងបាន ដោយកាលជាអន្លើងឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រាជ្ញា បុគ្គលគប្បីដឹងបានដោយការសាកសួរ

សា ច ខោ ទីឃេន អទ្ធុនា ន ឥត្តរំ មនសិការេន នោ អមនសិការា បញ្ញវតា នោ ទុប្បញ្ញេន ។ សំវាសេន ភិក្ខវេ សីលំ វេទិតព្វំ តញ្ច ខោ ទីឃេន អទ្ធុនា ន ឥត្តរំ មនសិការេន នោ អមនសិការា បញ្ញវតា នោ ទុប្បញ្ញេនាតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បុគ្គលេន សទ្ធឹ សំវសមានោ ឯវំ ជានាតិ ទីឃរត្តំ ខោ អយមាយស្មា ខណ្ឌការី ឆិទ្ទការី សពលការី កម្មាសការី ន សតតការី ន សតតវុត្តិ(១) សីលេសុ ទុស្សីលោ អយមាយស្មា នាយមាយស្មា សីលវាតិ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បុគ្គលេន សទ្ធឹ សំវសមានោ ឯវំ ជានាតិ ទីឃរត្តំ ខោ អយមាយស្មា អខណ្ឌការី អច្ឆិទ្ទការី អសពលការី អកម្មាសការី សតតការី សតតវុត្តិ

---

១ ឱ, សន្តតការី ន សន្តតវុត្តិ ។

ក៏តែប្រាជ្ញានោះ បុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្ជា មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលមានប្រាជ្ញា ព្រោះការមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តក៏មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលឥតប្រាជ្ញា មិនគប្បីដឹងបាន ដោយកាលជាអង្វែង ៗ ពាក្យដែលតថាគតពោលហើយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សីលគឺបុគ្គលដឹងបាន ដោយការនៅរួមគ្នា តែសីលនោះបុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្ជា មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលមានប្រាជ្ញា ព្រោះមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តក៏មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលឥតប្រាជ្ញាមិនគប្បីដឹងបាន ដោយកាលជាអង្វែងដូច្នេះនុ៎ះ ពាក្យនុ៎ះតថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលក្នុងលោកនេះ កាលនៅរួមជាមួយនឹងបុគ្គលផងគ្នា តែងដឹងយ៉ាងនេះថា យូរមកហើយ លោកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកធ្វើសីលឲ្យដាច់ ធ្វើសីលឲ្យធ្លុះ ធ្វើសីលឲ្យពព្រុស ធ្វើសីលឲ្យពពាល មិនមែនជាអ្នកធ្វើសីលឲ្យខ្ជាប់ខ្ជួន មិនមែនជាអ្នកប្រព្រឹត្តខ្ជាប់ខ្ជួនក្នុងសីលទាំងឡាយ លោកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនមែនជាអ្នកមានសីលទេ ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលក្នុងលោកនេះ កាលនៅរួមជាមួយនឹងបុគ្គលផងគ្នា តែងដឹងយ៉ាងនេះថា យូរមកហើយ លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនមែនជាអ្នកធ្វើសីលឲ្យដាច់ មិនមែនធ្វើសីលឲ្យធ្លុះ មិនមែនធ្វើសីលឲ្យពព្រុស មិនមែនធ្វើសីលឲ្យពពាលទេ ជាអ្នកធ្វើសីលឲ្យខ្ជាប់ខ្ជួន ជាអ្នកប្រព្រឹត្តខ្ជាប់ខ្ជួន

សីលេសុ សីលវា អយមាយស្មា នាយមាយស្មា ទុស្សីលោតិ ។ សំវាសេន ភិក្ខវេ សីលំ វេទិតព្វំ តញ្ច ខោ ទីឃេន អទ្ធុនា ន ឥត្តរំ មនសិករោតា នោ អមនសិករោតា បញ្ញវតា នោ ទុប្បញ្ញេនាតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ សំវោហារេន ភិក្ខវេ សោចេយ្យំ វេទិតព្វំ តញ្ច ខោ ទីឃេន អទ្ធុនា ន ឥត្តរំ មនសិករោតា នោ អមនសិករោតា បញ្ញវតា នោ ទុប្បញ្ញេនាតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បុគ្គលេន សទ្ធឹ សំវោហារមានោ ឯវំ ជានាតិ អញ្ញថា ខោ អយមាយស្មា ឯកេន ឯកោ វោហរតិ អញ្ញថា ទ្វីហិ អញ្ញថា តីហិ អញ្ញថា សម្ពហុលេហិ វោក្កមតិ

គុណសីលទាំងឡាយ លោកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានសីល លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនមែនទ្រុស្តសីលឡើយ ។ ពាក្យណាដែលតថាគតពោលហើយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សីលបុគ្គលគប្បីដឹងបាន ដោយការនៅរួមគ្នា តែសីលនោះ បុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្ជីខ្ជា មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលមានប្រាជ្ញា ព្រោះមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តក៏មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលឥតប្រាជ្ញា ក៏មិនគប្បីដឹងបាន ដោយកាលជាអង្វែងដូច្នេះនុ៎ះ ពាក្យនុ៎ះ គឺតថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។ ពាក្យដែលតថាគតពោលហើយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីស្អាតបុគ្គលគប្បីដឹងបាន ដោយការនិយាយគ្នា តែសេចក្តីស្អាតនោះ បុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្ជីខ្ជា មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលមានប្រាជ្ញា ព្រោះការមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តក៏មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលឥតប្រាជ្ញា ក៏មិនគប្បីដឹងបាន ដោយកាលជាអង្វែងដូច្នេះនោះ ពាក្យនុ៎ះគឺតថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលក្នុងលោកនេះ កាលនិយាយជាមួយនឹងបុគ្គលដទៃគ្នា តែងដឹងយ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុនេះ កាលនិយាយជាមួយនឹងមនុស្សម្នាក់ ដោយឡែកផ្សេង លុះនិយាយនឹងមនុស្សពីរនាក់ ដោយឡែកផ្សេង និយាយនឹងមនុស្ស ៣ នាក់ ដោយឡែកផ្សេង និយាយនឹងមនុស្សច្រើននាក់ ដោយឡែកផ្សេង

អយមាយស្មា បុរិមវោហារា បច្ឆិមវោហារំ អបរិ-
សុទ្ធវោហារោ អយមាយស្មា នាយមាយស្មា បរិសុទ្ធ-
វោហារោតិ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បុគ្គលេន
សទ្ធឹ សំវោហារមានោ ឯវំ ជានាតិ យថា ខោ
អយមាយស្មា ឯកេន ឯកោ វោហរតិ តថា ទ្វីហិ តថា
តីហិ តថា សម្ពហុលេហិ នាយមាយស្មា វោក្កមតិ
បុរិមវោហារា បច្ឆិមវោហារំ បរិសុទ្ធវោហារោ អយមា-
យស្មា នាយមាយស្មា អបរិសុទ្ធវោហារោតិ ។ សំវោហា-
រេន ភិក្ខវេ សោចេយ្យំ វេទិតព្វំ តញ្ច ខោ ទីឃេន
អទ្ធុនា ន ឥត្តរំ មនសិករោតា នោ អមនសិការា
បញ្ញវតា នោ ទុប្បញ្ញេនាតិ ឥតិ យំ តំ វុត្តំ ឥទមេតំ
បដិច្ច វុត្តំ ។ អាបទាសុ ភិក្ខវេ ថាមោ វេទិតព្វោ

មុន លោកដ៏មានអាយុនេះ និយាយពាក្យក្រោយខុសគ្នានឹងពាក្យមុន លោកដ៏មានអាយុនេះ មានសំដីមិនបរិសុទ្ធទេ លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនមែនជាអ្នកមានសំដីបរិសុទ្ធទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលក្នុងលោកនេះ កាលនិយាយជាមួយនឹងបុគ្គលផងគ្នា តែងដឹងយ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុនេះ តែម្នាក់ឯង តែងនិយាយនឹងមនុស្សម្នាក់យ៉ាងណា និយាយនឹងមនុស្សពីរនាក់ ក៏យ៉ាងនោះដែរ និយាយនឹងមនុស្ស ៣ នាក់ក៏យ៉ាងនោះដែរ និយាយនឹងមនុស្សច្រើននាក់ក៏យ៉ាងនោះដែរ លោកដ៏មានអាយុនេះ និយាយពាក្យក្រោយមិនខុសគ្នានឹងពាក្យមុន លោកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានសំដីបរិសុទ្ធ លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនមែនជាអ្នកមានសំដីមិនបរិសុទ្ធទេ ។ ពាក្យណា ដែលតថាគតពោលហើយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីស្អាតបុគ្គលគប្បីដឹងបាន ដោយការនិយាយគ្នា តែសេចក្តីស្អាតនោះ បុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្ជីខ្ជា មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលមានប្រាជ្ញា ព្រោះការមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តក៏មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលឥតប្រាជ្ញាក៏មិនគប្បីដឹងបាន ដោយកាលជាអង្វែងដូច្នេះនុ៎ះ ពាក្យនុ៎ះតថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។ ពាក្យដែលតថាគតពោលហើយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងបុគ្គលគប្បីដឹងបាន ក្នុងកាលដែលមានអន្តរាយ

សោ ច ខោ ទីឃេន អទ្ធុនា ន ឥត្តរំ មនសិករោតា នោ អមនសិករោតា បញ្ញវតា នោ ទុប្បញ្ញេនាតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ញាតិព្យសនេន វា ផុដ្ឋោ សមានោ ភោគព្យសនេន វា ផុដ្ឋោ សមានោ រោគព្យសនេន វា ផុដ្ឋោ សមានោ ន ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ តថាភូតោ ខោ អយំ លោកសន្និវាសោ តថាភូតោ អត្តភាវប្បដិលាភោ យថាភូតេ លោកសន្និវាសេ យថាភូតេ អត្តភាវប្បដិលាភេ អដ្ឋ លោកធម្មា លោកំ អនុបរិវត្តន្តិ លោកោ ច អដ្ឋ លោកធម្មេ អនុបរិវត្តតិ លាភោ ច អលាភោ ច យសោ ច អយសោ ច និន្ទា ច បសំសា ច សុខញ្ច ទុក្ខញ្ចាតិ ។ សោ ញាតិព្យសនេន វា ផុដ្ឋោ សមានោ ភោគព្យសនេន វា ផុដ្ឋោ សមានោ រោគព្យសនេន វា ផុដ្ឋោ សមានោ សោចតិ កិលមតិ បរិទេវតិ ឧរត្តាឡឹ កន្ទតិ សម្មោហំ អាបជ្ជតិ ។ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ ញាតិព្យសនេន វា ផុដ្ឋោ សមានោ

តែកម្លាំងនុ៎ះបុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តទ្វីឃា មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលមានប្រាជ្ញា ព្រោះការមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តក៏មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលឥតប្រាជ្ញាក៏មិនគប្បីដឹងបាន ដោយកាលជាអង្វែងដូច្នេះនុ៎ះ ពាក្យនុ៎ះតថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកត្រូវសេចក្ដីវិនាសនៃញាតិពាល់ត្រូវក្ដី ត្រូវសេចក្ដីវិនាសនៃភោគសម្បទពាល់ត្រូវក្ដី ត្រូវសេចក្ដីវិនាសដោយរោគពាល់ត្រូវក្ដី មិនពិចារណាឲ្យឃើញច្បាស់ថា លោកសន្និវាស នឹងការបាននូវអត្តភាពនេះកើតឡើងតាមទំនង ដែលលោកធម៌ទាំង ៨ តែងប្រព្រឹត្តទៅតាមសត្វលោក ក្នុងលោកសន្និវាស នឹងការបាននូវអត្តភាព (នោះឯង) ទាំងសត្វលោក ក៏រមែងប្រព្រឹត្តទៅតាមលោកធម៌ទាំង ៨ ប្រការ គឺ លាភ ១ អលាភ ១ យស ១ អយស ១ និន្ទា ១ បសំសា ១ សុខ ១ ទុក្ខ ១ ។ លុះបុគ្គលនោះ ត្រូវសេចក្ដីវិនាសនៃញាតិពាល់ត្រូវក្ដី ត្រូវសេចក្ដីវិនាសនៃភោគសម្បទពាល់ត្រូវក្ដី ត្រូវសេចក្ដីវិនាសដោយរោគពាល់ត្រូវក្ដី ក៏សោកសង្រេង លំបាក ខ្សឹកខ្សួល គក់ទ្រូង ទ្រហោយំ ដល់នូវសេចក្ដីវង្វេងវង្វាន់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះទៀត ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកត្រូវសេចក្ដីវិនាសនៃញាតិពាល់ត្រូវក្ដី

ភោគព្យសនេន វា ផុដ្ឋោ សមានោ រោគព្យសនេន វា ផុដ្ឋោ សមានោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ តថាភូតោ ខោ អយំ លោកសន្និវាសោ តថាភូតោ អត្តភាវប្បដិលាភោ យថាភូតេ លោកសន្និវាសេ យថាភូតេ អត្តភាវប្បដិលាភេ អដ្ឋ លោកធម្មា លោកំ អនុបរិវត្តន្តិ លោកោ ច អដ្ឋ លោកធម្មេ អនុបរិវត្តតិ លាភោ ច អលាភោ ច យសោ ច អយសោ ច និន្ទា ច បសំសា ច សុខញ្ច ទុក្ខញ្ចាតិ ។ សោ ញាតិព្យសនេន វា ផុដ្ឋោ សមានោ ភោគព្យសនេន វា ផុដ្ឋោ សមានោ រោគព្យសនេន វា ផុដ្ឋោ សមានោ ន សោចតិ ន កិលមតិ ន បរិទេវតិ ន ឧរត្តាឡឹ កន្ទតិ ន សម្មោហំ អាបជ្ជតិ ។ អាបទាសុ ភិក្ខវេ ថាមោ វេទិតព្វោ សោ ច ខោ ទីឃេន អទ្ធុនា ន ឥត្តរំ មនសិករោតា នោ អមនសិការា បញ្ញវតា នោ ទុប្បញ្ញេនាតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ សាកច្ឆាយ ភិក្ខវេ បញ្ញា វេទិតព្វា

ត្រូវសេចក្តីវិនាសនៃភោគសម្បទពាល់ត្រូវក្តី ត្រូវសេចក្តីវិនាសដោយរោគពាល់ត្រូវក្តី ទើបពិចារណាឃើញច្បាស់ដូច្នេះថា លោកសន្និវាសនិងការបានទូវអត្តភាពនេះ កើតឡើងតាមទំនង ដែលលោកធម៌ទាំង ៨ រមែងប្រព្រឹត្តទៅតាមសត្វលោក ក្នុងលោកសន្និវាស និងការបានទូវអត្តភាព (នោះឯង) ទាំងសត្វលោក ក៏រមែងប្រព្រឹត្តទៅតាមលោក-ធម៌ទាំង ៨ ប្រការគឺ លាភ ១ អលាភ ១ យស ១ អយស ១ និន្ទា ១ បសំសា ១ សុខ ១ ទុក្ខ ១ ។ លុះបុគ្គលនោះ កាលត្រូវសេចក្តីវិនាសនៃញាតិពាល់ត្រូវក្តី ត្រូវសេចក្តីវិនាសនៃភោគសម្បទពាល់ត្រូវក្តី ត្រូវសេចក្តីវិនាសដោយរោគពាល់ត្រូវក្តី មិនសោកសង្រេង មិនលំបាក មិនខ្សឹកខ្សួល មិនគក់ទ្រូង ទ្រហោយំ មិនដល់នូវសេចក្តីវង្វេងវេងវង ។ ពាក្យណាដែលតថាគតពោលហើយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំង បុគ្គលគប្បីដឹងបាន ក្នុងកាលដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ តែកម្លាំងនោះ បុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្ជីខ្ជា មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលមានប្រាជ្ញា ព្រោះការមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តក៏មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលឥតប្រាជ្ញាក៏មិនគប្បីដឹងបាន ដោយកាលជាអង្វែងដូច្នេះនុ៎ះ ពាក្យនុ៎ះតថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។ ពាក្យដែលតថាគតពោលហើយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រាជ្ញាបុគ្គលគប្បីដឹងបាន ដោយការសាកច្ឆា

សា ច ខោ ធីឃេន អទ្ធុនា ន ឥត្តរំ មនសិករោតា នោ អមនសិករោតា បញ្ញវតា នោ ទុប្បញ្ញេនាតិ ឥតិ ខោ បនេតំ វុត្តំ កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បុគ្គលេន សទ្ធឹ សាកច្ឆាយមានោ ឯវំ ជានាតិ យថា ខោ ឥមស្ស អាយស្មតោ ឧម្មង្គោ យថា ច អភិនីហារោ យថា ច បញ្ហាសមុទាចារោ ទុប្បញ្ញោ អយមាយស្មា នាយមាយស្មា បញ្ញវា ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ តថា ហិ អយមាយស្មា ន ចេវ គម្ភីរំ អត្ថបទំ ឧទាហរតិ សន្តំ បណីតំ អតក្កាវចរំ និបុណំ បណ្ឌិតវេទនីយំ យញ្ច អយមាយស្មា ធម្មំ ភាសតិ តស្ស ច ន បដិពលោ សង្ខិត្តេន វា វិត្ថារេន វា អត្ថំ អាចិក្ខិតុំ ទេសេតុំ បញ្ញាបេតុំ បដ្ឋបេតុំ វិវរិតុំ វិភជិតុំ ឧត្តានីកាតុំ ទុប្បញ្ញោ អយមាយស្មា នាយមាយស្មា បញ្ញវាតិ ។

ក៏ប្រាជ្ញនោះ បុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្ជាខ្ជាយ មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលមានប្រាជ្ញ ព្រោះការមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តក៏មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលឥតប្រាជ្ញក៏មិនគប្បីដឹងបាន ដោយកាលជាអង្វែងដូច្នេះនុ៎ះ ពាក្យនុ៎ះតថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលក្នុងលោកនេះ កាលពោលសាកច្ឆាជាមួយនឹងបុគ្គលផងគ្នា រមែងដឹងយ៉ាងនេះថា សេចក្តីរាងវៃក្នុងប្រស្នារបស់លោកដ៏មានអាយុនេះ យ៉ាងណា មួយទៀត អភិនីហារ (១) របស់លោកដ៏មានអាយុនេះ យ៉ាងណា ការចោទសួរប្រស្នារបស់លោកដ៏មានអាយុនេះ យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកឥតប្រាជ្ញ លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនមែនជាអ្នកមានប្រាជ្ញទេ ៗ. ដំណើរនោះព្រោះហេតុអ្វី ៗ ព្រោះថាដោយសេចក្តីពិត លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនសំដែងនូវអត្ថនៃបទ ដ៏ជ្រាលជ្រៅ ដ៏ស្អាត ឧត្តម បុគ្គលមិនគប្បីស្ទង់ប្រមើលដោយការត្រិះរិះ ជាធម៌ល្អិត មានតែបណ្ឌិតទើបដឹងបាន មួយទៀត លោកដ៏មានអាយុនេះ ពោលនូវធម៌ឯណា មិនអាចនឹងប្រាប់ សំដែង បញ្ញត្ត តែងតាំង បើកបំហ ចែករលែក ធ្វើឲ្យរាក់ឡើងនូវសេចក្តីអធិប្បាយនៃធម៌នោះ ដោយសង្ខេប ឬដោយពិស្តារឡើយ លោកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកឥតប្រាជ្ញ លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនមែនជាអ្នកមានប្រាជ្ញទេ ៗ

១ អដ្ឋកថា ថា ការបង្អោនចិត្តទៅដោយការតាក់តែងប្រស្នា ។

សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ចក្ខុមា បុរិសោ ឧទករហទស្ស តីរេ ឋិតោ បស្សេយ្យ បរិត្តំ មច្ឆំ ឧម្មុជ្ជមានំ តស្ស ឯវមស្ស យថា ខោ ឥមស្ស មច្ឆស្ស ឧម្មង្គោ យថា ច ឩមិឃាតោ យថា ច វេគាយិតត្តំ បរិត្តោ អយំ មច្ឆោ នាយំ មច្ឆោ មហន្តោតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បុគ្គលេន សទ្ធឹ សាកច្ឆាយមានោ ឯវំ ជានាតិ យថា ខោ ឥមស្ស អាយស្មតោ ឧម្មង្គោ ។ បេ ។ ទុប្បញ្ញោ អយមាយស្មា នាយមាយស្មា បញ្ញវាតិ ឥធ បន ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បុគ្គលេន សទ្ធឹ សាកច្ឆាយមានោ ឯវំ ជានាតិ យថា ខោ ឥមស្ស អាយស្មតោ ឧម្មង្គោ យថា ច អភិនីហារោ យថា ច បញ្ហាសមុទាចារោ បញ្ញវា អយមាយស្មា នាយមាយស្មា ទុប្បញ្ញោ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ តថា ហិ អយមាយស្មា គម្ភីរញ្ច អត្ថបទំ ឧទាហរតិ សន្តំ បណីតំ អតក្កាវចរំ និបុណំ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរសមានចក្ខុ ឈរក្បែរមាត់ត្រពាំងនៃអន្លង់ទឹក គប្បីឃើញត្រីតូចកំពុងងើបឡើង បុរសនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ការងើបឡើងនៃត្រីនេះយ៉ាងណា មួយទៀត ការពន្លៀកនៃត្រីនេះយ៉ាងណា សន្ទុះនៃត្រីនេះយ៉ាងណា ត្រីនេះជាត្រីតូច ត្រីនេះ មិនមែនជាត្រីធំទេ មានឧបមាយ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលសាកច្ឆា ជាមួយនឹងបុគ្គលផងគ្នា រមែងដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា សេចក្តីពង់វៃក្នុងប្រស្នារបស់លោកដ៏មានអាយុនេះ យ៉ាងណា ។ បេ ។ លោកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកឥតប្រាជ្ញា លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនមែនជាអ្នកមានប្រាជ្ញាទេ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលក្នុងលោកនេះ កាលសាកច្ឆាជាមួយនឹងបុគ្គលផងគ្នា រមែងដឹងយ៉ាងនេះថា សេចក្តីពង់វៃក្នុងប្រស្នារបស់លោកដ៏មានអាយុនេះ យ៉ាងណា មួយទៀត អភិនីហារនៃលោកដ៏មានអាយុនេះ យ៉ាងណា ការពោលសួរនូវប្រស្នានៃលោកដ៏មានអាយុនេះ យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនមែនជាអ្នកឥតប្រាជ្ញាទេ ។ ដំណើរនោះព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះថា ដោយសេចក្តីពិត លោកដ៏មានអាយុនេះ តែងសំដែងនូវអត្ថនឹងបទដ៏ជ្រៅ ដ៏ស្អាត ឧត្តម បុគ្គលមិនគប្បីស្ទង់ប្រមើលដោយការត្រិះរិះ ជាធម៌ល្អិត

បណ្ឌិតវេទនីយំ យញ្ច អយមាយស្មា ធម្មំ ភាសតិ តស្ស ច បដិពលោ សង្ខិត្តេន វា វិត្ថារេន វា អត្ថំ អាចិក្ខិតុំ ទេសេតុំ បញ្ញាបេតុំ បដ្ឋបេតុំ វិវរិតុំ វិភជិតុំ ឧត្តានីកាតុំ បញ្ញវា អយមាយស្មា នាយមាយស្មា ទុប្បញ្ញោតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ចក្ខុមា បុរិសោ ឧទករហទស្ស តីរេ ឋិតោ បស្សេយ្យ មហន្តំ មច្ឆំ ឧម្មុជ្ជមានំ តស្ស ឯវមស្ស យថា ខោ ឥមស្ស មច្ឆស្ស ឧម្មគ្គោ យថា ច ឩមិឃាតោ យថា ច វេគាយិតត្តំ មហន្តោ អយំ មច្ឆោ នាយំ មច្ឆោ បរិត្តោតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បុគ្គលេន សទ្ធឹ សាកច្ឆាយមានោ ឯវំ ជានាតិ យថា ខោ ឥមស្ស អាយស្មតោ ឧម្មគ្គោ ។ បេ ។ បញ្ញវា អយមាយស្មា នាយមាយស្មា ទុប្បញ្ញោតិ ។

មានតែបណ្ឌិតទើបដឹងបាន លោកដ៏មានអាយុនេះ ពោលនូវធម៌ណា ក៏អាចនឹងប្រាប់ សំដែង បញ្ញត្ត តែងតាំង បើកបំហា ចែកវែក ធ្វើឲ្យរាក់នូវសេចក្តីអធិប្បាយនៃធម៌នោះ ដោយសេចក្តីសង្ខេប ឬដោយសេចក្តីពិស្តារបាន លោកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញ លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនមែនជាអ្នកឥតប្រាជ្ញទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរសមានចក្ខុ ឈរលើត្រើយមាត់ច្រាំងនៃអន្លង់ទឹក គប្បីឃើញត្រីធំដែលកំពុងងើបឡើង បុរសនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ការងើបឡើងរបស់ត្រីនេះយ៉ាងណា មួយទៀត ការពន្លៀកនៃត្រីនេះយ៉ាងណា សន្ទុះនៃត្រីនេះយ៉ាងណា ត្រីនេះជាត្រីធំ ត្រីនេះមិនមែនជាត្រីតូចទេ មានឧបមាយ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលសាកច្ឆា ជាមួយនឹងបុគ្គលផងគ្នា តែងដឹងយ៉ាងនេះថា សេចក្តីពងវៃក្នុងប្រស្នារបស់លោកដ៏មានអាយុនេះ យ៉ាងណា ។បេ។ លោកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញលោកដ៏មានអាយុនេះ មិនមែនជាអ្នកឥតប្រាជ្ញទេ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

សាកច្ឆាយ ភិក្ខវេ បញ្ញា វេទិតព្វា សា ច ខោ ទីឃេន អទ្ធុនា ន ឥត្តរំ មនសិករោតា នោ អមនសិករោតា បញ្ញវតា នោ ទុប្បញ្ញេនាតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ ឋានានិ ឥមេហិ ចតូហិ ឋានេហិ វេទិតព្វានីតិ ។

(៨៣) ឯកំ សមយំ ភគវា វេសាលិយំ វិហរតិ មហាវនេ កូដាគារសាលាយំ ។ អថខោ ភទ្ទិយោ លិច្ឆវី យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ភទ្ទិយោ លិច្ឆវី ភគវន្តំ ឯតទវោច សុតំ មេតំ ភន្តេ មាយាវី សមណោ គោតមោ អាវដ្ដនិមាយំ ជានាតិ យាយ អញ្ញតិត្ថិយានំ សាវកេ អាវដ្ដេតីតិ ។ យេ តេ ភន្តេ ឯវមាហំសុ មាយាវី សមណោ គោតមោ អាវដ្ដនិមាយំ ជានាតិ

ពាក្យណា ដែលតថាគតពោលហើយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រាជ្ញា បុគ្គលគប្បីដឹងបាន ដោយការសាកច្ឆា តែប្រាជ្ញានោះ បុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិត្តទីឃ្ឃា មិនគប្បីដឹងបាន បុគ្គលមានប្រាជ្ញាមិនគប្បីដឹងបាន ព្រោះការមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត បុគ្គលឥតប្រាជ្ញាមិនគប្បីដឹងបាន ដោយកាលជាអង្វែងដូច្នេះនុ៎ះ ពាក្យនុ៎ះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុទាំង ៤ នេះ បុគ្គលគប្បីដឹងបាន ដោយហេតុទាំង ៤ នេះ ។

[៤៣] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងកូដាគារសាលា ក្នុងមហាវន ទៀបក្រុងវេសាលី ។ គ្រានោះឯង ស្តេចលិច្ឆវី ព្រះនាមភទ្ទិយៈ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយគង់ក្នុងទីសមគួរ ។ កាលស្តេចភទ្ទិយលិច្ឆវី គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឮពាក្យនេះថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកមានកិច្ចកល បេះនូវកិច្ចកលសម្រាប់បោកប្រាស់ តែងបោកប្រាស់ពួកសាវករបស់អន្យតិរ្ថិយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ជនទាំងឡាយណា បានពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះសមណគោតម ព្រះអង្គជាអ្នកមានកិច្ចកល បេះនូវកិច្ចកលសម្រាប់បោកប្រាស់

យាយ អញ្ញតិត្ថិយានំ សាវកេ អាវដ្ដេតីតិ កច្ចិ
តេ ភន្តេ ភគវតោ វុត្តវាទិនោ ន ច ភគវន្តំ
អភូតេន អព្ភាចិក្ខន្តិ ធម្មស្ស ចានុធម្មំ ព្យាករោន្តិ
ន ច កោចិ សហធម្មិកោ វាទានុវាទោ គារយ្ហំ
ឋានំ អាគច្ឆតិ អនព្ភក្ខាតុកាមា ហិ មយំ ភន្តេ
ភគវន្តន្តិ ។ ឯថ តុម្ហេ ភទ្ទិយ មា អនុស្សវេន មា
បរម្បរាយ មា ឥតិកិរាយ មា បិដកសម្បទានេន
មា តក្កហេតុ មា នយហេតុ មា អាការបរិវិ-
តក្កេន មា ទិដ្ឋិនិជ្ឈានក្ខន្តិយា មា ភព្វរូបតាយ មា
សមណោ នោ គរូតិ ។ យទា តុម្ហេ ភទ្ទិយ អត្តនា
វ ជានេយ្យាថ ឥមេ ធម្មា អកុសលា ឥមេ ធម្មា
សាវជ្ជា ឥមេ ធម្មា វិញ្ញុគរហិតា ឥមេ ធម្មា សមត្តា
សមាទិន្នា អហិតាយ ទុក្ខាយ សំវត្តន្តីតិ អថ
តុម្ហេ ភទ្ទិយ បជហេយ្យាថ ។ តំ កឹ មញ្ញថ ភទ្ទិយ

តែងបោកប្រាសពួកសាវក របស់អន្យតិរ្ថិយទាំងឡាយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ជនទាំងឡាយនោះ ឈ្មោះថា ពោលពាក្យតាមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហើយ មិនមែនពោលបង្កាច់ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយពាក្យមិនពិតផង ពោលនូវធម៌ដ៏សមគួរដល់ធម៌ផង ការប្រព្រឹត្តទៅតាមវាទៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ឯណានីមួយ ក៏មិនដល់នូវហេតុដែលគួរតិះដៀលផង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រោះថា យើងខ្ញុំព្រះអង្គ មិនមែនជាអ្នកចង់ពោលបង្កាច់ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទេ ។ ម្នាលភទ្ទិយៈ អ្នកចូរមក អ្នកចូរកុំជឿប្រកាន់ដោយការឮតៗគ្នា កុំជឿប្រកាន់ដោយការនិយាយតៗគ្នា កុំជឿប្រកាន់ដោយការភ្ញាក់ផ្អើល កុំជឿប្រកាន់ដោយការអាងតម្រា កុំជឿប្រកាន់ដោយសេចក្តីត្រិះរិះតាមអាការៈ កុំជឿប្រកាន់ដោយឃើញសមនឹងយោបល់ កុំជឿប្រកាន់ចំពោះបុគ្គលដែលគួរជឿ កុំជឿប្រកាន់ថា សមណៈជាគ្រូនៃយើង ។ ម្នាលភទ្ទិយៈ អ្នកគប្បីដឹងដោយខ្លួនឯងថា ធម៌ទាំងនេះ ជាអកុសល ធម៌ទាំងនេះ ប្រកបដោយទោស ធម៌ទាំងនេះ ដែលអ្នកប្រាជ្ញតិះដៀល ធម៌ទាំងនេះ ដែលបុគ្គលសមាទាន ឲ្យពេញលេញហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ នឹងសេចក្តីទុក្ខដូច្នេះ ក្នុងកាលណា ម្នាលភទ្ទិយៈ អ្នកគប្បីលះបង់ក្នុងកាលនោះចុះ ។ ម្នាលភទ្ទិយៈ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច

លោភោ បុរិសស្ស អជ្ឈត្តំ ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ ហិតាយ វា អហិតាយ វាតិ ។ អហិតាយ ភន្តេ ។ លុទ្ធោ បនាយំ ភទ្ទិយ បុរិសបុគ្គលោ លោភេន អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ បាណំបិ ហនតិ អទិន្នំបិ អាទិយតិ បរទារំបិ គច្ឆតិ មុសាបិ ភណតិ បរំបិ តថត្តាយ សមាទបេតិ យំស ហោតិ(១) ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយាតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ តំ កឹ មញ្ញថ ភទ្ទិយ ទោសោ... មោហោ... សារម្ភោ បុរិសស្ស អជ្ឈត្តំ ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ ហិតាយ វា អហិតាយ វាតិ ។ អហិតាយ ភន្តេ ។ សារទ្ធោ(២) បនាយំ ភទ្ទិយ បុរិសបុគ្គលោ សារម្ភេន អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ បាណំបិ ហនតិ អទិន្នំបិ អាទិយតិ បរទារំបិ គច្ឆតិ មុសាបិ ភណតិ បរំបិ តថត្តាយ សមាទបេតិ យំស ហោតិ ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយាតិ ។

---

១ ម. យំ បហោតីតិ អត្ថិ ។ ២ ម សារទ្ធោ ។

កាលសេចក្តីលោភកើតឡើង ក្នុងសន្តាននៃបុរស កើតឡើងដើម្បីជាប្រយោជន៍ ឬមិនជាប្រយោជន៍ទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មិនជាប្រយោជន៍ទេ ។ ម្នាលកច្ចិយៈ បុរសបុគ្គលនេះ ជាអ្នកលោភ ដែលលោភៈគ្របសង្កត់ហើយ មានចិត្តដែលលោភៈរួបរឹតហើយ តែងសម្លាប់នូវសត្វខ្លះ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យខ្លះ ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងភរិយាអ្នកដទៃខ្លះ ពោលពាក្យកុហកខ្លះ បបួលអ្នកដទៃដោយអំពើនោះខ្លះ ដែលឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍នឹងសេចក្តីទុក្ខអស់កាលជាយូរអង្វែងមែនឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មែនហើយ ។ ម្នាលកច្ចិយៈ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច ទោសៈ... មោហៈ... ការប្រណាំងប្រជែងកាលកើតឡើង ខាងក្នុងសន្តានចិត្តរបស់បុរស រមែងកើតឡើង ដើម្បីជាប្រយោជន៍ឬមិនជាប្រយោជន៍ទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មិនជាប្រយោជន៍ទេ ។ ម្នាលកច្ចិយៈ បុរសបុគ្គលនេះ ជាអ្នកប្រណាំងប្រជែងដែលការប្រណាំងប្រជែងគ្របសង្កត់ហើយ មានចិត្តដែលការប្រណាំងប្រជែងរួបរឹតហើយ តែងសម្លាប់សត្វខ្លះ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យខ្លះ ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងភរិយារបស់បុគ្គលដទៃខ្លះ ពោលពាក្យកុហកខ្លះ បបួលអ្នកដទៃដោយអំពើនោះខ្លះ ដែលជាហេតុឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍នឹងសេចក្តីទុក្ខ អស់កាលជាយូរអង្វែងមែនឬទេ ។

ឯវំ ភន្តេ ។ តំ កិំ មញ្ញថ ភទ្ទិយ ឥមេ ធម្មា កុសលា វា អកុសលា វាតិ ។ អកុសលា ភន្តេ ។ សាវជ្ជា វា អនវជ្ជា វាតិ ។ សាវជ្ជា ភន្តេ ។ វិញ្ញុគរហិតា វា វិញ្ញុបសត្ថា វាតិ ។ វិញ្ញុគរហិតា ភន្តេ ។ សមត្តា សមាទិន្នា អហិតាយ ទុក្ខាយ សំវត្តន្តិ នោ វា កថំ វា ឯត្ថ ហោតីតិ ។ សមត្តា ភន្តេ សមាទិន្នា អហិតាយ ទុក្ខាយ សំវត្តន្តិ ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតីតិ ។ ឥតិ ខោ ភទ្ទិយ យំ តំ អវោចុម្ហ ឯថ តុម្ហេ ភទ្ទិយ មា អនុស្សវេន មា បរម្បរាយ មា ឥតិកិរាយ មា បិដកសម្បទានេន មា តក្កហេតុ មា នយហេតុ មា អាការបរិវិតក្កេន មា ទិដ្ឋិនិជ្ឈានក្ខន្តិយា មា ភព្វរូបតាយ មា សមណោ នោ គរូតិ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មែនហើយ ។ ម្នាលភទ្ទិយៈ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច ធម៌ទាំងនេះ ជាកុសលឬជាអកុសល ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ជាអកុសល ។ ប្រកបដោយទោសឬមិនប្រកបដោយទោសទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ប្រកបដោយទោស ។ វិញ្ញូជនតិះដៀលឬវិញ្ញូជនសរសើរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន វិញ្ញូជនតិះដៀល ។ ធម៌ទាំងនេះ ដែលបុគ្គលសមាទានឲ្យពេញលេញហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍នឹងសេចក្តីទុក្ខ ឬមួយពុំមែនទេ ឬក៏ក្នុងដំណើរនុ៎ះ មានប្រការដូចម្តេចទៅវិញ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម៌ទាំងនេះ ដែលបុគ្គលសមាទានឲ្យពេញលេញហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍នឹងសេចក្តីទុក្ខ ក្នុងដំណើរនុ៎ះ យើងខ្ញុំព្រះអង្គយល់យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភទ្ទិយៈ យើងបានពោលពាក្យណាដូច្នេះថា ម្នាលភទ្ទិយៈ អ្នកកុំជឿប្រកាន់ដោយការឮតៗគ្នា កុំជឿប្រកាន់ដោយការនិយាយតៗគ្នា កុំជឿប្រកាន់ដោយការភ្ញាក់ផ្អើល កុំជឿប្រកាន់ដោយការអាងតម្រា កុំជឿប្រកាន់ដោយការគ្នេរគ្នាន់ កុំជឿប្រកាន់ដោយការនឹកស្មាន កុំជឿប្រកាន់ដោយការត្រិះរិះតាមអាការៈ កុំជឿប្រកាន់ដោយការយល់ត្រូវនឹងទិដ្ឋិរបស់ខ្លួន កុំជឿប្រកាន់ដោយការជឿចំពោះបុគ្គលដែលគួរជឿ កុំជឿប្រកាន់ថា សមណៈជាគ្រូរបស់យើង ។

យទា តុម្ហេ ភទ្ទិយ អត្តនាវ ជានេយ្យាថ ឥមេ ធម្មា អកុសលា ឥមេ ធម្មា សាវជ្ជា ឥមេ ធម្មា វិញ្ញុគរហិតា ឥមេ ធម្មា សមត្តា សមាទិន្នា អហិតាយ ទុក្ខាយ សំវត្តន្តីតិ អថ តុម្ហេ ភទ្ទិយ បជហេយ្យាថាតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ឯថ តុម្ហេ ភទ្ទិយ មា អនុស្សវេន មា បរម្បរាយ មា ឥតិកិរាយ មា បិដកសម្បទានេន មា តក្កហេតុ មា នយហេតុ មា អាការបរិវិតក្កេន មា ទិដ្ឋិនិជ្ឈានក្ខន្តិយា មា ភព្វរូបតាយ មា សមណោ នោ គរូតិ ។ យទា តុម្ហេ ភទ្ទិយ អត្តនាវ ជានេយ្យាថ ឥមេ ធម្មា កុសលា ឥមេ ធម្មា អនវជ្ជា ឥមេ ធម្មា វិញ្ញុប្បសត្ថា ឥមេ ធម្មា សមត្តា សមាទិន្នា ហិតាយ សុខាយ សំវត្តន្តីតិ អថ តុម្ហេ ភទ្ទិយ ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យាថ ។

ម្នាលកាលាមៈ ក្នុងកាលណា អ្នកគប្បីដឹងដោយខ្លួនឯងពិតៗថា ធម៌ទាំងនេះ ជាអកុសល ធម៌ទាំងនេះប្រកបដោយទោស ធម៌ទាំងនេះ ដែលវិញ្ញូជនតិះដៀល ធម៌ទាំងនេះដែលបុគ្គលសមាទានឲ្យពេញលេញហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍នឹងសេចក្តីទុក្ខ ម្នាលកាលាមៈ ក្នុងកាលនោះ អ្នកត្រូវលះបង់ចេញ ពាក្យណាដែលតថាគតបានពោលទុកហើយដូច្នេះ ពាក្យដែលតថាគតពោលទុកហើយនុ៎ះ ព្រោះអាស្រ័យនូវហេតុនេះឯង ៗ ម្នាលកាលាមៈ អ្នកចូរមក អ្នកកុំជឿប្រកាន់ដោយការឮតៗគ្នា កុំជឿប្រកាន់ដោយការនិយាយតៗគ្នា កុំជឿប្រកាន់ដោយការភ្ញាក់ផ្អើល កុំជឿប្រកាន់ដោយការអាងតម្រា កុំជឿប្រកាន់ដោយការគ្នេគ្នាន់ កុំជឿប្រកាន់ដោយការនឹកស្មាន កុំជឿប្រកាន់ដោយការត្រិះរិះតាមអាការៈ កុំជឿប្រកាន់ដោយការយល់ត្រូវនឹងទិដ្ឋិរបស់ខ្លួន កុំជឿប្រកាន់ដោយការជឿចំពោះបុគ្គលដែលគួរជឿ កុំជឿប្រកាន់ថា សមណៈជាគ្រូរបស់យើង ៗ ម្នាលកាលាមៈ ក្នុងកាលណា អ្នកគប្បីដឹងដោយខ្លួនឯងពិតៗថា ធម៌ទាំងនេះជាកុសល ធម៌ទាំងនេះមិនប្រកបដោយទោស ធម៌ទាំងនេះ ដែលវិញ្ញូជនសរសើរ ធម៌ទាំងនេះ ដែលបុគ្គលសមាទានឲ្យពេញលេញហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍នឹងសេចក្តីសុខ ម្នាលកាលាមៈ ក្នុងកាលនោះ អ្នកគប្បីសម្រេចសម្រាន្តដោយឥរិយាបថទាំង ៤ ចុះ ៗ

តំ កឹ មញ្ញថ ភទ្ទិយ អលោភោ បុរិសស្ស អជ្ឈត្តំ ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ ហិតាយ វា អហិតាយ វាតិ ។ ហិតាយ ភន្តេ ។ អលុទ្ធោ បនាយំ ភទ្ទិយ បុរិសបុគ្គលោ លោភេន អនភិភូតោ អបរិយាទិន្នា-ចិត្តោ នេវ បាណំ ហនតិ ន អទិន្នំ អាទិយតិ ន បរទារំ គច្ឆតិ ន មុសា ភណតិ បរំបិ តថត្តាយ សមាទបេតិ យំស ហោតិ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយាតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ តំ កឹ មញ្ញថ ភទ្ទិយ អទោសោ ... អមោហោ ... អសារម្ភោ បុរិសស្ស អជ្ឈត្តំ ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ ហិតាយ វា អហិតាយ វាតិ ។ ហិតាយ ភន្តេ ។ អសារទ្ធោ បនាយំ ភទ្ទិយ បុរិសបុគ្គលោ សារម្ភេន អនភិភូតោ អបរិយា-ទិន្នាចិត្តោ នេវ បាណំ ហនតិ ន អទិន្នំ អាទិយតិ

ម្នាលភទ្ទិយៈ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច អលោភៈ កាលកើតឡើង ខាងក្នុងសន្តានចិត្តរបស់បុរស រមែងកើតឡើង ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ឬមិនជាប្រយោជន៍ទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ជាប្រយោជន៍មែន ។ ម្នាលភទ្ទិយៈ បុរសបុគ្គលនេះ ជាអ្នកមិនលោភ មិនត្រូវលោភៈ គ្របសង្កត់ហើយ មានចិត្តដែលលោភៈមិនរួបរឹតហើយ រមែងមិនសម្លាប់សត្វ មិនកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ មិនប្រព្រឹត្តខុសក្នុងភរិយារបស់បុគ្គលដទៃ មិននិយាយកុហក ទាំងបបួលបុគ្គលដទៃ ដើម្បីអំពើនោះ ដែលជាហេតុឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ទឹងសេចក្តីសុខ អស់កាលជាយូរអង្វែងឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យ៉ាងនេះមែន ។ ម្នាលភទ្ទិយៈ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច អទោសៈ... អមោហៈ... សេចក្តីមិនប្រណាំងប្រជែង កាលកើតឡើង ខាងក្នុងសន្តានចិត្តរបស់បុរស រមែងកើតឡើង ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ឬមិនជាប្រយោជន៍ទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ជាប្រយោជន៍មែន ។ ម្នាលភទ្ទិយៈ បុរសបុគ្គលនេះ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រណាំងប្រជែង មិនត្រូវសេចក្តីប្រណាំងប្រជែងគ្របសង្កត់ហើយ មានចិត្តដែលសេចក្តីប្រណាំងប្រជែងមិនរួបរឹតហើយ រមែងមិនសម្លាប់សត្វ មិនកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ

ន បរទារំ គច្ឆតិ ន មុសា ភណតិ បរំបិ តទត្ថាយ សមាទបេតិ យំស ហោតិ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តតីតិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ តំ កឹ មញ្ញថ ភទ្ទិយ ឥមេ ធម្មា កុសលា វា អកុសលា វាតិ ។ កុសលា ភន្តេ ។ សាវជ្ជា វា អនវជ្ជា វាតិ ។ អនវជ្ជា ភន្តេ ។ វិញ្ញុគរហិតា វា វិញ្ញុបសត្ថា វាតិ ។ វិញ្ញុបសត្ថា ភន្តេ ។ សមត្តា សមាទិន្នា ហិតាយ សុខាយ សំវត្តន្តិ នោ វា កថំ វា ឯត្ថ ហោតីតិ ។ សមត្តា ភន្តេ សមាទិន្នា ហិតាយ សុខាយ សំវត្តន្តិ ឯវំ នោ ឯត្ថ ហោតីតិ ។

មិនប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកិរិយារបស់បុគ្គលដទៃ មិននិយាយកុហក ទាំងបបួលបុគ្គលដទៃ ដើម្បីអំពើនោះ ដែលជាហេតុឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍នឹងសេចក្តីសុខ អស់កាលជាយូរអង្វែង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យ៉ាងនេះមែន ។ ម្នាលភទ្ទិយៈ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនេះដូចម្តេច ធម៌ទាំងនេះជាកុសល ឬជាអកុសល ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម៌ទាំងនេះជាកុសល ។ ប្រកបដោយទោស ឬមិនប្រកបដោយទោសទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មិនប្រកបដោយទោសទេ ។ វិញ្ញូជនតិះដៀលឬវិញ្ញូជនសរសើរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន វិញ្ញូជនសរសើរ ។ ធម៌ទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលសមាទានឲ្យពេញលេញហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍នឹងសេចក្តីសុខឬមិនមែនទេ ឬមួយក្នុងដំណើរនោះ មានប្រការដូចម្តេចទៅវិញ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម៌ទាំងនេះ ដែលបុគ្គលសមាទានឲ្យពេញលេញហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍នឹងសេចក្តីសុខ ក្នុងដំណើរនោះ យើងខ្ញុំព្រះអង្គយល់យ៉ាងនេះ ។

ឥតិ ខោ ភទ្ទិយ យំ តំ អវោចុម្ហ ឯថ តុម្ហេ
ភទ្ទិយ មា អនុស្សវេន មា បរម្បរាយ មា ឥតិកិរាយ
មា បិដកសម្បទានេន មា តក្កហេតុ មា នយហេតុ
មា អាការបរិវិតក្កេន មា ទិដ្ឋិនិជ្ឈានក្ខន្តិយា
មា ភព្វរូបតាយ មា សមណោ នោ គរូតិ ។
យទា តុម្ហេ ភទ្ទិយ អត្តនាវ ជានេយ្យាថ ឥមេ
ធម្មា កុសលា ឥមេ ធម្មា អនវជ្ជា ឥមេ ធម្មា
វិញ្ញុបសត្ថា ឥមេ ធម្មា សមត្តា សមាទិន្នា ហិតាយ
សុខាយ សំវត្តន្តីតិ អថ តុម្ហេ ភទ្ទិយ ឧបសម្បជ្ជ
វិហរេយ្យាថាតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច
វុត្តំ ។ យេ ខោ តេ ភទ្ទិយ លោកេ សន្តោ
សប្បុរិសា តេ សាវកំ ឯវំ សមាទបេន្តិ ឯហិ ត្វំ
អម្ភោ បុរិស លោភំ វិនេយ្យ វិនេយ្យ វិហរាហិ

ម្នាលភទ្ទិយៈ យើងបានពោលពាក្យណា ដូច្នេះថា ម្នាលភទ្ទិយៈ ក៏ដំណើរនុ៎ះ អ្នកកុំជឿប្រកាន់ដោយការឮតៗគ្នា កុំជឿប្រកាន់ដោយការនិយាយតៗគ្នា កុំជឿប្រកាន់ដោយការភ្ញាក់ផ្អើល កុំជឿប្រកាន់ដោយការអាងតម្រា កុំជឿប្រកាន់ដោយការគ្នេរគ្នាន់ កុំជឿប្រកាន់ដោយការនឹកស្មាន កុំជឿប្រកាន់ដោយការត្រិះរិះតាមអាការៈ កុំជឿប្រកាន់ដោយការយល់ត្រូវនឹងទិដ្ឋិរបស់ខ្លួន កុំជឿប្រកាន់ដោយការជឿចំពោះបុគ្គលដែលគួរជឿ កុំជឿប្រកាន់ថា សមណៈជាគ្រូរបស់យើង ៗ ម្នាលភទ្ទិយៈ ក្នុងកាលណា អ្នកត្រូវដឹងដោយខ្លួនឯងពិត ៗ ថា ធម៌ទាំងនេះជាកុសល ធម៌ទាំងនេះ មិនប្រកបដោយទោស ធម៌ទាំងនេះ ដែលវិញ្ញូជនសរសើរ ធម៌ទាំងនេះ ដែលបុគ្គលសមាទានឲ្យពេញលេញហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍និងសេចក្ដីសុខ ម្នាលភទ្ទិយៈ អ្នកគប្បីចូលទៅសម្រេចសម្រាន្ត ក្នុងកាលនោះចុះ ពាក្យណា ដែលតថាគតពោលទុកហើយ ដូច្នេះ ពាក្យដែលតថាគតពោលហើយនុ៎ះ ព្រោះអាស្រ័យសេចក្ដីនេះឯង ៗ ម្នាលភទ្ទិយៈ សប្បុរសទាំងឡាយណា ដែលជាអ្នកស្ងប់រម្ងាប់ក្នុងលោក សប្បុរសទាំងនោះ តែងបបួលសាវកយ៉ាងនោះថា ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន អ្នកចូរមកនេះ អ្នកចូរបន្ទោបង់ កំចាត់បង់នូវលោភៈ ហើយសម្រេចសម្រាន្ត

លោភំ វិនេយ្យ វិនេយ្យ វិហរន្តោ ន លោភជំ កម្មំ ករិស្សតិ កាយេន វាចាយ មនសា ទោសំ វិនេយ្យ វិនេយ្យ វិហរតិ ទោសំ វិនេយ្យ វិនេយ្យ វិហរន្តោ ន ទោសជំ កម្មំ ករិស្សតិ កាយេន វាចាយ មនសា មោហំ វិនេយ្យ វិនេយ្យ វិហរតិ មោហំ វិនេយ្យ វិនេយ្យ វិហរន្តោ ន មោហជំ កម្មំ ករិស្សតិ កាយេន វាចាយ មនសា សារម្ភំ វិនេយ្យ វិនេយ្យ វិហរតិ សារម្ភំ វិនេយ្យ វិនេយ្យ វិហរន្តោ ន សារម្ភជំ កម្មំ ករិស្សតិ កាយេន វាចាយ មនសាតិ ។ ឯវំ វុត្តេ ភទ្ទិយោ លិច្ឆវិ ភគវន្តំ ឯតទវោច អភិក្កន្តំ ភន្តេ ។ បេ ។ ឧបាសកំ មំ ភន្តេ ភគវា ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គតន្តិ ។ អបិ នុ តាហំ ភទ្ទិយ ឯវំ អវចំ ឯហិ មេ ត្វំ ភទ្ទិយ សាវកោ ហោហិ អហំ តេ សត្ថា ភវិស្សាមីតិ ។

កាលអ្នកបន្ទោបង់ កំចាត់បង់នូវលោភៈបានហើយនឹងមិនធ្វើកម្ម ដែលកើតអំពីលោភៈ ដោយកាយវាចាចិត្តឡើយ ចូរអ្នកបន្ទោបង់ កំចាត់បង់នូវទោសៈ ហើយសម្រេចសម្រាន្តទៅ កាលអ្នកបន្ទោបង់ កំចាត់បង់នូវទោស ហើយនឹងមិនធ្វើកម្ម ដែលកើតអំពីទោសៈ ដោយកាយវាចាចិត្តឡើយ ចូរអ្នកបន្ទោបង់ កំចាត់បង់នូវមោហៈហើយសម្រេចសម្រាន្តទៅ កាលបើអ្នកបន្ទោបង់ កំចាត់បង់នូវមោហៈហើយនឹងមិនធ្វើកម្ម ដែលកើតអំពីមោហៈ ដោយកាយវាចាចិត្តឡើយ អ្នកចូរបន្ទោបង់ កំចាត់បង់នូវសេចក្តីប្រណាំងប្រជែង ហើយសម្រេចសម្រាន្តទៅ កាលអ្នកបន្ទោបង់ កំចាត់បង់នូវសេចក្តីប្រណាំងប្រជែងហើយនឹងមិនធ្វើកម្ម ដែលកើតអំពីសេចក្តីប្រណាំងប្រជែង ដោយកាយវាចាចិត្តឡើយ ។ កាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ស្តេចភទ្ទិយលិច្ឆវី ក្រាបទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពីរោះណាស់ ។ បេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថា ជាឧបាសកដល់នូវសរណៈស្មើដោយជីវិត ចាប់ដើមតាំងអំពីថ្ងៃនេះទៅ ។ ម្នាលភទ្ទិយៈ តថាគតបានពោលយ៉ាងនេះ ដល់អ្នកថា ម្នាលភទ្ទិយៈ អ្នកចូរចូលមក អ្នកចូរជាសាវករបស់តថាគតចុះ តថាគតនឹងជាគ្រូរបស់អ្នកដូច្នេះខ្លះដែរឬ ។

នោហេតំ ភន្តេ ។ ឯវំវាទឹ ខោ មំ ភទ្ទិយ ឯវមក្ខាយឹ
ឯកេ សមណព្រាហ្មណា អសតា តុច្ឆា មុសា
អភូតេន អព្ភាចិក្ខន្តិ មាយាវី សមណោ គោតមោ
អាវដ្ដនិមាយំ ជានាតិ យាយ អញ្ញតិត្ថិយានំ សាវកេ
អាវដ្ដេតីតិ ។ ភទ្ទិកា ភន្តេ អាវដ្ដនិមាយា កល្យាណី
ភន្តេ អាវដ្ដនិមាយា ។ បិយា មេ ភន្តេ ញាតិសាលោ-
ហិតា ឥមាយ អាវដ្ដនិយា អាវដ្ដេយ្យុំ បិយានំ មេ អស្ស
ញាតិសាលោហិតានំ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ ។
សព្វេ ចេបិ ភន្តេ ខត្តិយា ឥមាយ អាវដ្ដនិយា អាវដ្ដេយ្យុំ
សព្វេសម្បិស្ស ខត្តិយានំ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ ។

មិនមែនដូច្នោះទេព្រះអង្គ ។ ម្នាលភទ្ទិយៈ សមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ ពោលពាក្យបង្កាច់តថាគត ដែលជាអ្នកមានវាទៈយ៉ាងនេះ បានពោលទុកយ៉ាងនេះ ដោយពាក្យមិនពិត ជាពាក្យទទេ ជាពាក្យកុហក ជាពាក្យមិនមែនជា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកមានកិច្ចកល ចេះនូវកិច្ចកលជាគ្រឿងបោកប្រាស តែងបោកប្រាសពួកសាវករបស់អន្យតិរ្ថិយទាំងឡាយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កិច្ចកលជាគ្រឿងបោកប្រាស ជាកិច្ចកលដ៏ប្រសើរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កិច្ចកលជាគ្រឿងបោកប្រាស (នេះ) ជាកិច្ចដ៏ល្អ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពួកញាតិនិងសាលោហិតជាទីស្រឡាញ់របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ត្រូវបាញ់បោក ដោយកលជាគ្រឿងបោកប្រាសនេះ (អំពើនោះ) មុខជាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ និងសេចក្ដីសុខ ដល់ពួកញាតិនិងសាលោហិត ដែលជាទីស្រឡាញ់របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ អស់កាលជាយូរអង្វែង ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ប្រសិនបើក្សត្រិយ៍ទាំងពួង ត្រូវបាញ់បោក ដោយកលជាគ្រឿងបោកប្រាសនេះ (អំពើនោះ) មុខជាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ និងសេចក្ដីសុខ ដល់ពួកក្សត្រិយ៍ទាំងពួង អស់កាលជាយូរអង្វែង ។

សព្វេ ចេបិ ភន្តេ ព្រាហ្មណា... វេស្សា... សុទ្ទា ឥមាយ អាវដ្ដនិយា អាវដ្ដេយ្យុំ សព្វេសម្បិស្ស សុទ្ទានំ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយាតិ ។ ឯវមេតំ ភទ្ទិយ ឯវមេតំ ភទ្ទិយ ។ សព្វេ ចេបិ ភទ្ទិយ ខត្តិយា អាវដ្ដេយ្យុំ អកុសលធម្មប្បហានាយ កុសលធម្មូបសម្បទាយ សព្វេសម្បិស្ស ខត្តិយានំ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ ។ សព្វេ ចេបិ ភទ្ទិយ ព្រាហ្មណា... វេស្សា... សុទ្ទា អាវដ្ដេយ្យុំ អកុសលធម្មប្បហានាយ កុសលធម្មូបសម្បទាយ សព្វេសម្បិស្ស សុទ្ទានំ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ ។ សទេវកោ ចេបិ ភទ្ទិយ លោកោ សមារកោ សព្រហ្មកោ សស្សមណព្រាហ្មណី បជា សទេវមនុស្សា អាវដ្ដេយ្យុំ អកុសលធម្មប្បហានាយ កុសលធម្មូបសម្បទាយ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ប្រសិនបើពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងពួង .. ពួកវេស្សៈ... ពួកសុទ្ទៈ ត្រូវបាញ់បោក ដោយកលជាគ្រឿងបោកប្រាសនេះ (អំពើនោះ) មុខជាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ នឹងសេចក្ដីសុខ ដល់ពួកសុទ្ទៈទាំងពួង អស់កាលជាយូរអង្វែង ។ ម្នាលភទ្ទិយៈ ពាក្យនុះពិតយ៉ាងនេះមែន ម្នាលភទ្ទិយៈ ពាក្យនុះពិតយ៉ាងនេះមែន ។ ម្នាលភទ្ទិយៈ ប្រសិនបើក្សត្រិយ៍ទាំងពួង ត្រូវបាញ់បោក ដើម្បីឲ្យលះបង់អកុសលធម៌ នឹងបំពេញកុសលធម៌ (អំពើនោះ) មុខជាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍នឹងសេចក្ដីសុខ ដល់ពួកក្សត្រិយ៍ទាំងពួង អស់កាលជាយូរអង្វែង ។ ម្នាលភទ្ទិយៈ ប្រសិនបើពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងពួង... ពួកវេស្សៈ... ពួកសុទ្ទៈត្រូវបាញ់បោក ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវអកុសលធម៌ នឹងបំពេញកុសលធម៌ (អំពើនោះ) មុខជាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ នឹងសេចក្ដីសុខ ដល់ពួកសុទ្ទៈទាំងពួង អស់កាលជាយូរអង្វែង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើសត្វលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក នឹងពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្ស ជាសម្មតិទេព នឹងមនុស្សដ៏សេស ត្រូវបាញ់បោក ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវអកុសលធម៌ នឹងបំពេញកុសលធម៌ (អំពើនោះ)

សទេវកស្ស លោកស្ស សមារកស្ស សព្រហ្មកស្ស សស្សមណព្រាហ្មណិយា បជាយ សទេវមនុស្សាយ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ ។ ឥមេ ចេបិ ភទ្ទិយ មហាសាលា ឥមាយ អាវដ្ដនិយា អាវដ្ដេយ្យុំ អកុសលធម្មប្បហានាយ កុសលធម្មូបសម្បទាយ ឥមេសម្បិស្ស មហាសាលានំ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ សចេ ចេតេយ្យុំ កោ បន វាទោ មនុស្សភូតស្សាតិ ។

(៨៨) ឯកំ សមយំ អាយស្មា អានន្ទោ កោឡិយេសុ វិហរតិ សាបុគំ នាម កោឡិយានំ និគមោ ។ អថខោ សម្ពហុលា សាបុគិយា កោឡិយបុត្តា យេនាយស្មា អានន្ទោ តេនុបសង្កមឹសុ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទឹសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នេ ខោ សាបុគិយេ កោឡិយបុត្តេ អាយស្មា អានន្ទោ ឯតទវោច

មុខជាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍នឹងសេចក្តីសុខ ដល់សត្វលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ដល់ពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្ស ជាសម្មតិទេពនឹងមនុស្សដ៏សេស អស់កាលជាយូរអង្វែង ។ ម្នាលភិក្ខុយៈ ប្រសិនបើ ដើមសាលព្រឹក្សធំៗ ទាំងនេះ ត្រូវចាញ់បោកប្រាស ដោយកលជាគ្រឿងបោកប្រាសនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវអកុសលធម៌ នឹងបំពេញកុសលធម៌ (អំពើនោះ) មុខជាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍នឹងសេចក្តីសុខ ដល់ពួកដើមសាលព្រឹក្សធំៗ ទាំងនេះ អស់កាលជាយូរអង្វែង ប្រសិនបើ ដើមសាលព្រឹក្សទាំងនោះ បេះត្រិះរិះ នឹងបាច់និយាយទៅថ្វី ដល់សត្វដែលជាមនុស្ស ។

[២២] សម័យមួយ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ គង់នៅកន្លែងនិគមឈ្មោះសាបុគ របស់ពួកកោឡិយជន កន្លែងកោឡិយៈ ។ គ្រានោះឯង ពួកកោឡិយបុត្ត អ្នកសាបុគនិគមជាច្រើន ចូលទៅរកព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះពួកកោឡិយបុត្ត អ្នកសាបុគនិគម អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ បានពោលពាក្យនេះថា

ចត្តារីមានិ ព្យគ្ឃបជ្ជា បារិសុទ្ធិប្បធានិយង្គានិ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន សម្មទក្ខាតានិ សត្តានំ វិសុទ្ធិយា សោកបរិទេវានំ សមតិក្កមាយ ទុក្ខទោមនស្សានំ អត្ថង្គមាយ ញាយស្ស អធិគមាយ និព្ពានស្ស សច្ឆិកិរិយាយ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ សីលបារិសុទ្ធិប្បធានិយង្គំ ចិត្តបារិសុទ្ធិប្បធានិយង្គំ ទិដ្ឋិបារិសុទ្ធិប្បធានិយង្គំ វិមុត្តិបារិសុទ្ធិប្បធានិយង្គំ ។ កតមញ្ច ព្យគ្ឃបជ្ជា សីលបារិសុទ្ធិប្បធានិយង្គំ ។ ឥធ ព្យគ្ឃបជ្ជា ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។ បេ ។ សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ អយំ វុច្ចតិ ព្យគ្ឃបជ្ជា សីលបារិសុទ្ធិ ឥតិ ឯវរូបំ សីលបារិសុទ្ធឹ អបរិបូរំ វា បរិបូរេស្សាមិ បរិបូរំ វា តត្ថ តត្ថ បញ្ញាយ អនុគ្គហេស្សាមីតិ ។

ម្នាលអ្នកព្យគ្ឃបជ្ជៈទាំងឡាយ អង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធនេះ មាន ៤ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានត្រាស់ទុកហើយដោយល្អ ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធដល់ពួកសត្វ ដើម្បីប្រព្រឹត្តកន្លងនូវសេចក្តីសោក និងសេចក្តីខ្សឹកខ្សួល ដើម្បីអស់ទៅនៃទុក្ខ និងទោមនស្ស ដើម្បីត្រាស់ដឹងនូវញាយធម៌ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ។ អង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធមាន ៤ តើដូចម្តេច ។ គឺ អង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធនៃសីល ១ អង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធនៃចិត្ត ១ អង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធនៃទិដ្ឋិ ១ អង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធនៃវិមុត្តិ ១ ។ ម្នាលអ្នកព្យគ្ឃបជ្ជៈទាំងឡាយ អង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធនៃសីល តើដូចម្តេច ។ ម្នាលអ្នកព្យគ្ឃបជ្ជៈទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល ។បេ។ បានសមាទាន សិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយថា អាត្មាអញ នឹងធ្វើសីលបារិសុទ្ធិ មានសភាពយ៉ាងនេះ ដែលមិនទាន់ពេញលេញឲ្យពេញលេញក្តី នឹងអនុគ្រោះនូវសីលបារិសុទ្ធិ ដែលពេញលេញហើយ ក្នុងទីនោះៗ ដោយបញ្ញាក្តី ម្នាលពួកអ្នកព្យគ្ឃបជ្ជៈ នេះឈ្មោះថា សេចក្តីបរិសុទ្ធនៃសីល ។

យោ តត្ថ ឆន្ទោ ច វាយាមោ ច ឧស្សាហោ ច ឧស្សោឡ្ហី ច អប្បដិវានី ច សតិ ច សម្បជញ្ញញ្ច ឥទំ វុច្ចតិ ព្យគ្ឃបជ្ជា សីលបារិសុទ្ធិបធានិយង្គំ ។ កតមញ្ច ព្យគ្ឃបជ្ជា ចិត្តបារិសុទ្ធិបធានិយង្គំ ។ ឥធ ព្យគ្ឃបជ្ជា ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ ។បេ។ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ឥទំ វុច្ចតិ ព្យគ្ឃបជ្ជា ចិត្តបារិសុទ្ធិ ឥតិ ឯវរូបំ ចិត្តបារិសុទ្ធឹ អបរិបូរំ វា បរិបូរេស្សាមិ បរិបូរំ វា តត្ថ តត្ថ បញ្ញាយ អនុគ្គហេស្សាមីតិ ។ យោ តត្ថ ឆន្ទោ ច វាយាមោ ច ឧស្សាហោ ច ឧស្សោឡ្ហី ច អប្បដិវានី ច សតិ ច សម្បជញ្ញញ្ច ឥទំ វុច្ចតិ ព្យគ្ឃបជ្ជា ចិត្តបារិសុទ្ធិបធានិយង្គំ ។ កតមញ្ច ព្យគ្ឃបជ្ជា ទិដ្ឋិបារិសុទ្ធិបធានិយង្គំ ។ ឥធ ព្យគ្ឃបជ្ជា ភិក្ខុ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។បេ។

សេចក្តីគាប់ចិត្តក្តី សេចក្តីព្យាយាមក្តី សេចក្តីសង្វាតក្តី សេចក្តីខ្មីឃ្មាតក្តី សេចក្តីមិនរួញរាក្តី សតិក្តី សម្បជញ្ញៈក្តីឯណា ដែលមានក្នុងការអនុគ្រោះនោះ ម្នាលពួកអ្នកព្យគ្ឃបជ្ជៈ នេះឈ្មោះថាជាអង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធិនៃសីល ។ ម្នាលពួកអ្នកព្យគ្ឃបជ្ជៈ ចុះអង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធិនៃចិត្ត តើដូចម្តេច ។ ម្នាលពួកអ្នកព្យគ្ឃបជ្ជៈ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។បេ។ ចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន សម្រេចសម្រាន្តនៅដោយគិតថា អាត្មាអញ នឹងធ្វើចិត្តបារិសុទ្ធិ មានសភាពយ៉ាងនេះដែលមិនទាន់ពេញលេញ ឲ្យពេញលេញឡើងក្តី នឹងអនុគ្រោះនូវចិត្តបារិសុទ្ធិ ដែលពេញលេញហើយ ក្នុងទីនោះៗ ដោយបញ្ញាក្តី ម្នាលពួកអ្នកព្យគ្ឃបជ្ជៈ នេះឈ្មោះថា សេចក្តីបរិសុទ្ធិនៃចិត្ត ។ សេចក្តីគាប់ចិត្តក្តី សេចក្តីព្យាយាមក្តី សេចក្តីសង្វាតក្តី សេចក្តីខ្មីឃ្មាតក្តី សេចក្តីមិនរួញរាក្តី សតិក្តី សម្បជញ្ញៈក្តីឯណា ដែលមានក្នុងការអនុគ្រោះនោះ ម្នាលពួកអ្នកព្យគ្ឃបជ្ជៈ នេះឈ្មោះថាជាអង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធិនៃចិត្ត ។ ម្នាលពួកអ្នកព្យគ្ឃបជ្ជៈ ចុះអង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធិនៃទិដ្ឋិ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលពួកអ្នកព្យគ្ឃបជ្ជៈ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ ។បេ។

អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ វុច្ចតិ ព្យគ្ឃបជ្ជា ទិដ្ឋិបារិសុទ្ធិ ឥតិ ឯវរូបំ ទិដ្ឋិបារិសុទ្ធឹ អបរិបូរំ វា បរិបូរេស្សាមិ បរិបូរំ វា តត្ថ តត្ថ បញ្ញាយ អនុគ្គហេស្សាមីតិ ។ យោ តត្ថ ឆន្ទោ ច វាយាមោ ច ឧស្សាហោ ច ឧស្សោឡ្ហី ច អប្បដិវានី ច សតិ ច សម្បជញ្ញញ្ច ឥទំ វុច្ចតិ ព្យគ្ឃបជ្ជា ទិដ្ឋិបារិសុទ្ធិប្បធានិយង្គំ ។ កតមញ្ច ព្យគ្ឃបជ្ជា វិមុត្តិបារិសុទ្ធិប្បធានិយង្គំ ។ ស ខោ សោ ព្យគ្ឃបជ្ជា អរិយសាវកោ ឥមិនា ច សីលបារិសុទ្ធិប្បធានិយង្គេន សមន្នាគតោ ឥមិនា ច ចិត្តបារិសុទ្ធិប្បធានិយង្គេន សមន្នាគតោ ឥមិនា ច ទិដ្ឋិបារិសុទ្ធិប្បធានិយង្គេន សមន្នាគតោ រជនីយេសុ ធម្មេសុ ចិត្តំ វិរាជេតិ វិមោចនីយេសុ ធម្មេសុ ចិត្តំ វិមោចេតិ ។ សោ រជនីយេសុ ធម្មេសុ ចិត្តំ វិរាជេត្វា

ដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ដោយត្រិះរិះដូច្នេះថា អាត្មាអញ នឹងធ្វើទិដ្ឋិបារិសុទ្ធិ មានសភាពយ៉ាងនេះដែលមិនទាន់ពេញលេញ ឲ្យពេញលេញក្តី នឹងជួយអនុគ្រោះនូវទិដ្ឋិបារិសុទ្ធិ ដែលពេញលេញហើយ ក្នុងទីនោះៗ ដោយបញ្ញាក្តី ម្នាលពួកអ្នកព្យគ្ឃបជ្ជៈ នេះឈ្មោះថាសេចក្តីបរិសុទ្ធិនៃទិដ្ឋិ ។ សេចក្តីគាប់ចិត្តក្តី សេចក្តីព្យាយាមក្តី សេចក្តីសង្វាតក្តី សេចក្តីខ្មីឃ្មាតក្តី សេចក្តីមិនរួញរាក្តី សតិក្តី សម្បជញ្ញៈក្តីឯណា ដែលមាននៅក្នុងអនុគ្រោះនោះ ម្នាលពួកអ្នកព្យគ្ឃបជ្ជៈ នេះឈ្មោះថាជាអង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធិនៃទិដ្ឋិ ។ ម្នាលពួកអ្នកព្យគ្ឃបជ្ជៈ ចុះអង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធិនៃវិមុត្តិ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលពួកអ្នកព្យគ្ឃបជ្ជៈ អរិយសាវកនោះ ប្រកបដោយអង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធិនៃសីលនេះផង ប្រកបដោយអង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធិនៃចិត្តនេះផង ប្រកបដោយអង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធិនៃទិដ្ឋិនេះផង ទើបធ្វើចិត្តឲ្យនឿយណាយ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលជាទីតាំងនៃតម្រេក ធ្វើចិត្តឲ្យផុតស្រឡះ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលគួរឲ្យរួចផុតស្រឡះ ។ លុះអរិយសាវកនោះ ធ្វើចិត្តឲ្យនឿយណាយ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលជាទីតាំងនៃតម្រេកហើយ

វិមោចនីយេសុ ធម្មេសុ ចិត្តំ វិមោចេត្វា សម្មាវិមុត្តឹ ផុសតិ អយំ វុច្ចតិ ព្យគ្ឃបជ្ជា វិមុត្តិបារិសុទ្ធិ ឥតិ ឯវរូបំ វិមុត្តិបារិសុទ្ធឹ អបរិបូរំ វា បរិបូរេស្សាមិ បរិបូរំ វា តត្ថ តត្ថ បញ្ញាយ អនុគ្គហេស្សាមីតិ ។ យោ តត្ថ ឆន្ទោ ច វាយាមោ ច ឧស្សាហោ ច ឧស្សោឡ្ហី ច អប្បដិវានី ច សតិ ច សម្បជញ្ញញ្ច ឥទំ វុច្ចតិ ព្យគ្ឃបជ្ជា វិមុត្តិបារិសុទ្ធិបធានិយង្គំ ។ ឥមានិ ខោ ព្យគ្ឃបជ្ជា ចត្តារិ បារិសុទ្ធិបធានិយង្គានិ តេន ភគវតា ជានតា បស្សតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេន សម្មទក្ខាតានិ សត្តានំ វិសុទ្ធិយា សោកបរិទេវានំ សមតិក្កមាយ ទុក្ខទោមនស្សានំ អត្ថង្គមាយ ញាយស្ស អធិគមាយ និព្វានស្ស សច្ឆិកិរិយាយាតិ ។

ធ្វើចិត្តឲ្យផុតស្រឡះ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលគួរឲ្យរួចផុតស្រឡះហើយ ទើបពាល់ត្រូវនូវវិមុត្តិដោយប្រពៃ ដោយត្រិះរិះថា អាត្មាអញ នឹងធ្វើវិមុត្តិបារិសុទ្ធិដែលមិនទាន់ពេញលេញ ឲ្យពេញលេញក្តី នឹងអនុគ្រោះវិមុត្តិបារិសុទ្ធិដែលពេញលេញហើយ ក្នុងទីនោះៗ ដោយបញ្ញាក្តី ម្នាលពួកអ្នកព្យគ្ឃបជ្ជៈ នេះឈ្មោះថា សេចក្តីបរិសុទ្ធិនៃវិមុត្តិ ។ សេចក្តីគាប់ចិត្តក្តី សេចក្តីព្យាយាមក្តី សេចក្តីសង្វាតក្តី សេចក្តីខ្មីឃ្មាតក្តី សេចក្តីមិនរួញរាក្តី សតិក្តី សម្បជញ្ញៈក្តី ឯណា ដែលមានក្នុងសេចក្តីអនុគ្រោះនោះ ម្នាលពួកអ្នកព្យគ្ឃបជ្ជៈ នេះឈ្មោះថាជាអង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធិនៃវិមុត្តិ ។ ម្នាលពួកអ្នកព្យគ្ឃបជ្ជៈ អង្គនៃសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធិមាន ៤ នេះ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ ឃើញច្បាស់ បានត្រាស់ទុកហើយដោយប្រពៃ ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធិរបស់សត្វទាំងឡាយ ដើម្បីកន្លងបង់នូវសេចក្តីសោកនិងខ្សឹកខ្សួល ដើម្បីអស់ទៅនៃទុក្ខនិងទោមនស្សទាំងឡាយ ដើម្បីត្រាស់ដឹងនូវញាយធម៌ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ។

(៤៥) ឯកំ សមយំ ភគវា សក្កេសុ វិហរតិ កបិលវត្ថុស្មឹ និគ្រោធារាមេ ។ អថខោ វប្បោ សក្កោ និគណ្ឋសាវកោ យេនាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ មហាមោគ្គល្លានំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ វប្បំ សក្កំ និគណ្ឋសាវកំ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ឯតទវោច ឥធស្ស វប្ប កាយេន សំវុតោ វាចាយ សំវុតោ មនសា សំវុតោ អវិជ្ជាវិរាគា វិជ្ជុប្បាទា បស្សសិ នោ ត្វំ វប្ប តណ្ឋានំ(១) យតោនិទានំ បុរិសំ ទុក្ខវេទនិយា អាសវា អស្សវេយ្យុំ(២) អភិសម្បរាយន្តិ ។ បស្សាមហំ ភន្តេ តណ្ឋានំ ឥធស្ស ភន្តេ បុព្វេ បាបកម្មំ កតំ អវិបក្កវិបាកំ តតោនិទានំ បុរិសំ ទុក្ខវេទនិយា អាសវា អស្សវេយ្យុំ អភិសម្បរាយន្តិ ។ អយញ្ចេវ ខោ បនាយស្មតោ មហាមោគ្គល្លានស្ស វប្បេន សក្កេន និគណ្ឋសាវកេន សទ្ធឹ កថា វិប្បកតា ហោតិ(៣) ។

១ ឱ. ម. តំ ឋានំ ។ ២ ម. អន្វាស្សវេយ្យុំ ។ ៣ ម. សទ្ធឹ អន្តរាកថា ហោតិ វិប្បកតាតិ ទិស្សតិ ។

(៤៥) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងនិគ្រោធារាម ជិតក្រុងកបិលព័ស្តុ ក្នុងសក្កជនបទ ។ គ្រានោះ វប្បសក្យៈជាសាវកនិគ្រន្ថ បានចូលទៅរកព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះវប្បសក្យៈ ជាសាវករបស់និគ្រន្ថអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ បានពោលដូច្នេះថា ម្នាលវប្បៈ បុគ្គលក្នុងលោកនេះ គប្បីសង្រួមដោយកាយ សង្រួមដោយវាចា សង្រួមដោយចិត្ត ព្រោះប្រាសចាកអវិជ្ជា ព្រោះកើតឡើងនៃវិជ្ជា អាសវៈទាំងឡាយ ដែលជាបច្ច័យនៃទុក្ខវេទនា គប្បីគ្របសង្កត់នូវបុរស ក្នុងលោកខាងមុខបាន ព្រោះហេតុឯណា ម្នាលវប្បៈ ចុះអ្នកឃើញហេតុនោះដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណាឃើញនូវហេតុនោះដែរ បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន បាបកម្មដែលបុគ្គលធ្វើក្នុងកាលពីដើម ជាវិបាកដែលមិនទាន់ឲ្យផល ក្នុងលោកនេះទេ ព្រោះហេតុនោះ បានជាអាសវៈទាំងឡាយ ជាបច្ច័យនៃទុក្ខវេទនា គប្បីគ្របសង្កត់នូវបុរស ក្នុងលោកខាងមុខបាន ។ ការនិយាយជាមួយនឹងវប្បសក្យៈ ជាសាវករបស់និគ្រន្ថ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ក៏បានឈប់ផ្អាកត្រឹមប៉ុណ្ណោះ ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ

អថខោ ភគវា សាយណ្ហសមយំ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ យេនុបដ្ឋានសាលា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ និសជ្ជ ខោ ភគវា អាយស្មន្តំ មហាមោគ្គល្លានំ ឯតទវោច កាយនុត្ថ មោគ្គល្លាន ឯតរហិ កថាយ សន្និសិន្នា កា ច បន វោ អន្តរា-កថា វិប្បកតាតិ ។ ឥធាហំ ភន្តេ វប្បំ សក្កំ និគណ្ឋសាវកំ ឯតទវោចំ ឥធស្ស វប្ប កាយេន សំវុតោ វាចាយ សំវុតោ មនសា សំវុតោ អវិជ្ជាវិរាគា វិជ្ជុប្បាទា បស្សសិ នោ ត្វំ វប្ប តណ្ឋានំ យតោនិទានំ បុរិសំ ទុក្ខវេទនិយា អាសវា អស្សវេយ្យុំ អភិស-ម្បរាយន្តិ ។ ឯវំ វុត្តេ ភន្តេ វប្បោ សក្កោ និគណ្ឋ-សាវកោ មំ ឯតទវោច បស្សាមហំ ភន្តេ តណ្ឋានំ ឥធស្ស ភន្តេ បុព្វេ បាបកម្មំ កតំ អវិបក្កវិបាកំ

ស្តេចចេញចាកផលសមាបត្តិ ក្នុងវេលាសាយណ្ហសម័យ ទើបស្តេចទៅកាន់ឧបដ្ឋានសាលា លុះស្តេចទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់រួចហើយ ទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកានឹងព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ដូច្នេះថា ម្នាលមោគ្គល្លាន អ្នកអង្គុយប្រជុំនិយាយគ្នា ដោយរឿងអ្វី អម្បាញ់មិញនេះ ចុះអន្តរកថា (ពាក្យជាចន្លោះ) ដូចម្តេច ដែលអ្នកបានពោលផ្អាកទុក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន នៅទីនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គបានពោលពាក្យនេះ នឹងវប្បសក្យៈ ជាសាវ័ករបស់និគ្រន្ថថា ម្នាលវប្បៈ បុគ្គលក្នុងលោកនេះ គប្បីសង្រួមដោយកាយ សង្រួមដោយវាចា សង្រួមដោយចិត្ត ព្រោះប្រាសចាកអវិជ្ជា ព្រោះកើតឡើងនៃវិជ្ជា អាសវៈទាំងឡាយ ជាបច្ច័យនៃទុក្ខវេទនា គប្បីគ្របសង្កត់នូវបុរស ក្នុងលោកខាងមុខបាន ព្រោះហេតុឯណា ម្នាលវប្បៈ ចុះអ្នកឃើញនូវហេតុនោះដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលខ្ញុំព្រះអង្គពោលយ៉ាងនេះហើយ វប្បសក្យៈ ជាសាវ័ករបស់និគ្រន្ថ បានពោលនឹងខ្ញុំព្រះអង្គដូច្នេះថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណារមែងឃើញនូវហេតុនោះដែរ បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន បាបកម្មដែលបុគ្គលធ្វើក្នុងកាលពីមុន ជាវិបាកដែលមិនទាន់ឲ្យផល ក្នុងលោកនេះ

តតោនិទានំ បុរិសំ ទុក្ខវេទនិយា អាសវា អស្សវេយ្យុំ អភិសម្បរាយន្តិ អយំ ខោ នោ ភន្តេ វប្បេន សក្កេន និគណ្ឋសាវកេន សទ្ធិំ កថា វិប្បកតា អថ ភគវា អនុប្បត្តោតិ ។ អថខោ ភគវា វប្បំ សក្កំ និគណ្ឋសាវកំ ឯតទវោច សចេ ខោ មេ ត្វំ វប្ប អនុញ្ញេយ្យំ ចេវ អនុជានេយ្យាសិ បដិក្កោសិតព្វញ្ច បដិក្កោសេយ្យាសិ យស្ស ច មេ ភាសិតស្ស អត្ថំ ន ជានេយ្យាសិ មមេវ តត្ថុត្តរឹ បដិបុច្ឆេយ្យាសិ ឥទំ ភន្តេ កថំ ឥមស្ស កោ អត្ថោតិ ។ សិយា នោ ឯត្ថ កថាសល្លាបោតិ ។ អនុញ្ញេយ្យញ្ចាហំ ភន្តេ ភគវតោ អនុជានិស្សាមិ បដិក្កោសិតព្វញ្ច បដិក្កោសិស្សាមិ យស្ស ចាហំ ភគវតោ ភាសិតស្ស អត្ថំ ន ជានិស្សាមិ ភគវន្តំ យេវេត្ថុត្តរឹ បដិបុច្ឆិស្សាមិ

ព្រោះហេតុនោះ បានជាអាសវៈទាំងឡាយ ជាបច្ច័យនៃទុក្ខវេទនា គប្បីគ្របសង្កត់នូវបុរស ក្នុងលោកខាងមុខបាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន នេះគឺការនិយាយជាមួយនឹងវប្បសក្យៈ ជាសាវករបស់និគ្រន្ថ ដែលយើងខ្ញុំព្រះអង្គបានពោលផ្ដាកទុក ក៏ស្រាប់តែព្រះដ៏មានព្រះភាគ ស្ដេចមកដល់ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងវប្បសក្យៈ ជាសាវករបស់និគ្រន្ថដូច្នេះថា ម្នាលវប្បៈ ប្រសិនបើអ្នកយល់ព្រមចំពោះពាក្យ ដែលគួរយល់ព្រមតាមផង គួរហាមឃាតចំពោះពាក្យ ដែលគួរហាមឃាត់ផង មួយទៀត អ្នកមិនទាន់ដឹងនូវសេចក្ដីអធិប្បាយនៃភាសិតណារបស់តថាគត គួរអ្នកសាកសួរនឹងតថាគត ក្នុងសេចក្ដីអធិប្បាយនៃសុភាសិតនោះតទៅទៀតចុះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យនេះដូចម្ដេច សេចក្ដីអធិប្បាយនៃភាសិតនេះដូចម្ដេច ។ ការសន្ទនានៃយើងខ្ញុំព្រះអង្គ គប្បីមានក្នុងដំណើរនុ៎ះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងយល់ព្រមតាមចំពោះពាក្យ ដែលគួរយល់ព្រមតាមផង នឹងហាមឃាត់ចំពោះពាក្យ ដែលគួរហាមឃាត់ផង មួយទៀត ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនទាន់ដឹងនូវសេចក្ដីអធិប្បាយនៃភាសិតណារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងទូលសាកសួរចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក្នុងសេចក្ដីអធិប្បាយនៃភាសិតនោះ តទៅទៀតថា

ឥទំ ភន្តេ កថំ ឥមស្ស កោ អត្ថោតិ ។ ហោតុ នោ ឯត្ថ កថាសល្លាបោតិ ។ តំ កឹ មញ្ញសិ វប្ប យេ កាយសមារម្ភប្បច្ចយា ឧប្បជ្ជន្តិ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា កាយសមារម្ភា បដិវិរតស្ស ឯវំស តេ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា ន ហោន្តិ សោ នវញ្ច កម្មំ ន ករោតិ បុរាណញ្ច កម្មំ ផុស្ស ផុស្ស ព្យន្តីករោតិ សន្ទិដ្ឋិកា និជ្ជរា អកាលិកា ឯហិបស្សិកា ឱបនយិកា បច្ចត្តំ វេទិតព្វា វិញ្ញូហិ ។ បស្សសិ នោ ត្វំ វប្ប តណ្ឋានំ យតោនិទានំ បុរិសំ ទុក្ខវេទនិយា អាសវា អស្សវេយ្យុំ អភិសម្បរាយន្តិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យនេះដូចម្តេច សេចក្តីអធិប្បាយនៃភាសិតនេះដូចម្តេច ។ ការសន្ទនានៃយើងខ្ញុំព្រះអង្គ ចូរមានក្នុងដំណើរនុ៎ះ ។ ម្នាលវប្បៈ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច អាសវៈទាំងឡាយឯណា ដែលប្រកបដោយទុក្ខ ក្តៅក្រហាយ រមែងកើតឡើង ព្រោះកាយកម្មជាបច្ច័យ អាសវៈទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយទុក្ខ ក្តៅក្រហាយទាំងនោះ រមែងមិនមានដល់បុគ្គល ដែលវៀរស្រឡះចាកកាយកម្ម បុគ្គលនោះ រមែងមិនធ្វើនូវកម្មថ្មីផង នូវកម្មចាស់ផង លុះពាល់ត្រូវ (នូវកម្ម) ហើយ រមែងធ្វើឲ្យអស់ទៅដោយបដិបទា ដែលបុគ្គលគប្បីឃើញដោយខ្លួនឯង ជាបដិបទាគ្មានជរា ឲ្យផលមិនរង់ចាំកាល គួរហៅអ្នកផងចូលមកមើល គួរបង្អោនទុកក្នុងខ្លួន ពួកអ្នកប្រាជ្ញគប្បីដឹងច្បាស់ចំពោះខ្លួន ។ អាសវៈទាំងឡាយ ជាបច្ច័យនៃទុក្ខវេទនា គប្បីគ្របសង្កត់នូវបុរស ក្នុងលោកខាងមុខបាន ព្រោះហេតុឯណា ម្នាលវប្បៈ ចុះអ្នកឃើញនូវហេតុនោះដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មិនមែនដូច្នោះទេ ។

តំ កឹ មញ្ញសិ វប្ប យេ វចីសមារម្ភបច្ចយា ឧប្បជ្ជន្តិ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា វចីសមារម្ភា បដិវិរតស្ស ឯវំស តេ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា ន ហោន្តិ សោ នវញ្ច កម្មំ ន ករោតិ បុរាណញ្ច កម្មំ ផុស្ស ផុស្ស ព្យន្តីករោតិ សន្ទិដ្ឋិកា និជ្ជរា អកាលិកា ឯហិបស្សិកា ឱបនយិកា បច្ចត្តំ វេទិតព្វា វិញ្ញូហិ ។ បស្សសិ នោ ត្វំ វប្ប តណ្ឋានំ យតោនិទានំ បុរិសំ ទុក្ខវេទនិយា អាសវា អស្សវេយ្យុំ អភិសម្បរាយន្តិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ តំ កឹ មញ្ញសិ វប្ប យេ មនោសមារម្ភបច្ចយា ឧប្បជ្ជន្តិ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា មនោសមារម្ភា បដិវិរតស្ស ឯវំស តេ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា ន ហោន្តិ សោ នវញ្ច កម្មំ ន ករោតិ បុរាណញ្ច កម្មំ ផុស្ស ផុស្ស ព្យន្តីករោតិ

ម្នាលវប្បៈ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច អាសវៈទាំងឡាយឯណា ដែលប្រកបដោយទុក្ខ ក្តៅក្រហាយ រមែងកើតឡើង ព្រោះវចីកម្មជាបច្ច័យ អាសវៈដែលប្រកបដោយទុក្ខ ក្តៅក្រហាយទាំងនោះ រមែងមិនមានដល់បុគ្គល ដែលវៀរចាកវចីកម្ម យ៉ាងនេះឡើយ បុគ្គលនោះមិនធ្វើនូវកម្មថ្មីផង នូវកម្មចាស់ផង លុះពាល់ត្រូវ (នូវកម្ម) ហើយ រមែងធ្វើឲ្យអស់ទៅ ដោយបដិបទា ដែលបុគ្គលគប្បីឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ជាបដិបទាគ្មានជរា ឲ្យផលមិនរង់ចាំកាល គួរហៅឲ្យអ្នកផងចូលមកមើលបាន គួរបង្អោនទុកក្នុងខ្លួន ដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ គប្បីដឹងច្បាស់ចំពោះខ្លួន ។ អាសវៈទាំងឡាយ ជាបច្ច័យនៃទុក្ខវេទនា គប្បីគ្របសង្កត់នូវបុរស ក្នុងលោកខាងមុខបាន ព្រោះហេតុឯណា ម្នាលវប្បៈ ចុះអ្នកឃើញនូវហេតុនោះដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មិនមែនដូច្នោះទេ ។ ម្នាលវប្បៈ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច អាសវៈទាំងឡាយឯណា ដែលប្រកបដោយទុក្ខ ក្តៅក្រហាយ រមែងកើតឡើង ព្រោះមនោកម្មជាបច្ច័យ អាសវៈទាំងឡាយប្រកបដោយទុក្ខ ក្តៅក្រហាយទាំងនោះ តែងមិនមានដល់បុគ្គល ដែលវៀរចាកមនោកម្មយ៉ាងនេះឡើយ បុគ្គលនោះក៏មិនធ្វើកម្មថ្មីផង កម្មចាស់ផង លុះពាល់ត្រូវ (នូវកម្ម) ហើយ រមែងធ្វើឲ្យអស់ទៅ

សន្ទិដ្ឋិកា និជ្ជរា អកាលិកា ឯហិបស្សិកា ឱបន-
យិកា បច្ចត្តំ វេទិតព្វា វិញ្ញូហិ ។ បស្សសិ នោ ត្វំ វប្ប
តណ្ឋានំ យតោនិទានំ បុរិសំ ទុក្ខវេទនិយា អាសវា
អស្សវេយ្យុំ អភិសម្បរាយន្តិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។
តំ កឹ មញ្ញសិ វប្ប យេ អវិជ្ជាបច្ចយា ឧប្បជ្ជន្តិ
អាសវា វិឃាតបរិឡាហា អវិជ្ជាវិរាគា វិជ្ជុប្បាទា ឯវំស
តេ អាសវា វិឃាតបរិឡាហា ន ហោន្តិ ។ សោ នវញ្ច
កម្មំ ន ករោតិ បុរាណញ្ច កម្មំ ផុស្ស ផុស្ស ព្យន្តី-
ករោតិ សន្ទិដ្ឋិកា និជ្ជរា អកាលិកា ឯហិបស្សិកា
ឱបនយិកា បច្ចត្តំ វេទិតព្វា វិញ្ញូហិ ។ បស្សសិ
នោ ត្វំ វប្ប តណ្ឋានំ យតោនិទានំ បុរិសំ ទុក្ខ-
វេទនិយា អាសវា អស្សវេយ្យុំ អភិសម្បរាយន្តិ ។

ដោយបដិបទា ដែលបុគ្គលគប្បីឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ជាបដិបទាគ្មានដក ឲ្យផលមិនរង់ចាំកាល គួរហៅអ្នកដទៃឲ្យចូលមកមើលបាន គួរបង្អោនមកទុកក្នុងខ្លួន ដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ គប្បីដឹងច្បាស់ចំពោះខ្លួន ៗ អាសវៈទាំងឡាយ ជាបច្ច័យនៃទុក្ខវេទនា គប្បីគ្របសង្កត់នូវបុរស ក្នុងលោកខាងមុខបាន ព្រោះហេតុឯណា ម្នាលវប្បៈ ចុះអ្នកឃើញនូវហេតុនោះដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មិនមែនដូច្នោះទេ ។ ម្នាលវប្បៈ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច អាសវៈទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយទុក្ខ ក្តៅក្រហាយ រមែងកើតឡើង ព្រោះអវិជ្ជាជាបច្ច័យ អាសវៈទាំងឡាយ ប្រកបដោយទុក្ខ ក្តៅក្រហាយទាំងនោះ រមែងមិនមាន ព្រោះប្រាសចាកអវិជ្ជា ព្រោះកើតឡើងនៃវិជ្ជា យ៉ាងនេះ បុរសនោះក៏មិនធ្វើកម្មថ្មីផង កម្មចាស់ផង លុះពាល់ត្រូវ (នូវកម្ម) ហើយ រមែងធ្វើឲ្យអស់ទៅដោយបដិបទា ដែលបុគ្គលគប្បីឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ជាបដិបទាគ្មានដក ឲ្យផលមិនរង់ចាំកាល គួរហៅអ្នកដទៃឲ្យចូលមកមើលបាន គួរបង្អោនមកទុកក្នុងខ្លួន ដែលអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ គប្បីដឹងច្បាស់ចំពោះខ្លួន ៗ អាសវៈទាំងឡាយ ជាបច្ច័យនៃទុក្ខវេទនា គប្បីគ្របសង្កត់នូវបុរស ក្នុងលោកខាងមុខបាន ព្រោះហេតុឯណា ម្នាលវប្បៈ ចុះអ្នកឃើញនូវហេតុនោះដែរឬទេ ។

នោ ហោតិ ភន្តេ ។ ឯវំ សម្មាវិមុត្តចិត្តស្ស ខោ វប្ប ភិក្ខុនោ ឆ សតតវិហារា អធិគតា ហោន្តិ សោ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា នេវ សុមនោ ហោតិ ន ទុម្មនោ ឧបេក្ខកោ វិហរតិ សតោ សម្បជានោ សោតេន សទ្ទំ សុត្វា... ឃានេន គន្ធំ ឃាយិត្វា.. ជិវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា... កាយេន ផោដ្ឋព្វំ ផុសិត្វា... មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ នេវ សុមនោ ហោតិ ន ទុម្មនោ ឧបេក្ខកោ វិហរតិ សតោ សម្បជានោ ។ សោ កាយបរិយន្តិកំ វេទនំ វេទិយមានោ កាយបរិយន្តិកំ វេទនំ វេទិយាមីតិ បជានាតិ ជីវិតបរិយន្តិកំ វេទនំ វេទិយមានោ ជីវិតបរិយន្តិកំ វេទនំ វេទិយាមីតិ បជានាតិ កាយស្ស ភេទា ឧទ្ធំ ជីវិតបរិយាទានា ឥធេវ សព្វវេទយិតានិ អនភិនន្ទិតានិ សីតីភវិស្សន្តីតិ បជានាតិ ។ សេយ្យថាបិ វប្ប ថូណំ បដិច្ច ឆាយា បញ្ញាយតិ អថ បុរិសោ អាគច្ឆេយ្យ កុទ្ទាលបិដកំ អាទាយ សោ តំ ថូណំ មូលេ ឆិន្ទេយ្យ

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មិនមែនដូច្នោះទេ ។ ម្នាលវប្បៈ ភិក្ខុដែលមានចិត្តផុតស្រឡះហើយ ដោយប្រពៃយ៉ាងនេះ តែងបានសម្រេចនូវធម៌ ៦ ប្រការជាគ្រឿងនៅរឿយៗ ភិក្ខុនោះ បានឃើញរូបដោយចក្ខុក៏មិនជាសោមនស្ស មិនជាទោមនស្សឡើយ តែងព្រងើយកន្តើយ ជាអ្នកមានស្មារតីដឹងខ្លួន ឮសម្លេងដោយត្រចៀកហើយ... ធុំក្លិនដោយច្រមុះហើយ... ជញ្ជាបរសដោយអណ្តាតហើយ... ពាល់ត្រូវផោដ្ឋព្វៈ ដោយកាយហើយ... ដឹងធម្មារម្មណ៍ដោយចិត្តហើយ ក៏ជាអ្នកមិនសោមនស្ស មិនទោមនស្សឡើយ តែងនៅព្រងើយកន្តើយ មានស្មារតីដឹងខ្លួន ។ ភិក្ខុនោះកាលទទួលវេទនា កំណត់ដោយកាយ តែងដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញទទួលវេទនា កំណត់ដោយកាយ កាលទទួលវេទនាកំណត់ដោយជីវិត តែងដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញទទួលវេទនាកំណត់ដោយជីវិត លុះបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីការអស់ជីវិតទៅ ក៏ដឹងច្បាស់ថា ការទទួលអារម្មណ៍ទាំងអស់ ដែលអាត្មាអញមិនបានត្រេកអរក្នុងលោកនេះ នឹងមានសេចក្តីត្រជាក់ទៅខាងមុខ ។ ម្នាលវប្បៈ ប្រៀបដូចស្រមោលមានប្រាកដ ព្រោះអាស្រ័យដើមឈើ កាលនោះមានបុរសកាន់ចប ទីងកញ្ជើដើរមក បុរសនោះ ក៏កាប់ដើមឈើនោះត្រង់គល់

មូលេ ឆេត្វា បលិខណេយ្យ បលិខណិត្វា មូលានិ ឧទ្ធរេយ្យ អន្តមសោ ឧសីរនាឡិមត្តានិបិ សោ តំ តាលំ ខណ្ឌាខណ្ឌិកំ ឆិន្ទេយ្យ ខណ្ឌាខណ្ឌិកំ ឆេត្វា ផាលេយ្យ ផាលេត្វា សកលិកំ ករេយ្យ សកលិកំ ករិត្វា វាតាតបេ វិសោសេយ្យ វាតាតបេ វិសោសេត្វា អគ្គិនា ឌហេយ្យ អគ្គិនា ឌហិត្វា មសឹ ករេយ្យ មសឹ ករិត្វា មហាវាតេ វា ឱផុនេយ្យ នទិយា វា សីឃសោតាយ បវាហេយ្យ ឯវំ ហិស្ស វប្ប យា តាលំ បដិច្ច ឆាយា សា ឧច្ឆិន្នមូលា តាលាវត្ថុកតា អនភាវំកតា អាយតឹអនុប្បាទធម្មា ។ ឯវមេវ ខោ វប្ប ឯវំសម្មាវិមុត្តចិត្តស្ស ភិក្ខុនោ ឆ សតតវិហារា អធិគតា ហោន្តិ ។ សោ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា នេវ សុមនោ ហោតិ ន ទុម្មនោ ឧបេក្ខកោ វិហរតិ សតោ សម្បជានោ សោតេន សទ្ទំ សុត្វា ... ឃានេន គន្ធំ ឃាយិត្វា ... ជិវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា ... កាយេន ផោដ្ឋព្វំ ផុសិត្វា ...

លុះកាប់គល់ហើយ ក៏ជីកគាស់ លុះជីកគាស់ហើយ ក៏រំលើងឫសគល់ ដោយហោចទៅ សូម្បីប៉ុនចម្រៀកស្បូវក្លាំង (ក៏មិនឲ្យសល់) បុរសនោះក៏កាត់ដើមឈើនោះ ឲ្យជាកំណាត់តូចធំ លុះកាត់ឲ្យជាកំណាត់តូចធំបានហើយ ក៏ពុះ លុះពុះហើយ ក៏ធ្វើឲ្យជាចម្រៀកៗ លុះធ្វើឲ្យជាចម្រៀកៗហើយ ក៏ហាលសំដិលក្នុងទីមានខ្យល់នឹងកំដៅថ្ងៃ លុះហាលសំដិលក្នុងទីមានខ្យល់នឹងកំដៅថ្ងៃហើយ ក៏ដុតដោយភ្លើង លុះដុតដោយភ្លើងហើយ ក៏ធ្វើឲ្យជាធ្យូង លុះធ្វើឲ្យជាធ្យូងហើយ ក៏ជះពោយទៅលើខ្យល់ដ៏ខ្លាំង ឬបណ្តែតទៅតាមខ្សែទឹកដែលហូរខ្លាំងក្នុងទន្លេ ម្នាលវប្បៈ ស្រមោលឯណាដែលអាស្រ័យនឹងដើមឈើ ស្រមោលនោះ មានឫសគល់ដាច់ហើយ ធ្វើឲ្យដូចជាត្នោតកំបុតចុង ធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព មានកិរិយាមិនកើតឡើង តទៅទៀតជាធម្មតា មានឧបមាយ៉ាងណា ។ ម្នាលវប្បៈ ភិក្ខុដែលមានចិត្តផុតស្រឡះហើយ ដោយប្រពៃយ៉ាងនេះ តែងបានសម្រេចធម៌ ៦ ប្រការជាគ្រឿងនៅរឿយៗ ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។ ភិក្ខុនោះបានឃើញរូបដោយចក្ខុហើយ ក៏មិនជាសោមនស្ស មិនជាទោមនស្ស រមែងនៅព្រងើយកន្តើយ ជាអ្នកមានស្មារតីដឹងខ្លួន ឮសម្លេងដោយត្រចៀកហើយ ... ធុំក្លិនដោយច្រមុះហើយ ... ជញ្ជាបរសដោយអណ្តាតហើយ ... ពាល់ត្រូវផោដ្ឋព្វៈដោយកាយហើយ ...

មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ នេវ សុមនោ ហោតិ ន ទុម្មនោ ឧបេក្ខកោ វិហរតិ សតោ សម្បជានោ ។ សោ កាយបរិយន្តិកំ វេទនំ វេទិយមានោ កាយបរិយន្តិកំ វេទនំ វេទិយាមីតិ បជានាតិ ជីវិតបរិយន្តិកំ វេទនំ វេទិយមានោ ជីវិតបរិយន្តិកំ វេទនំ វេទិយាមីតិ បជានាតិ កាយស្ស ភេទា ឧទ្ធំ ជីវិតបរិយាទានា ឥធេវ សព្វវេទយិតានិ អនភិនន្ទិតានិ សីតី ភវិស្សន្តីតិ បជានាតីតិ ។ ឯវំ វុត្តេ វប្បោ សក្កោ និគណ្ឋសាវកោ ភគវន្តំ ឯតទវោច សេយ្យថាបិ ភន្តេ បុរិសោ ឧទយត្ថិកោ អស្សបណិយំ បោសេយ្យ សោ ឧទយញ្ចេវ នាធិគច្ឆេយ្យ(១) ឧត្តរិញ្ច កិលមថស្ស វិឃាតស្ស ភាគី អស្ស ឯវមេវ ខោ អហំ ភន្តេ ឧទយត្ថិកោ ពាលេ និគណ្ឋេ បយិរុបាសឹ

---

១ ឱ. ន លភេយ្យ ។

ដឹងច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍ដោយចិត្តហើយ មិនជាសោមនស្ស មិនទោមនស្សឡើយ តែងនៅព្រងើយកន្តើយ ជាអ្នកមានស្មារតី ដឹងខ្លួន ។ ភិក្ខុនោះ កាលទទួលវេទនា កំណត់ដោយកាយ ក៏ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញទទួលវេទនា កំណត់ដោយកាយ កាលទទួលវេទនា កំណត់ដោយជីវិត ក៏ដឹងច្បាស់ថា អាត្មាអញទទួលវេទនា កំណត់ដោយជីវិត លុះបែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីការអស់ទៅនៃជីវិត ក៏ដឹងច្បាស់ថា ការទទួលអារម្មណ៍ទាំងពួង ដែលអាត្មាអញ មិនបានត្រេកអរហើយ ក្នុងលោកនេះ នឹងមានសេចក្តីត្រជាក់ទៅខាងមុខ ។ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ វប្បសក្យៈ ជាសាវករបស់និគ្រន្ថ បានក្រាបបង្គំទូល ព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ប្រៀបដូចបុរសមានសេចក្តីត្រូវការ ដោយសេចក្តីចំរើន ក៏ចិញ្ចឹមកូនសេះ បុរសនោះក៏នៅតែមិនបានសេចក្តីចំរើន ថែមទាំងបានតែសេចក្តីលំបាក នឹងសេចក្តីព្រួយលើសឡើងទៅទៀតផង មានឧបមាយ៉ាងណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នកត្រូវការ ដោយសេចក្តីចំរើន ក៏ចូលទៅបម្រើពួកនិគ្រន្ថ ដែលជាមនុស្សល្ងង់

សោហំ ឧទយញ្ចេវ នាធិគច្ឆិំ ឧត្តរិញ្ច កិលមថស្ស វិឃាតស្ស ភាគី អហោសឹ ។ ឯសាហំ ភន្តេ អជ្ជតគ្គេ យោ មេ ពាលេសុ និគណ្ឋេសុ បសាទោ តំ មហាវាតេ វា ធុនាមិ នទិយា វា សីឃសោតាយ បវាហេមិ ។ អភិក្កន្តំ ភន្តេ អភិក្កន្តំ ភន្តេ សេយ្យថាបិ ភន្តេ និក្កុជ្ជិតំ វា ឧក្កុជ្ជេយ្យ បដិច្ឆន្នំ វា វិវរេយ្យ មូឡ្ហស្ស វា មគ្គំ អាចិក្ខេយ្យ អន្ធការេ វា តេលបជ្ជោតំ ធារេយ្យ ចក្ខុមន្តោ រូបានិ ទក្ខន្តីតិ ឯវមេវ ភគវតា អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ ឯសាហំ ភគវន្តំ សរណំ គច្ឆាមិ ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ច ឧបាសកំ មំ ភន្តេ ភគវា ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គតន្តិ ។

ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ ក៏មិនបានទទួលសេចក្តីចំរើន ថែមទាំងបានតែសេចក្តីលំបាក សេចក្តីព្រួយលើសឡើងទៅទៀត ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ៗ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចាប់តាំងអំពីថ្ងៃនេះជាដើមទៅ សេចក្តីជ្រះថ្លារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គឯណា ក្នុងពួកនិគ្រន្ថពាល ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងជះបោលសេចក្តីជ្រះថ្លានោះទៅតាមខ្យល់ដ៏ខ្លាំង ឬនឹងបណ្តែតសេចក្តីជ្រះថ្លានោះទៅតាមខ្សែទឹកដែលហូរខ្លាំងក្នុងទន្លេ ៗ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គក៏ច្បាស់ណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គក៏ច្បាស់ណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ប្រៀបដូចបុគ្គលផ្ងាររបស់ដែលផ្កាប់ ឬបើកបង្ហាញរបស់ដែលកំបាំង ឬប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នកវង្វេងទិស ពុំនោះដូចបុគ្គលទ្រោលប្រទីបបំភ្លឺក្នុងទីងងឹតដោយគិតថា បុរសមានភ្នែកក្តីនឹងមើលឃើញនូវរូបទាំងឡាយបាន យ៉ាងណា ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងដោយអនេកបរិយាយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផង ជាទីពឹងទីរលឹក បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសកដល់នូវសរណៈស្មើដោយជីវិត តាំងអំពីថ្ងៃនេះជាដើមទៅ ៗ

(៤៦) ឯកំ សមយំ ភគវា វេសាលិយំ វិហរតិ មហាវនេ កូដាគារសាលាយំ ។ អថខោ សាឡ្ហោ ច លិច្ឆវិ អភយោ ច លិច្ឆវិ យេន ភគវា តេនុបសង្កមឹសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទឹសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សាឡ្ហោ លិច្ឆវិ ភគវន្តំ ឯតទវោច សន្តិ ភន្តេ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា ទ្វយេន ឱឃស្ស និត្ថរណំ បញ្ញាបេន្តិ សីលវិសុទ្ធិហេតុ ច តបោជិគុច្ឆាហេតុ ច ។ ឥធ ភន្តេ ភគវា កិមាហាតិ ។ សីលវិសុទ្ធឹ ខោ អហំ សាឡ្ហ អញ្ញតរំ សាមញ្ញង្គន្តិ វទាមិ ។ យេ តេ សាឡ្ហ សមណព្រាហ្មណា តបោជិគុច្ឆវាទា តបោជិគុច្ឆសារា តបោជិគុច្ឆអល្លីនា វិហរន្តិ អភព្វា តេ ឱឃស្ស និត្ថរណាយ ។ យេបិ តេ សាឡ្ហ សមណព្រាហ្មណា អបរិសុទ្ធកាយសមាចារា អបរិសុទ្ធវចីសមាចារា

(៤៦) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងកូដាគារសាលាក្នុងមហាវ័ន ទៀបក្រុងវេសាលី ។ គ្រានោះ ក្សត្រិយ៍លិច្ឆវី ព្រះនាមសាឡ្ហៈ នឹងក្សត្រិយ៍លិច្ឆវីព្រះនាមអភយៈ នាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយគង់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះសាឡ្ហលិច្ឆវី គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មានសមណព្រាហ្មណ៍ពួក ១ បញ្ញត្តនូវការរលាស់ខ្លួន ចេញចាកឱឃៈ ដោយហេតុពីរប្រការ គឺសីលវិសុទ្ធិជាហេតុ ១ តបោជិគុច្ឆា (ការខ្ពើមបាបដោយប្រព្រឹត្តតបៈ គឺធ្វើទុក្ករកិរិយា) ជាហេតុ ១ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូចម្ដេច ក្នុងរឿងនេះ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈ តថាគតពោលនូវសីលវិសុទ្ធិ ថាជាអង្គនៃសមណធម៌មួយ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកពោលនូវតបោជិគុច្ឆា មានតបោជិគុច្ឆាជាខ្លឹមសារ ជាប់ជំពាក់ក្នុងតបោជិគុច្ឆា ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ មិនគួរដើម្បីរលាស់ខ្លួនចេញចាកឱឃៈបានទេ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈ មួយទៀត ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ដែលមានកាយសមាចារមិនបរិសុទ្ធ មានវចីសមាចារមិនបរិសុទ្ធ

អបរិសុទ្ធមនោសមាចារា អបរិសុទ្ធាជីវា អភព្វា តេ ញាណទស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្ពោធាយ ។ សេយ្យថាបិ សាឡ្ហ បុរិសោ នទឹ តរិតុកាមោ តិណ្ហំ កុឋារឹ អាទាយ វនំ បវិសេយ្យ សោ តត្ថ បស្សេយ្យ មហតឹ សាលលដ្ឋឹ ឧជុំ នវំ អកុក្កុច្ចកជាតំ តមេនំ មូលេ ឆិន្ទេយ្យ មូលេ ឆេត្វា អគ្គេ ឆិន្ទេយ្យ អគ្គេ ឆេត្វា សាខាបលាសំ សុវិសោធិតំ វិសោធេយ្យ សាខាបលាសំ សុវិសោធិតំ វិសោធេត្វា កុឋារីហិ តច្ឆេយ្យ កុឋារីហិ តច្ឆេត្វា វាសីហិ តច្ឆេយ្យ វាសីហិ តច្ឆេត្វា លេខណិយា លិខេយ្យ លេខណិយា លិខិត្វា បាសាណគុឡេន ធោវេយ្យ បាសាណគុឡេន ធោវេត្វា នទឹ បតារេយ្យ ។ តំ កឹ មញ្ញសិ សាឡ្ហ ភព្វោ នុ ខោ សោ បុរិសោ នទឹ តរិតុន្តិ ។ នោ ហេតំ ភន្តេ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ អមុ(១) ហិ ភន្តេ សាលលដ្ឋិ ពហិទ្ធា សុបរិកម្មកតា អន្តោ អវិសុទ្ធា ។

---

១ ឱ. អសុ ហិ ។

មានមនោសមាចារមិនបរិសុទ្ធ មានអាជីវៈមិនបរិសុទ្ធ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ក៏មិនគួរដើម្បីញាណទស្សនៈ ដើម្បីត្រាស់ដឹង (នូវអរហត្ត) ដ៏ប្រសើរបានឡើយ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈ ប្រៀបដូចបុរសប្រាថ្នាទឹងឆ្លងនូវទន្លេ ក៏កាន់ដឹងដ៏មុត ដើរចូលទៅកាន់ព្រៃ បុរសនោះបានឃើញដើមសាលព្រឹក្សមួយដើមដ៏ធំ មានដើមត្រង់សាវ៉ មិនមានសេចក្តីរង្កៀស (មិនវៀចក្ងិកក្ងក់) ក្នុងព្រៃនោះហើយ ក៏កាត់នូវដើមសាលព្រឹក្សនោះត្រង់គល់ លុះកាត់គល់ហើយ ក៏កាត់ចុង លុះកាត់ចុងហើយ ក៏លួសមែកនិងស្លឹកឲ្យស្អាតល្អ លុះលួសមែកនិងស្លឹកឲ្យស្អាតល្អហើយ ក៏ចាំងដោយដឹងទាំងឡាយ លុះចាំងដោយដឹងរួចហើយ ក៏ច្រាស់ដោយកាំបិត លុះច្រាស់ដោយកាំបិតរួចហើយ ក៏លាក់ដោយគ្រឿងលាក់ លុះលាក់ដោយគ្រឿងលាក់រួចហើយ ក៏ដុសដោយដុំថ្ម លុះដុសដោយដុំថ្មហើយ ក៏បណ្តែតទៅក្នុងទន្លេ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុរសនោះអាចឆ្លងទន្លេរួចឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មិនអាចឆ្លងបានទេ ។ ដំណើរនោះព្រោះហេតុអ្វី ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រោះថាដើមសាលព្រឹក្សឯណោះ គេធ្វើបរិកម្មល្អតែខាងក្រៅ ខាងក្នុងមិនស្អាតទេ ។

តស្សេតំ ទាជិកង្គំ សាលលដ្ឋិ សំសីទិស្សតិ បុរិសោ អនយព្យសនំ អាបជ្ជិស្សតីតិ[១] ។ ឯវមេវ ខោ សាឡ្ហ យេ តេ សមណព្រាហ្មណា តបោជិគុច្ឆគរុកា តបោជិគុច្ឆសារា តបោជិគុច្ឆអល្លីនា វិហរន្តិ អភព្វា តេ ឱឃស្ស និត្ថរណាយ ។ យេបិ តេ សាឡ្ហ សមណព្រាហ្មណា អបរិសុទ្ធកាយសមាចារា អបរិសុទ្ធវចីសមាចារា អបរិសុទ្ធមនោសមាចារា អបរិសុទ្ធាជីវា អភព្វា តេ ញាណទស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្ពោធាយ ។ យេ ច ខោ តេ សាឡ្ហ សមណព្រាហ្មណា ន តបោជិគុច្ឆគរុកា ន តបោជិគុច្ឆសារា ន តបោជិគុច្ឆអល្លីនា វិហរន្តិ ភព្វា តេ ឱឃស្ស និត្ថរណាយ ។ យេបិ តេ សាឡ្ហ សមណព្រាហ្មណា បរិសុទ្ធកាយសមាចារា បរិសុទ្ធវចីសមាចារា បរិសុទ្ធមនោសមាចារា បរិសុទ្ធាជីវា ភព្វា តេ ញាណទស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្ពោធាយ ។

១ ឱ. អាបជ្ជតីតិ ។

ហេតុនុ៎ះនឹងមានប្រាកដដល់បុរសនោះគឺថា ដើមសាលព្រឹក្សនឹងលិចចុះ ឯបុរសក៏នឹងដល់នូវសេចក្ដីមិនចំរើន នឹងវិនាសទៅមិនខាន មានឧបមាយ៉ាងណា ៗ ម្នាលសាឡ្ហៈ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកពោលនូវតបោជិគុច្ឆា មានតបោជិគុច្ឆាជាខ្លឹមសារ ជាប់ជំពាក់ក្នុងតបោជិគុច្ឆា សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ក៏មិនគួរដើម្បីរលាស់ខ្លួនចេញចាកឱឃៈបានឡើយ ៗ ម្នាលសាឡ្ហៈ មួយទៀត ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ដែលមានកាយសមាចារមិនបរិសុទ្ធ មានវចីសមាចារមិនបរិសុទ្ធ មានមនោសមាចារមិនបរិសុទ្ធ មានអាជីវៈមិនបរិសុទ្ធ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ក៏មិនគួរដើម្បីញាណទស្សនៈ ដើម្បីត្រាស់ដឹង (នូវអរហត្ត) ដ៏ប្រសើរបាន មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ៗ ម្នាលសាឡ្ហៈ ចំណែកពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកមិនពោលនូវតបោជិគុច្ឆា មិនមានតបោជិគុច្ឆាជាខ្លឹមសារ មិនជាប់ជំពាក់ក្នុងតបោជិគុច្ឆា សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ទើបគួរដើម្បីរលាស់ខ្លួន ចេញចាកឱឃៈបាន ៗ ម្នាលសាឡ្ហៈ មួយទៀត ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា មានកាយសមាចារបរិសុទ្ធ មានវចីសមាចារបរិសុទ្ធ មានមនោសមាចារបរិសុទ្ធ មានអាជីវៈបរិសុទ្ធ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ទើបគួរដើម្បីញាណទស្សនៈ ដើម្បីត្រាស់ដឹង (នូវអរហត្ត) ដ៏ប្រសើរបាន ៗ

សេយ្យថាបិ សាឡ្ហ បុរិសោ នទឹ តរិតុកាមោ តិណ្ហំ កុឋារឹ អាទាយ វនំ បវិសេយ្យ សោ តត្ថ បស្សេយ្យ មហតឹ សាលលដ្ឋឹ ឧជុំ នវំ អកុក្កុច្ចកជាតំ តមេនំ មូលេ ឆិន្ទេយ្យ មូលេ ឆេត្វា អគ្គេ ឆិន្ទេយ្យ អគ្គេ ឆេត្វា សាខាបលាសំ សុវិសោធិតំ វិសោធេយ្យ សាខាបលាសំ សុវិសោធិតំ វិសោធេត្វា កុឋារីហិ តច្ឆេយ្យ កុឋារីហិ តច្ឆេត្វា វាសីហិ តច្ឆេយ្យ វាសីហិ តច្ឆេត្វា និខាទនំ អាទាយ អន្តោ សុវិសោធិតំ វិសោធេយ្យ អន្តោ សុវិសោធិតំ វិសោធេត្វា លេខណិយា លិខេយ្យ លេខណិយា លិខិត្វា បាសាណគុឡេន ធោវេយ្យ បាសាណគុឡេន ធោវេត្វា នាវំ ករេយ្យ នាវំ កត្វា ផិយារិត្តំ(១) ពន្ធេយ្យ ផិយារិត្តំ ពន្ធិត្វា នទឹ បតារេយ្យ ។ តំ កឹ មញ្ញសិ សាឡ្ហ ភព្វោ នុ ខោ សោ បុរិសោ នទឹ តរិតុន្តិ ។ ឯវំ ភន្តេ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ អមុ ហិ ភន្តេ សាលលដ្ឋិ

១ ផិយារិត្តម្បិ ។

ម្នាលសាឡ្ហៈ ប្រៀបដូចបុរសប្រាថ្នានឹងឆ្លងទន្លេ ក៏កាន់ដឹងដ៏មុតដើរចូលទៅកាន់ព្រៃ បុរសនោះក៏ឃើញដើមសាលព្រឹក្សដ៏ធំត្រង់សាវ មិនមានសេចក្ដីវង្កៀសក្នុងព្រៃនោះហើយ ក៏កាត់ដើមសាលព្រឹក្សនោះត្រង់គល់ លុះកាត់គល់ហើយ ក៏កាត់ចុង លុះកាត់ចុងហើយ ក៏លួសមែកទឹងស្លឹកឲ្យស្អាតល្អ លុះលួសមែកទឹងស្លឹកឲ្យស្អាតល្អហើយ ទើបចាំងដោយដឹងទាំងឡាយ លុះចាំងដោយដឹងរួចហើយ ក៏ច្រាស់ដោយកាំបិត លុះច្រាស់ដោយកាំបិតរួចហើយ ក៏យកពន្លាកដាប់ខាងក្នុងឲ្យស្អាតល្អ លុះដាប់ខាងក្នុងឲ្យស្អាតល្អហើយ ក៏លាក់ដោយគ្រឿងលាក់ លុះលាក់ដោយគ្រឿងលាក់រួចហើយ ក៏ដុសដោយដុំថ្ម លុះដុសដោយដុំថ្មរួចហើយ ក៏ធ្វើឲ្យបានជាទូក លុះធ្វើបានជាទូករួចហើយ ក៏ចងប្រកចែវ លុះចងប្រកចែវរួចហើយ ក៏បណ្ដែតទៅក្នុងទន្លេ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈ អ្នកសំគាល់សេចក្ដីនោះដូចម្ដេច បុរសនោះអាចឆ្លងទន្លេរួចបានឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អាចឆ្លងបាន ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រោះថា ដើមសាលព្រឹក្សឯណោះ

ពហិទ្ធា សុបរិកម្មកតា អន្តោ សុវិសុទ្ធា នាវា កតា ផិយារិត្តំ ពទ្ធា ។ តស្សេតំ បាដិកង្ខំ នាវា ន សំសីទិស្សតិ បុរិសោ សោត្ថិនា បារំ គមិស្សតីតិ ។ ឯវមេវ ខោ សាឡ្ហ យេ តេ សមណព្រាហ្មណា ន តបោជិគុច្ឆវាទា ន តបោជិគុច្ឆសារា ន តបោជិគុច្ឆអល្លីនា វិហរន្តិ ភព្វា តេ ឱឃស្ស និត្ថរណាយ ។ យេបិ តេ សាឡ្ហ សមណព្រាហ្មណា បរិសុទ្ធកាយសមាចារា បរិសុទ្ធវចីសមាចារា បរិសុទ្ធមនោសមាចារា បរិសុទ្ធាជីវា ភព្វា តេ ញាណទស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្ពោធាយ ។ សេយ្យថាបិ សាឡ្ហ យោធាជីវោ ពហូនិ ចេបិ កណ្ឌចិត្តកានិ ជានាតិ អថខោ សោ តីហិ ឋានេហិ រាជារហោ ហោតិ រាជភោគ្គោ រញ្ញោ អង្គន្តេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ ។ កតមេហិ តីហិ ។ ទូរេបាតី ច អក្ខណវេធី ច មហតោ ច កាយស្ស បទាលេតា ។

គេធ្វើបរិកម្មល្អ ទាំងខាងក្រៅទាំងខាងក្នុងស្អាតល្អ ទាំងទូកគេក៏បានបង់ប្រក់បែរួចហើយ ៗ ហេតុនុ៎ះទឹងមានប្រាកដដល់បុរសនោះ គឺទូកក៏មិនលិច បុរសក៏នឹងឆ្លងដល់ត្រើយនាយដោយសួស្តីបាន មានឧបមាយ៉ាងណា ៗ ម្នាលសាឡ្ហៈ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា មិនមែនជាអ្នកពោលនូវតបោជិគុច្ឆា មិនមានតបោជិគុច្ឆា ជាខ្លឹមសារ មិនជាប់ជំពាក់ក្នុងតបោជិគុច្ឆា សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ទើបគួរដើម្បីរលាស់ខ្លួន ចេញចាកឱឃៈបាន ៗ ម្នាលសាឡ្ហៈ មួយទៀត ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា មានកាយសមាចារបរិសុទ្ធ មានវចីសមាចារបរិសុទ្ធ មានមនោសមាចារបរិសុទ្ធ មានអាជីវៈបរិសុទ្ធ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ទើបគួរដើម្បីញាណទស្សនៈ ដើម្បីត្រាស់ដឹង (នូវអរហត្ត) ដ៏ប្រសើរបាន មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ៗ ម្នាលសាឡ្ហៈ ប្រៀបដូចទាហាន តែងស្គាល់នូវសរដ៏វិចិត្រទាំងឡាយដ៏ច្រើន ទាហាននោះ ជាអ្នកគួរដល់ព្រះរាជា ជារាជបំរើ ដល់នូវការរាប់ថាជាអង្គរបស់ស្តេច ដោយហេតុ ៣ យ៉ាងដោយពិត ៗ ហេតុ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ៗ គឺឱ្យធ្លាក់ចុះក្នុងទីឆ្ងាយបាន១ បាញ់ត្រង់គ្មានខណៈ១ បាញ់ទំលុះទំលាយពួកធំៗ បាន១ ៗ

សេយ្យថាបិ សាឡ្ហា យោធាជីវោ ទូរេបាតី ឯវមេវ ខោ សាឡ្ហា អរិយសាវកោ សម្មាសមាធិ ហោតិ សម្មាសមាធិ សាឡ្ហា អរិយសាវកោ យំ កិញ្ចិ រូបំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ឱឡារិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា យំ ទូរេ សន្តិកេ វា សព្វំ រូបំ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ បស្សតិ ។ យា កាចិ វេទនា... យា កាចិ សញ្ញា... យេ កេចិ សង្ខារា... យំ កិញ្ចិ វិញ្ញាណំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ឱឡារិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា យំ ទូរេ សន្តិកេ វា សព្វំ វិញ្ញាណំ នេតំ មម នេសោហមស្មិ ន មេសោ អត្តាតិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ បស្សតិ ។

សេយ្យថាបិ សាឡ្ហា យោធាជីវោ អក្ខណវេធី ឯវមេវ ខោ សាឡ្ហា អរិយសាវកោ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ

ម្នាលសាឡ្ហៈ ប្រៀបដូចទាហាន បាញ់សរឲ្យធ្លាក់ចុះក្នុងទីឆ្ងាយ បាន យ៉ាងណា ម្នាលសាឡ្ហ អរិយសាវក មានចិត្តដម្កល់ខ្ជាប់ដោយ ប្រពៃ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្នាលសាឡ្ហៈ អរិយសាវក មានចិត្តដម្កល់ ខ្ជាប់ដោយប្រពៃ តែងពិចារណាឃើញនូវរូបនុ៎ះ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃ តាមសេចក្តីពិតយ៉ាងនេះថា រូបឯណាទីមួយ ជាអតីត អនាគត ទាំងបច្ចុប្បន្ន ទោះខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ឧត្តមក្តី ឬរូបឯណា ដែលមានក្នុងទីឆ្ងាយក្តី ក្នុង ទីជិតក្តី ក៏ពិចារណាឃើញនូវរូបទាំងអស់នោះថា នុ៎ះមិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញឡើយ ។ វេទនាឯណា ទីមួយ... សញ្ញាឯណាទីមួយ... សង្ខារទាំងឡាយឯណាទីមួយ... វិញ្ញាណឯណាទីមួយ ដែលជាអតីត អនាគតទាំងបច្ចុប្បន្ន ទោះនៅ ខាងក្នុងក្តី ខាងក្រៅក្តី គ្រោតគ្រាតក្តី ល្អិតក្តី ថោកទាបក្តី ឧត្តមក្តី វិញ្ញាណឯណា ដែលមានក្នុងទីឆ្ងាយក្តី ក្នុងទីជិតក្តី ក៏ពិចារណាឃើញ នូវវិញ្ញាណទាំងអស់នោះ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រពៃតាមពិតយ៉ាងនេះថា នុ៎ះ មិនមែនរបស់អញ នុ៎ះមិនមែនជាអញ នុ៎ះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញ ឡើយ ។ ម្នាលសាឡ្ហៈ ប្រៀបដូចទាហាន អ្នកបាញ់ត្រង់គ្មានខណៈ យ៉ាងណា ម្នាលសាឡ្ហៈ អរិយសាវកអ្នកឃើញត្រូវ ក៏យ៉ាងនោះដែរ

សម្មាទិដ្ឋិ សាឡ្ហ អរិយសាវកោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។បេ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ សេយ្យថាបិ សាឡ្ហ យោធាជីវោ មហតោ កាយស្ស បទាលេតា ឯវមេវ ខោ សាឡ្ហ អរិយសាវកោ សម្មាវិមុត្តិ ហោតិ សម្មាវិមុត្តិ សាឡ្ហ អរិយសាវកោ មហន្តំ អវិជ្ជាខន្ធំ បទាលេតីតិ ។

(៤៧) ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ អថខោ មល្លិកា ទេវី យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ មល្លិកា ទេវី ភគវន្តំ ឯតទវោច កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ មាតុគ្គាមោ ទុព្វណ្ណា ច ហោតិ ទុរូបា សុបាបិកា ទស្សនាយ ទលិទ្ទា ច ហោតិ អប្បស្សកា អប្បភោគា អប្បេសក្ខា ច ។

ម្នាលសាឡ្ហៈ អរិយសាវក អ្នកឃើញត្រូវ តែងដឹងច្បាស់តាមសេចក្ដីពិតថា នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។ តែងដឹងច្បាស់តាមសេចក្ដីពិតថា នេះជាទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា ។ ម្នាលសាឡ្ហៈ ប្រៀបដូចទាហាន បាញ់ទំលាយកន្ទ័ពធំៗ បានយ៉ាងណា ម្នាលសាឡ្ហៈ អរិយសាវក អ្នកមានចិត្តផុតស្រឡះ ដោយប្រពៃក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្នាលសាឡ្ហៈ អរិយ-សាវក ដែលមានចិត្តផុតស្រឡះ ដោយប្រពៃហើយ តែងទំលាយនូវគំនរនៃអវិជ្ជាដ៏ធំបាន ។

(៨៧) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ នាងមល្លិកាទេវី ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះនាងមល្លិកាទេវី អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យមាតុគ្រាមពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានពណ៌សម្បុរអាក្រក់ផង មានរូបអាក្រក់ផង អាក្រក់មើលណាស់ផង ជាមនុស្សកំសត់ផង មានទ្រព្យតិចផង មានភោគៈតិចផង មានស័ក្តិតូចផង

កោ បន ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ មាតុគាមោ ទុព្វណ្ណោ ច ហោតិ ទុរូបោ សុបាបិកោ ទស្សនាយ អឌ្ឍោ ច ហោតិ មហទ្ធនោ មហាភោគោ មហេសក្ខោ ច ។ កោ នុ ខោ ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ មាតុគាមោ អភិរូបោ ច ហោតិ ទស្សនីយោ បាសាទិកោ បរមាយ វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតោ ទលិទ្ទោ ច ហោតិ អប្បស្សកោ អប្បភោគោ អប្បេសក្ខោ ច ។ កោ បន ភន្តេ ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ មាតុគាមោ អភិរូបោ ច ហោតិ ទស្សនីយោ បាសាទិកោ បរមាយ វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតោ អឌ្ឍោ ច ហោតិ មហទ្ធនោ មហាភោគោ មហេសក្ខោ ចាតិ ។ ឥធ មល្លិកេ ឯកច្ចោ មាតុគាមោ កោធនោ ហោតិ ឧបាយាសពហុលោ អប្បម្បិ វុត្តោ សមានោ អភិសជ្ជតិ កុប្បតិ ព្យាបជ្ជតិ បតិត្ថីយតិ កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យមាតុគ្រាមពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានពណ៌សម្បុរអាក្រក់ផង មានរូបអាក្រក់ផង អាក្រក់មើលណាស់ផង តែជាអ្នកស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មានស័ក្តិធំ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យមាតុគ្រាមពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានរូបល្អផង គួរជាទីពិតពិលរមិលមើលផង គួរជាទីជ្រះថ្លាផង ជាអ្នកប្រកបដោយពណ៌សម្បុរទឹកទន់ទ្រាយដ៏ឧត្តមផង តែជាអ្នកកំសត់ មានទ្រព្យតិច មានភោគៈតិច មានស័ក្តិតូច ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យមាតុគ្រាមពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានរូបល្អផង គួរជាទីពិតពិលរមិលមើលផង គួរជាទីជ្រះថ្លាផង ប្រកបដោយពណ៌សម្បុរទឹកទន់ទ្រាយដ៏ឧត្តមផង ជាអ្នកស្តុកស្តម្ភផង មានទ្រព្យច្រើនផង មានភោគៈច្រើនផង មានស័ក្តិធំផង ។ ម្នាលនាងមល្លិកា មាតុគ្រាមពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកច្រើនក្រោធ មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទុកជាគេនិយាយបន្តិចបន្តួច ក៏ចងចិត្ត ខឹងព្យាបាទ រឹងត្អឹង ធ្វើសេចក្តីក្រោធ ទោសៈ និងសេចក្តីមិនត្រេកអរឲ្យប្រាកដឡើង ។

សោ(១) ច ទាតា ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា អន្នំ បានំ វត្ថំ យានំ មាលាគន្ធវិលេបនំ សេយ្យាវសថប្បទីបេយ្យំ ឥស្សាមនកោ(២) ខោ បន ហោតិ បរលាភសក្ការគរុការមាននវន្ទនបូជនាសុ ឥស្សតិ ឧបទុស្សតិ ឥស្សំ ពន្ធតិ ។ សោ ចេ តតោ ចុតោ(៣) ឥត្ថត្តំ អាគច្ឆតិ សោ យត្ថ យត្ថ បច្ចាជាយតិ ទុព្វណ្ណោ ច ហោតិ ទុរូបោ សុបាបិកោ ទស្សនាយ ទលិទ្ទោ ច ហោតិ អប្បស្សកោ អប្បភោគោ អប្បេសក្ខោ ច ។ ឥធ បន មល្លិកេ ឯកច្ចោ មាតុគាមោ កោធនោ ហោតិ ឧបាយាសពហុលោ អប្បម្បិ វុត្តោ សមានោ អភិសជ្ជតិ កុប្បតិ ព្យាបជ្ជតិ បតិដ្ឋីយតិ កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ ។ សោ ទាតា ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា អន្នំ បានំ វត្ថំ យានំ មាលាគន្ធវិលេបនំ សេយ្យាវសថប្បទីបេយ្យំ

១ ឱ. ម. សា ។ ២ ឱ. ឥស្សមានិកា ។ ម. ឥស្សាមនិកា ។ ៣ ឱ ម. សា ចេ តតោ ចុតា ។

មាតុគ្រាមនោះ មិនដែលឲ្យបាយ ទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក ផ្ទះសំណាក់ គ្រឿងប្រទីប ដល់សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឡើយ ជាអ្នកមានចិត្តឫស្យា តែងឫស្យា ប្រទុស្ត ចងសេចក្តីឫស្យា ក្នុងលាភសក្ការៈ សេចក្តីគោរព រាប់អាន សំពះនឹងការបូជា របស់ជនទាំងឡាយដទៃ ៗ ប្រសិនបើមាតុគ្រាមនោះ ច្យុតអំពីអត្តភាពនោះទៅហើយ មកកាន់អត្តភាពនេះវិញ មាតុគ្រាមនោះ កើតក្នុងត្រកូលឯណានីមួយ ជាអ្នកមានសម្បុរអាក្រក់ផង មានរូបអាក្រក់ផង អាក្រក់មើលណាស់ផង ជាអ្នកក៏សត់ផង មានទ្រព្យតិចផង មានភោគៈតិចផង មានស័ក្តិតូចផង ៗ ម្នាលនាងមល្លិកា មួយទៀត មាតុគ្រាមពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកច្រើនក្រោធ មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទុកជាគេនិយាយបន្តិចបន្តួច ក៏ចងចិត្តខឹង ព្យាបាទ រឹងត្អឹង ធ្វើនូវសេចក្តីក្រោធ ទោសៈនឹងសេចក្តីមិនត្រេកអរឲ្យកើតប្រាកដឡើង ៗ តែមាតុគ្រាមនោះធ្លាប់ឲ្យបាយ ទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក ផ្ទះសំណាក់នឹងគ្រឿងប្រទីប ដល់សមណៈឬព្រាហ្មណ៍

អនិស្សាមនកោ ខោ បន ហោតិ លាភសក្ការ-
គរុការមាននវន្ទនបូជនាសុ ន ឥស្សតិ ន ឧប-
ទុស្សតិ ន ឥស្សំ ពន្ធតិ ។ សោ ចេ តតោ
ចុតោ ឥត្ថត្តំ អាគច្ឆតិ សោ យត្ថ យត្ថ
បច្ចាជាយតិ ទុព្វណ្ណោ ច ហោតិ ទុរូបោ សុបាបិកោ
ទស្សនាយ អឌ្ឍោ ច ហោតិ មហទ្ធនោ មហាភោគោ
មហេសក្ខោ ច ។ ឥធ បន មល្លិកេ ឯកច្ចោ
មាតុគ្គាមោ អក្កោធនោ ហោតិ អនុបាយាសពហុលោ
ពហុម្បិ វុត្តោ សមានោ នាភិសជ្ជតិ ន កុប្បតិ
ន ព្យាបជ្ជតិ ន បតិត្ថីយតិ ន កោបញ្ច ទោសញ្ច
អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ ។ សោ ន ទាតា ហោតិ
សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា អន្នំ បានំ វត្ថំ យានំ
មាលាគន្ធវិលេបនំ សេយ្យាវសថបទីបេយ្យំ ឥស្សាម-
នកោ ខោ បន ហោតិ លាភសក្ការគរុការមានន-
វន្ទនបូជនាសុ ឥស្សតិ ឧបទុស្សតិ ឥស្សំ ពន្ធតិ ។

ទាំងមិនមានចិត្តប្រកបដោយឫស្យា រមែងមិនមានឫស្យា មិនប្រទុស្ត មិនចងសេចក្តីឫស្យា ក្នុងលាភសក្ការៈ សេចក្តីគោរព កប់អាន សំពះនឹងការបូជា របស់បុគ្គលទាំងឡាយដទៃ ។ ប្រសិនបើមាតុគ្រាមនោះ ច្យុតអំពីអត្តភាពនោះទៅហើយ មកកាន់អត្តភាពនេះវិញ មាតុគ្រាមនោះ កើតក្នុងត្រកូលឯណាមួយ តែងជាអ្នកមានពណ៌សម្បុរអាក្រក់ផង មានរូបអាក្រក់ផង អាក្រក់មើលណាស់ផង ប៉ុន្តែជាអ្នកស្តុកស្តម្ភមានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មានស័ក្តិធំ ។ ម្នាលនាងមល្លិកា មួយទៀត មាតុគ្រាមពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនក្រោធ មិនច្រើនដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត ទុកជាគេនិយាយច្រើន ក៏មិនចងចិត្ត មិនខឹង មិនព្យាបាទ មិនរឹងត្អឹង មិនធ្វើនូវសេចក្តីក្រោធ ទោសៈ នឹងសេចក្តីមិនត្រេកអរឲ្យកើតប្រាកដឡើង ។ តែមាតុគ្រាមនោះ មិនដែលឲ្យបាយ ទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក ផ្ទះសំណាក់ នឹងគ្រឿងប្រទីប ដល់សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ឡើយ ទាំងជាអ្នកមានចិត្តប្រកបដោយឫស្យា តែងឫស្យា ប្រទុស្ត ចងសេចក្តីឫស្យា ក្នុងលាភសក្ការៈ សេចក្តីគោរព កប់អាន សំពះនឹងការបូជា របស់បុគ្គលទាំងឡាយដទៃ ។

សោ ចេ ឥតោ ចុតោ ឥត្ថត្តំ អាគច្ឆតិ សោ យត្ថ
យត្ថ បច្ចាជាយតិ អភិរូបោ ច ហោតិ ទស្សនីយោ
បាសាទិកោ បរមាយ វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតោ
ទលិទ្ទោ ច ហោតិ អប្បស្សកោ អប្បភោគោ
អប្បេសក្ខោ ច ។ ឥធ បន មល្លិកេ ឯកច្ចោ
មាតុគ្គាមោ អក្កោធនោ ហោតិ អនុបាយាស-
ពហុលោ ពហុម្បិ វុត្តោ សមានោ នាភិសជ្ជតិ ន
កុប្បតិ ន ព្យាបជ្ជតិ ន បតិត្ថីយតិ ន កោបញ្ច
ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករោតិ ។ សោ ទាតា
ហោតិ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា អន្នំ បានំ
វត្ថំ យានំ មាលាគន្ធវិលេបនំ សេយ្យាវសថប្បទី-
បេយ្យំ អនិស្សាមនកោ ខោ បន ហោតិ បរលាភ-
សក្ការគរុការមាននវន្ទនបូជនាសុ ន ឥស្សតិ ន
ឧបទុស្សតិ ន ឥស្សំ ពន្ធតិ ។ សោ ចេ ឥតោ
ចុតោ ឥត្ថត្តំ អាគច្ឆតិ សោ យត្ថ យត្ថ បច្ចាជា-
យតិ អភិរូបោ ច ហោតិ ទស្សនីយោ បាសាទិកោ

ប្រសិនបើ មាតុគ្រាមនោះ ច្យុតអំពីអត្តភាពនោះទៅហើយ មកកាន់អត្តភាពនេះវិញ មាតុគ្រាមនោះកើតក្នុងត្រកូលឯណានីមួយ តែងជាអ្នកមានរូបល្អផង គួរជាទីពិតពិលរមិលមើលផង គួរជាទីជ្រះថ្លាផង ប្រកបដោយពណ៌សម្បុរនឹងទ្រង់ទ្រាយ ដ៏ឧត្តមផង ប៉ុន្តែជាអ្នកខ្សត់ មានទ្រព្យតិច មានភោគៈតិច មានស័ក្តិតូច ។ ម្នាលនាងមល្លិកា មួយទៀត មាតុគ្រាមពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនក្រោធ មិនច្រើនដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត ទុកជាគេនិយាយច្រើន ក៏មិនចងចិត្ត មិនខឹង មិនព្យាបាទ មិនរឹងត្អឹង មិនធ្វើនូវសេចក្តីក្រោធ ទោសៈនឹងសេចក្តីមិនត្រេកអរឲ្យកើតប្រាកដឡើង ។ មាតុគ្រាមនោះ ធ្លាប់ឲ្យបាយ ទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក ផ្ទះសំណាក់ នឹងគ្រឿងប្រទីប ដល់សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ ទាំងជាអ្នកមានចិត្តមិនប្រកបដោយឫស្យា តែងមិនឫស្យា មិនប្រទុស្ត មិនចងសេចក្តីឫស្យា ក្នុងលាភសក្ការៈ សេចក្តីគោរព រាប់អាន សំពះនឹងការបូជា របស់បុគ្គលទាំងឡាយដទៃ ។ ប្រសិនបើ មាតុគ្រាមនោះ ច្យុតអំពីអត្តភាពនោះទៅហើយ មកកាន់អត្តភាពនេះវិញ មាតុគ្រាមនោះ កើតក្នុងត្រកូលឯណានីមួយ តែងជាអ្នកមានរូបល្អផង គួរជាទីពិតពិលរមិលមើលផង គួរជាទីជ្រះថ្លាផង

បរមាយ វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតោ អឌ្ឍោ ច ហោតិ មហទ្ធនោ មហាភោគោ មហេសក្ខោ ច ។ អយំ ខោ មល្លិកេ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ មាតុគ្គាមោ ទុព្វណ្ណោ ច ហោតិ ទុរូបោ សុបាបិកោ ទស្សនាយ ទលិទ្ទោ ច ហោតិ អប្បស្សកោ អប្បភោគោ អប្បេសក្ខោ ច ។ អយំ បន មល្លិកេ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ មាតុគ្គាមោ ទុព្វណ្ណោ ច ហោតិ ទុរូបោ សុបាបិកោ ទស្សនាយ អឌ្ឍោ ច ហោតិ មហទ្ធនោ មហាភោគោ មហេសក្ខោ ច ។ អយំ ខោ មល្លិកេ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ មាតុគ្គាមោ អភិរូបោ ច ហោតិ ទស្សនីយោ បាសាទិកោ បរមាយ វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតោ ទលិទ្ទោ ច ហោតិ អប្បស្សកោ អប្បភោគោ អប្បេសក្ខោ ច ។ អយំ បន មល្លិកេ ហេតុ អយំ បច្ចយោ យេន មិធេកច្ចោ មាតុគ្គាមោ អភិរូបោ ច ហោតិ ទស្សនីយោ បាសាទិកោ

ប្រកបដោយពណ៌ សម្បុរទឹងទែងក្រៃលែងឧត្តមផង ទាំងជាអ្នកស្តុកស្តម្ភផង មានទ្រព្យច្រើនផង មានភោគៈច្រើនផង មានស័ក្តិធំផង ។ ម្នាលនាងមល្លិកា នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យមាតុគ្រាមពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសម្បុរអាក្រក់ផង អាក្រក់មើលណាស់ផង ជាអ្នកខ្សត់ផង មានទ្រព្យតិចផង មានភោគៈតិចផង មានស័ក្តិតូចផង ។ ម្នាលនាងមល្លិកា នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យមាតុគ្រាមពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានពណ៌សម្បុរអាក្រក់ផង មានរូបអាក្រក់ផង អាក្រក់មើលណាស់ផង ប៉ុន្តែជាអ្នកស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មានស័ក្តិធំផង ។ ម្នាលនាងមល្លិកា នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យមាតុគ្រាមពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានរូបល្អផង គួរជាទីពិតពិលរមិលមើលផង គួរជាទីជ្រះថ្លាផង ប្រកបដោយពណ៌សម្បុរទឹងទែងក្រៃលែងឧត្តមផង ប៉ុន្តែជាអ្នកខ្សត់ មានទ្រព្យតិច មានភោគៈតិច មានស័ក្តិតូចផង ។ ម្នាលនាងមល្លិកា នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យមាតុគ្រាមពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានរូបល្អផង គួរជាទីពិតពិលរមិលមើលផង គួរជាទីជ្រះថ្លាផង

បរមាយ វណ្ណពោក្ខរតាយ សមន្នាគតោ អឌ្ឍោ ច ហោតិ មហទ្ធនោ មហាភោគោ មហេសក្ខោ ចាតិ ។ ឯវំ វុត្តេ មល្លិកា ទេវី ភគវន្តំ ឯតទវោច សា នូនាហំ(១) ភន្តេ អញ្ញាយ ជាតិយា កោធនា អហោសឹ ឧបាយាសពហុលា អប្បម្បិ វុត្តា សមានា អភិសជ្ជឹ កុប្បឹ ព្យាបជ្ជឹ បតិត្ថីយឹ កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាត្វាកាសឹ សាហំ ភន្តេ ឯតរហិ ទុព្វណ្ណា ទុរូបា សុបាបិកា ទស្សនាយ ។ សា នូនាហំ(១) ភន្តេ អញ្ញាយ ជាតិយា អទាសឹ សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា អន្នំ បានំ វត្ថំ យានំ មាលាគន្ធវិលេបនំ សេយ្យាវសថបទីបេយ្យំ សាហំ ភន្តេ ឯតរហិ អឌ្ឍា មហទ្ធនា មហាភោគា ។ សា នូនាហំ ភន្តេ អញ្ញាយ ជាតិយា អនិស្សាមនិកា អហោសឹ បរលាភសក្ការគរុការមាននវន្ទនបូជនាសុ ន ឥស្សឹ ន ឧបទុស្សឹ ន ឥស្សំ ពន្ធឹ

---

១ ឱ. ម. យន្នូនាហំ ។

ប្រកបដោយពណ៌សម្បុរនិងទ្រង់ទ្រាយដ៏ឧត្តមផង ជាអ្នកស្តុកស្តម្ភផង មានទ្រព្យច្រើនផង មានភោគៈច្រើនផង មានស័ក្តិធំផង ។ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ មល្លិកាទេវី ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នកក្រោធ ច្រើនដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត ទុកជាគេនិយាយបន្តិច-បន្តួច ក៏ចងចិត្តខឹង ព្យាបាទ រឹងត្អឹង ធ្វើសេចក្តីក្រោធ ទោសៈ និងសេចក្តីមិនត្រេកអរ ឲ្យកើតប្រាកដឡើង ក្នុងជាតិមុនដោយពិត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បានជាឥឡូវនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គមានពណ៌សម្បុរអាក្រក់ រូបអាក្រក់ អាក្រក់មើលណាស់ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឲ្យបាយ ទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក ផ្ទះសំណាក់ និងគ្រឿងប្រទីប ដល់សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ ក្នុងជាតិមុនដោយពិត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បានជាឥឡូវនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នកស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គ ជាអ្នកមិនមានចិត្តឫស្យា មិនច្រណែន មិនប្រទូស្ត មិនចងសេចក្តីច្រណែន ក្នុងលាភសក្ការៈ សេចក្តីគោរពរាប់អាន សំពះនិងការបូជា របស់បុគ្គលទាំងឡាយដទៃ អំពីជាតិមុន

សាហំ ភន្តេ ឯតរហិ មហេសក្ខា ។ សន្តិ ខោ បន ភន្តេ ឥមស្មឹ រាជកុលេ ខត្តិយកញ្ញាបិ ព្រាហ្មណកញ្ញាបិ គហបតិកញ្ញាបិ តាសាហំ ឥស្សរាធិបច្ចំ ការេមិ ឯសាហំ ភន្តេ អជ្ជតគ្គេ អក្កោធនា ភវិស្សាមិ អនុបាយាសពហុលា ពហុម្បិ វុត្តា សមានា នាភិសជ្ជិស្សាមិ ន កុប្បិស្សាមិ ន ព្យាបជ្ជិស្សាមិ ន បតិត្ថីយិស្សាមិ ន កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បច្ចយញ្ច បាតុករិស្សាមិ ទស្សាមិ សមណស្ស ព្រាហ្មណស្ស អន្នំ បានំ វត្ថំ យានំ មាលាគន្ធវិលេបនំ សេយ្យាវសថបទីបេយ្យំ អនិស្សុកិនី ភវិស្សាមិ លាភសក្ការគរុការមានវន្ទនបូជនាសុ ន ឥស្សិស្សាមិ ន ឧបទុស្សិស្សាមិ ន ឥស្សំ ពន្ធិស្សាមិ ។ អភិក្កន្តំ ភន្តេ ។ បេ ។ ឧបាសិកំ មំ ភន្តេ ភគវា ធារេតុ អជ្ជតគ្គេ បាណុបេតំ សរណំ គតន្តិ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បានជាឥឡូវនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គមានស័ក្តិធំដោយពិត ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខត្តិយកញ្ញាខ្លះ ព្រាហ្មណកញ្ញាខ្លះ គហបតិកញ្ញាខ្លះ ដែលមានក្នុងរាជត្រកូលនេះ កញ្ញាទាំងនោះ ខ្ញុំព្រះអង្គតែងធ្វើជាធំ ជាអធិបតីលើកញ្ញាទាំងនោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន តាំងអំពីថ្ងៃនេះជាដើមទៅ ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នកមិនក្រោធ មិនច្រើនដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត ទុកជាគេនិយាយច្រើន ក៏មិនចងចិត្ត មិនខឹង មិនព្យាបាទ មិនរឹងត្អឹង មិនធ្វើនូវសេចក្តីក្រោធ ទោសៈ និងសេចក្តីមិនត្រេកអរ ឲ្យកើតប្រាកដឡើង ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងឲ្យបាយ ទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក ផ្ទះដំណាក់ និងគ្រឿងប្រទីប ដល់សមណៈឬព្រាហ្មណ៍ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងមិនមានចិត្តឫស្យា មិនប្រណែន មិនប្រទូស្ត មិនចងនូវសេចក្តីប្រណែន ក្នុងលាភសក្ការៈ សេចក្តីគោរព កប់អាន សំពះនិងការបូជា របស់បុគ្គលទាំងឡាយដទៃ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ ។បេ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសិកា អ្នកដល់នូវសរណៈ ស្មើដោយជីវិតតាំងអំពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

[៤៨] ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អត្តន្តបោ ហោតិ អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ បរន្តបោ ហោតិ បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អត្តន្តបោ ច ហោតិ អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ បរន្តបោ ច បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ឥធ បន ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ នេវ អត្តន្តបោ ហោតិ ន អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ន បរន្តបោ ន បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ។ សោ អនត្តន្តបោ អបរន្តបោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ និច្ឆាតោ និព្វុតោ សីតីភូតោ សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មភូតេន អត្តនា វិហរតិ ។

(៤៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំងឡាយ ៤ ពួកនេះ មានប្រាកដក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៤ ពួក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកដុតកំដៅខ្លួន ប្រកបការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅខ្លួន ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ ប្រកបការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកដុតកំដៅខ្លួន ប្រកបការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅខ្លួនផង ជាអ្នកដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ ប្រកបការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅបុគ្គលដទៃផង ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនជាអ្នកដុតកំដៅខ្លួន មិនប្រកបការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅខ្លួន មិនជាអ្នកដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ មិនប្រកបការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ ១ ។ ឯបុគ្គលដែលមិនជាអ្នកដុតកំដៅខ្លួន នឹងមិនដុតកំដៅបុគ្គលដទៃនោះឯង ជាអ្នកឥតមានតណ្ហាគ្រឿងស្រេកឃ្លាន រលត់កិលេស មានសន្តានដ៏ត្រជាក់ ទទួលសុខជាប្រក្រតី សម្រេចសម្រាន្តនៅ ដោយចិត្តដ៏ប្រសើរ ក្នុងកាលជាបច្ចុប្បន្ន ។

កថញ្ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ អត្តន្តបោ ហោតិ អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ អចេលកោ ហោតិ មុត្តាចារោ ហត្ថាបលេខនោ នឯហិភទន្តិកោ នតិដ្ឋភទន្តិកោ នាភិហដំ ន ឧទ្ទិស្សកតំ ន និមន្តនំ សាទិយតិ សោ ន កុម្ភិមុខា បដិគ្គណ្ហាតិ ន កឡោបិមុខា បដិគ្គណ្ហាតិ ន ឯឡកមន្តរំ ន ទណ្ឌមន្តរំ ន មុសលមន្តរំ ន ទ្វិន្នំ ភុញ្ជមានានំ ន គព្ភិនិយា ន បាយមានាយ ន បុរិសន្តរគតាយ ន សំកិត្តីសុ ន យត្ថ សា ឧបដ្ឋិតោ ហោតិ ន យត្ថ មក្ខិកា សណ្ឌសណ្ឌចារិនី ន មច្ឆំ ន មំសំ ន សុរំ ន មេរយំ ន ថុសោទកំ បិវតិ សោ ឯកាគារិកោ វា ហោតិ ឯកាលោបិកោ ទ្វាគារិកោ វា ហោតិ ទ្វាលោបិកោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលជាអ្នកដុតកំដៅខ្លួន ប្រកបការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅខ្លួន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកអាក្រាត លះបង់មារយាទល្អ ស៊ីលិទ្ធដៃ ឬជំរះឧច្ចារៈ ដោយម្រាមដៃ បើគេអញ្ជើញឲ្យចូលមក ក៏មិនមក គេឃាត់ថា ឈប់ក៏មិនឈប់ មិនត្រេកអរនឹងភត្ត ដែលគេនាំមកមុន មិនត្រេកអរនឹងភត្ត ដែលគេនាំមកចំពោះខ្លួន មិនត្រេកអរនឹងកិច្ចដែលគេនិមន្តបុគ្គលនោះ មិនទទួលភត្តអំពីមាត់ឆ្នាំង មិនទទួលភត្តអំពីមាត់កញ្ជើឬកឡោ មិនទទួលភត្តដែលគេនាំមកក្នុងធរណីទ្វារ មិនទទួលភត្តដែលគេនាំមកក្នុងកំណាត់ឈើ មិនទទួលភត្តដែលគេនាំមកក្នុងអង្រែ មិនទទួលភត្តរបស់មនុស្សពីរនាក់ ដែលកំពុងបរិភោគ មិនទទួលភត្តរបស់ស្ត្រីមានគភ៌ មិនទទួលភត្តរបស់ស្ត្រីដែលកំពុងបំបៅកូន មិនទទួលភត្តរបស់ស្ត្រីដែលកំពុងនៅរួមនឹងបុរស មិនទទួលភត្តក្នុងទីដែលមានពួកគ្នាឯងកែនាំ មិនទទួលភត្តក្នុងទីដែលមានឆ្កែនៅចាំ មិនទទួលភត្តក្នុងទីដែលមានរុយរោម មិនស៊ីត្រី មិនស៊ីសាច់ មិនផឹកសុរា មិនផឹកមេរ័យ មិនផឹកទឹកដែលត្រាំ បុគ្គលនោះ ទទួលភត្តចំពោះតែក្នុងផ្ទះ ១ ញុំាងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយដុំបាយ ១ ពំនូតខ្លះ ទទួលភត្តចំពោះតែក្នុងផ្ទះពីរ ញុំាងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយដុំបាយពីរពំនូតខ្លះ

សត្តាគារិកោ វា ហោតិ សត្តាលោបិកោ ឯកិ-ស្សាបិ ទត្តិយា យាបេតិ ទ្វីហិបិ ទត្តីហិ យាបេតិ សត្តហិបិ ទត្តីហិ យាបេតិ ឯកាហិកម្បិ អាហារំ អាហារេតិ ទ្វីហិកម្បិ អាហារំ អាហារេតិ សត្តា-ហិកម្បិ អាហារំ អាហារេតិ ឥតិ ឯវរូបំ អឌ្ឍមាសិ-កម្បិ បរិយាយភត្តភោជនានុយោគមនុយុត្តោ វិហរតិ សោ សាកភក្ខោបិ ហោតិ សាមាកភក្ខោបិ ហោតិ នីវារភក្ខោបិ ហោតិ ទទ្ទុលភក្ខោបិ ហោតិ ឆិយា-សភក្ខោបិ ហោតិ ហដភក្ខោបិ ហោតិ កណភក្ខោបិ ហោតិ អាចាមភក្ខោបិ ហោតិ បិញ្ញាកភក្ខោបិ ហោតិ តិណភក្ខោបិ ហោតិ គោមយភក្ខោបិ ហោតិ វនមូលផលាហារោ យាបេតិ បវត្តផលភោជី សោ សាណានិបិ ធារេតិ មសាណានិបិ ធារេតិ ឆវទុស្សានិបិ ធារេតិ បំសុកូលានិបិ ធារេតិ តិរីដានិបិ ធារេតិ អជិនំបិ ធារេតិ អជិនក្ខិបំបិ ធារេតិ កុសចីរំបិ ធារេតិ

ទទួលភត្តចំពោះតែក្នុងផ្ទះ ៧ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយដុំបាយ ៧ ពំនូតខ្លះ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយភត្តក្នុងភាជន៍ ១ ខ្លះ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយភត្តក្នុងភាជន៍ពីរខ្លះ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយភត្តក្នុងភាជន៍ ៧ ខ្លះ ស៊ីអាហារលើក ១ ថ្ងៃខ្លះ ស៊ីអាហារលើកពីរថ្ងៃខ្លះ ស៊ីអាហារលើក ៧ ថ្ងៃខ្លះ បុគ្គលនោះប្រកបដោយសេចក្តីព្យាយាម ក្នុងការផ្លាស់ប្តូរការបរិភោគភត្តលើកកន្លះខែខ្លះ មានសភាពដូច្នេះឯង បុគ្គលនោះមានបន្លែស្រស់ជាអាហារខ្លះ មានអង្ករស្រងែជាអាហារខ្លះ មានស្កួយជាអាហារខ្លះ មានកំទេចស្បែកជាអាហារខ្លះ មានជ័រជាអាហារខ្លះ មានស្លែឬសារាយជាអាហារខ្លះ មានកន្ទក់ជាអាហារខ្លះ មានបាយក្តាំងជាអាហារខ្លះ មានម្សៅជាអាហារខ្លះ មានស្មៅជាអាហារខ្លះ មានអាចម៍គោជាអាហារខ្លះ មានមើមឈើនិងផ្លែឈើ ក្នុងព្រៃជាអាហារខ្លះ បរិភោគតែផ្លែឈើ ដែលជ្រុះស្រាប់ខ្លះ បុគ្គលនោះ ស្លៀកដណ្តប់សំពត់សម្បកធ្មៃខ្លះ ស្លៀកដណ្តប់សំពត់ដែលគេត្បាញលាយគ្នាខ្លះ ស្លៀកដណ្តប់សំពត់ដែលគេបកចេញអំពីសាកសពខ្លះ ស្លៀកដណ្តប់សំពត់បង្សុកូលខ្លះ ស្លៀកដណ្តប់សំពត់សម្បកឈើខ្លះ ស្លៀកដណ្តប់ស្បែកខ្លាខ្លះ ស្លៀកដណ្តប់ស្បែកខ្លា ទាំងក្រចកខ្លះ ស្លៀកដណ្តប់សំពត់ស្បូវក្រាំងខ្លះ

វាកចីរំបិ ធារេតិ ផលកចីរំបិ ធារេតិ កេស-
កម្ពលំបិ ធារេតិ វាលកម្ពលំបិ ធារេតិ ឧលូ-
កបក្ខំបិ ធារេតិ កេសមស្សុលោចកោបិ ហោតិ
កេសមស្សុលោចនានុយោគមនុយុត្តោ ឧព្ភដ្ឋកោបិ
ហោតិ អាសនប្បដិក្ខិត្តោ ឧក្កុដិកោបិ ហោតិ
ឧក្កុដិកប្បធានមនុយុត្តោ កណ្ដកាបស្សយិកោបិ
ហោតិ កណ្ដកាបស្សយេ សេយ្យំ កប្បេតិ សាយត-
តិយកម្បិ ឧទកោរោហនានុយោគមនុយុត្តោ វិហរតិ
ឥតិ ឯវរូបំ អនេកវិហិតំ កាយស្ស អាតាបនបរិ-
តាបនានុយោគមនុយុត្តោ វិហរតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ
បុគ្គលោ អត្តន្តបោ ហោតិ អត្តបរិតាបនានុ-
យោគមនុយុត្តោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ
បរន្តបោ ហោតិ បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ។

ស្លៀកដណ្តប់សំពត់ ដែលគេត្បាញដោយសម្បកក្រចៅខ្លះ ស្លៀកដណ្តប់សំពត់ ចម្រៀកក្តារខ្លះ ស្លៀកដណ្តប់សំពត់កម្ពល ដែលគេត្បាញដោយសក់មនុស្សខ្លះ ស្លៀកដណ្តប់សំពត់កម្ពល ដែលគេត្បាញដោយរោមកន្ទុយសត្វខ្លះ ស្លៀកដណ្តប់សំពត់ ដែលគេត្បាញដោយស្លាបមៀមខ្លះ ទុកសក់និងពុកមាត់ ប្រកបរឿយ ៗ នូវសេចក្តីព្យាយាម ដោយការទុកសក់និងពុកមាត់ខ្លះ ឈរជើងសម្រឹងហាមឃាត់នូវអាសនៈខ្លះ អង្គុយច្រហោងប្រកបរឿយ ៗ នូវសេចក្តីព្យាយាមអង្គុយច្រហោងខ្លះ ប្រកបដោយបន្ទែកបន្លា (១) សម្រេចការដេកលើបន្ទែកដ៏ហើយដោយបន្លាខ្លះ ប្រកបរឿយៗ នូវសេចក្តីព្យាយាម ដោយការចុះត្រាំទឹក ១ ថ្ងៃ ៣ ដង គឺព្រឹក ថ្ងៃត្រង់ ល្ងាចខ្លះ (បុគ្គលនោះ) ប្រកបរឿយៗនូវសេចក្តីព្យាយាមដុតកំដៅកាយ មានប្រការច្រើនយ៉ាង មានសភាពយ៉ាងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលជាអ្នកដុតកំដៅខ្លួន ប្រកបការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅខ្លួនយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ ប្រកបការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ តើដូចម្តេច ។

---

១ យកក្លោដែក ឬបន្លាជាប្រូប្រាតីទៅបោះនឹងផែនដី ហើយក្រាលកម្រាលស្បែកលើបន្លានោះហើយ សម្រេចនូវឥរិយាបថ មានឈរដើរជាដើម ។ អដ្ឋកថា ។

ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ ឱរព្ភិកោ ហោតិ សូករិកោ សាកុណិកោ មាគវិកោ លុទ្ទោ មច្ឆឃាតកោ ចោរោ ចោរឃាតកោ ពន្ធនាគារិកោ យេ វា បនញ្ញេបិ កេចិ កុរូរកម្មន្តា ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បរន្តបោ ហោតិ បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ អត្តន្តបោ ច ហោតិ អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ បរន្តបោ ច បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បុគ្គលោ រាជា វា ហោតិ ខត្តិយោ មុទ្ធាភិសិត្តោ ព្រាហ្មណោ វា មហាសាលោ សោ បុរត្ថិមេន នគរស្ស នវំ សន្ធាគារំ ការាបេត្វា កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា ខរាជិនំ និវាសេត្វា សប្បិតេលេន កាយំ អព្ភញ្ជិត្វា មិគវិសាណេន បិដ្ឋឹ កណ្ឌុវមានោ សន្ធាគារំ បវិសតិ សទ្ធឹ មហេសិយា ព្រាហ្មណេន ច បុរោហិតេន

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់ចៀម សម្លាប់ជ្រូក សម្លាប់បក្សី សម្លាប់ម្រឹគ ជាព្រាន ជាអ្នកសម្លាប់ត្រី ជាចោរ ជាអ្នកសម្លាប់ចោរ ជានាយគុក ឬពួកជនឯទៀតណាមួយ ដែលមានអំពើរាក្រក់ (បែបនេះដែរ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាអ្នកដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ ប្រកបព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលជាអ្នកដុតកំដៅខ្លួន ប្រកបព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅខ្លួនផង ជាអ្នកដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ ប្រកបការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅបុគ្គលដទៃផង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាព្រះរាជា ជាក្សត្រិយ៍បានមុទ្ធាភិសេកហើយក្តី ជាព្រាហ្មណមហាសាលក្តី បុគ្គលនោះ បានឲ្យគេសាងរោងយញ្ញថ្មី ខាងកើតនគរ រួចឲ្យគេកោរសក់ពុកមាត់ពុកចង្កាឲ្យ ហើយស្លៀកស្បែកខ្លាទាំងក្រចក លាបកាយដោយខ្លាញ់ថ្លានឹងប្រេង ហើយយកស្នែងម្រឹគ អេះខ្នងដើរចូលទៅកាន់រោងយញ្ញ ជាមួយនឹងអគ្គមហេសី នឹងព្រាហ្មណ៍ បុរោហិត

សោ តត្ថ អនន្តរហិតាយ ភូមិយា ហរិតុបលិត្តាយ សេយ្យំ កប្បេតិ ឯកិស្សា គាវិយា សរូបវច្ឆាយ យំ ឯកស្មឹ ថនេ ខីរំ ហោតិ តេន រាជា យាបេតិ យំ ទុតិយស្មឹ ថនេ ខីរំ ហោតិ តេន មហេសី យាបេតិ យំ តតិយស្មឹ ថនេ ខីរំ ហោតិ តេន ព្រាហ្មណោ បុរោហិតោ យាបេតិ យំ ចតុត្ថស្មឹ ថនេ ខីរំ ហោតិ តេន អគ្គឹ ជុហតិ អវសេសេន វច្ឆកោ យាបេតិ សោ ឯវមាហ ឯត្តកា ឧសភា ហញ្ញន្តុ យញ្ញត្ថាយ ឯត្តកា វច្ឆតរា ហញ្ញន្តុ យញ្ញត្ថាយ ឯត្តកា វច្ឆតរិយោ ហញ្ញន្តុ យញ្ញត្ថាយ ឯត្តកា អជា ហញ្ញន្តុ យញ្ញត្ថាយ ឯត្តកា ឧរព្ភា ហញ្ញន្តុ យញ្ញត្ថាយ ឯត្តកា រុក្ខា ឆិជ្ជន្តុ យូបត្ថាយ ឯត្តកា ទព្ភា លូយន្តុ ពរិហិសត្ថាយាតិ ។ យេបិស្ស តេ ហោន្តិ ទាសាតិ វា បេស្សាតិ វា កម្មករាតិ វា តេបិ ទណ្ឌតជ្ជិតា ភយតជ្ជិតា អស្សុមុខា រុទមានា បរិកម្មានិ ករោន្តិ ។

បុគ្គលនោះ សម្រេចការដេកលើផែនដី ព្រាសចាកកម្រាលដែលគេលាប លនដោយពណ៌ខៀវ ក្នុងរោងយញ្ញនោះ ព្រះរាជាបានញុំាងអត្តភាព ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយទឹកដោះក្នុងដោះទីមួយ របស់មេគោមួយ ដែល មានកូនមានរូបប្រហែលនឹងមេវា អគ្គមហេសីញុំាងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្ត ទៅ ដោយទឹកដោះក្នុងដោះទីពីរ ព្រាហ្មណ៍ បុរោហិតញុំាងអត្តភាពឲ្យ ប្រព្រឹត្តទៅ ដោយទឹកដោះក្នុងដោះទីបី បានបូជាភ្លើងដោយទឹកដោះក្នុង ដោះទីបួន កូនគោបានញុំាងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយទឹកដោះដ៏ សេសសល់ ព្រះរាជានោះបានត្រាស់យ៉ាងនេះថា ពួកជនចូរសម្លាប់គោ ឈ្មោលប៉ុណ្ណេះ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់យញ្ញ ចូរសម្លាប់គោស្ទាវប៉ុណ្ណេះ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់យញ្ញ ចូរសម្លាប់មេគោជំទង់ប៉ុណ្ណេះ ដើម្បីប្រ-យោជន៍ដល់យញ្ញ ចូរសម្លាប់ពពែប៉ុណ្ណេះ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់យញ្ញ ចូរសម្លាប់ចៀមប៉ុណ្ណេះ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់យញ្ញ ចូរកាប់ឈើប៉ុណ្ណេះ ដើម្បីប្រយោជន៍ជាសសរយញ្ញ ចូរដកស្មៅដំណេកទន្ទ្រាយប៉ុណ្ណេះ ដើម្បី ប្រយោជន៍ដល់យញ្ញ ៗ ជនពួកណានោះជាខ្ញុំក្តី ជាអ្នកបម្រើក្តី ជាអ្នក ធ្វើការងារក្តី ជនពួកនោះ លុះត្រូវគេគម្រាមដោយអាជ្ញា ត្រូវភ័យគ្រប សង្កត់ហើយ ក៏មានមុខជោកដោយទឹកភ្នែកទួញយំ ធ្វើបរិកម្មផ្សេងៗ ។

យ្វាយំ ចោ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ អត្តន្តបោ ច ហោតិ អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ បរន្តបោ ច បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ បុគ្គលោ នេវ អត្តន្តបោ ហោតិ ន អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ន បរន្តបោ ន បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ។ សោ ច អនត្តន្តបោ អបរន្តបោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ និច្ឆាតោ និព្វុតោ សីតីភូតោ សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មភូតេន អត្តនា វិហរតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ តថាគតោ លោកេ ឧប្បជ្ជតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវា សោ ឥមំ លោកំ សទេវកំ សមារកំ សព្រហ្មកំ សស្សមណព្រាហ្មណឹ បជំ សទេវមនុស្សំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាអ្នកដុតកំដៅខ្លួន ប្រកបព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅខ្លួនផង ជាអ្នកដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ ប្រកបការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅបុគ្គលដទៃផង យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនជាអ្នកដុតកំដៅខ្លួន មិនប្រកបការព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅខ្លួន មិនជាអ្នកដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ មិនប្រកបព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ តើដូចម្តេច ។ ឯបុគ្គលមិនជាអ្នកដុតកំដៅខ្លួន មិនជាអ្នកដុតកំដៅបុគ្គលដទៃនោះឯង ជាអ្នកឥតមានតណ្ហាគ្រឿងស្រេកឃ្លាន រលត់កិលេស មានសន្តានដ៏ត្រជាក់ ទទួលសុខជាប្រក្រតី សម្រេចសម្រាន្តនៅ ដោយចិត្តដ៏ប្រសើរក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះព្រះតថាគតជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គបរិបូណ៌ ដោយវិជ្ជានិងចរណៈ ជាព្រះសុគត ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ព្រះអង្គប្រសើរបំផុត ជាសារថីទូន្មាននូវបុរសដែលគួរទូន្មាន ជាសាស្តានៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ទ្រង់បានត្រាស់ដឹងនូវចតុរារិយសច្ច លែងវិលមកកាន់ភពថ្មីទៀត កើតឡើងក្នុងលោកនេះ ព្រះអង្គបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង នូវលោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក នូវពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស ហើយអាចនឹងប្រកាសបាន ។

សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ
បរិយោសានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវល-
បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ ។ តំ
ធម្មំ សុណាតិ គហបតិ វា គហបតិបុត្តោ វា
អញ្ញតរស្មឹ វា កុលេ បច្ចាជាតោ សោ តំ ធម្មំ
សុត្វា តថាគតេ សទ្ធំ បដិលភតិ សោ តេន
សទ្ធាបដិលាភេន សមន្នាគតោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ
សម្ពាធោ ឃរាវាសោ រជាបថោ អព្ភោកាសោ បព្វជ្ជា
នយិទំ សុករំ អគារំ អជ្ឈាវសតា ឯកន្តបរិបុណ្ណំ
ឯកន្តបរិសុទ្ធំ សង្ខលិខិតំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ
យន្នូនាហំ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ
វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជេយ្យន្តិ ។
សោ អបរេន សមយេន អប្បំ វា ភោគក្ខន្ធំ
បហាយ មហន្តំ វា ភោគក្ខន្ធំ បហាយ អប្បំ
វា ញាតិបរិវដ្ដំ បហាយ មហន្តំ វា ញាតិប-
រិវដ្ដំ បហាយ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ
វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជតិ ។

ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងធម៌ពីរោះបទដើម ពីរោះបទកណ្ដាល ពីរោះបទចុង ទ្រង់ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ថ ទាំងព្យញ្ជនៈ ដ៏ពេញបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធទាំងអស់ ។ គហបតីក្ដី បុត្តនៃគហបតីក្ដី ជនដែលកើតក្នុងត្រកូលណាមួយក្ដី រមែងស្ដាប់នូវធម៌នោះ លុះបានស្ដាប់នូវធម៌នោះហើយ រមែងបាននូវសទ្ធា ក្នុងព្រះតថាគត បុគ្គលនោះ លុះប្រកបដោយការបាននូវសទ្ធានោះហើយ រមែងពិចារណាឃើញដូច្នេះថា ឃរាវាសប្រកបដោយសេចក្ដីចង្អៀតចង្អល់ ជាផ្លូវហូរមកនៃធូលីគឺកិលេស ឯបព្វជ្ជាទើបមានឱកាស កាលបើអាត្មាអញ នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ មិនងាយនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធទាំងអស់ដូចជាស័ង្ខដែលបុគ្គលដុសខាត់បានឡើយ បើដូច្នោះគួរតែអាត្មាអញ កោរសក់នឹងពុកមាត់ពុកចង្កា ហើយស្លៀកដណ្ដប់សំពត់ដែលជ្រលក់ទឹកអម្ចត់ ចេញចាកផ្ទះ បួសប្រតិបត្តិក្នុងផ្នួស ដែលគ្មានប្រយោជន៍ដោយកិច្ចការក្នុងផ្ទះ ។ លុះកាលជាខាងក្រោយមក បុគ្គលនោះក៏បានលះបង់គំនរទ្រព្យតិចខ្លះ លះបង់គំនរទ្រព្យច្រើនខ្លះ លះបង់វង្សញាតិច្រើនខ្លះ លះបង់វង្សញាតិតិចខ្លះ ហើយកោរសក់នឹងពុកមាត់ពុកចង្កា ស្លៀកដណ្ដប់សំពត់កាសាយ៍ដែលជ្រលក់ទឹកអម្ចត់ ចេញចាកផ្ទះមកបួសប្រតិបត្តិក្នុងផ្នួស ដែលគ្មានប្រយោជន៍ដោយកិច្ចការក្នុងផ្ទះ ។

សោ ឯវំ បព្វជិតោ សមានោ ភិក្ខូនំ សិក្ខាសាជីវសមាបន្នោ បាណាតិបាតំ បហាយ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ និហិតទណ្ឌោ និហិតសត្ថោ លជ្ជី ទយាបន្នោ សព្វបាណភូតហិតានុកម្បី វិហរតិ អទិន្នាទានំ បហាយ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ ទិន្នាទាយី ទិន្នបាដិកង្ខី អថេនេន សុចិភូតេន អត្តនា វិហរតិ អព្រហ្មចរិយំ បហាយ ព្រហ្មចារី ហោតិ អារាចារី វិរតោ មេថុនា(១) គាមធម្មា មុសាវាទំ បហាយ មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ សច្ចវាទី សច្ចសន្ធោ ថេតោ បច្ចយិកោ អវិសំវាទកោ លោកស្ស បិសុណំ វាចំ បហាយ បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ ឥតោ សុត្វា ន អមុត្រ អក្ខាតា ឥមេសំ ភេទាយ អមុត្រ វា សុត្វា ន ឥមេសំ អក្ខាតា អមូសំ ភេទាយ ឥតិ ភិន្នានំ វា សន្ធាតា សហិតានំ វា អនុប្បទាតា សមគ្គារាមោ

---

១ ម. អនាចារី វិរតោ អសទ្ធម្មា ។

បុគ្គលនោះបានបួសយ៉ាងនេះហើយ ក៏ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសិក្ខានិងសាជីវៈរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លះបង់បាណាតិបាត វៀរស្រឡះចាកបាណាតិបាត មានអាជ្ញាដាក់ចុះហើយ មានគ្រឿងសស្ត្រាដាក់ចុះហើយ មានសេចក្ដីខ្មាសបាប មានចិត្តអាណិតអាសូរ ជាអ្នកមានសេចក្ដីអនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ ដល់សត្វមានជីវិតទាំងពួង លះបង់អទិន្នាទាន វៀរស្រឡះចាកអទិន្នាទាន ជាអ្នកកាន់យកតែរបស់ដែលគេឲ្យ ប្រាថ្នាតែរបស់ដែលគេឲ្យ ជាអ្នកមិនលួច មានខ្លួនដ៏ស្អាត លះបង់អព្រហ្មចរិយៈ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនូវព្រហ្មចរិយៈ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តឆ្ងាយ វៀរចាកមេថុនធម្មជារបស់អ្នកស្រុក លះបង់មុសាវាទ វៀរស្រឡះចាកមុសាវាទ ជាអ្នកពោលតែពាក្យពិត តពាក្យពិត មានវាចាខ្ជាប់ខ្ជួន គួរអ្នកផងជឿបាន មិនពោលបំភ្លាត់សត្វលោក លះបង់បិសុណាវាចា វៀរស្រឡះចាកបិសុណាវាចា ជាអ្នកបានឮពាក្យ ក្នុងសំណាក់នៃពួកជនឯណោះហើយ មិននាំទៅប្រាប់ ដល់ពួកជនឯណោះ ដើម្បីបំបែកពួកជននេះឡើយ ឬបានឮពាក្យ ក្នុងសំណាក់នៃពួកជនឯណោះហើយ មិននាំយកមកប្រាប់ដល់ពួកជនឯណោះ ដើម្បីបំបែកពួកជនឯណោះឡើយ ជាអ្នកផ្សះផ្សានូវពួកជនដែលបែកគ្នាហើយ ឬបន្ថែមកម្លាំងឲ្យ ដល់ពួកជនដែលព្រមព្រៀងគ្នាហើយ ជាអ្នកមានសេចក្ដីព្រមព្រៀង ជាទីត្រេកអរ

សមគ្គរតោ សមគ្គនន្ទី សមគ្គករណឹ វាចំ ភាសិតា ហោតិ ផរុសំ វាចំ បហាយ ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ យា សា វាចា នេលា កណ្ណសុខា បេមនិយា ហទយង្គមា បោរី ពហុជនកន្តា ពហុជន-មនាបា តថារូបឹ វាចំ ភាសិតា ហោតិ សម្ផប្ប-លាបំ បហាយ សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ ហោតិ កាលវាទី ភូតវាទី អត្ថវាទី ធម្មវាទី វិនយវាទី និធានវតឹ វាចំ ភាសិតា កាលេន សាបទេសំ បរិយន្តវតឹ អត្ថសញ្ហិតំ ។ សោ ពីជគាមភូតគាម-សមារម្ភា បដិវិរតោ ហោតិ ឯកភត្តិកោ ហោតិ រត្តូបរតោ វិរតោ វិកាលភោជនា នច្ចគីតវាទិតវិសូ-កទស្សនា បដិវិរតោ ហោតិ មាលាគន្ធវិលេបនធារណ-មណ្ឌនវិភូសនដ្ឋានា បដិវិរតោ ហោតិ ឧច្ចាសយនម-ហាសយនា បដិវិរតោ ហោតិ ជាតរូបរជតប្បដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ អាមកធញ្ញប្បដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ អាមកមំសប្បដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ

ត្រេកអរក្នុងសេចក្តីព្រមព្រៀង រីករាយក្នុងសេចក្តីព្រមព្រៀង ជាអ្នកពោលវាចាដែលធ្វើឲ្យព្រមព្រៀងគ្នា លះបង់នូវផរុសវាចា វៀរស្រឡះចាកផរុសវាចា វាចាណាដែលឥតទោស ជាសុខដល់ត្រចៀក គួរឲ្យអ្នកផងស្រឡាញ់ពេញហឫទ័យ ជាសំដីអ្នកក្រុង ជាទីត្រេកអរដល់ជនច្រើននាក់ ជាទីពេញចិត្តដល់ជនច្រើននាក់ ក៏ពោលតែវាចាបែបនោះ លះបង់នូវសម្ផប្បលាបៈ វៀរស្រឡះចាកសម្ផប្បលាបៈ ជាអ្នកពោលពាក្យក្នុងកាលគួរ ពោលតែពាក្យដែលពិតប្រាកដ ពោលតែពាក្យដែលជាអត្ថ ពោលតែពាក្យដែលជាធម៌ ពោលតែពាក្យដែលជាវិន័យ ពោលតែពាក្យមានឧកាសជាទីដំកល់ទុក ក្នុងហឫទ័យប្រកបដោយគ្រឿងអាង មានគ្រឿងកំណត់ ប្រកបដោយប្រយោជន៍តាមកាលគួរ ។ បុគ្គលនោះវៀរស្រឡះចាកកិរិយាធ្វើពីជគាមនិងភូតគាមឲ្យវិនាស ជាអ្នកបរិភោគភត្តតែមួយពេល វៀរបរិភោគក្នុងរាត្រី វៀរបរិភោគក្នុងកាលខុស វៀរចាកការមើលនូវល្បែងរាំច្រៀងនិងភ្លេងប្រគំដែលជាសត្រូវដល់កុសលធម៌ វៀរចាកការទ្រទ្រង់ការប្រដាប់ស្អិតស្អាងក្នុងកាយ ដោយផ្កាកម្រងនិងគ្រឿងក្រអូបនិងគ្រឿងលាបផ្សេងៗ វៀរចាកទីដេក ទីអង្គុយដ៏ប្រសើរ វៀរចាកការទទួលនូវមាសនិងប្រាក់ វៀរចាកការទទួលនូវធញ្ញជាតិស្រស់ វៀរចាកការទទួលសាច់ឆៅ

ឥត្ថីកុមារិកាបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ ទាសីទាសបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ អជេឡកបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ កុក្កុដសូករបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ ហត្ថិគវស្សវឡវបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ ខេត្តវត្ថុបដិគ្គហណា បដិវិរតោ ហោតិ ទូតេយ្យបហីណគមនានុយោគា បដិវិរតោ ហោតិ កយវិក្កយា បដិវិរតោ ហោតិ តុលាកូដកំសកូដមានកូដា បដិវិរតោ ហោតិ ឧក្កោដនវញ្ចននិកតិសាចិយោគា បដិវិរតោ ហោតិ ឆេទនវធពន្ធបរាមោសអាលោបសហសាការា បដិវិរតោ ហោតិ ។

សោ សន្តុដ្ឋោ ហោតិ កាយបរិហារិកេន ចីវរេន កុច្ឆិបរិហារិកេន បិណ្ឌបាតេន យេន យេនេវ បក្កមតិ សមាទាយេវ បក្កមតិ ។ សេយ្យថាបិ នាម បក្ខី សកុណោ យេន យេនេវ ឌេតិ សបត្តភារោវ ឌេតិ ឯវមេវ ភិក្ខុ សន្តុដ្ឋោ ហោតិ កាយបរិហារិកេន ចីវរេន កុច្ឆិបរិហារិកេន បិណ្ឌបាតេន យេន យេនេវ បក្កមតិ សមាទាយេវ បក្កមតិ ។

វៀរចាកការទទួលស្រីនិងកុមារី វៀរចាកការទទួលខ្ញុំស្រីនិងខ្ញុំប្រុស វៀរចាកការទទួលពពែនិងចៀម វៀរចាកការទទួលមាន់និងជ្រូក វៀរចាកការទទួលដំរី គោ សេះ ឈ្មោល ញី វៀរចាកការទទួលស្រែនិងចម្ការ វៀរចាកការប្រកបទូតកម្ម គឺការនាំសំបុត្រឬពាក្យបណ្តាំដល់គ្រហស្ថនិងទៅដោយគេប្រើ អំពីផ្ទះមួយទៅផ្ទះមួយ វៀរចាកការទិញនិងការលក់ដូរ វៀរចាកការបញ្ឆោតឬបន្លំដោយជញ្ជីង បញ្ឆោតដោយកាជន់ក្រឡៃមាស (ជាដើម) បញ្ឆោតដោយរង្វាស់រង្វាល់ វៀរចាកការប្រកបនូវអំពើវៀច បញ្ឆោតបំភាន់ បញ្ឆោតបោកប្រាស បន្លំដោយរបស់ក្លែង វៀរចាកការកាត់ (នូវអវយវៈមានដៃជាដើម) សម្លាប់ ចាប់ចង លាក់ខ្លួនចាំផ្ចង់អំពើអាក្រក់និងកំហែងយកទ្រព្យគេ ៗ បុគ្គលនោះ ជាអ្នកសន្តោស ដោយចីវរជាគ្រឿងរក្សាកាយនិងបិណ្ឌបាតជាគ្រឿងរក្សាផ្ទៃ កាលបើចេញទៅកាន់ទីណា ៗ ក៏កាន់យកតែ (បរិក្ខារ) ប៉ុណ្ណោះចេញទៅ ៗ ដូចជាសកុណជាតិមានស្លាប នោះហើរទៅកាន់ទីណា ៗ ក៏មានតែស្លាបរបស់ខ្លួនជាភារៈប៉ុណ្ណោះហើរទៅ យ៉ាងណា ភិក្ខុជាអ្នកសន្តោស ដោយចីវរជាគ្រឿងរក្សាកាយ និងបិណ្ឌបាត ជាគ្រឿងរក្សាផ្ទៃ នោះទៅកាន់ទីណា ក៏កាន់យកតែ (បរិក្ខារ) ប៉ុណ្ណោះហើយចេញទៅ យ៉ាងនោះដែរ ៗ

សោ ឥមិនា អរិយេន សីលក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ អជ្ឈត្តំ អនវជ្ជសុខំ បដិសំវេទេតិ ។ សោ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី យត្វាធិករណមេនំ ចក្ខុន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ ។ សោតេន សទ្ទំ សុត្វា... ឃានេន គន្ធំ ឃាយិត្វា... ជិវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា... កាយេន ផោដ្ឋព្វំ ផុសិត្វា... មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី យត្វាធិករណមេនំ មនិន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ មនិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ ។ សោ ឥមិនា អរិយេន ឥន្ទ្រិយសំវរេន សមន្នាគតោ អជ្ឈត្តំ អព្យាសេកសុខំ បដិសំវេទេតិ ។

បុគ្គលនោះ ប្រកបដោយសីលក្ខន្ធដ៏ប្រសើរនេះ ហើយទទួលចំពោះនូវសុខមិនមានទោស ក្នុងសន្តានខ្លួន ។ បុគ្គលនោះបានឃើញរូបដោយចក្ខុហើយ តែជាអ្នកមិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់យកនូវអនុព្យញ្ជនៈ អភិជ្ឈានិងទោមនស្ស ជាអកុសលធម៌ដ៏លាមក គប្បីគ្របសង្កត់នូវបុគ្គល ដែលមិនសង្រួមចក្ខុន្ទ្រិយនុ៎ះ ព្រោះហេតុមិនសង្រួមចក្ខុន្ទ្រិយណា ក៏ប្រតិបត្តិដើម្បី សង្រួមចក្ខុន្ទ្រិយនោះ រក្សាចក្ខុន្ទ្រិយ ដល់នូវការសង្រួមក្នុងចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បានឮសំឡេងដោយត្រចៀក.. បានធុំក្លិនដោយច្រមុះ... បានទទួលរសដោយអណ្តាត .. បានពាល់ត្រូវផ្សព្វដោយកាយ .. បានដឹងច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍ដោយចិត្តហើយ តែជាអ្នកមិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់យកនូវអនុព្យញ្ជនៈ អភិជ្ឈានិងទោមនស្ស ជាអកុសលធម៌ដ៏លាមក គប្បីគ្របសង្កត់បុគ្គល ដែលមិនសង្រួមមនិន្ទ្រិយនុ៎ះ ព្រោះហេតុតែមិនសង្រួមមនិន្ទ្រិយណា ក៏ប្រតិបត្តិដើម្បី សង្រួមមនិន្ទ្រិយនោះ រក្សាមនិន្ទ្រិយ ដល់នូវការសង្រួមក្នុងមនិន្ទ្រិយ ។ បុគ្គលនោះប្រកបដោយការសង្រួមឥន្ទ្រិយដ៏ប្រសើរនេះ ទទួលសុខដែលមិនច្រឡំ ដោយកិលេសជាខាងក្នុង ។

សោ អភិក្កន្តេ បដិក្កន្តេ សម្បជានការី ហោតិ អាលោកិតេ វិលោកិតេ សម្បជានការី ហោតិ សម្មិញ្ជិតេ បសារិតេ សម្បជានការី ហោតិ សង្ឃាដិបត្តចីវរធារណេ សម្បជានការី ហោតិ អសិតេ បីតេ ខាយិតេ សាយិតេ សម្បជានការី ហោតិ ឧច្ចារបស្សាវកម្មេ សម្បជានការី ហោតិ គតេ ឋិតេ និសិន្នេ សុត្តេ ជាគរិតេ ភាសិតេ តុណ្ហីភាវេ សម្បជានការី ហោតិ ។ សោ ឥមិនា ច អរិយេន សីលក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ឥមិនា ច អរិយេន ឥន្ទ្រិយសំវរេន សមន្នាគតោ ឥមិនា ច អរិយេន សតិសម្បជញ្ញេន សមន្នាគតោ[១] វិវិត្តំ សេនាសនំ ភជតិ អរញ្ញំ រុក្ខមូលំ បព្វតំ កន្ទរំ គិរិគុហំ សុសានំ វនបត្ថំ អព្ភោកាសំ បលាលបុញ្ជំ ។ សោ បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតប្បដិក្កន្តោ និសីទតិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតឹ ឧបដ្ឋបេត្វា ។ សោ អភិជ្ឈំ លោកេ បហាយ

---

១ ឱ. ឥតោ បរំ (ឥមាយ ច អរិយាយ សន្តុដ្ឋិយា សមន្នាគតោតិ) ទិស្សតិ ។

បុគ្គលនោះជាអ្នកធ្វើនូវការដឹងខ្លួន ក្នុងការឈានទៅមុខនិងការឈានថយក្រោយ ជាអ្នកធ្វើនូវការដឹងខ្លួន ក្នុងការមើលទៅមុខ និងមើលផ្សេងៗ ជាអ្នកធ្វើនូវការដឹងខ្លួន ក្នុងការបត់ចូលនិងលាចេញ ជាអ្នកធ្វើនូវការដឹងខ្លួន ក្នុងការទ្រទ្រង់នូវសំឃាដិ បាត្រនិងចីវរ ជាអ្នកធ្វើនូវការដឹងខ្លួន ក្នុងការបរិភោគ ផឹក ទំពាស៊ីនិងទទួលរស ជាអ្នកធ្វើនូវការដឹងខ្លួន ក្នុងឧច្ចារបស្សាវកម្ម ជាអ្នកធ្វើនូវការដឹងខ្លួន ក្នុងការដើរ ឈរ អង្គុយ លក់ ភ្ញាក់ពីដេក និយាយ នៅស្ងៀម ។ បុគ្គលនោះប្រកបដោយសីលក្ខន្ធដ៏ប្រសើរនេះផង ប្រកបដោយឥន្ទ្រិយសំវរៈ ដ៏ប្រសើរនេះផង ប្រកបដោយសតិនិងសម្បជញ្ញៈដ៏ប្រសើរនេះផង សេពគប់នូវសេនាសនៈស្ងាត់គឺ ព្រៃ ម្លប់ឈើ ភ្នំ ជ្រោះភ្នំ គុហាភ្នំ ព្រៃស្មសាន ដងព្រៃ ទីវាល គំនរចំបើង ។ លុះបុគ្គលនោះ ត្រឡប់មកអំពីបិណ្ឌបាតក្នុងវេលាខាងក្រោយភត្តវិញ ក៏ពត់ភ្នែនតម្រង់កាយឲ្យត្រង់ ប្រុងស្មារតីឲ្យមានមុខឆ្ពោះ (ទៅរកកម្មដ្ឋាន) ។ បុគ្គលនោះលះបង់នូវអភិជ្ឈាក្នុងលោក

វិគតាភិជ្ឈេន ចេតសា វិហរតិ អភិជ្ឈាយ ចិត្តំ បរិសោធេតិ ព្យាបាទប្បទោសំ បហាយ អព្យាបន្នចិត្តោ វិហរតិ សព្វបាណភូតហិតានុកម្បី ព្យាបាទប្បទោសា ចិត្តំ បរិសោធេតិ ថីនមិទ្ធំ បហាយ វិគតថីនមិទ្ធោ វិហរតិ អាលោកសញ្ញី សតោ សម្បជានោ ថីនមិទ្ធា ចិត្តំ បរិសោធេតិ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ បហាយ អនុទ្ធតោ វិហរតិ អជ្ឈត្តំ វូបសន្តចិត្តោ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចា ចិត្តំ បរិសោធេតិ វិចិកិច្ឆំ បហាយ តិណ្ណវិចិកិច្ឆោ វិហរតិ អកថំកថី កុសលេសុ ធម្មេសុ វិចិកិច្ឆាយ ចិត្តំ បរិសោធេតិ ។ សោ ឥមេ បញ្ច នីវរណេ បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណេ វិវិច្ចេវ កាមេហិ ។បេ។ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ

មានចិត្តប្រាសចាកអភិជ្ឈា ជំរះចិត្តចាកអភិជ្ឈា លះបង់នូវព្យាបាទនឹងសេចក្តីប្រទុស្ត មានចិត្តមិនមានព្យាបាទ មានសេចក្តីអនុគ្រោះ ដោយប្រយោជន៍ ដល់សត្វមានជីវិតទាំងពួង ជំរះចិត្តចាកព្យាបាទនឹងសេចក្តីប្រទុស្ត លះបង់នូវថីនមិទ្ធៈ គឺសេចក្តីងងុយដេកងក់ មានថីនមិទ្ធៈទៅប្រាសហើយ មានសេចក្តីសំគាល់នូវពន្លឺ មានស្មារតី មានសេចក្តីដឹងខ្លួន ជំរះចិត្តចាកថីនមិទ្ធៈ លះបង់នូវឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចៈ គឺសេចក្តីរាយមាយរសាយចិត្ត មានចិត្តមិនរាយមាយ មានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ ក្នុងសន្តាន ជំរះចិត្តចាកឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចៈ លះបង់នូវវិចិកិច្ឆា គឺសេចក្តីងឿងឆ្ងល់ មានចិត្តឆ្លងផុតចាកវិចិកិច្ឆា មិនមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងកុសលធម៌ ជំរះចិត្តចាកវិចិកិច្ឆា ។ បុគ្គលនោះ លះបង់នូវនីវរណៈទាំង ៥ នេះ ដែលជាឧបក្កិលេសនៃចិត្ត ជាគ្រឿងធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យថយកំឡាំង ស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។បេ។ ចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន សម្រេចសម្រាន្តនៅ ដោយឥរិយាបថទាំង ៤ ។ បុគ្គលនោះកាលបើចិត្តដំកល់មាំ បរិសុទ្ធ ផូរផង់ មិនមានទីទួលគឺកិលេស មានឧបក្កិលេសទៅប្រាស មានសភាពជាចិត្តទន់ភ្លន់ គួរដល់ការនាកម្ម ជាចិត្តនឹងធឹង មិនដល់នូវការកំរើកទៅតាមអារម្មណ៍ យ៉ាងនេះហើយ ក៏បង្អោនចិត្តឆ្ពោះទៅ ដើម្បីបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ គឺប្រាជ្ញាជាគ្រឿងរលឹកតាមនូវខន្ធ ដែលសត្វធ្លាប់អាស្រ័យនៅហើយ ក្នុងកាលមុន

សោ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរតិ សេយ្យថីទំ ឯកំបិ ជាតឹ ទ្វេបិ ជាតិយោ តិស្សោបិ ជាតិយោ ចតស្សោបិ ជាតិយោ បញ្ចបិ ជាតិយោ ទសបិ ជាតិយោ វីសំបិ ជាតិយោ តឹសំបិ ជាតិយោ ចត្តាឡីសំបិ ជាតិយោ បញ្ញាសំបិ ជាតិយោ ជាតិសតំបិ ជាតិសហស្សំបិ ជាតិសតសហស្សំបិ អនេកេបិ សំវដ្ដកប្បេ អនេកេបិ វិវដ្ដកប្បេ អនេកេបិ សំវដ្ដវិវដ្ដកប្បេ អមុត្រាសឹ ឯវំនាមោ ឯវំគោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឯវមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ អមុត្រ ឧទបាទឹ តត្រាបាសឹ ឯវំនាមោ ឯវំគោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឯវមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ ឥធូបបន្នោតិ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរតិ

បុគ្គលនោះ រមែងរលឹកតាមនូវបុព្វេនិវាស គឺខន្ធដែលមនុស្សសត្វធ្លាប់អាស្រ័យនៅហើយ ក្នុងភពមុនជាច្រើនប្រការ ការរលឹកបាននោះ តើដូចម្តេច គឺរលឹកបាន ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ៣ ជាតិខ្លះ ៤ ជាតិខ្លះ ៥ ជាតិខ្លះ ១០ ជាតិខ្លះ ២០ ជាតិខ្លះ ៣០ ជាតិខ្លះ ៤០ ជាតិខ្លះ ៥០ ជាតិខ្លះ ១០០ ជាតិខ្លះ ១ ពាន់ជាតិខ្លះ ១ សែនជាតិខ្លះ អស់សំវដ្តកប្ប គឺកប្បដែលវិនាសជាច្រើនខ្លះ អស់វិវដ្តកប្ប គឺកប្បដែលចំរើនជាច្រើនខ្លះ អស់សំវដ្តវិវដ្តកប្ប គឺកប្បវិនាសនិងកប្បចំរើនជាច្រើនខ្លះថា អាត្មាអញ បានកើតក្នុងភពឯណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខនិងទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មាអញ ច្យុតចាកភពនោះហើយ ទៅកើតក្នុងភពឯណោះ ដែលអាត្មាអញ បានទៅកើតក្នុងភពនោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខនិងទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មាអញ ច្យុតចាកភពនោះហើយ ទើបបានមកកើតក្នុងភពនេះដូច្នេះ រលឹកតាមនូវបុព្វេនិវាសជាច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការគឺសម្បុរនិងអាហារជាដើម ព្រមទាំងឧទ្ទេស គឺឈ្មោះនិងគោត្រកូល ដោយប្រការដូច្នេះឯង

សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ សត្តានំ ចុតូបបាតញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ សោ ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្វណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ ឥមេ វត ភោន្តោ សត្តា កាយទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា វចីទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា មនោទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា តេ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបន្នា ឥមេ វា បន ភោន្តោ សត្តា កាយសុចរិតេន សមន្នាគតា វចីសុចរិតេន សមន្នាគតា មនោសុចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ អនុបវាទកា សម្មាទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា តេ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបន្នាតិ

បុគ្គលនោះ កាលបើចិត្តដ៏កល់មាំ បរិសុទ្ធ ផូរផង់ មិនមានទីទួលគឺកិលេស ប្រាសចាកឧបក្កិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ភ្លន់ គួរដល់ការងារកម្ម ជាចិត្តនឹងធឹង ដល់នូវការមិនរំភើប ទៅតាមអារម្មណ៍យ៉ាងនេះហើយ ក៏បង្អោនចិត្តទៅ ដើម្បីចុតូបបាតញ្ញាណ គឺប្រាជ្ញាជាគ្រឿងដឹងនូវចុតិនិងបដិសន្ធិនៃសត្វទាំងឡាយ បុគ្គលនោះមានចក្ខុដូចជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធស្អាត កន្លងបង់នូវចក្ខុ ជារបស់មនុស្សធម្មតា បានឃើញនូវសត្វទាំងឡាយ ដែលច្យុតនិងកើតឡើង ថោកទាបនិងឧត្តម មានសម្បុរល្អ មានសម្បុរអាក្រក់ មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់ រមែងដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកម្មរបស់ខ្លួនថា អើហ្ន៎ សត្វពួកនេះប្រកបដោយកាយទុច្ចរិត ប្រកបដោយវចីទុច្ចរិត ប្រកបដោយមនោទុច្ចរិត ជាអ្នកតិះដៀលនូវព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ កាន់យកនូវអំពើជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ សត្វពួកនោះ លុះទំលាយកងកាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើតក្នុងតិរច្ឆាន ប្រេត អសុរកាយ នរក អើហ្ន៎ ចំណែកឯពួកសត្វនេះប្រកបដោយកាយសុចរិត ប្រកបដោយវចីសុចរិត ប្រកបដោយមនោសុចរិត ជាអ្នកមិនតិះដៀលនូវព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ជាសម្មាទិដ្ឋិ កាន់យកនូវអំពើជាសម្មាទិដ្ឋិ សត្វពួកនោះ លុះទំលាយកងកាយស្លាប់ទៅ រមែងចូលទៅកាន់លោក គឺមនុស្សសុគតិ និងស្ថានសួគ៌ដូច្នេះ

ឥតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន
សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ
បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្វណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ
យថាកម្មុបគេ សត្តេ បជានាតិ សោ ឯវំ សមាហិតេ
ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិ-
លេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ
អាសវានំ ខយញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ សោ
ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខសមុ-
ទយោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ
យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិប-
ទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ឥមេ អាសវាតិ យថាភូតំ
បជានាតិ អយំ អាសវសមុទយោតិ យថាភូតំ បជានាតិ
អយំ អាសវនិរោធោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ
អាសវនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។

មានចក្ខុដូចជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងបង់នូវចក្ខុជារបស់មនុស្សធម្មតា បានឃើញនូវសត្វទាំងឡាយ ដែលច្យុត ដែលកើតឡើង ជាសត្វថោកទាបនិងឧត្តម មានសម្បុរល្អ មានសម្បុរអាក្រក់ មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់ រមែងដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកម្មរបស់ខ្លួន ដោយប្រការដូច្នេះ បុគ្គលនោះ កាលបើចិត្តដំកល់មាំ បរិសុទ្ធផូរផង់ មិនមានទីទួលគឺកិលេស ប្រាសចាកឧបក្កិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ភ្លន់ គួរដល់ការនាកម្ម ជាចិត្តនឹងធឹង ដល់នូវការមិនរំភើបទៅតាមអារម្មណ៍យ៉ាងនេះហើយ ក៏បង្អោនចិត្តទៅ ដើម្បីអាសវក្ខយញ្ញាណ គឺប្រាជ្ញាដឹងនូវធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃអាសវៈ បុគ្គលនោះ រមែងដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាហេតុកើតឡើងនៃទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទីរលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាអាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាហេតុកើតឡើងនៃអាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទីរលត់នៃអាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់នៃអាសវៈ ។

តស្ស ឯវំ ជានតោ ឯវំ បស្សតោ កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ ភវាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ វិមុត្តស្មឹ វិមុត្តមីតិ ញាណំ ហោតិ ខីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ នេវ អត្តន្តបោ ហោតិ ន អត្តបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ន បរន្តបោ ន បរបរិតាបនានុយោគមនុយុត្តោ ។ សោ ច អនត្តន្តបោ អបរន្តបោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ និច្ឆាតោ និព្វុតោ សីតីភូតោ សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មភូតេន អត្តនា វិហរតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។

កាលបើបុគ្គលនោះ ដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះ ចិត្តក៏ផុតស្រឡះចាកកាមាសវៈផង ចិត្តក៏ផុតស្រឡះចាកភវាសវៈផង ចិត្តក៏ផុតស្រឡះចាកអវិជ្ជាសវៈផង កាលបើចិត្តផុតស្រឡះហើយ សេចក្តីដឹងក៏កើតឡើងថា ចិត្ត (នៃអាត្មាអញ) ផុតស្រឡះហើយ ដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈដែលអាត្មាអញប្រព្រឹត្តគប់គ្រាន់ហើយ សោឡសកិច្ច អាត្មាអញ ក៏បានធ្វើស្រេចហើយ មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលមិនជាអ្នកដុតកំដៅខ្លួន ទាំងមិនប្រកបព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅខ្លួន មិនជាអ្នកដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ ទាំងមិនប្រកបព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលដែលមិនដុតកំដៅខ្លួន ទាំងមិនដុតកំដៅបុគ្គលដទៃនោះ ជាបុគ្គលមិនមានតណ្ហា គ្រឿងស្រេកឃ្លាន រលត់ទុក្ខ ជាអ្នកមានសន្តានចិត្តដ៏ត្រជាក់ ទទួលតែសេចក្តីសុខ សម្រេចសម្រាន្តនៅ ដោយចិត្តដ៏ប្រសើរ ក្នុងកាលជាបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៤ ពួកនេះឯង មានប្រាកដនៅក្នុងលោក ។

(៤៩) តណ្ហំ វោ ភិក្ខវេ ទេសេស្សាមិ ជាលិនឹ សំសរិតំ វិសដំ វិសត្តិកំ យាយ អយំ លោកោ ឧទ្ធស្តោ បរិយោនទ្ធោ តន្តាកុលកជាតោ គុឡាគុណ្ឌិកជាតោ មុញ្ជបព្វជភូតោ អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ សំសារំ នាតិវត្តតិ តំ សុណាថ សាធុកំ មនសិការោថ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទវោច កតមា ច សា ភិក្ខវេ តណ្ហា ជាលិនី សំសរិតា វិសដា វិសត្តិកា យាយ អយំ លោកោ ឧទ្ធស្តោ បរិយោនទ្ធោ តន្តាកុលកជាតោ គុឡាគុណ្ឌិកជាតោ[១] មុញ្ជបព្វជភូតោ អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ សំសារំ នាតិវត្តតិ ។

---

១ គុណាគុណ្ឌិកជាតោតិបិ ។

(៤៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វលោកនេះ ត្រូវតណ្ហាណា រួបរឹតឲ្យរន្ធត់ហើយ មានសណ្ឋានសាំញ៉ាំដូចជាដម្បាញ ស្អកស្អាញដូចជាអំបោះជាប់ដម្បាញ ដែលជំពាក់ប្រឡាក់ដោយទឹកបាយ ចាក់កណ្តាញ់ដូចជាស្មៅយាបង្គនឹងស្មៅដំណេកទន្សាយ មិនអាចប្រព្រឹត្តកន្លងនូវអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត និងសង្សារបានឡើយ តថាគតនឹងសំដែងនូវតណ្ហានោះ ដែលជាគ្រឿងចាក់ស្រែះ នាំសត្វឲ្យត្រេចរត្រាត់ផ្សាយទៅជាប់នៅ ក្នុងអារម្មណ៍ផ្សេងៗ ចំពោះអ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវពាក្យនោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ពាក្យនេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសត្វលោក ដែលតណ្ហាណារួបរឹតឲ្យរន្ធត់ហើយ មានសណ្ឋានសាំញ៉ាំដូចជាដម្បាញ ស្អកស្អាញដូចជាអំបោះជាប់ដម្បាញ ដែលជំពាក់ប្រឡាក់ ដោយទឹកបាយ ចាក់កណ្តាញ់ដូចជាស្មៅយាបង្គនឹងស្មៅដំណេកទន្សាយ មិនប្រព្រឹត្តកន្លងនូវអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត និងសង្សារបានឡើយ តណ្ហាជាគ្រឿងចាក់ស្រែះនាំសត្វឲ្យត្រេចរត្រាត់ផ្សាយទៅជាប់នៅ ក្នុងអារម្មណ៍ផ្សេងៗនោះ តើដូចម្តេច ។

អដ្ឋារស ខោ បនិមានិ ភិក្ខវេ តណ្ហាវិចរិតានិ អជ្ឈត្តិកស្សុបាទាយ អដ្ឋារស តណ្ហាវិចរិតានិ ពាហិរស្សុបាទាយ ។ កតមានិ តានិ អដ្ឋារស តណ្ហាវិចរិតានិ អជ្ឈត្តិកស្សុបាទាយ ។ អស្មីតិ ភិក្ខវេ សតិ ឥត្ថស្មីតិ ហោតិ ឯវស្មីតិ ហោតិ អញ្ញថាស្មីតិ ហោតិ អសស្មីតិ ហោតិ សតស្មីតិ ហោតិ សន្តិ ហោតិ ឥត្ថំ សន្តិ ហោតិ ឯវំ សន្តិ ហោតិ អញ្ញថា សន្តិ ហោតិ អបិ[១] សន្តិ ហោតិ អបិ[១] ឥត្ថំ សន្តិ ហោតិ អបិ[១] ឯវំ សន្តិ ហោតិ អបិ[១]

---

១ ឱ. អបិហ ។ ម. អបិហំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តណ្ហាវិចរិត (ការប្រព្រឹត្តទៅនៃតណ្ហា) ដែលអាស្រ័យ (ខន្ធបញ្ចកៈ) ខាងក្នុងនេះ មាន ១៨ តណ្ហាវិចរិត ដែលអាស្រ័យ (ខន្ធបញ្ចកៈ) ខាងក្រៅក៏មាន ១៨ ដែរ ។ តណ្ហាវិចរិតដែលអាស្រ័យ (ខន្ធបញ្ចកៈ) ខាងក្នុង ១៨ នោះ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានសេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមានដូច្នេះ សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមាន ដោយប្រការដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមានយ៉ាងនេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមាន ដោយប្រការដទៃដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញទៀងដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញសូន្យដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការៈដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន យ៉ាងនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការដទៃដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានខ្លះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការៈដូច្នេះខ្លះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន យ៉ាងនេះខ្លះដូច្នេះ

អញ្ញថា សន្តិ ហោតិ ភវិស្សន្តិ ហោតិ ឥត្ថំ ភវិស្សន្តិ ហោតិ ឯវំ ភវិស្សន្តិ ហោតិ អញ្ញថា ភវិស្សន្តិ ហោតិ ។ ឥមានិ អដ្ឋារស តណ្ហាវិចរិតានិ អជ្ឈត្តិកស្សុបាទាយ ។ កតមានិ អដ្ឋារស តណ្ហា-វិចរិតានិ ពាហិរស្សុបាទាយ ។ ឥមិនា អស្មីតិ ភិក្ខវេ សតិ ឥមិនា ឥត្ថស្មីតិ ហោតិ ឥមិនា ឯវស្មីតិ ហោតិ ឥមិនា អញ្ញថាស្មីតិ ហោតិ ឥមិនា អសស្មីតិ ហោតិ ឥមិនា សតស្មីតិ ហោតិ ឥមិនា សន្តិ ហោតិ ឥមិនា ឥត្ថំ សន្តិ ហោតិ

ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការៈដទៃខ្លះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមានដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដោយប្រការៈដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន យ៉ាងនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដោយប្រការៈដទៃដូច្នេះ ក៏រមែងមាន ។ ទាំង ១៨ នេះ ជាតណ្ហាវិចរិត ដែលអាស្រ័យ (ខន្ធបញ្ចកៈ) ខាងក្នុង ។ តណ្ហាវិចរិត ១៨ ដែលអាស្រ័យ (ខន្ធបញ្ចកៈ) ខាងក្រៅ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានសេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមាន ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមាន ដោយប្រការៈនេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមាន យ៉ាងនេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមាន ដោយប្រការៈដទៃ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញទៀង ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញសូន្យ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការៈនេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ

ឥមិនា ឯវំ សន្តិ ហោតិ ឥមិនា អញ្ញថា សន្តិ ហោតិ ឥមិនា អបិ សន្តិ ហោតិ ឥមិនា អបិ ឥត្ថំ សន្តិ ហោតិ ឥមិនា អបិ ឯវំ សន្តិ ហោតិ ឥមិនា អបិ អញ្ញថា សន្តិ ហោតិ ឥមិនា ភវិស្សន្តិ ហោតិ ឥមិនា ឥត្ថំ ភវិស្សន្តិ ហោតិ ឥមិនា ឯវំ ភវិស្សន្តិ ហោតិ ឥមិនា អញ្ញថា ភវិស្សន្តិ ហោតិ ។ ឥមានិ អដ្ឋារស តណ្ហាវិចរិតានិ ពាហិរស្សុបាទាយ ។ ឥតិ អដ្ឋារស តណ្ហាវិចរិតានិ អជ្ឈត្តិកស្សុបាទាយ អដ្ឋារស តណ្ហាវិចរិតានិ ពាហិរស្សុបាទាយ ។

ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានយ៉ាងនេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការដទៃ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានខ្លះ ដោយខន្ធនេះ ដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានខ្លះ ដោយប្រការនេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានយ៉ាងនេះខ្លះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានខ្លះ ដោយប្រការដទៃ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដោយប្រការដូច្នេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមានយ៉ាងនេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដោយប្រការដទៃ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន ៗ តាំង ១៨ នេះ ជាតណ្ហាវិចរិត ដែលអាស្រ័យ (ខន្ធបញ្ចកៈ) ខាងក្រៅ ៗ តណ្ហាវិចរិតដែលអាស្រ័យ (ខន្ធបញ្ចកៈ) ខាងក្នុងមាន ១៨ នឹងតណ្ហា-វិចរិតដែលអាស្រ័យ (ខន្ធបញ្ចកៈ) ខាងក្រៅ ១៨ ដោយប្រការដូច្នេះ ៗ

ឥមានិ វុច្ចន្តិ ភិក្ខវេ ឆត្តឹស តណ្ហាវិចរិតានិ ឥតិ ឯវរូបានិ អតីតានិ ឆត្តឹស តណ្ហាវិចរិតានិ អនាគតានិ ឆត្តឹស តណ្ហាវិចរិតានិ បច្ចុប្បន្នានិ ឆត្តឹស តណ្ហាវិចរិតានិ អដ្ឋតណ្ហាវិចរិតសតំ ហោតិ ។ អយំ ខោ សា ភិក្ខវេ តណ្ហា ជាលិនី សំសរិតា វិសដា វិសត្តិកា យាយ អយំ លោកោ ឧទ្ធស្តោ បរិយោនទ្ធោ តន្តាកុលកជាតោ កុលាគុណ្ឋិកជាតោ មុញ្ជបព្វជភូតោ អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ សំសារំ នាតិវត្តតីតិ ។

(៨០) ចត្តារិមានិ ភិក្ខវេ[១] ជាយន្តិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ បេមា បេមំ ជាយតិ បេមា ទោសោ ជាយតិ ទោសា បេមំ ជាយតិ ទោសា ទោសោ ជាយតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បេមា បេមំ ជាយតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បុគ្គលស្ស ឥដ្ឋោ ហោតិ កន្តោ មនាបោ

---

១ ម. ឯត្ថន្តរេ បេមានីតិ អត្ថិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលថា តណ្ហាវិចរិតនេះ មាន ៣៦ មានសភាពយ៉ាងនេះដូច្នេះ គឺតណ្ហាវិចរិតជាអតីត ៣៦ តណ្ហាវិចរិតជាអនាគត ៣៦ តណ្ហាវិចរិតជាបច្ចុប្បន្ន ៣៦ រួមជាតណ្ហាវិចរិត ១០៨ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វលោកនេះត្រូវតណ្ហាណា រួបរិតឲ្យរទ្ទត់ហើយ ជាសត្វមានសន្តានសាំញុំដូចជាជម្ពាញ ស្មុកស្មាញដូចជាអំបោះ ជាងជម្ពាញដែលជំពាក់ប្រទាក់ ដោយទឹកបាយ ចាក់កណ្ដាញ់ដូចជាស្មៅយាប្លង់នឹងស្មៅជំណោកទន្សាយ មិនប្រព្រឹត្តកន្លងនូវអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នឹងសង្សារបានឡើយ តណ្ហានេះឯងជាគ្រឿងចាក់ស្រែះ នាំសត្វឲ្យត្រេចរង្គាត់ផ្សាយទៅជាប់នៅ ក្នុងអារម្មណ៍ផ្សេងៗ ។

(៥០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មជាត ៤ យ៉ាង រមែងកើតមាន ។ ធម្មជាត ៤ យ៉ាង តើដូចម្ដេច ។ គឺសេចក្ដីស្រឡាញ់កើត ព្រោះសេចក្ដីស្រឡាញ់ ១ សេចក្ដីប្រទុស្តកើត ព្រោះសេចក្ដីស្រឡាញ់ ១ សេចក្ដីស្រឡាញ់កើត ព្រោះសេចក្ដីប្រទុស្ត ១ សេចក្ដីប្រទុស្តកើត ព្រោះសេចក្ដីប្រទុស្ត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្ដីស្រឡាញ់កើត ព្រោះសេចក្ដីស្រឡាញ់ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលក្នុងលោកនេះ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្តរបស់បុគ្គល

តំ បរេ ឥដ្ឋេន កន្តេន មនាបេន សមុទាចរន្តិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ យោ ខោ មយាយំ បុគ្គលោ ឥដ្ឋោ កន្តោ មនាបោ តំ បរេ ឥដ្ឋេន កន្តេន មនាបេន សមុទាចរន្តីតិ សោ តេសុ បេមំ ជនេតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បេមា បេមំ ជាយតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បេមា ទោសោ ជាយតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បុគ្គលស្ស ឥដ្ឋោ ហោតិ កន្តោ មនាបោ តំ បរេ អនិដ្ឋេន អកន្តេន អមនាបេន សមុទាចរន្តិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ យោ ខោ មយាយំ បុគ្គលោ ឥដ្ឋោ កន្តោ មនាបោ តំ បរេ អនិដ្ឋេន អកន្តេន អមនាបេន សមុទាចរន្តីតិ សោ តេសុ ទោសំ ជនេតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បេមា ទោសោ ជាយតិ ។

ពួកជនដទៃក៏ហៅគេ ចំពោះបុគ្គលនោះ ដោយសេចក្តីប្រាថ្នា សេចក្តីត្រេកអរ សេចក្តីពេញចិត្ត ។ បុគ្គល (អ្នកបូសចិត្ត) នោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បុគ្គលណាដែលជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្តរបស់អាត្មាអញ ពួកជនដទៃក៏ហៅគេ ចំពោះបុគ្គលនោះ ដោយសេចក្តីប្រាថ្នា សេចក្តីត្រេកអរ សេចក្តីពេញចិត្តដែរ បុគ្គលនោះក៏ធ្វើសេចក្តីស្រឡាញ់ ឲ្យកើតក្នុងពួកជនដទៃនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីស្រឡាញ់កើត ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីប្រទូស្តកើតមាន ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលក្នុងលោកនេះ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្តរបស់បុគ្គល ពួកជនដទៃក៏ហៅគេ ចំពោះបុគ្គលនោះ ដោយសេចក្តីមិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីពេញចិត្ត ។ បុគ្គល (អ្នកបូលចិត្ត) នោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បុគ្គលណាដែលជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្តរបស់អាត្មាអញ ពួកជនដទៃក៏ហៅគេ ចំពោះបុគ្គលនោះ ដោយសេចក្តីមិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីពេញចិត្តសោះ បុគ្គលនោះក៏ធ្វើសេចក្តីប្រទូស្តឲ្យកើតក្នុងពួកជនដទៃនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីប្រទូស្តកើត ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ យ៉ាងនេះឯង ។

កថញ្ច ភិក្ខវេ ទោសា បេមំ ជាយតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បុគ្គលស្ស អនិដ្ឋោ ហោតិ អកន្តោ អមនាបោ តំ បរេ អនិដ្ឋេន អកន្តេន អមនាបេន សមុទាចរន្តិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ យោ ខោ ម្យាយំ បុគ្គលោ អនិដ្ឋោ អកន្តោ អមនាបោ តំ បរេ អនិដ្ឋេន អកន្តេន អមនាបេន សមុទា-ចរន្តីតិ សោ តេសុ បេមំ ជនេតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ទោសា បេមំ ជាយតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ទោសា ទោសោ ជាយតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ បុគ្គលោ បុគ្គលស្ស អនិដ្ឋោ ហោតិ អកន្តោ អមនាបោ តំ បរេ ឥដ្ឋេន កន្តេន មនាបេន សមុទាចរន្តិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីស្រឡាញ់កើតឡើង ព្រោះសេចក្តីប្រទុស្ត តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលក្នុងលោកនេះ មិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីពេញចិត្តរបស់បុគ្គល ពួកជនដទៃក៏ហៅរកចំពោះបុគ្គលនោះ ដោយសេចក្តីមិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីពេញចិត្ត ។ បុគ្គល (អ្នកមិនពេញចិត្ត) នោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បុគ្គលណា មិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីពេញចិត្ត របស់អាត្មាអញ ពួកជនដទៃក៏ហៅរក ចំពោះបុគ្គលនោះ ដោយសេចក្តីមិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីពេញចិត្តដែរ បុគ្គលនោះ ក៏ធ្វើសេចក្តីស្រឡាញ់ឲ្យកើត ក្នុងពួកជនដទៃនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីស្រឡាញ់កើត ព្រោះសេចក្តីប្រទុស្ត យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីប្រទុស្តកើត ព្រោះសេចក្តីប្រទុស្ត តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលក្នុងលោកនេះ មិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីពេញចិត្តរបស់បុគ្គល ពួកជនដទៃក៏ហៅរក ចំពោះបុគ្គលនោះ ដោយសេចក្តីប្រាថ្នា សេចក្តីត្រេកអរ សេចក្តីពេញចិត្ត ។

តស្ស ឯវំ ហោតិ យោ ខោ ម្យាយំ បុគ្គលោ អនិដ្ឋោ អកន្តោ អមនាបោ តំ បរេ ឥដ្ឋេន កន្តេន មនាបេន សមុទាចរន្តីតិ សោ តេសុ ទោសំ ជនេតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ទោសា ទោសោ ជាយតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ ជាយន្តិ ។

យស្មឹ ភិក្ខវេ សមយេ ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ ។ បេ ។ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ យំ បិស្ស បេមា បេមំ ជាយតិ តំ បិស្ស តស្មឹ សមយេ ន ហោតិ យោ បិស្ស បេមា ទោសោ ជាយតិ សោ បិស្ស តស្មឹ សមយេ ន ហោតិ យំ បិស្ស ទោសា បេមំ ជាយតិ តំ បិស្ស តស្មឹ សមយេ ន ហោតិ យោ បិស្ស ទោសា ទោសោ ជាយតិ សោ បិស្ស តស្មឹ សមយេ ន ហោតិ ។

បុគ្គល (ជាអ្នកមិនពេញចិត្ត) នោះ មានសេចក្ដីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បុគ្គលណា មិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីពេញចិត្តរបស់អាត្មាអញ ពួកជនដទៃក៏ហៅរក ចំពោះបុគ្គលនោះ ដោយសេចក្ដីប្រាថ្នា សេចក្ដីត្រេកអរ សេចក្ដីពេញចិត្តទៅវិញ បុគ្គលនោះ ក៏ធ្វើសេចក្ដីប្រទុស្តឲ្យកើត ក្នុងពួកជនដទៃនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្ដីប្រទុស្តកើត ព្រោះសេចក្ដីប្រទុស្ត យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មជាត ៤ យ៉ាងនេះឯង តែងកើតមាន ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា ភិក្ខុស្ងប់ស្ងាត់ ចាកកាមទាំងឡាយ ។បេ។ បានដល់បឋមជ្ឈាន សម្រេចសម្រាន្តនៅ ដោយឥរិយាបថទាំង ៤ សេចក្ដីស្រឡាញ់ឯណា កើតដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះសេចក្ដីស្រឡាញ់ក្ដី សេចក្ដីស្រឡាញ់នោះ ក៏មិនមានដល់ភិក្ខុនោះ ក្នុងសម័យនោះ សេចក្ដីប្រទុស្តឯណា កើតដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះសេចក្ដីស្រឡាញ់ក្ដី សេចក្ដីប្រទុស្តនោះ ក៏មិនមានដល់ភិក្ខុនោះ ក្នុងសម័យនោះ សេចក្ដីស្រឡាញ់ឯណា កើតដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះសេចក្ដីប្រទុស្តក្ដី សេចក្ដីស្រឡាញ់នោះ ក៏មិនមានដល់ភិក្ខុនោះ ក្នុងសម័យនោះ សេចក្ដីប្រទុស្តឯណា កើតដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះសេចក្ដីប្រទុស្តក្ដី សេចក្ដីប្រទុស្តនោះ ក៏មិនមានដល់ភិក្ខុនោះ ក្នុងសម័យនោះ ។

យស្មឹ ភិក្ខវេ សមយេ ភិក្ខុ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា ។បេ។ ទុតិយំ ឈានំ ។បេ។ តតិយំ ឈានំ ។បេ។ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ យំ បិស្ស បេមា បេមំ ជាយតិ តំ បិស្ស តស្មឹ សមយេ ន ហោតិ យោ បិស្ស បេមា ទោសោ ជាយតិ សោ បិស្ស តស្មឹ សមយេ ន ហោតិ យំ បិស្ស ទោសា បេមំ ជាយតិ តំ បិស្ស តស្មឹ សមយេ ន ហោតិ យោ បិស្ស ទោសា ទោសោ ជាយតិ សោ បិស្ស តស្មឹ សមយេ ន ហោតិ ។ យស្មឹ ភិក្ខវេ សមយេ ភិក្ខុ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា ភិក្ខុព្រោះរម្ងាប់នូវវិតក្កៈ និងវិចារៈទាំងឡាយ ។បេ។ បានដល់នូវទុតិយជ្ឈាន ។បេ។ នូវតតិយជ្ឈាន ។បេ។ បានដល់នូវចតុត្ថជ្ឈាន សម្រេចសម្រាន្តនៅ ដោយឥរិយាបថទាំង ៤ សេចក្តីស្រឡាញ់ឯណា កើតដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ក្តី សេចក្តីស្រឡាញ់នោះ មិនមានដល់ភិក្ខុនោះក្នុងសម័យនោះ សេចក្តីប្រទូស្តឯណា កើតដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ក្តី សេចក្តីប្រទូស្តនោះ មិនមានដល់ភិក្ខុនោះក្នុងសម័យនោះ សេចក្តីស្រឡាញ់ឯណា កើតដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះសេចក្តីប្រទូស្តក្តី សេចក្តីស្រឡាញ់នោះ មិនមានដល់ភិក្ខុនោះក្នុងសម័យនោះ សេចក្តីប្រទូស្តឯណា កើតដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះសេចក្តីប្រទូស្តក្តី សេចក្តីប្រទូស្តនោះ មិនមានដល់ភិក្ខុនោះ ក្នុងសម័យនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា ភិក្ខុបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានដល់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ

ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ យំ បិស្ស បេមា បេមំ ជាយតិ តំ បិស្ស បហីនំ ហោតិ ឧច្ឆិន្នមូលំ តាលាវត្ថុកតំ អនភាវំ កតំ អាយតឹអនុប្បាទធម្មំ យោ បិស្ស បេមា ទោសោ ជាយតិ សោ បិស្ស បហីនោ ហោតិ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំ កតោ អាយតឹអនុប្បាទធម្មោ យំ បិស្ស ទោសា បេមំ ជាយតិ តំ បិស្ស បហីនំ ហោតិ ឧច្ឆិន្នមូលំ តាលាវត្ថុកតំ អនភាវំ កតំ អាយតឹអនុប្បាទធម្មំ យោ បិស្ស ទោសា ទោសោ ជាយតិ សោ បិស្ស បហីនោ ហោតិ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំ កតោ អាយតឹអនុប្បាទធម្មោ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ន ឧស្សេនេតិ ន បដិស្សេនេតិ ន ធូបាយតិ ន បជ្ជលតិ ន បជ្ឈាយតិ ។

សេចក្តីស្រឡាញ់ឯណា កើតដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ក្តី សេចក្តីស្រឡាញ់នោះ ភិក្ខុនោះក៏បានលះបង់ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់អស់ហើយ បានធ្វើឲ្យសល់នៅតែទីកើត ដូចជាទីកើតនៃដើមត្នោត បានធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព លែងមានកំណើតតទៅទៀត ជាធម្មតា សេចក្តីប្រទូស្តឯណាកើតដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ក្តី សេចក្តីប្រទូស្តនោះ ភិក្ខុនោះក៏បានលះបង់ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់អស់ហើយ បានធ្វើឲ្យសល់នៅតែទីកើត ដូចជាទីកើតនៃដើមត្នោត បានធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព លែងមានកំណើតតទៅទៀតជាធម្មតា សេចក្តីស្រឡាញ់ឯណា កើតដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះសេចក្តីប្រទូស្តក្តី សេចក្តីស្រឡាញ់នោះ ភិក្ខុនោះក៏បានលះបង់ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់អស់ហើយ បានធ្វើឲ្យសល់នៅតែទីកើតដូចជាទីកើតនៃដើមត្នោត បានធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព លែងមានកំណើតតទៅទៀតជាធម្មតា សេចក្តីប្រទូស្តឯណាកើតដល់ភិក្ខុនោះ ព្រោះសេចក្តីប្រទូស្តក្តី សេចក្តីប្រទូស្តនោះ ភិក្ខុនោះក៏លះបង់ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់អស់ហើយ បានធ្វើឲ្យសល់នៅតែទីកើតដូចជាទីកើតនៃដើមត្នោត បានធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព លែងមានកំណើតតទៅជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះ តថាគតហៅថា មិនលើលោណំ មិនគបត មិនបើញបុញ មិនធុះឆេះ មិនសុបសៅ ។

កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឧស្សេនេតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ រូបំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ រូបវន្តំ វា អត្តានំ អត្តនិ វា រូបំ រូបស្មឹ វា អត្តានំ វេទនំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ វេទនាវន្តំ វា អត្តានំ អត្តនិ វា វេទនំ វេទនាយ វា អត្តានំ សញ្ញំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ សញ្ញាវន្តំ វា អត្តានំ អត្តនិ វា សញ្ញំ សញ្ញាយ វា អត្តានំ សង្ខារេ អត្តតោ សមនុបស្សតិ សង្ខារវន្តំ វា អត្តានំ អត្តនិ វា សង្ខារេ សង្ខារេសុ វា អត្តានំ វិញ្ញាណំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ វិញ្ញាណវន្តំ វា អត្តានំ អត្តនិ វា វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណស្មឹ វា អត្តានំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឧស្សេនេតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ន ឧស្សេនេតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុរលោះរលាំ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាឃើញនូវរូបថាជាខ្លួនខ្លះ ពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាមានរូបខ្លះ ពិចារណាឃើញនូវរូបថាតាំងនៅក្នុងខ្លួនខ្លះ ពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាតាំងនៅក្នុងរូបខ្លះ ពិចារណាឃើញនូវវេទនាថាជាខ្លួនខ្លះ ពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថា មានវេទនាខ្លះ ពិចារណាឃើញនូវវេទនាថាតាំងនៅក្នុងខ្លួនខ្លះ ពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាតាំងនៅក្នុងវេទនាខ្លះ ពិចារណាឃើញនូវសញ្ញាថាជាខ្លួនខ្លះ ពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាមានសញ្ញាខ្លះ ពិចារណាឃើញនូវសញ្ញាថាតាំងនៅក្នុងខ្លួនខ្លះ ពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាតាំងនៅក្នុងសញ្ញាខ្លះ ពិចារណាឃើញនូវសង្ខារទាំងឡាយថាជាខ្លួនខ្លះ ពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាមានសង្ខារខ្លះ ពិចារណាឃើញនូវសង្ខារថាតាំងនៅក្នុងខ្លួនខ្លះ ពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាតាំងនៅក្នុងពួកសង្ខារខ្លះ ពិចារណាឃើញនូវវិញ្ញាណថាជាខ្លួនខ្លះ ពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាមានវិញ្ញាណខ្លះ ពិចារណាឃើញនូវវិញ្ញាណថាតាំងនៅក្នុងខ្លួនខ្លះ ពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាតាំងនៅក្នុងវិញ្ញាណខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុរលោះរលាំ ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនរលោះរលាំ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ

ន រូបំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ ន រូបវន្តំ វា អត្តានំ ន អត្តនិ វា រូបំ ន រូបស្មឹ វា អត្តានំ ន វេទនំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ ន វេទនាវន្តំ វា អត្តានំ ន អត្តនិ វា វេទនំ ន វេទនាយ វា អត្តានំ ន សញ្ញំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ ន សញ្ញាវន្តំ វា អត្តានំ ន អត្តនិ វា សញ្ញំ ន សញ្ញាយ វា អត្តានំ ន សង្ខារេ អត្តតោ សមនុបស្សតិ ន សង្ខារវន្តំ វា អត្តានំ ន អត្តនិ វា សង្ខារេ ន សង្ខារេសុ វា អត្តានំ ន វិញ្ញាណំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ ន វិញ្ញាណវន្តំ វា អត្តានំ ន អត្តនិ វា វិញ្ញាណំ ន វិញ្ញាណស្មឹ វា អត្តានំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ន ឧស្សេនេតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បដិសេនេតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ

មិនពិចារណាឃើញនូវរូបថាជាខ្លួនខ្លះ មិនពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាមានរូបខ្លះ មិនពិចារណាឃើញនូវរូបថាតាំងនៅក្នុងខ្លួនខ្លះ មិនពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាតាំងនៅក្នុងរូបខ្លះ មិនពិចារណាឃើញនូវវេទនាថាជាខ្លួនខ្លះ មិនពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាមានវេទនាខ្លះ មិនពិចារណាឃើញនូវវេទនាថាតាំងនៅក្នុងខ្លួនខ្លះ មិនពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាតាំងនៅក្នុងវេទនាខ្លះ មិនពិចារណាឃើញនូវសញ្ញាថាជាខ្លួនខ្លះ មិនពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាមានសញ្ញាខ្លះ មិនពិចារណាឃើញនូវសញ្ញា ថាតាំងនៅក្នុងខ្លួនខ្លះ មិនពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាតាំងនៅក្នុងសញ្ញាខ្លះ មិនពិចារណាឃើញនូវពួកសង្ខារថាជាខ្លួនខ្លះ មិនពិចារណាឃើញនូវខ្លួន ថាមានសង្ខារខ្លះ មិនពិចារណាឃើញនូវពួកសង្ខារថាតាំងនៅក្នុងខ្លួនខ្លះ មិនពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាតាំងនៅក្នុងពួកសង្ខារខ្លះ មិនពិចារណាឃើញនូវវិញ្ញាណថាជាខ្លួនខ្លះ មិនពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាមានវិញ្ញាណខ្លះ មិនពិចារណាឃើញនូវវិញ្ញាណថាតាំងនៅក្នុងខ្លួនខ្លះ មិនពិចារណាឃើញនូវខ្លួនថាតាំងនៅក្នុងវិញ្ញាណខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនរណេរណំ ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគតបត តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ

អក្កោសន្តំ បច្ចក្កោសតិ រោសន្តំ បដិរោសតិ ភណ្ឌន្តំ បដិភណ្ឌតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បដិវិរុជ្ឈតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ន បដិវិរុជ្ឈតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អក្កោសន្តំ ន បច្ចក្កោសតិ រោសន្តំ ន បដិរោសតិ ភណ្ឌន្តំ ន បដិភណ្ឌតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ន បដិវិរុជ្ឈតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ធូបាយតិ ។ អស្មីតិ ភិក្ខវេ សតិ ឥត្ថស្មីតិ ហោតិ ឯវស្មីតិ ហោតិ អញ្ញថាស្មីតិ ហោតិ អសស្មីតិ ហោតិ សតស្មីតិ ហោតិ សន្តិ ហោតិ ឥត្ថំ សន្តិ ហោតិ ឯវំ សន្តិ ហោតិ អញ្ញថា សន្តិ ហោតិ

ដេរគបចំពោះបុគ្គលដែលដេរ ខឹងគបចំពោះបុគ្គលដែលខឹង ឈ្មោះគបចំពោះបុគ្គលដែលឈ្មោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកគបគដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនគបគតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនដេរគបចំពោះបុគ្គលដែលដេរ មិនខឹងគបចំពោះបុគ្គលដែលខឹង មិនឈ្មោះគបចំពោះបុគ្គលដែលឈ្មោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនគបគដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុរបិញរបុញតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានសេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមានដូច្នេះ សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមានដោយប្រការដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមានយ៉ាងនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមានដោយប្រការដទៃដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញទៀងដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញសូន្យដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន យ៉ាងនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការដទៃដូច្នេះ ក៏រមែងមាន

អបិ សន្តិ ហោតិ អបិ ឥត្ថំ សន្តិ ហោតិ អបិ ឯវំ សន្តិ ហោតិ អបិ អញ្ញថា សន្តិ ហោតិ ភវិស្សន្តិ ហោតិ ឥត្ថំ ភវិស្សន្តិ ហោតិ ឯវំ ភវិស្សន្តិ ហោតិ អញ្ញថា ភវិស្សន្តិ ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ធូបាយតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ន ធូបាយតិ ។ អស្មីតិ ភិក្ខវេ អសតិ ឥត្ថស្មីតិ ន ហោតិ ឯវស្មីតិ ន ហោតិ អញ្ញថាស្មីតិ ន ហោតិ អសស្មីតិ ន ហោតិ សតស្មីតិ ន ហោតិ សន្តិ ន ហោតិ

សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានខ្លះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការនេះដូច្នេះខ្លះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានយ៉ាងនេះខ្លះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការដទៃខ្លះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមានដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដោយប្រការនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមានយ៉ាងនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដោយប្រការដទៃដូច្នេះ ក៏រមែងមាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុរបិញរបុញ ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនរបិញរបុញ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមិនមានសេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមានដូច្នេះ សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមានដោយប្រការនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមានយ៉ាងនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមាន ដោយប្រការដទៃដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញសូន្យដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន

ឥត្ថំ សន្តិ ន ហោតិ ឯវំ សន្តិ ន ហោតិ អញ្ញថា
សន្តិ ន ហោតិ អបិ សន្តិ ន ហោតិ អបិ ឥត្ថំ
សន្តិ ន ហោតិ អបិ ឯវំ សន្តិ ន ហោតិ អបិ
អញ្ញថា សន្តិ ន ហោតិ ភវិស្សន្តិ ន ហោតិ ឥត្ថំ
ភវិស្សន្តិ ន ហោតិ ឯវំ ភវិស្សន្តិ ន ហោតិ អញ្ញថា
ភវិស្សន្តិ ន ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ
ភិក្ខុ ន ធូបាយតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ
បជ្ជលតិ ។ ឥមិនា អស្មីតិ ភិក្ខវេ សតិ
ឥមិនា ឥត្ថស្មីតិ ហោតិ ឥមិនា ឯវស្មីតិ ហោតិ

សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន យ៉ាងនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន យ៉ាងនេះដូច្នេះ ក៏មិនមានសេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការដទៃដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាមានខ្លះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការនេះដូច្នេះខ្លះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន យ៉ាងនេះខ្លះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការដទៃខ្លះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមានដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដោយប្រការនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន យ៉ាងនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដោយប្រការដទៃដូច្នេះ ក៏មិនមាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនបើញបុញដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រេះ តេដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមានសេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមាន ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមាន ដោយប្រការនេះដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមានយ៉ាងនេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន

ឥមិនា អញ្ញថាស្មីតិ ហោតិ ឥមិនា អសស្មីតិ ហោតិ

ឥមិនា សតស្មីតិ ហោតិ ឥមិនា សន្តិ ហោតិ ឥមិនា

ឥត្ថំ សន្តិ ហោតិ ឥមិនា ឯវំ សន្តិ ហោតិ ឥមិនា

អញ្ញថា សន្តិ ហោតិ ឥមិនា អបិ សន្តិ ហោតិ ឥមិនា

អបិ ឥត្ថំ សន្តិ ហោតិ ឥមិនា អបិ ឯវំ សន្តិ

ហោតិ ឥមិនា អបិ អញ្ញថា សន្តិ ហោតិ ឥមិនា

ភវិស្សន្តិ ហោតិ ឥមិនា ឥត្ថំ ភវិស្សន្តិ ហោតិ

សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមាន ដោយប្រការដទៃ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញទៀង ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញសូន្យ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការនេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន យ៉ាងនេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការដទៃ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានខ្លះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការនេះខ្លះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន យ៉ាងនេះខ្លះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការដទៃខ្លះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដោយប្រការនេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន

ឥមិនា ឯវំ ករិស្សន្តិ ហោតិ ឥមិនា អញ្ញថា ករិស្សន្តិ ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បជ្ជលតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ន បជ្ជលតិ ។ ឥមិនា អស្មីតិ ភិក្ខវេ អសតិ ឥមិនា ឥត្ថស្មីតិ ន ហោតិ ឥមិនា ឯវស្មីតិ ន ហោតិ ឥមិនា អញ្ញថាស្មីតិ ន ហោតិ ឥមិនា អសស្មីតិ ន ហោតិ ឥមិនា សតស្មីតិ ន ហោតិ ឥមិនា សន្តិ ន ហោតិ ឥមិនា ឥត្ថំ សន្តិ ន ហោតិ ឥមិនា ឯវំ សន្តិ ន ហោតិ ឥមិនា អញ្ញថា សន្តិ ន ហោតិ ឥមិនា អបិ សន្តិ ន ហោតិ

សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមានយ៉ាងនេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដោយប្រការដទៃ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏រមែងមាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុឆុរឆេះ ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនឆុរឆេះ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមាន ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមាន ដោយប្រការនេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមានយ៉ាងនេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញមាន ដោយប្រការដទៃ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញទៀង ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញសូន្យ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការនេះដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានយ៉ាងនេះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការដទៃ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមានខ្លះ ដោយខន្ធនេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន

ឥមិនា អបិ ឥត្ថំ សន្តិ ន ហោតិ ឥមិនា អបិ ឯវំ សន្តិ ន ហោតិ ឥមិនា អបិ អញ្ញថា សន្តិ ន ហោតិ ឥមិនា ភវិស្សន្តិ ន ហោតិ ឥមិនា ឥត្ថំ ភវិស្សន្តិ ន ហោតិ ឥមិនា ឯវំ ភវិស្សន្តិ ន ហោតិ ឥមិនា អញ្ញថា ភវិស្សន្តិ ន ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ន បជ្ជលតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បជ្ឈាយតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ អស្មិមានោ បហីនោ ន ហោតិ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំ កតោ អាយតឹអនុប្បាទធម្មោ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បជ្ឈាយតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ន បជ្ឈាយតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ អស្មិមានោ បហីនោ ហោតិ

សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការនេះខ្លះ ដោយខ្លួននេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន យ៉ាងនេះខ្លះ ដោយខ្លួននេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា សូមឲ្យអាត្មាអញមាន ដោយប្រការដទៃខ្លះ ដោយខ្លួននេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដោយខ្លួននេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដោយប្រការនេះ ដោយខ្លួននេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន យ៉ាងនេះ ដោយខ្លួននេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន សេចក្តីប្រកាន់ថា អាត្មាអញនឹងមាន ដោយប្រការដទៃ ដោយខ្លួននេះដូច្នេះ ក៏មិនមាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនធុរឆេះ ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុសញ្ជប់សញ្ជឹង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អស្មិមានះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនបានលះបង់ ទាំងមិនបានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់ មិនធ្វើទីកើតដូចជាទីកើតនៃដើមត្នោត មិនធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាពជាអស្មិមានះ មិនមែនជាមិនមានកំណើត តទៅទៀតជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុសញ្ជប់សញ្ជឹង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនសញ្ជប់សញ្ជឹង តើដូចម្តេច ។

ទុប្បិញ្ញរូបោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំ កតោ អាយតឹអនុប្បាទធម្មោ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ន សញ្ជាយតីតិ ។

មហាវគ្គោ បញ្ចមោ ។

ចតុត្ថោ បណ្ណាសកោ សមត្តោ ។

តស្សុទ្ទានំ

សោតានុគតំ ឋានំ ភទ្ទិយ
សាបុគី ច វប្ប សាឡ្ហោ ច
មល្លិកា អត្តន្តោ
តណ្ហាបេមេន ច ទសា តេតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អស្មិមានះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះបង់ ទាំងបានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់ ធ្វើទីកើតដូចជាទីកើតនៃដើមត្នោត ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាពជាអស្មិមានះ មិនមានកំណើតទៅទៀតជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនសញ្ជប់សញ្ជឹង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

មហាវគ្គ ទី ៥ ។

ចប់ បណ្ណាសក ទី ៤ ។

ឧទ្ទាននៃមហាវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីអានិសង្សនៃធម៌ដែលបានបញ្ចូនចិត្តស្តាប់ ១ អំពីហេតុ ៦ យ៉ាង ១ អំពីភទ្ទិយលិច្ឆវី ១ អំពីកោឡិយបុត្តក្នុងនិគមឈ្មោះសាបុគិយ ១ អំពីវប្បសក្យៈ ១ អំពីសាឡ្ហលិច្ឆវី ១ អំពីមល្លិកាទេវី ១ អំពីបុគ្គលអ្នកព្យាយាមដុតកំដៅនូវខ្លួន ១ អំពីតណ្ហា ១ អំពីសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ រួមជា ១០ ប្រការ ។

បណ្ណាសកាសង្គហិតា វគ្គា

សប្បុរិសវគ្គោ បឋមោ

(៨១) អសប្បុរិសញ្ច វោ ភិក្ខវេ ទេសេស្សាមិ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរញ្ច សប្បុរិសញ្ច សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរញ្ច តំ សុណាថ សាធុកំ មនសិករោថ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទវោច កតមោ ច ភិក្ខវេ អសប្បុរិសោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បាណាតិបាតី ហោតិ អទិន្នាទាយី ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ មុសាវាទី ហោតិ សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋាយី ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អសប្បុរិសោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច បាណាតិបាតី ហោតិ បរញ្ច បាណាតិបាតេ សមាទបេតិ

បណ្ណាសកាសង្គហិតវគ្គ

សប្បុរិសវគ្គ ទី ១

(៩១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវអសប្បុរសផង នូវអសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរសផង នូវសប្បុរសផង នូវសប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរសផង ចំពោះអ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់នូវពាក្យនោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកានៃព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ និយាយពាក្យកុហក ផឹកនូវទឹកស្រវឹងគឺសុរានិងមេរ័យ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បុរសក្រៃលែង ជាងអសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការសម្លាប់សត្វផង

អត្តនា ច អទិន្នាទាយី ហោតិ បរញ្ច អទិន្នាទានេ សមាទបេតិ អត្តនា ច កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ បរញ្ច កាមេសុ មិច្ឆាចារេ សមាទបេតិ អត្តនា ច មុសាវាទី ហោតិ បរញ្ច មុសាវាទេ សមាទបេតិ អត្តនា ច សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋាយី ហោតិ បរញ្ច សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានេ សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ សប្បុរិសោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា បដិវិរតោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សប្បុរិសោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច បាណាតិបាតា វេរមណិយា សមាទបេតិ

កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យផង ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយផង និយាយកុហក ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការនិយាយកុហកផង ផឹកទឹកស្រវឹងគឺ សុរានិងមេរ័យ ជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការផឹកទឹកស្រវឹងគឺសុរានិងមេរ័យ ជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសប្បុរសក្រៃលែង ជាងអសប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ វៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ វៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ វៀរចាកការនិយាយកុហក វៀរចាកការផឹកទឹកស្រវឹងគឺសុរានិងមេរ័យ ជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បុរសក្រៃលែង ជាងសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការវៀរចាកការសម្លាប់សត្វផង

អត្តនា ច អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច អទិន្នាទានា វេរមណិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេរមណិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច មុសាវាទា វេរមណិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច សុរាមេរយ-មជ្ជប្បមាទដ្ឋានា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច សុរាមេរយ-មជ្ជប្បមាទដ្ឋានា វេរមណិយា សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរោតិ ។

[៨២] អសប្បុរិសញ្ច វោ ភិក្ខវេ ទេសេស្សាមិ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរញ្ច សប្បុរិសញ្ច សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរញ្ច តំ សុណាថ សាធុកំ មនសិករោថ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ ភន្តេតិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទវោច ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ អសប្បុរិសោ ។

វៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការវៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យផង វៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការវៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយផង វៀរចាកការនិយាយកុហក ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃក្នុងការវៀរចាកការនិយាយកុហកផង វៀរចាកការផឹកនូវទឹកស្រវឹងគឺសុរានឹងមេរ័យ ជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការវៀរចាកការផឹកនូវទឹកស្រវឹងគឺសុរានឹងមេរ័យ ជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សប្បុរសក្រៃលែង ជាងសប្បុរស ។

[៩២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវអសប្បុរសផង នូវអសប្បុរសក្រៃលែង ជាងអសប្បុរសផង នូវសប្បុរសផង នូវសប្បុរសក្រៃលែង ជាងសប្បុរសផង ចំពោះអ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់នូវពាក្យនោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកានៃព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់-ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បុរស តើដូចម្តេច ។

ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អស្សទ្ធោ ហោតិ អហិរិកោ ហោតិ អនោត្តប្បី ហោតិ អប្បស្សុតោ ហោតិ កុសីតោ ហោតិ មុដ្ឋស្សតិ ហោតិ ទុប្បញ្ញោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អសប្បុរិសោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច អស្សទ្ធោ ហោតិ បរញ្ច អស្សទ្ធិយេ(១) សមាទបេតិ អត្តនា ច អហិរិកោ ហោតិ បរញ្ច អហិរិកតាយ សមាទបេតិ អត្តនា ច អនោត្តប្បី ហោតិ បរញ្ច អនោត្តប្បេ(២) សមាទបេតិ អត្តនា ច អប្បស្សុតោ ហោតិ បរញ្ច អប្បស្សុតេ សមាទបេតិ អត្តនា ច កុសីតោ ហោតិ បរញ្ច កោសជ្ជេ សមាទបេតិ អត្តនា ច មុដ្ឋស្សតិ ហោតិ បរញ្ច មុដ្ឋស្សច្ចេ សមាទបេតិ អត្តនា ច ទុប្បញ្ញោ ហោតិ បរញ្ច ទុប្បញ្ញតាយ សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ សប្បុរិសោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ

---

១ ឱ. អសទ្ធាយ ។ ២ ឱ. អនោត្តប្បិតាយ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនមានសទ្ធា មិនខ្មាសបាប មិនខ្លាចនឹងបាប ជាអ្នកមិនចេះដឹង ខ្ជិលច្រអូស មិនមានស្មារតី មិនមានប្រាជ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បុរសក្រៃលែងជាង អសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោក នេះ ជាអ្នកមិនមានសទ្ធា ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុង ការមិនមានសទ្ធាផង មិនខ្មាសបាប ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជន ដទៃ ក្នុងការមិនខ្មាសបាបផង មិនខ្លាចនឹងបាប ដោយខ្លួនឯងផង ទាំង បបួលជនដទៃ ក្នុងការមិនខ្លាចនឹងបាបផង មិនបានចេះដឹង ដោយខ្លួនឯង ផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការមិនចេះដឹងផង ខ្ជិលច្រអូសដោយ ខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការខ្ជិលច្រអូសផង មិនមានស្មារតី ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការមិនមានស្មារតីផង មិន មានប្រាជ្ញា ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការមិនមាន ប្រាជ្ញាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសប្បុរសក្រៃ លែងជាងអសប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បុរស តើ ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

សទ្ធោ ហោតិ ហិរិមា ហោតិ ឱត្តប្បី ហោតិ ពហុស្សុតោ ហោតិ អារទ្ធវីរិយោ ហោតិ សតិមា ហោតិ បញ្ញវា ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សប្បុរិសោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច សទ្ធាសម្បន្នោ ហោតិ បរញ្ច សទ្ធាសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា ច ហិរិមា ហោតិ បរញ្ច ហិរិមតាយ[១] សមាទបេតិ អត្តនា ច ឱត្តប្បី ហោតិ បរញ្ច ឱត្តប្បេ សមាទបេតិ អត្តនា ច ពហុស្សុតោ ហោតិ បរញ្ច ពាហុសច្ចេ សមាទបេតិ អត្តនា ច អារទ្ធវីរិយោ ហោតិ បរញ្ច វីរិយារម្ភេ សមាទបេតិ អត្តនា ច ឧបដ្ឋិតស្សតិ ហោតិ បរញ្ច សតិបដ្ឋានេ សមាទបេតិ អត្តនា ច បញ្ញាសម្បន្នោ ហោតិ បរញ្ច បញ្ញាសម្បទាយ សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរោតិ ។

---

១ ឱ. ហិរិមន្តេ ។ ម. ហិរិសម្បទាយ ។

ជាអ្នកមានសទ្ធា ខ្មាសបាប ខ្លាចនឹងបាប ចេះដឹងច្រើន ប្រារព្ធព្យាយាម មានស្មារតី មានប្រាជ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសទ្ធា ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការបរិបូណ៌ដោយសទ្ធាផង ខ្មាសបាបដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការខ្មាសបាបផង ខ្លាចនឹងបាបដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការខ្លាចនឹងបាបផង ចេះដឹងច្រើនដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការចេះដឹងច្រើនផង ប្រារព្ធព្យាយាមដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការប្រារព្ធព្យាយាមផង មានស្មារតីដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការមានស្មារតីផង បរិបូណ៌ដោយប្រាជ្ញាដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការបរិបូណ៌ដោយប្រាជ្ញាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរស ។

(៨៣) អសប្បុរិសញ្ច វោ ភិក្ខវេ ទេសេស្សាមិ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរញ្ច សប្បុរិសញ្ច សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរញ្ច តំ សុណាថ ។បេ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ អសប្បុរិសោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បាណាតិបាតី ហោតិ អទិន្នាទាយី ហោតិ កាមេសុមិច្ឆាចារី ហោតិ មុសាវាទី ហោតិ បិសុណាវាចោ ហោតិ ផរុសវាចោ ហោតិ សម្ផប្បលាបី ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អសប្បុរិសោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច បាណាតិបាតី ហោតិ បរញ្ច បាណាតិបាតេ សមាទបេតិ អត្តនា ច អទិន្នាទាយី ហោតិ បរញ្ច អទិន្នាទានេ សមាទបេតិ អត្តនា ច កាមេសុមិច្ឆាចារី ហោតិ បរញ្ច កាមេសុមិច្ឆាចារេ សមាទបេតិ អត្តនា ច មុសាវាទី ហោតិ បរញ្ច មុសាវាទេ សមាទបេតិ អត្តនា ច បិសុណាវាចោ ហោតិ

(៤៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវអសប្បុរសផង នូវអសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរសផង នូវសប្បុរសផង នូវសប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរសផង ចំពោះអ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់នូវពាក្យនោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ និយាយពាក្យកុហក និយាយពាក្យញុះញង់ និយាយពាក្យទ្រគោះ និយាយពាក្យរោយរាយ ឥតប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការសម្លាប់សត្វផង កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យផង ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយផង និយាយពាក្យកុហកដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការនិយាយពាក្យកុហកផង និយាយពាក្យញុះញង់ដោយខ្លួនឯងផង

បរញ្ច បិសុណាយ វាចាយ សមាទបេតិ អត្តនា ច ផរុសវាចោ ហោតិ បរញ្ច ផរុសាយ វាចាយ សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្ផប្បលាបី ហោតិ បរញ្ច សម្ផប្បលាបេ សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ សប្បុរិសោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សប្បុរិសោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច បាណាតិបាតា វេរមណិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច អទិន្នាទានា វេរមណិយា សមាទបេតិ

ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការនិយាយពាក្យញុះញង់ផង និយាយពាក្យទ្រគោះដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការនិយាយពាក្យទ្រគោះផង និយាយពាក្យរោយរាយ ឥតប្រយោជន៍ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការនិយាយពាក្យរោយរាយ ឥតប្រយោជន៍ផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ វៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ វៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ វៀរចាកការនិយាយពាក្យកុហក វៀរចាកការនិយាយពាក្យញុះញង់ វៀរចាកការនិយាយពាក្យទ្រគោះ វៀរចាកការនិយាយពាក្យរោយរាយឥតប្រយោជន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកសម្លាប់សត្វដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការវៀរចាកសម្លាប់សត្វផង វៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យផង

អត្តនា ច កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេរមណិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច មុសាវាទា វេរមណិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច បិសុណាយ វាចាយ វេរមណិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច ផរុសាយ វាចាយ វេរមណិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច សម្ផប្បលាបា វេរមណិយា សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរោតិ ។

(៥៦) អសប្បុរិសញ្ច វោ ភិក្ខវេ ទេសេស្សាមិ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរញ្ច សប្បុរិសញ្ច សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរញ្ច តំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ អសប្បុរិសោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បាណាតិបាតី ហោតិ ។ បេ ។ អភិជ្ឈាលុ ហោតិ ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។

វៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការវៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយផង វៀរចាកការនិយាយពាក្យកុហកដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការវៀរចាកការនិយាយពាក្យកុហកផង វៀរចាកការនិយាយពាក្យញុះញង់ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការវៀរចាកការនិយាយពាក្យញុះញង់ផង វៀរចាកការនិយាយពាក្យទ្រគោះដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការវៀរចាកការនិយាយពាក្យទ្រគោះផង វៀរចាកការនិយាយពាក្យរោយរាយ ឥតប្រយោជន៍ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការវៀរចាកការនិយាយពាក្យរោយរាយ ឥតប្រយោជន៍ផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរស ។

(៩៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវអសប្បុរសផង នូវអសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរសផង នូវសប្បុរសផង នូវសប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរសផង ចំពោះអ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់ពាក្យនោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ។ បេ ។ ប្រកបដោយអភិជ្ឈា មានចិត្តព្យាបាទ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ។

អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អសប្បុរិសោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច បាណាតិបាតី ហោតិ បរញ្ច បាណាតិបាតេ សមាទបេតិ ។បេ។ អត្តនា ច អភិជ្ឈាលុ ហោតិ បរញ្ច អភិជ្ឈាយ សមាទបេតិ អត្តនា ច ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ បរញ្ច ព្យាបាទេ សមាទបេតិ អត្តនា ច មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ សប្បុរិសោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ ។បេ។ អនភិជ្ឈាលុ ហោតិ អព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សប្បុរិសោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច បាណាតិបាតា វេរមណិយា សមាទបេតិ ។បេ។ អត្តនា ច អនភិជ្ឈាលុ ហោតិ បរញ្ច អនភិជ្ឈាយ សមាទបេតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បុរសដែលក្រៃលែងជាងអសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការសម្លាប់សត្វផង ។បេ។ ច្រើនដោយអភិជ្ឈាដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងអភិជ្ឈាផង មានចិត្តព្យាបាទដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការព្យាបាទផង ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងមិច្ឆាទិដ្ឋិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសប្បុរសដែលក្រៃលែងជាងអសប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ ។បេ។ មិនច្រើនដោយអភិជ្ឈា មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បុរសដែលក្រៃលែងជាងសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកការសម្លាប់សត្វដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃក្នុងកិរិយាវៀរចាកការសម្លាប់សត្វផង ។បេ។ មិនច្រើនដោយអភិជ្ឈាដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការមិនមានអភិជ្ឈាផង

អត្តនា ច អព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ បរញ្ច អព្យាបាទេ សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរោតិ ។

(៨៨) អសប្បុរិសញ្ច វោ ភិក្ខវេ ទេសេស្សាមិ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរញ្ច សប្បុរិសញ្ច សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរញ្ច តំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ អសប្បុរិសោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ មិច្ឆាសង្កប្បោ ហោតិ មិច្ឆា-វាចោ ហោតិ មិច្ឆាកម្មន្តោ ហោតិ មិច្ឆាអាជីវោ ហោតិ មិច្ឆាវាយាមោ ហោតិ មិច្ឆាសតិ ហោតិ មិច្ឆាសមាធិ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អសប្បុរិសោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច មិច្ឆាសង្កប្បោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាសង្កប្បេ សមាទបេតិ អត្តនា ច មិច្ឆាវាចោ ហោតិ

មិនមានចិត្តព្យាបាទដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការមិនមានព្យាបាទផង ជាសម្មាទិដ្ឋិដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសម្មាទិដ្ឋិផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរស ។

(៩៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវអសប្បុរសផង នូវអសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរសផង នូវសប្បុរសផង នូវសប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរសផង ចំពោះអ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់នូវពាក្យនោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បុរសតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញខុស មានសេចក្តីត្រិះរិះខុស មានវាចាខុស មានការងារខុស មានការចិញ្ចឹមជីវិតខុស មានការព្យាយាមខុស មានសេចក្តីរលឹកខុស មានការតាំងចិត្តខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្តីឃើញខុសផង មានសេចក្តីត្រិះរិះខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្តីត្រិះរិះខុសផង មានវាចាខុសដោយខ្លួនឯងផង

បរញ្ច មិច្ឆាវាចាយ សមាទបេតិ អត្តនា ច មិច្ឆាកម្មន្តោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាកម្មន្តេ សមាទបេតិ អត្តនា ច មិច្ឆាអាជីវោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាអាជីវេ សមាទបេតិ អត្តនា ច មិច្ឆាវាយាមោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាវាយាមេ សមាទបេតិ អត្តនា ច មិច្ឆាសតិ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាសតិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច មិច្ឆាសមាធិ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាសមាធិម្ហិ សមាទបេតិ ៗ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរោ ៗ កតមោ ច ភិក្ខវេ សប្បុរិសោ ៗ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ សម្មាសង្កប្បោ ហោតិ សម្មាវាចោ ហោតិ សម្មាកម្មន្តោ ហោតិ សម្មាអាជីវោ ហោតិ សម្មាវាយាមោ ហោតិ សម្មាសតិ ហោតិ សម្មាសមាធិ ហោតិ ៗ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សប្បុរិសោ ៗ កតមោ ច ភិក្ខវេ សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរោ ៗ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ

ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងវាចាខុសផង មានការងារខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការងារខុសផង មានការចិញ្ចឹមជីវិតខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការចិញ្ចឹមជីវិតខុសផង មានការព្យាយាមខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការព្យាយាមខុសផង មានសេចក្តីរលឹកខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្តីរលឹកខុសផង មានការតាំងចិត្តខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការតាំងចិត្តខុសផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញត្រូវ មានសេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ មានវាចាត្រូវ មានការងារត្រូវ មានការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ មានការព្យាយាមត្រូវ មានសេចក្តីរលឹកត្រូវ មានការតាំងចិត្តត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការឃើញត្រូវផង

អត្តនា ច សម្មាសង្កប្បោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាសង្កប្បេ សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្មាវាចោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាវាចាយ សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្មាកម្មន្តោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាកម្មន្តេ សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្មាអាជីវោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាអាជីវេ សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្មាវាយាមោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាវាយាមេ សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្មាសតិ ហោតិ បរញ្ច សម្មាសតិយា សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្មាសមាធិ ហោតិ បរញ្ច សម្មាសមាធិម្ហិ សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរោតិ ។

(៨៦) អសប្បុរិសញ្ច វោ ភិក្ខវេ ទេសេស្សាមិ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរញ្ច សប្បុរិសញ្ច សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរញ្ច តំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ អសប្បុរិសោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ បេ ។ មិច្ឆាញាណី ហោតិ មិច្ឆាវិមុត្តិ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អសប្បុរិសោ ។

មានសេចក្តីត្រិះរិះត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្តីត្រិះរិះត្រូវផង មានវាចាត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងវាចាត្រូវផង មានការងារត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការងារត្រូវផង មានការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវផង មានការព្យាយាមត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការព្យាយាមត្រូវផង មានសេចក្តីរលឹកត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្តីរលឹកត្រូវផង មានការតាំងចិត្តត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការតាំងចិត្តត្រូវផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរស ។

[៨៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវអសប្បុរសផង នូវអសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរសផង នូវសប្បុរសផង នូវសប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរសផង ចំពោះអ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់នូវពាក្យនោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញខុស ។ បេ ។ មានញាណខុស មានការរួចខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសប្បុរស ។

កតមោ ច ភិក្ខវេ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ ។បេ។ អត្តនា ច មិច្ឆាញាណី ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាញាណេ សមាទបេតិ អត្តនា ច មិច្ឆាវិមុត្តិ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាវិមុត្តិយា សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អសប្បុរិសេន អសប្បុរិសតរោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ សប្បុរិសោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។បេ។ សម្មាញាណី ហោតិ សម្មាវិមុត្តិ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សប្បុរិសោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ ។បេ។ អត្តនា ច សម្មាញាណី ហោតិ បរញ្ច សម្មាញាណេ សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្មាវិមុត្តិ ហោតិ បរញ្ច សម្មាវិមុត្តិយា សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សប្បុរិសេន សប្បុរិសតរោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្តីឃើញខុសផង ។ បេ ។ មានញាណខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងញាណខុសផង មានការរួចខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការរួចខុសផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អសប្បុរសក្រៃលែងជាងអសប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បុរសតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញត្រូវ ។ បេ ។ មានញាណត្រូវ មានការរួចត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សប្បុរស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្តីឃើញត្រូវផង ។ បេ ។ មានញាណត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងញាណត្រូវផង មានការរួចត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការរួចត្រូវផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរស ។

(៨៧) បាបញ្ច វោ ភិក្ខវេ ទេសេស្សាមិ បាបេន បាបតរញ្ច កល្យាណញ្ច កល្យាណេន កល្យាណ-តរញ្ច តំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បាបោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បាណាតិបាតី ហោតិ ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បាបោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បាបេន បាបតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច បាណាតិបាតី ហោតិ បរញ្ច បាណាតិបាតេ សមាទបេតិ ។ បេ ។ អត្តនា ច មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បាបេន បាបតរោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ កល្យាណោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កល្យាណោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ កល្យាណេន កល្យាណតរោ ។

(៤៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវបុគ្គលលាមកផង នូវបុគ្គលលាមកក្រៃលែងជាងបុគ្គលលាមកផង នូវបុគ្គលល្អផង នូវបុគ្គលល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលល្អផង ចំពោះអ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់នូវពាក្យនោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលលាមក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ។ បេ ។ មានសេចក្តីឃើញខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលលាមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលលាមកក្រៃលែងជាងបុគ្គលលាមក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការសម្លាប់សត្វផង ។ បេ ។ មានសេចក្តីឃើញខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្តីឃើញខុសផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលលាមកក្រៃលែងជាងបុគ្គលលាមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលល្អ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ ។ បេ ។ មានសេចក្តីឃើញត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលល្អ តើដូចម្តេច ។

ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច បាណាតិបាតា វេរមណិយា សមាទបេតិ ។បេ។ អត្តនា ច សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កល្យាណេន កល្យាណតរោតិ ។

(៥៨) បាបញ្ច វោ ភិក្ខវេ ទេសេស្សាមិ បាបេន បាបតរញ្ច កល្យាណញ្ច កល្យាណេន កល្យាណ-តរញ្ច តំ សុណាថ ។បេ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បាបោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។បេ។ មិច្ឆាញាណី ហោតិ មិច្ឆាវិមុត្តិ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បាបោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បាបេន បាបតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ ។បេ។ អត្តនា ច មិច្ឆាញាណី ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាញាណេ សមាទបេតិ អត្តនា ច មិច្ឆាវិមុត្តិ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាវិមុត្តិយា សមាទបេតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកការសម្លាប់សត្វដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងកិរិយាវៀរចាកការសម្លាប់សត្វផង ។ បេ ។ មានសេចក្តីឃើញត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្តីឃើញត្រូវផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលល្អ ។

[៤៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវបុគ្គលលាមកផង នូវបុគ្គលលាមកក្រៃលែងជាងបុគ្គលលាមកផង នូវបុគ្គលល្អផង នូវបុគ្គលល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលល្អផង ចំពោះអ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់នូវពាក្យនោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលលាមក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសេចក្តីឃើញខុស ។ បេ ។ មានញាណខុស មានការរួចខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលលាមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលលាមកក្រៃលែងជាងបុគ្គលលាមក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្តីឃើញខុសផង ។ បេ ។ មានញាណខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងញាណខុសផង មានការរួចខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការរួចខុសផង ។

អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បាបេន បាបតរោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ កល្យាណោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។បេ។ សម្មាញាណី ហោតិ សម្មាវិមុត្តិ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កល្យាណោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ កល្យាណេន កល្យាណតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាទិដ្ឋិយា សម្មាទបេតិ ។បេ។ អត្តនា ច សម្មាញាណី ហោតិ បរញ្ច សម្មាញាណេ សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្មាវិមុត្តិ ហោតិ បរញ្ច សម្មាវិមុត្តិយា សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កល្យាណេន កល្យាណតរោតិ ។

(៤៩) បាបធម្មញ្ច វោ ភិក្ខវេ ទេសេស្សាមិ បាបធម្មេន បាបធម្មតរញ្ច កល្យាណធម្មញ្ច កល្យាណធម្មេន កល្យាណធម្មតរញ្ច តំ សុណាថ ។បេ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បាបធម្មោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បាណាតិបាតី ហោតិ ។បេ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលលាមកក្រៃលែងជាងបុគ្គលលាមក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលល្អ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញត្រូវ ។ បេ ។ មានញាណត្រូវ មានការរួចត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលល្អ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្តីឃើញត្រូវផង ។ បេ ។ មានញាណត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងញាណត្រូវផង មានការរួចត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការរួចត្រូវផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលល្អ ។

[៩៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ផង នូវបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ផង នូវបុគ្គលមានធម៌ល្អផង នូវបុគ្គលមានធម៌ល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌ល្អផង ចំពោះអ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់នូវពាក្យនោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ។ បេ ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បាបធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បាបធម្មេន បាបធម្មតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច បាណាតិបាតី ហោតិ បរញ្ច បាណាតិបាតេ សមាទបេតិ ។ បេ ។ អត្តនា ច មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បាបធម្មេន បាបធម្មតរោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ កល្យាណធម្មោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កល្យាណធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ កល្យាណធម្មេន កល្យាណធម្មតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច បាណាតិបាតា វេរមណិយា សមាទបេតិ ។ បេ ។ អត្តនា ច សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កល្យាណធម្មេន កល្យាណធម្មតរោតិ ។

មានសេចក្តីឃើញខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការសម្លាប់សត្វផង ។ បេ ។ មានសេចក្តីឃើញខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្តីឃើញខុសផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានធម៌ល្អ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាត ។ បេ ។ មានសេចក្តីឃើញត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានធម៌ល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានធម៌ល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌ល្អ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាតដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងកិរិយាវៀរចាកបាណាតិបាតផង ។ បេ ។ មានសេចក្តីឃើញត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្តីឃើញត្រូវផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានធម៌ល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌ល្អ ។

(៦០) បាបធម្មញ្ច វោ ភិក្ខវេ ទេសេស្សាមិ បាបធម្មេន បាបធម្មតរញ្ច កល្យាណធម្មញ្ច កល្យាណធម្មេន កល្យាណធម្មតរញ្ច តំ សុណាថ ។បេ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បាបធម្មោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។បេ។ មិច្ឆាញាណី ហោតិ មិច្ឆាវិមុត្តិ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បាបធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ បាបធម្មេន បាបធម្មតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ ។បេ។ អត្តនា ច មិច្ឆាញាណី ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាញាណេ សមាទបេតិ អត្តនា ច មិច្ឆាវិមុត្តិ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាវិមុត្តិយា សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បាបធម្មេន បាបធម្មតរោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ កល្យាណធម្មោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។បេ។ សម្មាញាណី ហោតិ សម្មាវិមុត្តិ ហោតិ ។

[៦០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ផង នូវបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ផង នូវបុគ្គលមានធម៌ល្អផង នូវបុគ្គលមានធម៌ល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌ល្អផង ចំពោះអ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់នូវពាក្យនោះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញខុស ។ បេ ។ មានញាណខុស មានការរួចខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្តីឃើញខុសផង ។ បេ ។ មានញាណខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងញាណខុសផង មានការរួចខុសដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងការរួចខុសផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានធម៌ល្អ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញត្រូវ ។ បេ ។ មានញាណត្រូវ មានការរួចត្រូវ ។

អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កល្យាណធម្មោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ កល្យាណធម្មេន កល្យាណធម្មតរោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ច សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ ។បេ។ អត្តនា ច សម្មាញាណី ហោតិ បរញ្ច សម្មាញាណេ សមាទបេតិ អត្តនា ច សម្មាវិមុត្តិ ហោតិ បរញ្ច សម្មាវិមុត្តិយា សមាទបេតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កល្យាណធម្មេន កល្យាណធម្មតរោតិ ។

សប្បុរិសវគ្គោ បឋមោ ។

តស្សុទ្ទានំ

សិក្ខាបទញ្ច អស្សទ្ធំ
សត្តនាសោ អថោ ច ទសកម្មំ
អដ្ឋង្គិកញ្ច ទសមគ្គំ ទ្វេ
បាបធម្មា អបរេ ទ្វេតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានធម៌ល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលមានធម៌ល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌ល្អ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃ ក្នុងសេចក្តីឃើញត្រូវផង ។ បេ ។ មានញាណត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃក្នុងញាណត្រូវផង មានការរួចត្រូវដោយខ្លួនឯងផង ទាំងបបួលជនដទៃក្នុងការរួចត្រូវផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមានធម៌ល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌ល្អ ។

ចប់ សប្បុរិសវគ្គ ទី ១ ។

ឧទ្ទាននៃសប្បុរិសវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីសិក្ខាបទ ១ អំពីបុគ្គលមិនមានសទ្ធា ១ អំពីធម៌ ៧ នាំឲ្យវិនាស ១ មួយយ៉ាងទៀត និយាយអំពីកម្មទាំង ១០ ប្រការ ១ អំពីមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការ ១ អំពីមគ្គ ១០ ប្រការ ១ អំពីបាបធម៌ ២ ប្រការ ១ អំពីបាបធម៌ ២ ប្រការដទៃទៀត ១ ។

សោភនវគ្គោ ទុតិយោ

(៦១) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ បរិសទូសនា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ភិក្ខុ ភិក្ខវេ[១] ទុស្សីលោ បាបធម្មោ បរិសទូសនោ ភិក្ខុនី ភិក្ខវេ ទុស្សីលា បាបធម្មា បរិសទូសនា ឧបាសកោ ភិក្ខវេ ទុស្សីលោ បាបធម្មោ បរិសទូសនោ ឧបាសិកា ភិក្ខវេ ទុស្សីលា បាបធម្មា បរិសទូសនា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ បរិសទូសនា ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ បរិសសោភនា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ភិក្ខុ ភិក្ខវេ[១] សីលវា កល្យាណធម្មោ បរិសសោភនោ ភិក្ខុនី ភិក្ខវេ សីលវតី កល្យាណធម្មា បរិសសោភនា ឧបាសកោ ភិក្ខវេ សីលវា កល្យាណធម្មោ បរិសសោភនោ ឧបាសិកា ភិក្ខវេ សីលវតី កល្យាណធម្មា បរិសសោភនា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ បរិសសោភនាតិ ។

---

១ ឱ. ម. ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុតិ ទិស្សតិ ។

សោភនវគ្គ ទី ២

(៦១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការទ្រុស្តបរិសទ្យនេះ មាន ៤ យ៉ាង ។ ការទ្រុស្តបរិសទ្យ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមក ឈ្មោះថាទ្រុស្តបរិសទ្យ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមក ឈ្មោះថាទ្រុស្តបរិសទ្យ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសកទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមក ឈ្មោះថាទ្រុស្តបរិសទ្យ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសិកាទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមកឈ្មោះថាទ្រុស្តបរិសទ្យ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការទ្រុស្តបរិសទ្យ មាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការធ្វើបរិសទ្យឲ្យល្អមាន ៤ យ៉ាង ។ ការធ្វើបរិសទ្យឲ្យល្អមាន ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានសីល មានធម៌ល្អ ឈ្មោះថាធ្វើបរិសទ្យឲ្យល្អ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីមានសីល មានធម៌ល្អឈ្មោះថាធ្វើបរិសទ្យឲ្យល្អ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសក មានសីលមានធម៌ល្អ ឈ្មោះថាធ្វើបរិសទ្យឲ្យល្អ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសិកាមានសីល មានធម៌ល្អ ឈ្មោះថាធ្វើបរិសទ្យឲ្យល្អ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការធ្វើបរិសទ្យឲ្យល្អមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

(៦២) ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ កាយទុច្ចរិតេន វចីទុច្ចរិតេន មនោទុច្ចរិតេន មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ កាយសុចរិតេន វចីសុចរិតេន មនោសុចរិតេន សម្មាទិដ្ឋិយា ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេតិ ។

(៦៣) ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ កាយទុច្ចរិតេន វចីទុច្ចរិតេន មនោទុច្ចរិតេន អកតញ្ញុតា អកតវេទិតា ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។

[៦២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង នឹងធ្លាក់ទៅកាន់នរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ (គឺប្រកប) ដោយកាយទុច្ចរិត ១ វចីទុច្ចរិត ១ មនោទុច្ចរិត ១ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះ នឹងធ្លាក់ទៅកាន់នរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង នឹងទៅកើតកាន់ឋានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដាក់តម្កល់ទុក ។ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ (គឺប្រកប) ដោយកាយសុចរិត ១ វចីសុចរិត ១ មនោសុចរិត ១ សម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះឯង នឹងទៅកើតកាន់ឋានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដាក់តម្កល់ទុក ។

[៦៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង នឹងធ្លាក់ទៅកាន់នរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ (គឺប្រកប) ដោយកាយទុច្ចរិត ១ វចីទុច្ចរិត ១ មនោទុច្ចរិត ១ អកតញ្ញូអកតវេទិតា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះឯង នឹងធ្លាក់ទៅកាន់នរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។

ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ កាយសុចរិតេន វចីសុចរិតេន មនោសុចរិតេន កតញ្ញុតា កតវេទិតា ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេតិ ។

(៦៤) ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ បាណាតិបាតី ហោតិ អទិន្នាទាយី ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ មុសាវាទី ហោតិ ។ បេ ។ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ ។ បេ ។

(៦៥) មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ មិច្ឆាសង្កប្បោ ហោតិ មិច្ឆាវាចោ ហោតិ មិច្ឆាកម្មន្តោ ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ សម្មាសង្កប្បោ ហោតិ សម្មាវាចោ ហោតិ សម្មាកម្មន្តោ ហោតិ ។ បេ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង នឹងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដំកល់ទុក ។ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ (គឺប្រកប) ដោយកាយសុចរិត ១ វចីសុចរិត ១ មនោសុចរិត ១ កតញ្ញូកតវេទិតា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះឯង នឹងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដំកល់ទុក ។

[៦៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង នឹងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ១ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ១ ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ និយាយពាក្យកុហក ១ ។ បេ ។ គឺបុគ្គលជាអ្នកវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ ១ វៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ១ វៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ វៀរចាកការនិយាយពាក្យកុហក ១ ។ បេ ។

[៦៥] បុគ្គលមានសេចក្តីឃើញខុស ១ មានសេចក្តីត្រិះរិះខុស ១ មានវាចាខុស ១ មានការងារខុស ១ ។ បេ ។ បុគ្គលមានសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ មានសេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ ១ មានវាចាត្រូវ ១ មានការងារត្រូវ ១ ។ បេ ។

(៦៦) មិច្ឆាអាជីវោ ហោតិ មិច្ឆាវាយាមោ ហោតិ មិច្ឆាសតិ ហោតិ មិច្ឆាសមាធិ ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាអាជីវោ ហោតិ សម្មាវាយាមោ ហោតិ សម្មាសតិ ហោតិ សម្មាសមាធិ ហោតិ ។ បេ ។

(៦៧) អទិដ្ឋេ ទិដ្ឋវាទី ហោតិ អស្សុតេ សុតវាទី ហោតិ អមុតេ មុតវាទី ហោតិ អវិញ្ញាតេ វិញ្ញាតវាទី ហោតិ ។ បេ ។ អទិដ្ឋេ អទិដ្ឋវាទី ហោតិ អស្សុតេ អស្សុតវាទី ហោតិ អមុតេ អមុតវាទី ហោតិ អវិញ្ញាតេ អវិញ្ញាតវាទី ហោតិ ។ បេ ។

(៦៨) ទិដ្ឋេ អទិដ្ឋវាទី ហោតិ សុតេ អស្សុតវាទី ហោតិ មុតេ អមុតវាទី ហោតិ វិញ្ញាតេ អវិញ្ញាតវាទី ហោតិ ។ បេ ។ ទិដ្ឋេ ទិដ្ឋវាទី ហោតិ សុតេ សុតវាទី ហោតិ មុតេ មុតវាទី ហោតិ វិញ្ញាតេ វិញ្ញាតវាទី ហោតិ ។ បេ ។

[៦៦] បុគ្គលជាអ្នកមានការចិញ្ចឹមជីវិតខុស ១ មានសេចក្តីព្យាយាមខុស ១ មានសេចក្តីរលឹកខុស ១ មានសេចក្តីតាំងចិត្តខុស ១ ។ បេ ។ បុគ្គលជាអ្នកមានការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ ១ មានសេចក្តីព្យាយាមត្រូវ ១ មានសេចក្តីរលឹកត្រូវ ១ មានសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ បេ ។

[៦៧] បុគ្គលអ្នកពោលថាឃើញនូវរបស់ដែលមិនបាន ឃើញ ១ ពោលថាឮនូវរបស់ដែលមិនបានឮ ១ ពោលថាហិតដឹងភ្លក់ប៉ះពាល់នូវរបស់ដែលមិនបានហិតដឹងភ្លក់ប៉ះពាល់ ១ ពោលថាដឹងច្បាស់នូវរបស់ដែលមិនបានដឹងច្បាស់ ១ ។ បេ ។ បុគ្គលអ្នកពោលថាមិនឃើញនូវរបស់ដែលមិនបានឃើញ ១ ពោលថាមិនឮនូវរបស់ដែលមិនបានឮ ១ ពោលថាមិនបានហិតដឹងភ្លក់ប៉ះពាល់នូវរបស់ដែលមិន បាន ហិតដឹងភ្លក់ប៉ះពាល់ ១ ពោលថាមិនដឹងច្បាស់នូវរបស់ដែលមិនបានដឹងច្បាស់ ១ ។ បេ ។

[៦៨] បុគ្គលអ្នកពោលថា មិនឃើញនូវរបស់ដែលបានឃើញ ១ ពោលថាមិនឮនូវរបស់ដែលបានឮ ១ ពោលថាមិនបានហិតដឹងភ្លក់ប៉ះពាល់នូវរបស់ដែលបានហិតដឹងភ្លក់ប៉ះពាល់ ១ ពោលថាមិនដឹងច្បាស់នូវរបស់ដែលបានដឹងច្បាស់ ១ ។ បេ ។ បុគ្គលអ្នកពោលថាឃើញនូវរបស់ដែលបានឃើញ ១ ពោលថាឮនូវរបស់ដែលបានឮ ១

(៦៩) អស្សទ្ធោ ហោតិ ទុស្សីលោ ហោតិ អហិរិកោ ហោតិ អនោត្តប្បី ហោតិ ។ បេ ។ សទ្ធោ ហោតិ សីលវា ហោតិ ហិរិមា ហោតិ ឱត្តប្បី ហោតិ ។ បេ ។

(៧០) អស្សទ្ធោ ហោតិ ទុស្សីលោ ហោតិ កុសីតោ ហោតិ ទុប្បញ្ញោ ហោតិ ។ បេ ។ សទ្ធោ ហោតិ សីលវា ហោតិ អារទ្ធវីរិយោ ហោតិ បញ្ញវា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេតិ ។

សោភនវគ្គោ ទុតិយោ ។

ពោលថា ហឹតផញ្ចក់ប៉ះពាល់ គឺរបស់ដែលបានហឹតផញ្ចក់ប៉ះពាល់ ១ ពោលថា ដឹងច្បាស់គឺរបស់ដែលបានដឹងច្បាស់ ១ ។ បេ ។

[៦៩] បុគ្គលជាអ្នកមិនមានសទ្ធា ១ ទ្រុស្តសីល ១ មិនខ្លាសបាប ១ មិនក្តៅទឹងបាប ១ ។ បេ ។ បុគ្គលជាអ្នកមានសទ្ធា ១ មានសីល ១ ខ្លាសបាប ១ ក្តៅទឹងបាប ១ ។ បេ ។

[៧០] បុគ្គលជាអ្នកមិនមានសទ្ធា ១ ទ្រុស្តសីល ១ ខ្ជិលច្រអូស ១ គ្មានបញ្ញា ១ ។ បេ ។ បុគ្គលជាអ្នកមានសទ្ធា ១ មានសីល ១ ប្រារព្ធព្យាយាម ១ មានបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះឯង នឹងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដំកល់ទុក ។

ចប់ សោភនវគ្គ ទី ២ ។

តស្សុទ្ទានំ

បរិសា ទិដ្ឋិ អកតញ្ញុតា

បាណាតិបាតាបិ ទ្វេ មគ្គា

ទ្វេ វោហារបថា វុត្តា

អហិរិកំ ទុប្បញ្ញេន ចាតិ ។

ឧទ្ទាននៃសោភនវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីការទ្រុស្តបរិសទ្យនឹងការធ្វើបរិសទ្យឲ្យល្អ ១ អំពីជនអ្នកប្រកបដោយធម៌ មានមិច្ឆាទិដ្ឋិជាដើម ១ អំពីជនអ្នកប្រកបដោយធម៌ មានអកតញ្ញុតាជាដើម ១ អំពីជនអ្នកប្រកបដោយធម៌ មានបាណាតិបាតជាដើម ១ អំពីជនអ្នកប្រកបដោយធម៌ ជាផ្លូវពីរប្រការ ១ អំពីគន្លងនៃវោហារពីរយ៉ាងដែលបុគ្គលពោលហើយ ១ អំពីជនអ្នកប្រកបដោយធម៌មានហិរិជាដើម ១ អំពីជនអ្នកប្រកបដោយធម៌មានការមិនមានបញ្ញាជាដើម ១ ។

ទុច្ចរិតវគ្គោ តតិយោ

(៧១) ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ វចីទុច្ចរិតានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ មុសាវាទោ បិសុណា វាចា ផរុសា វាចា សម្ផប្បលាបោ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ វចីទុច្ចរិតានិ ។ ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ វចីសុចរិតានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ សច្ចវាចា អបិសុណា វាចា សណ្ហា វាចា មន្តភាសា ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ វចីសុចរិតានីតិ ។

(៧២) ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ពាលោ អព្យត្តោ អសប្បុរិសោ ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ សាវជ្ជោ ច ហោតិ សានុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ កាយទុច្ចរិតេន វចីទុច្ចរិតេន មនោទុច្ចរិតេន មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ពាលោ អព្យត្តោ អសប្បុរិសោ ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ

ទុច្ចរិតវគ្គ ទី៣

(៧១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វចីទុច្ចរិតនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ វចីទុច្ចរិត ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺការនិយាយកុហក ១ និយាយញុះញង់ ១ និយាយពាក្យទ្រគោះ ១ និយាយពាក្យរោយរាយឥតប្រយោជន៍ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វចីទុច្ចរិតមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វចីសុចរិតនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ វចីសុចរិត ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺនិយាយពាក្យពិត ១ មិននិយាយពាក្យញុះញង់ ១ និយាយពាក្យពីរោះ ១ និយាយដោយប្រាជ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វចីសុចរិតមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

(៧២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង ឈ្មោះថា ពាល មិនឈ្លាស ជាអសប្បុរស រមែងរក្សានូវខ្លួនឲ្យមានគុណ ជីកគោល កំចាត់គោលផង ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ត្រូវពួកវិញ្ញូជនតិះដៀលផង បានបាបច្រើនផង ។ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ (គឺប្រកប) ដោយកាយទុច្ចរិត ១ វចីទុច្ចរិត ១ មនោទុច្ចរិត ១ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ពាល មិនឈ្លាស ជាអសប្បុរស រមែងរក្សានូវខ្លួន ឲ្យមានគុណជីកគោល កំចាត់គោលផង

សាវជ្ជោ ច ហោតិ សានុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ
បសវតិ ។ ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ
បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ សប្បុរិសោ អក្ខតំ អនុបហតំ
អត្តានំ បរិហរតិ អនវជ្ជោ ច ហោតិ អននុវជ្ជោ
វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច បុញ្ញំ បសវតិ ។ កតមេហិ
ចតូហិ ។ កាយសុចរិតេន វចីសុចរិតេន មនោសុចរិតេន
សម្មាទិដ្ឋិយា ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ
ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ សប្បុរិសោ
អក្ខតំ អនុបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ អនវជ្ជោ ច
ហោតិ អននុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច បុញ្ញំ បសវតីតិ ។

(៧៣) ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ
ពាលោ អព្យត្តោ អសប្បុរិសោ ខតំ ឧបហតំ
អត្តានំ បរិហរតិ សាវជ្ជោ ច ហោតិ សានុវជ្ជោ
វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ ។ កតមេហិ
ចតូហិ ។ កាយទុច្ចរិតេន វចីទុច្ចរិតេន មនោ-
ទុច្ចរិតេន អកតញ្ញុតា អកតវេទិតា ។ បេ ។

ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ត្រូវពួកវិញ្ញូជនតិះដៀលផង បានបាបច្រើនផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង ឈ្មោះថា បណ្ឌិត ឈ្លាស ជាសប្បុរស រមែងរក្សានូវខ្លួន មិនឲ្យមានគុណជីកចោល កំចាត់ចោលផង មិនមានទោសផង មិនត្រូវពួកវិញ្ញូជនតិះដៀលផង បានបុណ្យច្រើនផង ។ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ (គឺប្រកប) ដោយកាយសុចរិត ១ វចីសុចរិត ១ មនោសុចរិត ១ សម្មាទិដ្ឋិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា បណ្ឌិត ឈ្លាស ជាសប្បុរស រមែងរក្សានូវខ្លួន មិនឲ្យមានគុណជីកចោល កំចាត់ចោលផង ជាអ្នកមិនមានទោសផង មិនត្រូវពួកវិញ្ញូជនតិះដៀលផង បានបុណ្យច្រើនផង ។

(៧៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង ឈ្មោះថា ពាល មិនឈ្លាស ជាអសប្បុរស រមែងរក្សានូវខ្លួន ឲ្យមានគុណជីកចោល កំចាត់ចោលផង ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ត្រូវពួកវិញ្ញូជនតិះដៀលផង បានបាបច្រើនផង ។ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ (គឺប្រកប) ដោយកាយ-ទុច្ចរិត ១ វចីទុច្ចរិត ១ មនោទុច្ចរិត ១ អកតញ្ញូអកតវេទិតា ១ ។ បេ ។

កាយសុចរិតេន វចីសុចរិតេន មនោសុចរិតេន កតញ្ញុតា កតវេទិតា ។ បេ ។

(៧៤) បាណាតិបាតី ហោតិ អទិន្នាទាយី ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ មុសាវាទី ហោតិ ។ បេ ។ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ ។ បេ ។

(៧៥) មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ មិច្ឆាសង្កប្បោ ហោតិ មិច្ឆាវាចោ ហោតិ មិច្ឆាកម្មន្តោ ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ សម្មាសង្កប្បោ ហោតិ សម្មាវាចោ ហោតិ សម្មាកម្មន្តោ ហោតិ ។ បេ ។

(៧៦) មិច្ឆាអាជីវោ ហោតិ មិច្ឆាវាយាមោ ហោតិ មិច្ឆាសតិ ហោតិ មិច្ឆាសមាធិ ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាអាជីវោ ហោតិ សម្មាវាយាមោ ហោតិ សម្មា-សតិ ហោតិ សម្មាសមាធិ ហោតិ ។ បេ ។

(ប្រកប) ដោយកាយសុចរិត ១ វចីសុចរិត ១ មនោសុចរិត ១ កតញ្ញូ-កតវេទិតា ១ ។ បេ ។

(៧៤) បុគ្គលជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ១ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ១ ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ និយាយពាក្យកុហក ១ ។ បេ ។ បុគ្គលជាអ្នកវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ ១ វៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ១ វៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ វៀរចាកការនិយាយកុហក ១ ។ បេ ។

(៧៥) បុគ្គលជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញខុស ១ មានសេចក្តីត្រិះរិះខុស ១ មានវាចាខុស ១ មានការងារខុស ១ ។ បេ ។ បុគ្គលជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ មានសេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ ១ មានវាចាត្រូវ ១ មានការងារត្រូវ ១ ។ បេ ។

(៧៦) បុគ្គលជាអ្នកមានការចិញ្ចឹមជីវិតខុស ១ មានការព្យាយាមខុស ១ មានការរលឹកខុស ១ មានការតាំងចិត្តខុស ១ ។ បេ ។ បុគ្គលជាអ្នកមានការចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ ១ មានការព្យាយាមត្រូវ ១ មានការរលឹកត្រូវ ១ មានការតាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ បេ ។

(៧៧) អទិដ្ឋេ ទិដ្ឋវាទី ហោតិ អស្សុតេ សុតវាទី ហោតិ អមុតេ មុតវាទី ហោតិ អវិញ្ញាតេ វិញ្ញាតវាទី ហោតិ ។ បេ ។ អទិដ្ឋេ អទិដ្ឋវាទី ហោតិ អស្សុតេ អស្សុតវាទី ហោតិ អមុតេ អមុតវាទី ហោតិ អវិញ្ញាតេ អវិញ្ញាតវាទី ហោតិ ។ បេ ។

(៧៨) ទិដ្ឋេ អទិដ្ឋវាទី ហោតិ សុតេ អស្សុតវាទី ហោតិ មុតេ អមុតវាទី ហោតិ វិញ្ញាតេ អវិញ្ញាតវាទី ហោតិ ។ បេ ។ ទិដ្ឋេ ទិដ្ឋវាទី ហោតិ សុតេ សុតវាទី ហោតិ មុតេ មុតវាទី ហោតិ វិញ្ញាតេ វិញ្ញាតវាទី ហោតិ ។ បេ ។

[៧៧] បុគ្គលអ្នកពោលថាឃើញក្នុងរបស់ដែលមិនបានឃើញ ១ ពោលថាឮក្នុងរបស់ដែលមិនបានឮ ១ ពោលថាហិតដឹងភ្លក់ប៉ះពាល់ក្នុងរបស់ដែលមិនបានហិតដឹងភ្លក់ប៉ះពាល់ ១ ពោលថាដឹងច្បាស់ក្នុងរបស់ដែលមិនបានដឹងច្បាស់ ១ ។ បេ ។ បុគ្គលអ្នកពោលថា មិនឃើញក្នុងរបស់ដែលមិនបានឃើញ ១ ពោលថាមិនឮក្នុងរបស់ដែលមិនបានឮ ១ ពោលថាមិនបានហិតដឹងភ្លក់ប៉ះពាល់ក្នុងរបស់ដែលមិនបានហិតដឹងភ្លក់ប៉ះពាល់ ១ ពោលថាមិនដឹងច្បាស់ក្នុងរបស់ដែលមិនបានដឹងច្បាស់ ១ ។ បេ ។

[៧៨] បុគ្គលអ្នកពោលថាមិនឃើញក្នុងរបស់ដែលបានឃើញ ១ ពោលថាមិនឮក្នុងរបស់ដែលបានឮ ១ ពោលថាមិនហិតដឹងភ្លក់ប៉ះពាល់ក្នុងរបស់ដែលបានហិតដឹងភ្លក់ប៉ះពាល់ ១ ពោលថាមិនដឹងច្បាស់ក្នុងរបស់ដែលបានដឹងច្បាស់ ១ ។ បេ ។ បុគ្គលអ្នកពោលថាឃើញក្នុងរបស់ដែលបានឃើញ ១ ពោលថាឮក្នុងរបស់ដែលបានឮ ១ ពោលថាហិតដឹងភ្លក់ប៉ះពាល់ក្នុងរបស់ដែលបានហិតដឹងភ្លក់ប៉ះពាល់ ១ ពោលថាដឹងច្បាស់ក្នុងរបស់ដែលបានដឹងច្បាស់ ១ ។ បេ ។

(៧៩) អស្សទ្ធោ ហោតិ ទុស្សីលោ ហោតិ អហិរិកោ ហោតិ អនោត្តប្បី ហោតិ ។ បេ ។ សទ្ធោ ហោតិ សីលវា ហោតិ ហិរិមា ហោតិ ឱត្តប្បី ហោតិ ។ បេ ។

(៨០) អស្សទ្ធោ ហោតិ ទុស្សីលោ ហោតិ កុសីតោ ហោតិ ទុប្បញ្ញោ ហោតិ ។ បេ ។ សទ្ធោ ហោតិ សីលវា ហោតិ អារទ្ធវីរិយោ ហោតិ បញ្ញវា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ សប្បុរិសោ អក្ខតំ អនុបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ អនវជ្ជោ ច ហោតិ អននុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច បុញ្ញំ បសវតីតិ ។

(៨១) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ការី ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ចិន្តាការី សុតការី អត្ថការី បដិភាណការី ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ ការីតិ ។

ទុច្ចរិតវគ្គោ តតិយោ ។

បណ្ណាសកាសង្គហិត ទុច្ចរិតវគ្គ ទី ៣

[៧៩] បុគ្គលអ្នកមិនមានសទ្ធា ១ អ្នកទ្រុស្តសីល ១ មិនមានសេចក្តីខ្មាសបាប ១ មិនមានសេចក្តីកោតខ្លាចបាប ១ ។ បេ ។ បុគ្គលជាអ្នកមានសទ្ធា ១ ជាអ្នកមានសីល ១ មានសេចក្តីខ្មាសបាប ១ មានសេចក្តីកោតខ្លាចបាប ១ ។ បេ ។

[៨០] បុគ្គលអ្នកមិនមានសទ្ធា ១ អ្នកទ្រុស្តសីល ១ មានសេចក្តីខ្ជិលច្រអូស ១ មិនមានបញ្ញា ១ ។ បេ ។ បុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា ១ មានសីល ១ ប្រារព្ធព្យាយាម ១ មានបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាបណ្ឌិត ឈ្លាស ជាសប្បុរស រមែងរក្សានូវខ្លួនមិនឲ្យមានគុណជីកចោលកំចាត់ចោលផង ជាអ្នកមិនមានទោសផង មិនត្រូវពួកវិញ្ញូជនតិះដៀលផង បានបុណ្យច្រើនផង ។

[៨១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកប្រាជ្ញនេះមាន ៤ ពួក ។ អ្នកប្រាជ្ញ ៤ ពួក តើដូចម្តេច ។ គឺអ្នកប្រាជ្ញព្រោះគិត ១ អ្នកប្រាជ្ញព្រោះស្តាប់ ១ អ្នកប្រាជ្ញព្រោះអាស្រ័យសេចក្តី ១ អ្នកប្រាជ្ញព្រោះប្រាជ្ញាវាងវៃ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកប្រាជ្ញមាន ៤ ពួកនេះឯង ៕

ចប់ ទុច្ចរិតវគ្គ ទី ៣ ។

ឥស្សុក្ខានំ

ទុច្ចរិតំ ទិដ្ឋិ អកតញ្ញូ ច
បាណាតិបាតា បិ ទ្វេ មគ្គា
ទ្វេ វោហារ បថា វុត្តា
អហិរិកំ ទុប្បញ្ញ កវី ចា ជាតិ ។

ឧទ្ទាននៃទុច្ចរិតវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីទុច្ចរិត ១ អំពីមិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ អំពីបុគ្គលប្រកបដោយធម៌មានអកតញ្ញុតាជាដើម ១ អំពីបុគ្គលប្រកបដោយធម៌មានបាណាតិបាតជាដើម ១ អំពីផ្លូវពីរប្រការ ១ អំពីគន្លងពាក្យពោលពីរប្រការដែលពោល ១ អំពីបុគ្គលប្រកបដោយធម៌មានសេចក្តីខ្មាសបាបជាដើម ១ អំពីបុគ្គលប្រកបដោយធម៌មានមិនមានប្រាជ្ញាជាដើម ១ អំពីអ្នកប្រាជ្ញ ៤ ពួក ១ ។

កម្មវគ្គោ បតុត្ថោ

(៨២) ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានីតិ ។

(៨៣) ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ អត្ថិ

កម្មវគ្គ ទី ៤

(៨២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្ម ៤ យ៉ាងនេះ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសប្រាប់ ។ កម្ម ៤ យ៉ាង ដូចម្ដេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មខ្មៅ(១) មានវិបាកខ្មៅ(២) ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មស(៣) មានវិបាកស(៤) ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទាំងខ្មៅទាំងស(៥) មានវិបាកទាំងខ្មៅទាំងស(៦) ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមិនខ្មៅមិនស(៧) មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទាំង ៤ ប្រភេទនេះ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសប្រាប់ ។

(៨៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្ម ៤ យ៉ាងនេះ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសប្រាប់ ។ កម្ម ៤ យ៉ាង ដូចម្ដេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មខ្មៅមានវិបាកខ្មៅក៏មាន

---

១ បានដល់អកុសលកម្មបថ ១០ ។ ២ នាំសត្វឲ្យទៅកើតក្នុងអបាយ ។ ៣ បានដល់កុសលកម្មបថ ១០ ។ ៤ នាំសត្វឲ្យទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ ។ ៥ កម្មដែលលាយគ្នា ។ ៦ ឲ្យទទួលទុក្ខខ្លះ ទទួលសុខខ្លះ ។ ៧ សំដៅយកចតុមគ្គញាណដែលជាគុណជាតធ្វើឲ្យអស់កម្ម ។

ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ សព្យាបជ្ឈំ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ សព្យាបជ្ឈំ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ សព្យាបជ្ឈំ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ សោ សព្យាបជ្ឈំ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា សព្យាបជ្ឈំ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា សព្យាបជ្ឈំ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា សព្យាបជ្ឈំ លោកំ ឧបបជ្ជតិ ។ តមេនំ សព្យាបជ្ឈំ លោកំ ឧបបន្នំ សមានំ សព្យាបជ្ឈា ផស្សា ផុសន្តិ ។ សោ សព្យាបជ្ឈេហិ ផស្សេហិ ផុដ្ឋោ សមានោ សព្យាបជ្ឈំ វេទនំ វេទិយតិ ឯកន្តទុក្ខំ សេយ្យថាបិ សត្តា នេរយិកា ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មសមានវិបាកស ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទាំងខ្មៅទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅទាំងស ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មខ្មៅ មានវិបាកខ្មៅ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះតាក់តែងកាយសង្ខារ ប្រកបដោយទោស តាក់តែងវចីសង្ខារ ប្រកបដោយទោស តាក់តែងមនោសង្ខារ ប្រកបដោយទោស លុះបុគ្គលនោះតាក់តែងកាយសង្ខារ ប្រកបដោយទោស តាក់តែងវចីសង្ខារ ប្រកបដោយទោស តាក់តែងមនោសង្ខារ ប្រកបដោយទោស ហើយរមែងចូលទៅកាន់លោកដែលប្រកបដោយទុក្ខ ។ ផស្សៈទាំងឡាយ ប្រកបដោយទុក្ខ រមែងពាល់ត្រូវបុគ្គលនោះ ដែលចូលទៅកាន់លោកប្រកបដោយទុក្ខ ។ បុគ្គលនោះកាលផស្សៈទាំងឡាយប្រកបដោយទុក្ខពាល់ត្រូវហើយ រមែងរងវេទនាប្រកបដោយទុក្ខ មានសេចក្តីលំបាកដោយពិត ដូចពួកសត្វដែលកើតក្នុងនរក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មខ្មៅ មានវិបាកខ្មៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មស មានវិបាកស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

អព្យាបជ្ឈំ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ អព្យាបជ្ឈំ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ អព្យាបជ្ឈំ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ ។ សោ អព្យាបជ្ឈំ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា អព្យាបជ្ឈំ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា អព្យាបជ្ឈំ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា អព្យាបជ្ឈំ លោកំ ឧបបជ្ជតិ ។ តមេនំ អព្យាបជ្ឈំ លោកំ ឧបបន្នំ សមានំ អព្យាបជ្ឈា ផស្សា ផុសន្តិ ។ សោ អព្យាបជ្ឈេហិ ផស្សេហិ ផុដ្ឋោ សមានោ អព្យាបជ្ឈំ វេទនំ វេទិយតិ ឯកន្តសុខំ សេយ្យថាបិ ទេវា សុភកិណ្ហា ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ ។ សោ សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា

គាត់តែងកាយសង្ខារ មិនមានទោស គាត់តែងវចីសង្ខារ មិនមានទោស គាត់តែងមនោសង្ខារ មិនមានទោស ។ លុះបុគ្គលនោះគាត់តែងកាយសង្ខារ មិនមានទោស គាត់តែងវចីសង្ខារ មិនមានទោស គាត់តែងមនោសង្ខារ មិនមានទោស រមែងចូលទៅកាន់លោកដែលមិនមានទុក្ខ ។ ផស្សៈទាំងឡាយ ដែលមិនមានទុក្ខ រមែងពាល់ត្រូវនូវបុគ្គលនោះ ដែលចូលទៅកាន់លោកមិនមានទុក្ខ ។ បុគ្គលនោះ កាលផស្សៈទាំងឡាយ មិនមានទុក្ខពាល់ត្រូវហើយ រមែងរងនូវវេទនាមិនមានទុក្ខ មានតែសេចក្តីសុខដោយពិត ដូចពួកទេវតាជាន់សុភកិណ្ហៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មស មានវិបាកស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មទាំងខ្មៅទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅទាំងស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ គាត់តែងកាយសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ គាត់តែងវចីសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ គាត់តែងមនោសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ ។ លុះបុគ្គលនោះគាត់តែងកាយសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ

សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ លោកំ ឧបបជ្ជតិ ។ តមេនំ សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ លោកំ ឧបបន្នំ សមានំ សព្យាបជ្ឈាបិ អព្យាបជ្ឈាបិ ផស្សា ផុសន្តិ ។ សោ សព្យាបជ្ឈេហិបិ អព្យាបជ្ឈេហិបិ ផស្សេហិ ផុដ្ឋោ សមានោ សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ វេទនំ វេទិយតិ វោកិណ្ណសុខទុក្ខំ(១) សេយ្យថាបិ មនុស្សា ឯកច្ចេ ច ទេវា ឯកច្ចេ ច វិនិបាតិកា ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហ-អសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ តត្រ ភិក្ខវេ យមិទំ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ តស្ស បហានាយ យា ចេតនា យមិទំ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ តស្ស បហានាយ យា ចេតនា យមិទំ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ តស្ស បហានាយ យា ចេតនា

១ ឱ. វោកិណ្ណំ សង្កិណ្ណំ សុខទុក្ខំ ។

តាក់តែងវចីសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ តាក់តែងមនោសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ រមែងចូលទៅកាន់លោក មានទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ ៗ ផស្សៈទាំងឡាយ មានទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ តែងពាល់ត្រូវនូវបុគ្គលដែលចូលទៅកាន់លោក មានទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ ៗ បុគ្គលនោះ កាលផស្សៈទាំងឡាយ មានទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ ពាល់ត្រូវហើយ រមែងរងនូវវេទនា មានទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ ជាវេទនាមានសុខនិងទុក្ខលាយគ្នា ដូចមនុស្សពួកខ្លះ ទេវតាពួកខ្លះ វិនិបាតពួកខ្លះ ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មទាំងខ្មៅទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅទាំងស ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មមិនខ្មៅ មិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម តើដូចម្តេច ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកម្មទាំង ៤ នោះ ចេតនាដើម្បីលះកម្មខ្មៅ មានវិបាកខ្មៅឯណា ចេតនាដើម្បីលះកម្មស មានវិបាកសឯណា ចេតនាដើម្បីលះកម្មទាំងខ្មៅទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅទាំងស ឯណា

ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានីតិ ។

(៨២) អថខោ សិខាមោគ្គល្លានោ ព្រាហ្មណោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតា សទ្ធឹ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សិខា-មោគ្គល្លានោ ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតទវោច បុរិមានិ ភោ គោតម ទិវសានិ បុរិមតរានិ សោណកាយនោ មាណវោ យេនាហំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា មំ ឯតទវោច សមណោ គោតមោ សព្វកម្មានំ អកិរិយំ បញ្ញាបេតិ សព្វកម្មានំ ខោ បន អកិរិយំ បញ្ញា-បេន្តោ ឧច្ឆេទំ អាហ លោកស្ស កម្មសច្ចាយំ ភោ លោកោ កម្មសមារម្ភដ្ឋាយីតិ ។ ទស្សនំបិ ខោ អហំ ព្រាហ្មណ សោណកាយនស្ស មាណវស្ស នាភិជានាមិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្ម ៤ យ៉ាងនេះ ដែលតថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសប្រាប់ ។

(៨៤) គ្រានោះ ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះសិខាមោគ្គល្លាន ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួររលឹក ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះសិខាមោគ្គល្លានព្រាហ្មណ៍អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន កាលពីថ្ងៃមុន ៗ យូរមកហើយ មាណពឈ្មោះសោណកាយនៈ ចូលមករកខ្ញុំព្រះអង្គ លុះចូលមកដល់ក៏និយាយនឹងខ្ញុំព្រះអង្គដូច្នេះថា ព្រះសមណគោតម បញ្ញត្តនូវការមិនធ្វើនូវកម្មទាំងពួង កាលព្រះអង្គបញ្ញត្តនូវការមិនធ្វើនូវកម្មទាំងពួង ឈ្មោះថាពោលឧច្ឆេទ (សេចក្តីដាច់សូន្យ) នៃលោក បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន លោកនេះជាកម្មសច្ចៈ (មានកម្មជាសភាវៈ) ជាកម្មសមារម្ភដ្ឋាយី (តាំងនៅដោយការធ្វើកម្ម) ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតមិនដែលបានឃើញសោណកាយនមាណពសោះ

កុតោ បនេវរូបោ កថាសល្លាបោ ។ ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ សព្យាបជ្ឈំ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ សព្យាបជ្ឈំ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ សព្យាបជ្ឈំ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ សោ សព្យាបជ្ឈំ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា សព្យាបជ្ឈំ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា សព្យាបជ្ឈំ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា សព្យាបជ្ឈំ លោកំ ឧបបជ្ជតិ ។ តមេនំ សព្យាបជ្ឈំ លោកំ ឧបបន្នំ សមានំ សព្យាបជ្ឈា ផស្សា ផុសន្តិ ។

ការចរចាពាក្យ មានសភាពយ៉ាងនោះ នឹងមានមកពីណា ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ កម្មទាំង ៤ យ៉ាងនេះ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯងហើយប្រកាសប្រាប់ ។ កម្ម ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ កម្មខ្មៅមានវិបាកខ្មៅ ក៏មាន ម្នាលព្រាហ្មណ៍ កម្មសមានវិបាកស ក៏មាន ម្នាលព្រាហ្មណ៍ កម្មទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅ ទាំងស ក៏មាន ម្នាលព្រាហ្មណ៍ កម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម ក៏មាន ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ចុះកម្មខ្មៅ មានវិបាកខ្មៅ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ តាក់តែងកាយសង្ខារប្រកបដោយទោស តាក់តែងវចីសង្ខារប្រកបដោយទោស តាក់តែងមនោសង្ខារប្រកបដោយទោស លុះបុគ្គលនោះ តាក់តែងកាយសង្ខារប្រកបដោយទោស តាក់តែងវចីសង្ខារប្រកបដោយទោស តាក់តែងមនោសង្ខារប្រកបដោយទោសហើយ រមែងចូលទៅកាន់លោកប្រកបដោយទុក្ខ ។ ផស្សៈទាំងឡាយប្រកបដោយទុក្ខ រមែងពាល់ត្រូវនូវបុគ្គលនោះ ដែលចូលទៅកាន់លោកប្រកបដោយទុក្ខ ។

សោ សព្យាបជ្ឈេហិ ផស្សេហិ ផុដ្ឋោ សមានោ សព្យាបជ្ឈំ វេទនំ វេទិយតិ ឯកន្តទុក្ខំ សេយ្យថាបិ សត្តា នេរយិកា ។ ឥទំ វុច្ចតិ ព្រាហ្មណា កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ ។ កតមញ្ច ព្រាហ្មណា កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ ។ ឥធ ព្រាហ្មណា ឯកច្ចោ អព្យាបជ្ឈំ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ អព្យាបជ្ឈំ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ អព្យាបជ្ឈំ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ សោ អព្យាបជ្ឈំ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា អព្យាបជ្ឈំ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា អព្យាបជ្ឈំ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា អព្យាបជ្ឈំ លោកំ ឧបបជ្ជតិ ។ តមេនំ អព្យាបជ្ឈំ លោកំ ឧបបន្នំ សមានំ អព្យាបជ្ឈា ផស្សា ផុសន្តិ ។ សោ អព្យាបជ្ឈេហិ ផស្សេហិ ផុដ្ឋោ សមានោ អព្យាបជ្ឈំ វេទនំ វេទិយតិ ឯកន្តសុខំ សេយ្យថាបិ ទេវា សុភកិណ្ហា ។ ឥទំ វុច្ចតិ ព្រាហ្មណា កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ ។ កតមញ្ច ព្រាហ្មណា កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ ។ ឥធ ព្រាហ្មណា ឯកច្ចោ

បុគ្គលនោះ កាលផស្សៈទាំងឡាយ ពាល់ត្រូវហើយ រមែងរងនូវវេទនាប្រកបដោយទុក្ខ មានសេចក្តីលំបាកដោយពិត ដូចពួកសត្វដែលកើតក្នុងនរក ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះហៅថា កម្មខ្មៅមានវិបាកខ្មៅ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ចុះកម្មស មានវិបាកស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ តាក់តែងកាយសង្ខារមិនមានទោស តាក់តែងវចីសង្ខារមិនមានទោស តាក់តែងមនោសង្ខារមិនមានទោស លុះបុគ្គលនោះ តាក់តែងកាយសង្ខារមិនមានទោស តាក់តែងវចីសង្ខារមិនមានទោស តាក់តែងមនោសង្ខារមិនមានទោសហើយ រមែងចូលទៅកាន់លោកដែលមិនប្រកបដោយទុក្ខ ។ ផស្សៈទាំងឡាយដែលមិនប្រកបដោយទុក្ខ រមែងពាល់ត្រូវនូវបុគ្គលនោះ ដែលចូលទៅកាន់លោកដែលមិនប្រកបដោយទុក្ខ ។ បុគ្គលនោះ កាលផស្សៈទាំងឡាយ មិនប្រកបដោយទុក្ខពាល់ត្រូវហើយ រមែងទទួលនូវវេទនាមិនប្រកបដោយទុក្ខ មានតែសេចក្តីសុខដោយពិត ដូចពួកទេវតាជាន់សុភកិណ្ហៈ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះហៅថា កម្មសមានវិបាកស ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ចុះកម្មទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅទាំងស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ សោ សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ វចីសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ មនោសង្ខារំ អភិសង្ខរិត្វា សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ លោកំ ឧបបជ្ជតិ ។ តមេនំ សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ លោកំ ឧបបន្នំ សមានំ សព្យាបជ្ឈាបិ អព្យា-បជ្ឈាបិ ផស្សា ផុសន្តិ ។ សោ សព្យាបជ្ឈេហិបិ អព្យាបជ្ឈេហិបិ ផស្សេហិ ផុដ្ឋោ សមានោ សព្យា-បជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ វេទនំ វេទិយតិ វោកិណ្ណសុខ-ទុក្ខំ សេយ្យថាបិ មនុស្សា ឯកច្ចេ ច ទេវា ឯកច្ចេ ច វិនិបាតិកា ។ ឥទំ វុច្ចតិ ព្រាហ្មណ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ ។ កតមញ្ច ព្រាហ្មណ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។

តាក់តែងកាយសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ តាក់តែងវចីសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ តាក់តែងមនោសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ លុះបុគ្គលនោះ តាក់តែងកាយសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ តាក់តែងវចីសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ តាក់តែងមនោសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ ហើយរមែងចូលទៅកាន់លោក ប្រកបដោយទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ ផស្សៈទាំងឡាយ ប្រកបដោយទុក្ខខ្លះ មិនប្រកបដោយទុក្ខខ្លះ រមែងពាល់ត្រូវនូវបុគ្គលនោះដែលចូលទៅកាន់លោក ប្រកបដោយទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ ។ បុគ្គលនោះ កាលផស្សៈទាំងឡាយ ប្រកបដោយទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ ពាល់ត្រូវហើយ រមែងទទួលវេទនា ប្រកបដោយទុក្ខខ្លះ មិនមានទុក្ខខ្លះ មានសុខនឹងទុក្ខច្រឡំគ្នា ដូចមនុស្សពួកខ្លះ ទេវតាពួកខ្លះ វិនិបាតពួកខ្លះ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះហៅថា កម្មទាំងខ្មៅទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅ ទាំងស ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ចុះកម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅ មិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម តើដូចម្តេច ។

តត្រ ព្រាហ្មណា យមិទំ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ តស្ស បហានាយ យា ចេតនា យមិទំ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ តស្ស បហានាយ យា ចេតនា យមិទំ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ តស្ស បហានាយ យា ចេតនា ឥទំ វុច្ចតិ ព្រាហ្មណា កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ ឥមានិ ខោ ព្រាហ្មណា ចត្តារិ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានីតិ ។

(៨៤) ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បណ្ដាកម្មទាំង ៤ នោះចេតនាដើម្បីលះបង់កម្មខ្មៅ មានវិបាកខ្មៅឯណា ចេតនាដើម្បីលះបង់កម្មស មានវិបាកសឯណា ចេតនាដើម្បីលះបង់កម្មទាំងខ្មៅទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅ ទាំងស ឯណា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះហៅថា កម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ កម្មទាំង ៤ យ៉ាងនេះ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសប្រាប់ ។

(៨៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្ម ៤ យ៉ាងនេះ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសប្រាប់ ។ កម្ម ៤ យ៉ាង តើដូចម្ដេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មខ្មៅមានវិបាកខ្មៅ ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មសមានវិបាកស ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅ ទាំងស ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មខ្មៅ មានវិបាកខ្មៅ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

បាណាតិបាតី ហោតិ អទិន្នាទាយី ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ មុសាវាទី ហោតិ សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋាយី ហោតិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា បដិវិរតោ ហោតិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ ។បេ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ តត្រ ភិក្ខវេ យមិទំ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ ។បេ។

ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ជាអ្នកលួចទ្រព្យគេ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ជាអ្នកនិយាយកុហក ជាអ្នកផឹកនូវទឹកស្រវឹងគឺសុរានិងមេរ័យដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មខ្មៅមានវិបាកខ្មៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មសមានវិបាកស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរស្រឡះចាកបាណាតិបាត វៀរស្រឡះចាកអទិន្នាទាន វៀរស្រឡះចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ វៀរស្រឡះចាកមុសាវាទ វៀរស្រឡះចាកការផឹកនូវទឹកស្រវឹងគឺសុរានិងមេរ័យដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មសមានវិបាកស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅទាំងស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ តាក់តែងកាយសង្ខារមានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅទាំងស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្ម មិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកម្មទាំង ៤ នោះ កម្មខ្មៅមានវិបាកខ្មៅឯណា ។ បេ ។

ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានីតិ ។

(៨៦) ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចេន[១] មាតា ជីវិតា វោរោបិតា ហោតិ បិតា ជីវិតា វោរោបិតោ ហោតិ អរហំ ជីវិតា វោរោបិតោ ហោតិ តថាគតស្ស ទុដ្ឋេន ចិត្តេន លោហិតំ ឧប្បាទិតំ ហោតិ សង្ឃោ ភិន្នោ ហោតិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ ។

---

១ ឱ. ម. ឯកច្ចោ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទាំង ៤ យ៉ាងនេះ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសប្រាប់ ។

(៨៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្ម ៤ យ៉ាងនេះ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសប្រាប់ ។ កម្ម ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មខ្មៅមានវិបាកខ្មៅ ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មសមានវិបាកស ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅ ទាំងស ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មខ្មៅ មានវិបាកខ្មៅ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកផ្តាច់ផ្តិលជីវិតមាតា ផ្តាច់ផ្តិលជីវិតបិតា ផ្តាច់ផ្តិលព្រះជន្មាយុ ព្រះអរហន្តខីណាស្រព មានចិត្តប្រទុស្តព្រះតថាគត ញុំាងលោហិតឲ្យពុះពងឡើង ជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មខ្មៅមានវិបាកខ្មៅ ។

កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ ហោតិ អនភិជ្ឈាលុ ហោតិ អព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ ។បេ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហ-អសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ តត្រ ភិក្ខវេ យម្បិទំ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ ។បេ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មស មានវិបាកស តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរស្រឡះចាកបាណាតិបាត វៀរស្រឡះចាកអទិន្នាទាន វៀរស្រឡះចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ វៀរស្រឡះចាកមុសាវាទ វៀរស្រឡះចាកបិសុណាវាចា វៀរស្រឡះចាកផរុសវាចា វៀរស្រឡះចាកសម្ផប្បលាបៈ ជាអ្នកមិនរំពៃទ្រព្យអ្នកដទៃ មានចិត្តមិនព្យាបាទ មានសេចក្ដីយល់ឃើញត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មស មានវិបាកស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្ម ទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅ ទាំងស តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ តាក់តែងកាយសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅ ទាំងស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្ម មិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ដាកម្មទាំង ៤ នោះ កម្មខ្មៅ មានវិបាកខ្មៅឯណា ។បេ។

ឥទំ វុច្ចតី ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានីតិ ។

(៨៧) ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ សព្យាបជ្ឈំ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ ។ បេ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទាំង ៤ យ៉ាងនេះ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសប្រាប់ ។

(៨៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្ម ៤ យ៉ាងនេះ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសប្រាប ។ កម្មទាំង ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មខ្មៅមានវិបាកខ្មៅ ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មសមានវិបាកស ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅ ទាំងស ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មខ្មៅ មានវិបាកខ្មៅ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ តាក់តែងកាយសង្ខារប្រកបដោយទោស ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មខ្មៅមានវិបាកខ្មៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មស មានវិបាកស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

អព្យាបជ្ឈំ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ ។ បេ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហសុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ ។ បេ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហសុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានីតិ ។

(៨៨) ចត្តារិមានិ ភិក្ខវេ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ អត្ថិ

គាត់តែងកាយសង្ខារមិនមានទោស ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មសមានវិបាកស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅ ទាំងស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ តាក់តែងកាយសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅ ទាំងស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម តើដូចម្តេច ។ សេចក្តីយល់ឃើញត្រូវ ។ បេ ។ ការដំកល់ចិត្តត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទាំង ៤ យ៉ាងនេះ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសប្រាប់ ។

[៨៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្ម ៤ យ៉ាងនេះ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសប្រាប់ ។ កម្ម ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មខ្មៅ មានវិបាកខ្មៅក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មសមានវិបាកស ក៏មាន

បណ្ណាសកសង្គហិតោ កម្មវគ្គោ ចតុត្ថោ

ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ អត្ថិ ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ សព្យាបជ្ឈំ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ ។ បេ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ កណ្ហវិបាកំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អព្យាបជ្ឈំ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ ។ បេ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ សុក្កំ សុក្កវិបាកំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ សព្យាបជ្ឈំបិ អព្យាបជ្ឈំបិ កាយសង្ខារំ អភិសង្ខរោតិ ។ បេ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ កណ្ហំ សុក្កំ កណ្ហសុក្កវិបាកំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គោ វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គោ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅ ទាំងស ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មខ្មៅ មានវិបាកខ្មៅ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ តាក់តែងកាយសង្ខារប្រកបដោយទោស ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មខ្មៅមានវិបាកខ្មៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មស មានវិបាកស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ តាក់តែងកាយសង្ខារមិនមានទោស ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មសមានវិបាកស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មទាំងខ្មៅទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅ ទាំងស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ តាក់តែងកាយសង្ខារ មានទោសខ្លះ មិនមានទោសខ្លះ ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាកម្មទាំងខ្មៅ ទាំងស មានវិបាកទាំងខ្មៅ ទាំងស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្មមិនខ្មៅ មិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម តើដូចម្តេច ។ សតិសម្ពោជ្ឈង្គ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គ វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គ

បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គោ សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គោ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ ។ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កម្មំ អកណ្ហំ អសុក្កំ អកណ្ហាអសុក្កវិបាកំ កម្មក្ខយាយ សំវត្តតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ កម្មានិ មយា សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទិតានីតិ ។

(៨៩) ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ សាវជ្ជេន កាយកម្មេន សាវជ្ជេន វចីកម្មេន សាវជ្ជេន មនោកម្មេន សាវជ្ជាយ ទិដ្ឋិយា ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ អនវជ្ជេន កាយកម្មេន អនវជ្ជេន វចីកម្មេន អនវជ្ជេន មនោកម្មេន អនវជ្ជាយ ទិដ្ឋិយា ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេតិ ។

បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គ សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្មមិនខ្មៅមិនស មានវិបាកមិនខ្មៅមិនស ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអស់កម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្មទាំង ៤ យ៉ាងនេះ តថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសប្រាប់ ។

(៨៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការ រមែងកើតក្នុងនរក ដូចគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ធម៌ ៤ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺកាយកម្មប្រកបដោយទោស ១ វចីកម្មប្រកបដោយទោស ១ មនោកម្មប្រកបដោយទោស ១ ទិដ្ឋិប្រកបដោយទោស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការនេះ រមែងទៅកើតក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការ រមែងទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ ដូចគេនាំយកទៅដាក់ ។ ធម៌ ៤ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺកាយកម្មមិនមានទោស ១ វចីកម្មមិនមានទោស ១ មនោកម្មមិនមានទោស ១ ទិដ្ឋិមិនមានទោស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ នេះ រមែងទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ ដូចគេនាំយកទៅដាក់ ។

(៩០) ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ សព្យាបជ្ឈេន កាយកម្មេន សព្យាបជ្ឈេន វចីកម្មេន សព្យាបជ្ឈេន មនោកម្មេន សព្យាបជ្ឈាយ ទិដ្ឋិយា ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ អព្យាបជ្ឈេន កាយកម្មេន អព្យាបជ្ឈេន វចីកម្មេន អព្យាបជ្ឈេន មនោកម្មេន អព្យាបជ្ឈាយ ទិដ្ឋិយា ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេតិ ។

(៩១) ឥធេវ ភិក្ខវេ បឋមោ សមណោ(១) ឥធ ទុតិយោ សមណោ ឥធ តតិយោ សមណោ ឥធ ចតុត្ថោ សមណោ សុញ្ញា បរប្បវាទា សមណេហិ អញ្ញេហិ ឯវមេតំ ភិក្ខវេ សម្មា សីហនាទំ នទថ ។

១ កត្ថចិ សមណោតិ ទិស្សតិ បឋមោតិ នត្ថិ ។

[៩០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការ រមែងទៅកើតក្នុងនរក ដូចគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ធម៌ ៤ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺកាយកម្មប្រកបដោយទោស ១ វចីកម្មប្រកបដោយទោស ១ មនោកម្មប្រកបដោយទោស ១ ទិដ្ឋិប្រកបដោយទោស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការនេះ រមែងទៅកើតក្នុងនរក ដូចគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការ រមែងទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ ដូចគេនាំយកទៅដាក់ ។ ធម៌ ៤ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺកាយកម្មមិនមានទោស ១ វចីកម្មមិនមានទោស ១ មនោកម្មមិនមានទោស ១ ទិដ្ឋិមិនមានទោស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការនេះ រមែងទៅកើតក្នុងឋានសួគ៌ ដូចគេនាំយកទៅដាក់ ។

[៩១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈទី ១ ក៏មាន ក្នុងធម្មវិន័យនេះ សមណៈទី ២ ក៏មាន ក្នុងធម្មវិន័យនេះ សមណៈទី ៣ ក៏មាន ក្នុងធម្មវិន័យនេះ សមណៈទី ៤ ក៏មាន ក្នុងធម៌វិន័យនេះ បរប្បវាទ (លទ្ធិ) ទាំងឡាយ សូន្យចាកពួកសមណៈដទៃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរបន្លឺសីហនាទ ដោយប្រពៃយ៉ាងនេះចុះ ។

កតមោ ច ភិក្ខវេ បឋមោ សមណោ (១) ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ តិណ្ណំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា សោតាបន្នោ ហោតិ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយនោ ។ អយំ ភិក្ខវេ បឋមោ សមណោ (១) ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ ទុតិយោ សមណោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ តិណ្ណំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា រាគទោសមោហានំ តនុត្តា សកទាគាមី ហោតិ សកិទេវ ឥមំ លោកំ អាគន្ត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករោតិ ។ អយំ ភិក្ខវេ ទុតិយោ សមណោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ តតិយោ សមណោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សញ្ញោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកោ ហោតិ តត្ថ បរិនិព្វាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា ។ អយំ ភិក្ខវេ តតិយោ សមណោ ។ កតមោ ច ភិក្ខវេ ចតុត្ថោ សមណោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ

---

១ កត្ថចិ សមណោតិ ទិស្សតិ បឋមោតិ នត្ថិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសមណៈទី ១ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ព្រោះអស់សំយោជនៈ ៣ ជាសោតាបន្នបុគ្គល មានកិរិយាមិនធ្លាក់ចុះជាធម្មតា ជាបុគ្គលទៀង មានកិរិយាត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សមណៈទី ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសមណៈទី ២ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ព្រោះអស់សំយោជនៈ ៣ មានរាគៈ ទោសៈ មោហៈស្រាលស្តើង ជាសកទាគាមិបុគ្គល នឹងមកកាន់លោកនេះម្តងទៀត ហើយទើបធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សមណៈទី ២ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសមណៈទី ៣ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ព្រោះអស់ឱរម្ភាគិយសំយោជនៈ ៥ ជាឧបបាតិកកំណើត បរិនិព្វានក្នុងទីនោះ មិនបានវិលត្រឡប់ ចាកលោកនោះជាធម្មតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សមណៈទី ៣ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសមណៈទី ៤ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ

អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ អយំ ភិក្ខវេ ចតុត្ថោ សមណោ ។ ឥធេវ ភិក្ខវេ បឋមោ សមណោ ឥធ ទុតិយោ សមណោ ឥធ តតិយោ សមណោ ឥធ ចតុត្ថោ សមណោ សុញ្ញា បរប្បវាទា សមណេហិ អញ្ញេហិ ឯវមេតំ ភិក្ខវេ សម្មា សីហនាទំ នទថាតិ ។

(៩២) សប្បុរិសំ ភិក្ខវេ និស្សាយ ចត្តារោ អានិសំសា ពាដិកង្ខា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ អរិយេន សីលេន វឌ្ឍតិ អរិយេន សមាធិនា វឌ្ឍតិ អរិយាយ បញ្ញាយ វឌ្ឍតិ អរិយាយ វិមុត្តិយា វឌ្ឍតិ ។ សប្បុរិសំ ភិក្ខវេ និស្សាយ ឥមេ ចត្តារោ អានិសំសា ពាដិកង្ខាតិ ។

កម្មវគ្គោ ចតុត្ថោ ។

បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចេតោវិមុត្តិ នូវបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សមណៈទី ៤ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមណៈទី ១ ក៏មានក្នុងធម្មវិន័យនេះ សមណៈទី ២ ក៏មានក្នុងធម្មវិន័យនេះ សមណៈទី ៣ ក៏មានក្នុងធម្មវិន័យនេះ សមណៈទី ៤ ក៏មានក្នុងធម្មវិន័យនេះ បរប្បវាទ (លទ្ធិ) ទាំងឡាយ សូន្យចាកពួកសមណៈដទៃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរបន្លឺនូវសីហនាទ ដោយប្រពៃយ៉ាងនេះចុះ ។

[៩២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានិសង្ស ៤ ប្រការ កើតប្រាកដឡើងបាន ព្រោះអាស្រ័យសប្បុរស ។ អានិសង្ស ៤ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ បុគ្គល (អាស្រ័យសប្បុរស) រមែងចំរើនដោយសីលដ៏ប្រសើរ រមែងចំរើនដោយសមាធិដ៏ប្រសើរ រមែងចំរើនដោយបញ្ញាដ៏ប្រសើរ រមែងចំរើនដោយវិមុត្តិដ៏ប្រសើរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានិសង្ស ៤ ប្រការនេះ កើតឡើងប្រាកដបាន ព្រោះអាស្រ័យសប្បុរស ។

ចប់ កម្មវគ្គ ទី ៤ ។

តស្សុទ្ទានំ

សង្ខិត្តវិត្ថារ សោណកាយន
សិក្ខាបទំ អរិយមគ្គោ
ពោជ្ឈង្គំ សាវជ្ជញ្ចេវ អព្យាបជ្ឈំ
សមណោ ច សប្បុរិសានិសំសោតិ ៗ

ឧទ្ទាននៃកម្មវគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីកម្ម ៤ យ៉ាង ដោយសង្ខេបនឹងពិស្តារ អំពីរឿងសោណកាយនមាណពពោលថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តកម្មទាំងពួងថាជាអកិរិយវាទ អំពីកម្មទាំងខ្មៅទាំងស បែកជាសិក្ខាបទ អំពីកម្មមិនខ្មៅមិនស បានដល់អរិយមគ្គ អំពីកម្មមិនខ្មៅមិនស បានដល់ពោជ្ឈង្គ អំពីកម្មប្រកបដោយទោស ៤ យ៉ាង អំពីកម្មមិនមានទោស ៤ យ៉ាង អំពីសមណៈ ៤ ពួក អំពីអានិសង្សអាស្រ័យសប្បុរស ៤ យ៉ាង ។

អាបត្តិភយវគ្គោ បញ្ចមោ

(៩៣) ឯកំ សមយំ ភគវា កោសម្ពិយំ វិហរតិ ឃោសិតារាមេ ។ អថខោ អាយស្មា អានន្ទោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អាយស្មន្តំ អានន្ទំ ភគវា ឯតទវោច អបិ នុ តំ អានន្ទ អធិករណំ វូបសន្តន្តិ ។ កុតោ តំ ភន្តេ អធិករណំ វូបសមិស្សតិ អាយស្មតោ ភន្តេ អនុរុទ្ធស្ស ពាហិយោ នាម សទ្ធិវិហារិកោ កេវលកប្បំ សង្ឃភេទាយ ឋិតោ តត្រាយស្មា អនុរុទ្ធោ ន ឯកវាចិកម្បិ ភណិតព្វំ មញ្ញតីតិ ។ កទា បនានន្ទ អនុរុទ្ធោ សង្ឃមជ្ឈេ អធិករណេសុ វោយុញ្ជតិ ននុ អានន្ទ យានិ កានិចិ អធិករណានិ ឧប្បជ្ជន្តិ សព្វានិ តានិ តុម្ហេ ចេវ វូបសមេថ សារីបុត្តមោគ្គល្លានា ច ។ ចត្តារោមេ អានន្ទ អត្ថវសេ សម្បស្សមានោ បាបភិក្ខុ សង្ឃភេទេន នន្ទតិ ។ កតមេ ចត្តារោ ។

អាបត្តិភយវគ្គ ទី ៥

(៩៣) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងឃោសិតារាម ទៀបក្រុងកោសម្ពី ។ គ្រានោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រាស់សួរថា ម្នាលអានន្ទ អធិករណ៍នោះបានរម្ងាប់ហើយឬ ។ ព្រះអានន្ទក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អធិករណ៍នោះនឹងរម្ងាប់អំពីណាបាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សទ្ធិវិហារិករបស់អនុរុទ្ធដ៏មានអាយុឈ្មោះពាហិយៈ នៅតែទទួបដើម្បីបំបែកសង្ឃ ឥតឈប់ឈរ ក្នុងរឿងនោះ ព្រះអនុរុទ្ធដ៏មានអាយុ ក៏មិនឃើញមានស្តីថាអ្វីសូម្បីតែ ១ ម៉ាត់ក៏គ្មាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលអានន្ទ ចុះអនុរុទ្ធធ្លាប់ចូលគំនិតក្នុងអធិករណ៍នាកណ្តាលសង្ឃ ពីកាលណាមក ម្នាលអានន្ទ អធិករណ៍ទាំងឡាយណាមួយ កើតឡើង អធិការណ៍ទាំងនោះ គួរតែអ្នកទាំងឡាយផង សារីបុត្តនឹងមោគ្គល្លានផង រម្ងាប់ មិនមែនទេឬ ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុបាប កាលបើឃើញច្បាស់នូវអំណាចប្រយោជន៍ ៤ យ៉ាងនេះ រមែងត្រេកអរដោយការបំបែកសង្ឃ ។ អំណាចប្រយោជន៍ ៤ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។

ឥធានន្ទ បាបភិក្ខុ ទុស្សីលោ ហោតិ បាបធម្មោ អសុចិសង្កស្សរសមាចារោ បដិច្ឆន្នកម្មន្តោ អស្សមណោ សមណប្បដិញ្ញោ អព្រហ្មចារី ព្រហ្មចារិប្បដិញ្ញោ អន្តោបូតិ អវស្សុតោ កសម្ពុជាតោ តស្ស ឯវំ ហោតិ សចេ ខោ មំ ភិក្ខូ ជានិស្សន្តិ ទុស្សីលោ បាបធម្មោ អសុចិសង្កស្សរសមាចារោ បដិច្ឆន្នកម្មន្តោ អស្សមណោ សមណប្បដិញ្ញោ អព្រហ្មចារី ព្រហ្មចារិប្បដិញ្ញោ អន្តោបូតិ អវស្សុតោ កសម្ពុជាតោតិ សមគ្គា មំ សន្តា នាសេស្សន្តិ វគ្គា បន មំ ន នាសេស្សន្តីតិ ។ ឥទំ អានន្ទ បឋមំ អត្ថវសំ សម្បស្សមានោ បាបភិក្ខុ សង្ឃភេទេន នន្ទតិ ។ បុន ចបរំ អានន្ទ បាបភិក្ខុ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ អន្តគ្គាហិកាយ ទិដ្ឋិយា សមន្នាគតោ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ សចេ ខោ មំ ភិក្ខូ ជានិស្សន្តិ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ អន្តគ្គាហិកាយ ទិដ្ឋិយា សមន្នាគតោតិ

ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុបាបក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមក មានអំពើមិនស្អាត មានមារយាទគួរឲ្យអ្នកផងរលឹកដោយសេចក្តីរង្កៀស មិនបាំងអំពើអាក្រក់ទុក មិនមែនជាសមណៈ ប្តេជ្ញាថាជាសមណៈ មិនមែនជាព្រហ្មចារី ប្តេជ្ញាថាជាព្រហ្មចារី ស្អុយក្នុង មានចិត្តទទឹក ដោយរាគាទិក្កិលេស ជាមនុស្សច្រោកច្រាក ភិក្ខុបាបនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើពួកភិក្ខុដឹងថា អញជាភិក្ខុទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមក មានអំពើមិនស្អាត មានមារយាទគួរឲ្យអ្នកផងរលឹកដោយសេចក្តីរង្កៀស មិនបាំងអំពើអាក្រក់ទុក មិនមែនជាសមណៈ ប្តេជ្ញាថាជាសមណៈ មិនមែនជាព្រហ្មចារី ប្តេជ្ញាថាជាព្រហ្មចារី ស្អុយក្នុង មានចិត្តទទឹក ដោយរាគាទិក្កិលេស ជាមនុស្សច្រោកច្រាក កាលភិក្ខុទាំងឡាយព្រមព្រៀងគ្នា មុខជានឹងធ្វើអញឲ្យវិនាស បើបែកគ្នាហើយ នឹងធ្វើអញឲ្យវិនាសមិនបានឡើយ ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុបាបកាលឃើញច្បាស់នូវអំណាចប្រយោជន៍ទី ១ នេះ ទើបត្រេកអរដោយការបំបែកសង្ឃ ។

ម្នាលអានន្ទ មួយទៀត ភិក្ខុបាប មានសេចក្តីយល់ខុស ប្រកបដោយអន្តគ្គាហិកទិដ្ឋិ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើពួកភិក្ខុដឹងថា អញជាភិក្ខុមានសេចក្តីយល់ខុស ប្រកបដោយអន្តគ្គាហិកទិដ្ឋិ

សមគ្គា មំ សន្តា នាសេស្សន្តិ វគ្គា បន មំ ន នាសេស្សន្តីតិ ។ ឥទំ អានន្ទ ទុតិយំ អត្ថវសំ សម្បស្សមានោ បាបភិក្ខុ សង្ឃភេទេន នន្ទតិ ។ បុន ចបរំ អានន្ទ បាបភិក្ខុ មិច្ឆាអាជីវោ ហោតិ មិច្ឆាអាជីវេន ជីវិតំ កប្បេតិ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ សចេ ខោ មំ ភិក្ខូ ជានិស្សន្តិ មិច្ឆាអាជីវោ មិច្ឆាអាជីវេន ជីវិតំ កប្បេតីតិ សមគ្គា មំ សន្តា នាសេស្សន្តិ វគ្គា បន មំ ន នាសេស្សន្តីតិ ។ ឥទំ អានន្ទ តតិយំ អត្ថវសំ សម្បស្សមានោ បាបភិក្ខុ សង្ឃភេទេន នន្ទតិ ។ បុន ចបរំ អានន្ទ បាបភិក្ខុ លាភកាមោ ហោតិ សក្ការកាមោ អនវញ្ញត្តិកាមោ ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ សចេ ខោ មំ ភិក្ខូ ជានិស្សន្តិ លាភកាមោ សក្ការកាមោ អនវញ្ញត្តិកាមោតិ សមគ្គា មំ សន្តា ន សក្ករិស្សន្តិ ន គរុករិស្សន្តិ ន មានេស្សន្តិ ន បូជេស្សន្តិ វគ្គា បន មំ សក្ករិស្សន្តិ គរុករិស្សន្តិ មានេស្សន្តិ បូជេស្សន្តីតិ ។ ឥទំ អានន្ទ ចតុត្ថំ អត្ថវសំ សម្បស្សមានោ បាបភិក្ខុ

កាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រមព្រៀងគ្នា មុខជានឹងធ្វើអញឲ្យវិនាស បើបែកគ្នាហើយ នឹងធ្វើអញឲ្យវិនាសមិនបានឡើយ ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុបាបកាលឃើញច្បាស់នូវអំណាចប្រយោជន៍ទី ២ នេះទើបត្រេកអរ ដោយការបំបែកសង្ឃ ។ ម្នាលអានន្ទ មួយទៀត ភិក្ខុបាបមានការចិញ្ចឹមជីវិតខុស សម្រេចជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើពួកភិក្ខុដឹងថា អញជាអ្នកចិញ្ចឹមជីវិតខុស សម្រេចជីវិតដោយមិច្ឆាជីវៈ កាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រមព្រៀងគ្នា មុខជានឹងធ្វើអញឲ្យវិនាស បើបែកគ្នាហើយ នឹងធ្វើអញឲ្យវិនាសមិនបានឡើយ ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុបាបកាលឃើញច្បាស់នូវអំណាចប្រយោជន៍ទី ៣ នេះ ទើបត្រេកអរ ដោយការបំបែកសង្ឃ ។ ម្នាលអានន្ទ មួយទៀត ភិក្ខុបាបជាអ្នកប្រាថ្នាលាភ ប្រាថ្នាសក្ការៈ ប្រាថ្នាមិនឲ្យគេមើលងាយ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើពួកភិក្ខុដឹងថា អញជាអ្នកប្រាថ្នាលាភ ប្រាថ្នាសក្ការៈ ប្រាថ្នាមិនឲ្យគេមើលងាយ កាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រមព្រៀងគ្នា មុខជានឹងមិនធ្វើសក្ការៈ មិនគោរព មិនរាប់អាន មិនបូជាអញឡើយ បើបែកគ្នាហើយ នឹងធ្វើសក្ការៈ គោរពរាប់អានបូជាអញ ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុបាបកាលឃើញច្បាស់នូវអំណាចប្រយោជន៍ ទី ៤ នេះ

សង្ឃភេទេន នន្ទតិ ។ ឥមេ ខោ អានន្ទ ចត្តារោ អត្ថវសេ សម្បស្សមានោ បាបភិក្ខុ សង្ឃភេទេន នន្ទតីតិ ។

(៩៤) ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ អាបត្តិភយានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ចោរំ អាគុចារឹ គហេត្វា រញ្ញោ ទស្សេយ្យុំ អយន្តេ ទេវ ចោរោ អាគុចារី ឥមស្ស ទេវោ ទណ្ឌំ បណេតូតិ ។ តមេនំ រាជា ឯវំ វទេយ្យ គច្ឆថ ភោ ឥមំ បុរិសំ ទឡ្ហាយ រជ្ជុយា បច្ឆាពាហំ គាឡ្ហពន្ធនំ ពន្ធិត្វា ខុរមុណ្ឌំ ករិត្វា ខរស្សរេន បណវេន រថិយា រថិយំ សិង្ឃាដកេន សិង្ឃាដកំ បរិនេត្វា ទក្ខិណេន ទ្វារេន និក្ខាមេត្វា ទក្ខិណតោ នគរស្ស សីសំ ឆិន្ទថាតិ ។ តមេនំ រញ្ញោ បុរិសា ទឡ្ហាយ រជ្ជុយា បច្ឆាពាហំ គាឡ្ហពន្ធនំ ពន្ធិត្វា ខុរមុណ្ឌំ ករិត្វា ខរស្សរេន បណវេន រថិយា រថិយំ សិង្ឃាដកេន សិង្ឃាដកំ បរិនេត្វា ទក្ខិណេន ទ្វារេន និក្ខាមេត្វា ទក្ខិណតោ នគរស្ស សីសំ ឆិន្ទេយ្យុំ ។

ទើបត្រេកអរដោយការបំបែកសង្ឃ ។ ម្នាលអានន្ទ ភិក្ខុបាបកាលឃើញអំណាចប្រយោជន៍ទាំង ៤ នេះ រមែងត្រេកអរដោយការបំបែកសង្ឃ ។

[៩៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ័យកើតព្រោះអាបត្តិនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ ភ័យ ៤ ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចរាជបុរសចាប់ចោរប្រព្រឹត្តអាក្រក់ មកថ្វាយព្រះរាជា ហើយក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស បុរសនេះ ជាចោរប្រព្រឹត្តអាក្រក់ សូមទ្រង់ដាក់ព្រះរាជអាជ្ញាចោរនេះ ។ ព្រះរាជាទ្រង់ត្រាស់នឹងរាជបុរសនោះយ៉ាងនេះថា នែប្រៃស្តង បូរអ្នកទាំងឡាយនាំគ្នា ទៅចាប់បុរសនេះ ចងស្លាបសេកឲ្យខ្ជាប់ ដោយខ្សែដ៏មាំ ហើយកោរត្រងោល ទូងស្គរជ័យដែលមានសំឡេងឮខ្លាំង នាំបណ្តើរ អាក្រាស សព្វច្រកសព្វផ្លូវត្រឡែងកែង រួចនាំចេញតាមទ្វារខាងត្បូង ហើយកាត់ក្បាលខាងត្បូងព្រះនគរ ។ រាជបុរសទាំងឡាយ ក៏ចាប់បុរសនោះចងស្លាបសេកឲ្យខ្ជាប់ដោយខ្សែដ៏មាំ ហើយកោរត្រងោល ទូងស្គរដែលមានសំឡេងឮខ្លាំង នាំបណ្តើរអាក្រាស សព្វច្រក សព្វផ្លូវត្រឡែងកែង រួចនាំចេញតាមទ្វារខាងត្បូង ហើយកាត់ក្បាល ខាងត្បូងព្រះនគរ ។

តត្រញ្ញតរស្ស ថលដ្ឋស្ស[១] បុរិសស្ស ឯវមស្ស បាបកំ វត ភោ អយំ បុរិសោ កម្មំ អកាសិ គារយ្ហំ សីសច្ឆេជ្ជំ យត្រ ហិ នាម រាជបុរិសា ទឡ្ហាយ រជ្ជុយា បច្ឆាពាហំ គាឡ្ហពន្ធនំ ពន្ធិត្វា ខុរមុណ្ឌំ ករិត្វា ខរស្សរេន បណវេន រថិយាយ រថិយំ សិង្ឃាដកេន សិង្ឃាដកំ បរិនេត្វា ទក្ខិណេន ទ្វារេន និក្ខាមេត្វា ទក្ខិណតោ នគរស្ស សីសំ ឆិន្ទិស្សន្តិ សោ វតស្សាយំ[២] ឯវរូបំ បាបកម្មំ ន ករេយ្យ[៣] សីសច្ឆេជ្ជន្តិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ យស្ស កស្សចិ ភិក្ខុស្ស វា ភិក្ខុនិយា វា ឯវំ តិព្វា ភយសញ្ញា បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតិ បារាជិកេសុ ធម្មេសុ តស្សេតំ បាដិកង្ខំ អនាបន្នោ វា បារាជិកំ ធម្មំ ន អាបជ្ជិស្សតិ អាបន្នោ វា បារាជិកំ ធម្មំ យថាធម្មំ បដិករិស្សតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ បុរិសោ កាឡកំ វត្ថំ បរិធាយ កេសេ បកិរិត្វា មុសលំ ខន្ធេ អារោបេត្វា មហាជនកាយំ ឧបសង្កមិត្វា

---

១ ម. ពាលដ្ឋស្ស ។ ២ ឱ. ម. វតស្សាហំ ។ ៣ ឱ. ម. ន ករេយ្យំ គារយ្ហំ ។

ក្នុងទីនោះមានបុរស ១ នាក់ឈរក្នុងទីខ្ពស់ មានសេចក្ដីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បុរសនេះ បានធ្វើអំពើអាក្រក់ ជាអំពើគួរតិះដៀល គួរគេកាត់ក្បាលទៅហើយហ្ន៎ មើលចុះហ្ន៎ រាជបុរសចាប់បុរសនោះ ចងស្លាបសេកឲ្យខ្ជាប់ដោយខ្សែដ៏មាំ ហើយកោរត្រងោល ទួងស្គរជ័យដែលមានសំឡេងខ្លាំង នាំបណ្ដើរអាក្រាស សព្វច្រក សព្វផ្លូវត្រឡែងកែង រួចនាំចេញតាមទ្វារខាងត្បូង ហើយកាត់ក្បាល ខាងត្បូងព្រះនគរ ឱ បុរសនេះមិនគួរនឹងធ្វើបាបកម្ម ជាអំពើគួរដល់កិរិយាកាត់ក្បាល ដែលមានសភាពយ៉ាងនេះសោះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រឿងនេះមានឧបមេយ្យដូចសហធម្មិកណាមួយ ជាភិក្ខុក្ដី ភិក្ខុនីក្ដី តាំងភយសញ្ញា (សេចក្ដីសំគាល់ថាគួរខ្លាច) ដ៏ក្លៀវក្លា ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ គឺបារាជិក ភយសញ្ញានុ៎ះក៏ជាទីសង្ឃឹមបានដល់ភិក្ខុនោះថា មិនទាន់ត្រូវបារាជិកទេ ក៏នឹងមិនហ៊ានឲ្យត្រូវ ឬត្រូវបារាជិកហើយ ក៏នឹងសំដែងឲ្យសមគួរតាមធម៌ (សឹកចេញ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរសស្លៀកដណ្ដប់សំពត់ខ្មៅ រំសាយសក់លីអង្រែ ដើរចូលទៅកាន់ទីប្រជុំមហាជន

ឯវំ វទេយ្យ អហំ ភន្តេ បាបកម្មំ អកាសឹ តាវយ្ហំ មោសល្លំ យេន មេ អាយស្មន្តោ អត្តមនា ហោន្តិ តំ ករោមីតិ ។ តត្រញ្ញតរស្ស ថលដ្ឋស្ស បុរិសស្ស ឯវមស្ស បាបកំ វត ភោ អយំ បុរិសោ កម្មំ អកាសិ តាវយ្ហំ មោសល្លំ យត្រ ហិ នាម កាឡកំ វត្ថំ បរិធាយ កេសេ បកិរិត្វា មុសលំ ខន្ធេ អារោ-បេត្វា មហាជនកាយំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវំ វក្ខតិ អហំ ភន្តេ បាបកម្មំ អកាសឹ តាវយ្ហំ មោសល្លំ យេន មេ អាយស្មន្តោ អត្តមនា ហោន្តិ តំ ករោមីតិ សោ វតស្សាហំ ឯវរូបំ បាបកម្មំ ន ករេយ្យំ តាវយ្ហំ មោសល្លន្តិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ យស្ស កស្សចិ ភិក្ខុស្ស វា ភិក្ខុនិយា វា ឯវំ តិព្វា ភយសញ្ញា បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតិ សង្ឃាទិសេសេសុ ធម្មេសុ តស្សេតំ បាដិកង្ខំ អនាបន្នោ វា សង្ឃាទិសេសំ ធម្មំ ន អាបជ្ជិស្សតិ អាបន្នោ វា សង្ឃាទិសេសំ ធម្មំ យថាធម្មំ បដិករិស្សតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ បុរិសោ កាឡកំ វត្ថំ បរិធាយ

ប្រកាស (សេចក្ដីខុសរបស់ខ្លួន) យ៉ាងនេះថា អ្នកដ៏ចំរើន ខ្ញុំបានធ្វើបាបកម្ម ជាអំពើគួរតិះដៀល គួរលីអង្រែ អ្នកដ៏មានអាយុ ពេញចិត្តឲ្យខ្ញុំធ្វើអំពើយ៉ាងណា ខ្ញុំនឹងធ្វើអំពើយ៉ាងនោះ ៗ ក្នុងទីនោះ មានបុរសមួយនាក់ ឈរនៅក្នុងទីខ្ពស់ មានសេចក្ដីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បុរសនេះបានធ្វើបាបកម្ម ជាអំពើគួរតិះដៀល គួរឲ្យលីអង្រែទៅហើយ ហ្ន៎ មើលចុះហ្ន៎ បុរសនេះស្លៀកដណ្ដប់សំពត់ខ្មៅរំសាយសក់ លីអង្រែ ដើរចូលទៅកាន់ទីប្រជុំមហាជន ស្រែកប្រកាស (សេចក្ដីខុសរបស់ខ្លួន) យ៉ាងនេះថា នែអ្នកដ៏ចំរើន ខ្ញុំបានធ្វើបាបកម្ម ជាអំពើគួរតិះដៀល គួរឲ្យលីអង្រែ អ្នកដ៏មានអាយុ ពេញចិត្តឲ្យខ្ញុំធ្វើអំពើយ៉ាងណា ខ្ញុំនឹងធ្វើអំពើយ៉ាងនោះ ៗ បុរសនេះមិនគួរនឹងធ្វើបាបកម្មដែលគួរតិះដៀល គួរឲ្យលីអង្រែ មានសភាពយ៉ាងនេះឡើយ ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រឿងនេះ មានឧបមេយ្យដូចសហធម្មិកណាមួយ ជាភិក្ខុក្ដី ភិក្ខុនីក្ដី តាំងភយសញ្ញា (សេចក្ដីសំគាល់ថាគួរខ្លាច) ដ៏ក្លៀវក្លា យ៉ាងនេះ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ គឺសង្ឃាទិសេស ភយសញ្ញានោះ ក៏ជាទីសង្ឃឹមបាន ដល់ភិក្ខុនោះថា មិនទាន់ត្រូវសង្ឃាទិសេសាបត្តិទេ ក៏នឹងមិនហ៊ាន ឲ្យត្រូវ ឬត្រូវសង្ឃាទិសេសាបត្តិហើយ ក៏នឹងសំដែងឲ្យសមគួរតាមធម៌ ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរសស្លៀកដណ្ដប់សំពត់ខ្មៅ

កេសេ បកិរិត្វា អស្សបុដំ ខន្ធេ អារោបេត្វា មហាជនកាយំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវំ វទេយ្យ អហំ ភន្តេ បាបកម្មំ អកាសឹ គារយ្ហំ អស្សបុដំ យេន មេ អាយស្មន្តោ អត្តមនា ហោន្តិ តំ ករោមីតិ ។ តត្រញ្ញតរស្ស ថលដ្ឋស្ស បុរិសស្ស ឯវមស្ស បាបកំ វត ភោ អយំ បុរិសោ កម្មំ អកាសិ គារយ្ហំ អស្សបុដំ យត្រ ហិ នាម កាឡវត្ថំ បរិធាយ កេសេ បកិរិត្វា អស្សបុដំ ខន្ធេ អារោបេត្វា មហាជនកាយំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវំ វក្ខតិ អហំ ភន្តេ បាបកម្មំ អកាសឹ គារយ្ហំ អស្សបុដំ យេន មេ អាយស្មន្តោ អត្តមនា ហោន្តិ តំ ករោមីតិ សោ វតស្សាហំ ឯវរូបំ បាបកម្មំ ន ករេយ្យំ អស្សបុដន្តិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ យស្ស កស្សចិ ភិក្ខុស្ស វា ភិក្ខុនិយា វា ឯវំ តិព្វា ភយសញ្ញា បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតិ បាចិត្តិយេសុ ធម្មេសុ

រំសាយសក់ លើកញ្ចប់ផេះ ដើរចូលទៅកាន់ទីប្រជុំមហាជន ស្រែកប្រកាស (សេចក្តីខុសរបស់ខ្លួន) យ៉ាងនេះថា នែអ្នកដ៏ចំរើន ខ្ញុំបានធ្វើបាបកម្ម គួរតិះដៀល ជាអំពើគួរឲ្យលើកញ្ចប់ផេះ អ្នកដ៏មានអាយុ ពេញចិត្តឲ្យខ្ញុំធ្វើអំពើយ៉ាងណា ខ្ញុំនឹងធ្វើអំពើយ៉ាងនោះ ។ ក្នុងទីនោះមានបុរសមួយនាក់ឈរក្នុងទីខ្ពស់ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បុរសនោះបានធ្វើបាបកម្ម គួរតិះដៀល ជាអំពើគួរឲ្យលើកញ្ចប់ផេះទៅ ហើយហ្ន៎ មើលចុះហ្ន៎ បុរសនេះ ស្លៀកដណ្តប់សំពត់ខ្មៅ រំសាយសក់ លើកញ្ចប់ផេះ ដើរចូលទៅកាន់ទីប្រជុំមហាជន និយាយស្រែកប្រកាសយ៉ាងនេះថា នែអ្នកដ៏ចំរើន ខ្ញុំបានធ្វើបាបកម្ម គួរតិះដៀល ជាអំពើគួរឲ្យលើកញ្ចប់ផេះ លោកដ៏មានអាយុ ពេញចិត្តឲ្យខ្ញុំធ្វើអំពើយ៉ាងណា ខ្ញុំនឹងធ្វើអំពើយ៉ាងនោះ ឲ្យ បុរសនោះ មិនគួរធ្វើបាបកម្ម គួរតិះដៀល ជាអំពើគួរឲ្យលើកញ្ចប់ផេះ មានសភាពយ៉ាងនោះសោះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រឿងនេះ មានឧបមេយ្យដូចសហធម្មិកណាមួយ ជាភិក្ខុក្តី ភិក្ខុនីក្តី តាំងភយសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់ថាគួរខ្លាច) ដ៏ក្លៀវក្លាយ៉ាងនេះ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ គឺបាចិត្តិយ

តស្សេតំ បាដិកង្ខំ អនាបន្នោ វា បាចិត្តិយំ ធម្មំ ន អាបជ្ជិស្សតិ អាបន្នោ វា បាចិត្តិយំ ធម្មំ យថាធម្មំ បដិករិស្សតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ បុរិសោ កាឡកំ វត្ថំ បរិធាយ កេសេ បកិរិត្វា មហាជនកាយំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវំ វទេយ្យ អហំ ភន្តេ បាបកម្មំ អកាសឹ គារយ្ហំ ឧបវជ្ជំ យេន មេ អាយស្មន្តោ អត្តមនា ហោន្តិ តំ ករោមីតិ ។ តមញ្ញតរស្ស ថលដ្ឋស្ស បុរិសស្ស ឯវមស្ស បាបកំ វត ភោ អយំ បុរិសោ កម្មំ អកាសិ គារយ្ហំ ឧបវជ្ជំ យត្រ ហិ នាម កាឡកំ វត្ថំ បរិធាយ កេសេ បកិរិត្វា មហាជនកាយំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវំ វក្ខតិ អហំ ភន្តេ បាបកម្មំ អកាសឹ គារយ្ហំ ឧបវជ្ជំ យេន មេ អាយស្មន្តោ អត្តមនា ហោន្តិ តំ ករោមីតិ សោ វតស្សាយំ ឯវរូបំ បាបកម្មំ ន ករេយ្យ គារយ្ហំ ឧបវជ្ជន្តិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ យស្ស កស្សចិ ភិក្ខុស្ស វា ភិក្ខុនិយា វា ឯវំ តិព្វា ភយសញ្ញា

កយសញ្ញានោះ ក៏ជាទីសង្ស័យបានដល់ភិក្ខុនោះថា មិនទាន់ត្រូវបាចិត្តិយាបត្តិទេ ក៏នឹងមិនហ៊ានឲ្យត្រូវ ឬត្រូវបាចិត្តិយាបត្តិហើយ ក៏នឹងសំដែងឲ្យសមគួរតាមធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរសស្លៀកដណ្តប់សំពត់ខ្មៅ រំសាយសក់ ដើរចូលទៅកាន់ទីប្រជុំមហាជន ស្រែកប្រកាស (សេចក្តីខុសរបស់ខ្លួន) យ៉ាងនេះថា នែអ្នកដ៏ចំរើន ខ្ញុំបានធ្វើបាបកម្ម ជាអំពើដែលគួរតិះដៀល គួរស្តីបន្ទោស អ្នកដ៏មានអាយុពេញចិត្តឲ្យខ្ញុំធ្វើអំពើយ៉ាងណា ខ្ញុំនឹងធ្វើយ៉ាងនោះ ។ ក្នុងទីនោះ មានបុរសមួយនាក់ ឈរនៅក្នុងទីខ្ពស់ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បុរសនេះបានធ្វើបាបកម្ម ជាអំពើដែលគួរតិះដៀល គួរស្តីបន្ទោសទៅហើយហ្ន៎ មើលចុះហ្ន៎ បុរសនោះស្លៀកដណ្តប់ សំពត់ខ្មៅ រំសាយសក់ ដើរចូលទៅកាន់ទីប្រជុំមហាជន ស្រែកប្រកាសយ៉ាងនេះថា នែអ្នកដ៏ចំរើន ខ្ញុំបានធ្វើបាបកម្ម ជាអំពើគួរតិះដៀល គួរស្តីបន្ទោស អ្នកដ៏មានអាយុ ពេញចិត្តឲ្យខ្ញុំធ្វើយ៉ាងណា ខ្ញុំនឹងធ្វើយ៉ាងនោះ ឱ បុរសនេះ មិនគួរនឹងធ្វើបាបកម្ម ជាអំពើគួរតិះដៀល គួរស្តីបន្ទោស មានសភាពយ៉ាងនេះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រឿងនេះ មានឧបមេយ្យ ដូចសហធម្មិកណាមួយ ជាភិក្ខុក្តី ជាភិក្ខុនីក្តី តាំងកយសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់ថាគួរខ្លាច) ដ៏ក្លៀវក្លា យ៉ាងនេះ

បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតិ បាដិទេសនិយេសុ ធម្មេសុ តស្សេវំ បាដិកង្ខំ អនាបន្នោ វា បាដិទេសនីយំ ធម្មំ ន អាបជ្ជិស្សតិ អាបន្នោ វា បាដិទេសនីយំ ធម្មំ យថាធម្មំ បដិករិស្សតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ អាបត្តិភយានីតិ ។

(៩៥) សិក្ខានិសំសមិទំ ភិក្ខវេ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ បញ្ញុត្តរំ វិមុត្តិសារំ សតាធិបតេយ្យំ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ សិក្ខានិសំសំ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ មយា សាវកានំ អភិសមាចារិកា សិក្ខា បញ្ញត្តា អប្បសន្នានំ បសាទាយ បសន្នានំ ភិយ្យោភាវាយ យថា យថា ភិក្ខវេ មយា សាវកានំ អភិសមាចារិកា សិក្ខា បញ្ញត្តា អប្បសន្នានំ បសាទាយ បសន្នានំ ភិយ្យោភាវាយ តថា តថា សោ តស្សា សិក្ខាយ អខណ្ឌការី ហោតិ អច្ឆិទ្ទការី អសពលការី អកម្មាសការី សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។

ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ គឺបាដិទេសនីយ កយសញ្ញាទុះ ក៏ជាទីសង្ស័យបាន ដល់ភិក្ខុនោះថា មិនទាន់ត្រូវបាដិទេសនីយាបត្តិទេ ក៏នឹងមិនហ៊ាន ឲ្យត្រូវ ឬបើត្រូវបាដិទេសនីយាបត្តិហើយ ក៏នឹងសំដែងឲ្យសមគួរតាមធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំង ៤ នេះ ហៅថា ភ័យកើតព្រោះអាបត្តិ ។

[៩៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈនេះ មានសិក្ខាជាអានិសង្ស មានបញ្ញាជាកំពូល មានវិមុត្តិជាខ្លឹម មានសតិជាអធិបតី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះព្រហ្មចរិយៈមានសិក្ខាជាអានិសង្ស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្ខា[១] ជាអភិសមាចារិកា ដែលតថាគតបានបញ្ញត្តដល់ពួកសាវក ក្នុងសាសនានេះ ដើម្បីធ្វើពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ពួកជនដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាឡើង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្ខាជាអភិសមាចារិកា ដែលតថាគតបានបញ្ញត្តដល់ពួកសាវក ដើម្បីធ្វើពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ពួកជនដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាឡើង ដោយប្រការណា ៗ សិក្ខាកាមភិក្ខុនោះ ក៏ធ្វើមិនឲ្យដាច់ ធ្វើមិនឲ្យធ្លុះ ធ្វើមិនឲ្យពពាល ធ្វើមិនឲ្យពព្រុស ក្នុងសិក្ខានោះ សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ដោយប្រការនោះ ៗ ។

---

១ ទំនៀមរបស់ភិក្ខុដែលគួររក្សា ។

បុន ចបរំ ភិក្ខវេ មយា សាវកានំ អាទិព្រហ្មចរិយកា សិក្ខា បញ្ញត្តា សព្វសោ សម្មាទុក្ខក្ខយាយ យថា យថា ភិក្ខវេ មយា សាវកានំ អាទិព្រហ្មចរិយកា សិក្ខា បញ្ញត្តា សព្វសោ សម្មាទុក្ខក្ខយាយ តថា តថា សោ តស្សា សិក្ខាយ អខណ្ឌការី ហោតិ អច្ឆិទ្ទការី អសពលការី អកម្មាសការី សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ សិក្ខានិសំសំ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ បញ្ញុត្តរំ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ មយា សាវកានំ ធម្មា ទេសិតា សព្វសោ សម្មាទុក្ខក្ខយាយ យថា យថា ភិក្ខវេ មយា សាវកានំ ធម្មា ទេសិតា សព្វសោ សម្មាទុក្ខក្ខយាយ តថា តថា សព្វេ តេ ធម្មា បញ្ញាយ សមវេក្ខិតា ហោន្តិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ញុត្តរំ ហោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត សិក្ខា[១] ជាអាទិព្រហ្មចរិយកា ដែលតថាគត បានបញ្ញត្តដល់ពួកសាវក ដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃ ដោយអាការទាំងពួង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សិក្ខា ជាអាទិព្រហ្មចរិយកា ដែលតថាគតបានបញ្ញត្តដល់ពួកសាវក ដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃ ដោយអាការទាំងពួង ដោយប្រការណា ៗ សិក្ខាកាមភិក្ខុនោះ ក៏ធ្វើមិនឲ្យដាច់ ធ្វើមិនឲ្យធ្លុះ ធ្វើមិនឲ្យពពាល ធ្វើមិនឲ្យពព្រុស ក្នុងសិក្ខានោះ សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ដោយប្រការនោះៗ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រហ្មចរិយៈ មានសិក្ខា ជាអានិសង្សយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះព្រហ្មចរិយៈមានបញ្ញាជាកំពូល តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចតុសច្ចធម៌ ដែលតថាគតសំដែងហើយដល់សាវកទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ ដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃ ដោយអាការទាំងពួង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចតុសច្ចធម៌ ដែលតថាគតបានសំដែងហើយ ដល់ពួកសាវក ដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃ ដោយអាការទាំងពួង ដោយប្រការណា ៗ បញ្ញាកាមភិក្ខុក៏បានឃើញច្បាស់នូវចតុសច្ចធម៌ទាំងអស់នោះ ដោយប្រាជ្ញា ដោយប្រការនោះៗ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រហ្មចរិយៈមានបញ្ញាជាកំពូលយ៉ាងនេះ ។

---

១ សិក្ខាបទដែលមានក្នុងព្រះបាតិមោក្ខ ដែលជាពុទ្ធអាណា ។

កថញ្ច ភិក្ខវេ វិមុត្តិសារំ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ មយា សាវកានំ ធម្មា ទេសិតា សព្វសោ សម្មាទុក្ខក្ខយាយ យថា យថា ភិក្ខវេ មយា សាវកានំ ធម្មា ទេសិតា សព្វសោ សម្មាទុក្ខក្ខយាយ តថា តថា សព្វេ តេ ធម្មា វិមុត្តិយា ផុសិតា ហោន្តិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ វិមុត្តិសារំ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ សតាធិបតេយ្យំ ហោតិ ។ ឥតិ អបរិបូរំ វា អភិសមាចារិកំ សិក្ខំ បរិបូរេស្សាមិ បរិបូរំ វា អភិសមាចារិកំ សិក្ខំ តត្ថ តត្ថ បញ្ញាយ អនុគ្គហេស្សាមីតិ អជ្ឈត្តំយេវ សតិ សុបដ្ឋិតា ហោតិ ។ ឥតិ អបរិបូរំ វា អាទិព្រហ្មចរិយកំ សិក្ខំ បរិបូរេស្សាមិ បរិបូរំ វា អាទិព្រហ្មចរិយកំ សិក្ខំ តត្ថ តត្ថ បញ្ញាយ អនុគ្គហេស្សាមីតិ អជ្ឈត្តំយេវ សតិ សុបដ្ឋិតា ហោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះព្រហ្មចរិយៈមានវិមុត្តិជាខ្លឹម តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចតុសច្ចធម៌ ដែលតថាគតសំដែងហើយ ដល់ពួកសាវកក្នុងសាសនានេះ ដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃ ដោយអាការទាំងពួង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចតុសច្ចធម៌ ដែលតថាគតសំដែងហើយ ដល់ពួកសាវក ដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃ ដោយអាការទាំងពួង ដោយប្រការណា ៗ ពួកសាវកក៏បានពាល់ត្រូវចតុសច្ចធម៌ទាំងពួងនោះដោយវិមុត្តិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រហ្មចរិយៈមានវិមុត្តិជាខ្លឹមយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះព្រហ្មចរិយៈមានសតិជាអធិបតី តើដូចម្តេច ។ សតិដែលពួកសាវកបានដម្កល់ទុកប្រពៃ ខាងក្នុងថា អាត្មាអញនឹងបំពេញអភិសមាចារិកាសិក្ខា ដែលមិនទាន់បរិបូណ៌ឲ្យបរិបូណ៌ខ្លះ នឹងរក្សាទុកអភិសមាចារិកាសិក្ខា ដែលបរិបូណ៌ហើយ ដោយបញ្ញាក្នុងទីនោះ ៗ ខ្លះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។ សតិដែលពួកសាវកបានដម្កល់ទុកប្រពៃហើយខាងក្នុងថា អាត្មាអញនឹងបំពេញអាទិព្រហ្មចរិយកាសិក្ខា ដែលមិនទាន់បរិបូណ៌ឲ្យបរិបូណ៌ខ្លះ នឹងរក្សាទុកនូវអាទិព្រហ្មចរិយកាសិក្ខា ដែលបរិបូណ៌ហើយដោយបញ្ញាក្នុងទីនោះៗ ខ្លះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ឥតិ អសមវេក្ខិតំ វា ធម្មំ តត្ថ តត្ថ បញ្ញាយ សមវេក្ខិស្សាមិ សមវេក្ខិតំ វា ធម្មំ តត្ថ តត្ថ បញ្ញាយ អនុគ្គហេស្សាមីតិ អជ្ឈត្តំយេវ សតិ សុបដ្ឋិតា ហោតិ ។ ឥតិ អផុសិតំ វា ធម្មំ វិមុត្តិយា ផុសិស្សាមិ ផុសិតំ វា ធម្មំ តត្ថ តត្ថ បញ្ញាយ អនុគ្គហេស្សាមីតិ អជ្ឈត្តំយេវ សតិ សុបដ្ឋិតា ហោតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ សតាធិបតេយ្យំ ហោតិ ។ សិក្ខា-និសំសមិទំ ភិក្ខវេ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ បញ្ញុត្តរំ វិមុត្តិសារំ សតាធិបតេយ្យន្តិ ។ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តន្តិ ។

(៩៦) ចតស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ សេយ្យា ។ កតមា ចតស្សោ ។ បេតសេយ្យា កាមភោគិសេយ្យា

សតិដែលពួកសាវកបានដម្កល់ទុកប្រពៃហើយ ឮដ៏ខាងក្នុងថា អាត្មាអញ នឹងធ្វើចតុសច្ចធម៌ ដែលមិនទាន់ឃើញច្បាស់ឲ្យឃើញច្បាស់ ដោយបញ្ញាក្នុងទីនោះៗ ខ្លះ នឹងរក្សាទុកចតុសច្ចធម៌ ដែលឃើញច្បាស់ហើយ ដោយបញ្ញាក្នុងទីនោះៗ ខ្លះ ។ សតិដែលពួកសាវកបានដម្កល់ទុកប្រពៃហើយ ឮដ៏ខាងក្នុងថា អាត្មាអញនឹងពាល់ត្រូវនូវចតុសច្ចធម៌ដែលមិនទាន់ប៉ះពាល់ដោយវិមុត្តិខ្លះ នឹងរក្សាទុកនូវចតុសច្ចធម៌ ដែលប៉ះពាល់ហើយ ដោយបញ្ញាក្នុងទីនោះៗ ខ្លះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រហ្មចរិយៈមានសតិ ជាអធិបតីយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ព្រហ្មចរិយៈមានសិក្ខា ជាអានិសង្ស មានបញ្ញាជាកំពូល មានវិមុត្តិជាខ្លឹម មានសតិជាអធិបតី ។ ពាក្យណាដែលតថាគតបានពោលហើយ ពាក្យនោះតថាគតពោល ព្រោះអាស្រ័យព្រហ្មចរិយៈនេះ ។

[៩៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណេកនេះមាន ៤ ។ ដំណេក ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺដំណេកដូចមនុស្សស្លាប់[១] ១ ដំណេកអ្នកបរិភោគកាម ១

---

១ ព្រោះសព្ទថា បេតៈ ប្រែថា ប្រេតក៏បាន ទើបអដ្ឋកថាអធិប្បាយជា ២ ន័យ បើសំដៅយកៈប្រេតលោកអធិប្បាយថា ប្រេតនោះជាអ្នកអត់ឃ្លានស្គមរំយឹងមាះសាច់ឈាមតិច ឆ្អឹងឡើងរគោមដូចមនុស្សឈឺធ្ងន់យូរ មិនអាចដេកផ្អៀងបាន បានតែដេកផ្ងារ ។

សីហសេយ្យា តថាគតសេយ្យា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ បេតសេយ្យា ។ យេភុយ្យេន ភិក្ខវេ បេតា ឧត្តានា សេន្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បេតសេយ្យា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ កាមភោគិសេយ្យា ។ យេភុយ្យេន ភិក្ខវេ កាមភោគី វាមេន បស្សេន សេន្តិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ កាមភោគិសេយ្យា ។ កតមា ច ភិក្ខវេ សីហសេយ្យា ។ សីហោ ភិក្ខវេ មិគរាជា ទក្ខិណេន បស្សេន សេយ្យំ កប្បេតិ បាទេន បាទំ អច្ចាធាយ អន្តោសត្ថិម្ហិ នង្គុដ្ឋំ អនុបក្ខិបិត្វា សោ បដិពុជ្ឈិត្វា បុរិមំ កាយំ អព្ភុន្នាមេត្វា បច្ឆិមំ កាយំ អនុវិលោកេតិ ។ សចេ ភិក្ខវេ សីហោ មិគរាជា កិញ្ចិ បស្សតិ កាយស្ស វិក្ខិត្តំ វា វិសដំ វា តេន ភិក្ខវេ សីហោ មិគរាជា អនត្តមនោ ហោតិ សចេ បន ភិក្ខវេ សីហោ មិគរាជា ន កិញ្ចិ បស្សតិ កាយស្ស វិក្ខិត្តំ វា វិសដំ វា តេន ភិក្ខវេ សីហោ មិគរាជា អត្តមនោ ហោតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សីហសេយ្យា ។

ដំណេកសីហៈ ១ ដំណេកព្រះតថាគត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដំណេកដូចមនុស្សស្លាប់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មនុស្សស្លាប់ច្រើនតែដេកផ្ងារ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ដំណេកមនុស្សស្លាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដំណេកអ្នកបរិភោគកាម តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកបរិភោគកាម ច្រើនតែដេកផ្អៀងទៅខាងឆ្វេង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ដំណេកអ្នកបរិភោគកាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដំណេកសីហៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សីហមិគរាជ សម្រេចការដេក ដោយខាងស្តាំ យកជើងតម្រួតលើជើង សិកកន្ទុយក្នុងចន្លោះភ្លៅ សីហមិគរាជនោះ លុះភ្ញាក់ឡើង ងើបកាយខាងមុខគឺងើបក្បាល សំឡឹងមើលកាយខាងក្រោម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសីហមិគរាជ ឃើញសេចក្តីខ្ជាំងខ្ជាត់ ឬការឃ្លៀងឃ្លាតកាយណាមួយសោត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សីហមិគរាជ រមែងតូចចិត្តព្រោះការខ្ជាំងខ្ជាត់ទីងឃ្លៀងឃ្លាតនៃកាយនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើសីហមិគរាជ មិនឃើញសេចក្តីខ្ជាំងខ្ជាត់ឬឃ្លៀងឃ្លាតនៃកាយណាមួយទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សីហមិគរាជ រមែងត្រេកអរ ដោយការមិនខ្ជាំងខ្ជាត់ទីងឃ្លៀងឃ្លាតនៃកាយនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ដំណេកសីហៈ ។

កតមា ច ភិក្ខវេ តថាគតសេយ្យា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ ។បេ។ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ តថាគតសេយ្យា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ ចតស្សោ សេយ្យាតិ ។

(៩៧) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ថូបារហា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ តថាគតោ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ថូបារហោ បច្ចេកពុទ្ធោ ថូបារហោ តថាគតស្សាវកោ ថូបារហោ រាជា ចក្កវត្តី ថូបារហោ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ ថូបារហាតិ ។

(៩៨) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ធម្មា បញ្ញាវុឌ្ឍិយា សំវត្តន្តិ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ សប្បុរិសសំសេវោ សទ្ធម្មស្សវនំ យោនិសោមនសិការោ ធម្មានុធម្មប្បដិបត្តិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ ធម្មា បញ្ញាវុឌ្ឍិយា សំវត្តន្តីតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដំណេកព្រះតថាគត តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។ បេ ។ ចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ដំណេកព្រះតថាគត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះដំណេក ៤ ប្រការ ។

(៩៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលគួរបញ្ចុះទុកក្នុងថូបៈនេះមាន ៤ ពួក ។ បុគ្គល ៤ ពួក ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺព្រះតថាគតអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ គួរបញ្ចុះក្នុងថូបៈ ១ ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ គួរបញ្ចុះក្នុងថូបៈ ១ សាវករបស់ព្រះតថាគត គួរបញ្ចុះក្នុងថូបៈ ១ ស្តេចចក្រពត្តិ គួរបញ្ចុះក្នុងថូបៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៤ ពួកនេះ គួរបញ្ចុះទុកក្នុងថូបៈ ។

(៩៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៤ ប្រការនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីចំរើនបញ្ញា ។ ធម៌ ៤ ប្រការតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការសេពគប់សប្បុរស ១ ការស្តាប់ធម៌របស់សប្បុរស ១ យកចិត្តទុកដាក់ដោយឧបាយ ១ ប្រតិបត្តិធម៌ដ៏សមគួរតាមធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះធម៌ ៤ ប្រការ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីចំរើនបញ្ញា ។

(៩៩) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ធម្មា មនុស្សភូតស្ស ពហុការា ហោន្តិ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ សប្បុរិសសំសេវោ សទ្ធម្មស្សវនំ យោនិសោមនសិការោ ធម្មានុធម្មប្បដិបត្តិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ ធម្មា មនុស្សភូតស្ស ពហុការា ហោន្តីតិ ។

(១០០) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ អនរិយវោហារា ។ កតម ចត្តារោ ។ អទិដ្ឋេ ទិដ្ឋវាទិតា អស្សុតេ សុតវាទិតា អមុតេ មុតវាទិតា អវិញ្ញាតេ វិញ្ញាតវាទិតា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ អនរិយវោហារាតិ ។

(១០១) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ អរិយវោហារា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ អទិដ្ឋេ អទិដ្ឋវាទិតា អស្សុតេ អស្សុតវាទិតា អមុតេ អមុតវាទិតា អវិញ្ញាតេ អវិញ្ញាតវាទិតា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ អរិយវោហារាតិ ។

(៩៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៤ ប្រការនេះ រមែងមានឧបការៈច្រើនដល់មនុស្ស ។ ធម៌ ៤ ប្រការតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការសេពគប់សប្បុរស ១ ការស្តាប់ធម៌របស់សប្បុរស ១ ការយកចិត្តទុកដាក់ដោយឧបាយ ១ ប្រតិបត្តិធម៌ដ៏សមគួរតាមធម៌ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះធម៌ ៤ ប្រការ រមែងមានឧបការៈច្រើនដល់មនុស្ស ។

(១០០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វោហារមិនប្រសើរនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ វោហារមិនប្រសើរ ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺមិនឃើញ ពោលថាឃើញ ១ មិនឮ ពោលថាឮ ១ មិនធុំក្លិន ពោលថាធុំក្លិន ១ មិនដឹង ពោលថាដឹង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះវោហារមិនប្រសើរ ៤ យ៉ាង ។

(១០១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វោហារប្រសើរនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ វោហារប្រសើរ ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺមិនឃើញ ពោលថាមិនឃើញ ១ មិនឮ ពោលថាមិនឮ ១ មិនធុំក្លិន ពោលថាមិនធុំក្លិន ១ មិនដឹង ពោលថាមិនដឹង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាវោហារប្រសើរ ៤ យ៉ាង ។

[១០២] ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ អនរិយវោហារា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ទិដ្ឋេ អទិដ្ឋវាទិតា សុតេ អសុតវាទិតា មុតេ អមុតវាទិតា វិញ្ញាតេ អវិញ្ញាតវាទិតា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ អនរិយវោហារាតិ ។

[១០៣] ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ អរិយវោហារា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ទិដ្ឋេ ទិដ្ឋវាទិតា សុតេ សុតវាទិតា មុតេ មុតវាទិតា វិញ្ញាតេ វិញ្ញាតវាទិតា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ អរិយវោហារាតិ ។

អាបត្តិភយវគ្គោ បញ្ចមោ ។

តស្សុទ្ទានំ

ភេទអាបត្តិ សិក្ខានិសំសោ
សេយ្យា ថូបារហេន ច
បញ្ញាវុឌ្ឍិ ពហុការា ចត្តារោ
វោហារា ទុកយេន វុត្តិ ។

(១០២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វោហារមិនប្រសើរនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ វោហារមិនប្រសើរ ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺឃើញ ពោលថាមិនឃើញ ១ ឮ ពោលថាមិនឮ ១ ធុំក្លិន[១] ពោលថាមិនធុំក្លិន ១ ដឹង ពោលថាមិនដឹង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាវោហារមិនប្រសើរ ៤ យ៉ាង ។

(១០៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វោហារប្រសើរនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ វោហារប្រសើរ ៤ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺឃើញ ពោលថាឃើញ ១ ឮ ពោលថាឮ ១ ធុំក្លិន ពោលថាធុំក្លិន ១ ដឹង ពោលថាដឹង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាវោហារប្រសើរ ៤ យ៉ាង ។

ចប់ អាបត្តិភយវគ្គ ទី ៥ ។

ឧទ្ទាននៃវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីភិក្ខុទំលាយសង្ឃ ៤ យ៉ាង អំពីភ័យ កើតអំពីអាបត្តិ ៤ យ៉ាង អំពីអានិសង្សនៃព្រហ្មចរិយៈ ៤ យ៉ាង មានសិក្ខា ជាអានិសង្សជាដើម អំពីដំណេក ៤ យ៉ាង អំពីស្តូបារហបុគ្គល ៤ ពួក អំពីហេតុចំរើនបញ្ញា ៤ យ៉ាង អំពីធម៌មានឧបការៈច្រើនដល់មនុស្ស ៤ យ៉ាង អំពីវោហារ ៤ យ៉ាងទាំង ២ ចំណែក ។

---

១ ធុំក្លិន ក្រុបជញ្ជក់រសេពាល់ត្រូវនូវដោឆ្អុះ ។

អភិញ្ញាវគ្គោ ឆដ្ឋោ

(១០៤) ចត្តារោមេ ភិក្ខវេ ធម្មា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ ធម្មា អភិញ្ញា បរិញ្ញេយ្យា អត្ថិ ភិក្ខវេ ធម្មា អភិញ្ញា បហាតព្វា អត្ថិ ភិក្ខវេ ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេតព្វា អត្ថិ ភិក្ខវេ ធម្មា អភិញ្ញា សច្ឆិកាតព្វា ។ កតមេ ច ភិក្ខវេ ធម្មា អភិញ្ញា បរិញ្ញេយ្យា ។ បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា ឥមេ វុច្ចន្តិ ភិក្ខវេ ធម្មា អភិញ្ញា បរិញ្ញេយ្យា ។ កតមេ ច ភិក្ខវេ ធម្មា អភិញ្ញា បហាតព្វា ។ អវិជ្ជា ច ភវតណ្ហា ច ឥមេ វុច្ចន្តិ ភិក្ខវេ ធម្មា អភិញ្ញា បហាតព្វា ។ កតមេ ច ភិក្ខវេ ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេតព្វា ។ សមថោ ច វិបស្សនា ច ឥមេ វុច្ចន្តិ ភិក្ខវេ ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេតព្វា ។ កតមេ ច ភិក្ខវេ ធម្មា អភិញ្ញា សច្ឆិកាតព្វា ។ វិជ្ជា ច វិមុត្តិ ច ឥមេ វុច្ចន្តិ ភិក្ខវេ ធម្មា អភិញ្ញា សច្ឆិកាតព្វា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារោ ធម្មាតិ ។

អភិញ្ញាវគ្គ ទី ៦

(១០៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ ធម៌ ៤ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌គួរកំណត់ដឹង ដោយបញ្ញា ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌គួរលះបង់ ដោយបញ្ញា ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌គួរចំរើន ដោយបញ្ញា ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌គួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយបញ្ញា ក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌គួរកំណត់ដឹង ដោយបញ្ញា តើដូចម្តេច ។ គឺឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌គួរកំណត់ដឹង ដោយបញ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌គួរលះបង់ ដោយបញ្ញា តើដូចម្តេច ។ គឺអវិជ្ជានឹងភវតណ្ហា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌គួរលះបង់ ដោយបញ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌គួរចំរើន ដោយបញ្ញា តើដូចម្តេច ។ គឺសមថៈនឹងវិបស្សនា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌គួរចំរើន ដោយបញ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌គួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយបញ្ញា តើដូចម្តេច ។ គឺវិជ្ជានឹងវិមុត្តិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌គួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស ដោយបញ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះធម៌ ៤ យ៉ាង ។

[១០៨] ចតស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ អនរិយបរិយេសនា ។
កតមា ចតស្សោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា
ជរាធម្មោ សមានោ ជរាធម្មំយេវ បរិយេសតិ អត្តនា
ព្យាធិធម្មោ សមានោ ព្យាធិធម្មំយេវ បរិយេសតិ អត្តនា
មរណធម្មោ សមានោ មរណធម្មំយេវ បរិយេសតិ
អត្តនា សង្កិលេសិកធម្មោ សមានោ សង្កិលេសិ-
កធម្មំយេវ បរិយេសតិ ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ ចតស្សោ
អនរិយបរិយេសនា ។ ចតស្សោ ឥមា ភិក្ខវេ
អរិយបរិយេសនា ។ កតមា ចតស្សោ ។ ឥធ
ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ អត្តនា ជរាធម្មោ សមានោ
ជរាធម្មេ អាទីនវំ វិទិត្វា អជរំ អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ
និព្វានំ បរិយេសតិ អត្តនា ព្យាធិធម្មោ សមានោ
ព្យាធិធម្មេ អាទីនវំ វិទិត្វា អព្យាធឹ អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ
និព្វានំ បរិយេសតិ អត្តនា មរណធម្មោ សមានោ
មរណធម្មេ អាទីនវំ វិទិត្វា អមតំ អនុត្តរំ យោ-
គក្ខេមំ និព្វានំ បរិយេសតិ អត្តនា សង្កិលេសិក-
ធម្មោ សមានោ សង្កិលេសិកធម្មេ អាទីនវំ វិទិត្វា

(១០៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរកមិនប្រសើរ នេះ មាន ៤ យ៉ាង ។ ការស្វែងរកមិនប្រសើរ ៤ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ខ្លួនឯងជាអ្នកមានជរាជាធម្មតា ក៏ស្វែងរកជរាធម៌ថែមទៀត ខ្លួនឯងជាអ្នកមានព្យាធិជាធម្មតា ក៏ស្វែងរកព្យាធិធម៌ថែមទៀត ខ្លួនឯងជាអ្នកមានមរណៈជាធម្មតា ក៏ស្វែងរកមរណធម៌ថែមទៀត ខ្លួនឯងជាអ្នកមានសេចក្តីសៅហ្មងជាធម្មតា ក៏ស្វែងរកសេចក្តីសៅហ្មងថែមទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាការស្វែងរកមិនប្រសើរ ៤ យ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរកប្រសើរមាន ៤ យ៉ាង ។ ការស្វែងរកប្រសើរ ៤ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ខ្លួនឯងជាអ្នកមានជរាជាធម្មតា ដឹងច្បាស់នូវទោសក្នុងជរាធម៌ ក៏ស្វែងរកនូវធម៌មិនជរា ដ៏ក្សេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរគឺព្រះនិព្វាន ខ្លួនឯងជាអ្នកមានព្យាធិជាធម្មតា ដឹងច្បាស់នូវទោសក្នុងព្យាធិធម៌ ក៏ស្វែងរកធម៌មិនមានព្យាធិ ក្សេមចាកយោគៈ ដ៏ប្រសើរគឺព្រះនិព្វាន ខ្លួនឯងជាអ្នកមានមរណៈជាធម្មតា ដឹងច្បាស់នូវទោសក្នុងមរណធម៌ ក៏ស្វែងរកធម៌មិនស្លាប់ ក្សេមចាកយោគៈ ដ៏ប្រសើរគឺព្រះនិព្វាន ខ្លួនឯងជាអ្នកមានសេចក្តីសៅហ្មងជាធម្មតា ដឹងច្បាស់នូវទោសក្នុងសេចក្តីសៅហ្មង

អសង្កិលិដ្ឋំ អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ និព្វានំ បរិយេសតិ ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ ចតស្សោ អរិយបរិយេសនាតិ ។

(១០៦) ចត្តារីមានិ ភិក្ខវេ សង្គហវត្ថូនិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ ទានំ បេយ្យវជ្ជំ អត្ថចរិយា សមានត្តតា ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ សង្គហវត្ថូនីតិ ។

(១០៧) អថខោ អាយស្មា មាលុង្ក្យបុត្តោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវា-ទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា មាលុង្ក្យបុត្តោ ភគវន្តំ ឯតទវោច សាធុ មេ ភន្តេ ភគវា សង្ខិត្តេន ធម្មំ ទេសេតុ យមហំ ភគវតោ ធម្មំ សុត្វា ឯកោ វូបកដ្ឋោ អប្បមត្តោ អាតាបី បហិតត្តោ វិហរេយ្យន្តិ ។ ឯត្ថទានិ មាលុង្ក្យបុត្ត កឹ ទហរេ(១) វក្ខាម យត្រ ហិ នាម ត្វំ ជិណ្ណោ វុឌ្ឍោ មហល្លកោ តថាគតស្ស សង្ខិត្តេន ឱវាទំ យាចសីតិ ។

---

១ ឱ. កឹ ទហរេ ភិក្ខូ ។ ម. កឹ នុ ទហរេ ភិក្ខូ ។

ក៏ស្វែងរកធម៌មិនសៅហ្មង គេរមួតាតយោគៈ ដ៏ប្រសើរគឺព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះការស្វែងរកដ៏ប្រសើរ ៤ យ៉ាង ។

[១០៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្គហវត្ថុ (វត្ថុជាគ្រឿងសង្គ្រោះ) នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ សង្គហវត្ថុ ៤ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺការឲ្យ ១ ការពោលពាក្យពីរោះ ១ ការប្រព្រឹត្តិជាប្រយោជន៍ ១ ភាពជាអ្នកទុកដាក់ខ្លួនស្មើ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសង្គហវត្ថុ ៤ យ៉ាង ។

[១០៧] គ្រានោះ ព្រះមាលុង្ក្យបុត្តដ៏មានអាយុចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះមាលុង្ក្យបុត្តដ៏មានអាយុអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងធម៌ ដោយសង្ខេបដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ជាធម៌ដែលនាំខ្ញុំព្រះអង្គឲ្យចៀសចេញទៅតែម្នាក់ឯង មិនធ្វេសប្រហែស មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ព្រោះស្តាប់នូវធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ម្នាលមាលុង្ក្យបុត្ត ក្នុងដំណើរនេះ តថាគតនឹងនិយាយប្រាប់ភិក្ខុកំឡោះ ដូចម្តេចបាន បើខ្លួនអ្នកជាមនុស្សចាស់គ្រាំគ្រា មានវ័យចំរើន មកសុំនូវឱវាទ ដោយសង្ខេបចំពោះតថាគតដូច្នេះ ។

ទេសេតុ មេ ភន្តេ ភគវា សង្ខិត្តេន ធម្មំ ទេសេតុ
សុគតោ សង្ខិត្តេន ធម្មំ អប្បេវនាមាហំ ភគវតោ
ភាសិតស្ស អត្ថំ ជានេយ្យំ អប្បេវនាមាហំ ភគវតោ
ភាសិតស្ស ទាយាទោ អស្សន្តិ ។ ចត្តារោមេ
មាលុង្ក្យបុត្ត តណ្ហុប្បាទា យត្ថ ភិក្ខុនោ តណ្ហា
ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតិ ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ចីវរហេតុ
វា មាលុង្ក្យបុត្ត ភិក្ខុនោ តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា
ឧប្បជ្ជតិ បិណ្ឌបាតហេតុ វា មាលុង្ក្យបុត្ត ភិក្ខុនោ
តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតិ សេនាសនហេតុ វា
មាលុង្ក្យបុត្ត ភិក្ខុនោ តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតិ
ឥតិភវាភវហេតុ វា មាលុង្ក្យបុត្ត ភិក្ខុនោ តណ្ហា
ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតិ ។ ឥមេ ខោ មាលុង្ក្យបុត្ត
ចត្តារោ តណ្ហុប្បាទា យត្ថ ភិក្ខុនោ តណ្ហា
ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតិ ។ យតោ ខោ មាលុង្ក្យបុត្ត
ភិក្ខុនោ តណ្ហា បហីនា ហោតិ ឧច្ឆិន្នមូលា
តាលាវត្ថុកតា អនភាវំ កតា អាយតឹអនុប្បាទធម្មា ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងធម៌ ដោយសង្ខេបដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមព្រះសុគតសំដែងធម៌ ដោយសង្ខេបដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ខ្ញុំព្រះអង្គគប្បីដឹងសេចក្តីនៃភាសិតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ខ្ញុំព្រះអង្គគប្បីបានទទួលមត៌កនៃភាសិតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន ។ ម្នាលមាលុង្ក្យបុត្រ តណ្ហារបស់ភិក្ខុ កាលកើតឡើង រមែងកើតឡើង ក្នុងវត្ថុណា ការកើតនៃតណ្ហា (ក្នុងវត្ថុនោះ) មាន ៤ ប្រការ ។ តណ្ហា ៤ ប្រការ ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលមាលុង្ក្យបុត្រ តណ្ហារបស់ភិក្ខុ កាលកើតឡើង រមែងកើតឡើងព្រោះហេតុចីវរ ១ ម្នាលមាលុង្ក្យបុត្រ តណ្ហារបស់ភិក្ខុ កាលកើតឡើង រមែងកើតឡើងព្រោះហេតុបិណ្ឌបាត ១ ម្នាលមាលុង្ក្យបុត្រ តណ្ហារបស់ភិក្ខុ កាលកើតឡើង រមែងកើតឡើងព្រោះហេតុសេនាសនៈ ១ ម្នាលមាលុង្ក្យបុត្រ តណ្ហារបស់ភិក្ខុ កាលកើតឡើង រមែងកើតឡើង ព្រោះហេតុភពតូចនឹងភពធំដូច្នេះ ១ ។ ម្នាលមាលុង្ក្យបុត្រ នេះជាតណ្ហារបស់ភិក្ខុ កាលកើតឡើង រមែងកើតឡើង ក្នុងវត្ថុណា ការកើតនៃតណ្ហា (ក្នុងវត្ថុនោះ) មាន ៤ យ៉ាង ។ ម្នាលមាលុង្ក្យបុត្រ កាលតណ្ហាដែលភិក្ខុបានលះបង់ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់ ធ្វើមិនឲ្យមានទីកើតដូចជាទីកើតនៃដើមត្នោត ធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព ធ្វើមិនឲ្យកើតតទៅទៀតជាធម្មតា ។

អយំ វុច្ចតិ មាលុង្ក្យបុត្ត ភិក្ខុ អច្ឆេច្ឆិ តណ្ហំ វិវត្តយិ សញ្ញោជនំ សម្មា មានាភិសមយា អន្តមកាសិ ទុក្ខស្សាតិ ។ អថខោ អាយស្មា មាលុង្ក្យបុត្តោ ភគវតា ឥមិនា ឱវាទេន ឱវទិតោ ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថខោ អាយស្មា មាលុង្ក្យបុត្តោ ឯកោ វូបកដ្ឋោ អប្បមត្តោ អាតាបី បហិតត្តោ វិហរន្តោ នចិរស្សេវ យស្សត្ថាយ កុលបុត្តា សម្មទេវ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជន្តិ តទនុត្តរំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិ ខីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ អព្ភញ្ញាសិ ។ អញ្ញតរោ ច បនាយស្មា មាលុង្ក្យបុត្តោ អរហតំ អហោសីតិ ។

ម្នាលមាលុង្ក្យបុត្រ ភិក្ខុនេះហៅថា បានផ្តាច់តណ្ហា បានរលាស់ចោល
សញ្ញោជនៈ ធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខបាន ព្រោះលះមានះបានដោយប្រពៃ ។
លំដាប់នោះ មាលុង្ក្យបុត្រដ៏មានអាយុ បានទទួលពុទ្ធឱវាទនេះ ហើយ
ក៏ក្រោកចាកអាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណរួចចេញ
ទៅ ។ តមក មាលុង្ក្យបុត្រដ៏មានអាយុ តែម្នាក់ឯងចេញចាកពួក មិនមាន
សេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿងកំដៅកំចាត់បង់កិលេស មានចិត្តបញ្ចូន
ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ពួកកុលបុត្រចេញចាកផ្ទះចូលកាន់ផ្នួស ដើម្បី
ប្រយោជន៍ដល់អនុត្តរធម៌ណា មិនយូរប៉ុន្មាន លោកក៏បានធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់នូវអនុត្តរធម៌នោះ មានព្រហ្មចរិយៈជាទីបំផុត ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម
ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយធម៌
បានប្រព្រឹត្តគ្រប់គ្រាន់ហើយ សោឡសកិច្ចបានធ្វើស្រេចហើយ កិច្ច
ដទៃដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ បណ្តាព្រះអរហន្ត
ទាំងឡាយ មាលុង្ក្យបុត្រដ៏មានអាយុ បានជាព្រះអរហន្តមួយអង្គដែរ ។

(១០៨) យានិ កានិចិ ភិក្ខវេ កុលានិ ភោគេសុ មហត្តំ បត្តានិ ន ចិរដ្ឋិតិកានិ ភវន្តិ សព្វានិ តានិ ចតូហិ ឋានេហិ ឯតេសំ វា អញ្ញតរេន ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ នដ្ឋំ ន គវេសន្តិ ជិណ្ណំ ន បដិសង្ខរោន្តិ អបរិមិតបានភោជនា ហោន្តិ ទុស្សីលំ ឥត្ថឹ វា បុរិសំ វា អាធិបច្ចេ ឋបេន្តិ ។ យានិ កានិចិ ភិក្ខវេ កុលានិ ភោគេសុ មហត្តំ បត្តានិ ន ចិរដ្ឋិតិកានិ ភវន្តិ សព្វានិ តានិ ឥមេហិ ចតូហិ ឋានេហិ ឯតេសំ វា អញ្ញតរេន ។ យានិ កានិចិ ភិក្ខវេ កុលានិ ភោគេសុ មហត្តំ បត្តានិ ចិរដ្ឋិតិកានិ ភវន្តិ សព្វានិ តានិ ចតូហិ ឋានេហិ ឯតេសំ វា អញ្ញតរេន ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ នដ្ឋំ គវេសន្តិ ជិណ្ណំ បដិសង្ខរោន្តិ បរិមិតបាន-ភោជនា(១) ហោន្តិ សីលវន្តំ ឥត្ថឹ វា បុរិសំ វា អាធិបច្ចេ ឋបេន្តិ ។ យានិ កានិចិ ភិក្ខវេ កុលានិ

---

១ ឱ. ម. ឯត្ថន្តរេ ចាតិ អត្ថិ ។

(១០៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូលទាំងឡាយណាមួយ ដល់នូវភាពស្តុកស្តម្ភ ក្នុងភោគៈទាំងឡាយហើយ មិនឋិតថេរនៅបានយូរ ត្រកូលទាំងអស់នោះ សាបសូន្យព្រោះហេតុ ៤ ប្រការ ឬក៏បណ្តាហេតុទាំងនោះ ហេតុណាមួយ ។ ហេតុ ៤ ប្រការ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺមិនស្វែងរករបស់ដែលបាត់ទៅ ១ មិនជួសជុលរបស់ដែលចាស់គ្រាំគ្រា ១ មានការផឹកនឹងការបរិភោគមិនដឹងប្រមាណ ១ តាំងស្ត្រី ឬ បុរសទ្រុស្តសីលឲ្យជាអធិបតី ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូលណាមួយ ដល់នូវភាពស្តុកស្តម្ភ ក្នុងភោគៈទាំងឡាយ ហើយមិនឋិតថេរនៅបានយូរ ត្រកូលទាំងអស់នោះ សាបសូន្យព្រោះហេតុ ៤ ប្រការនេះ ឬក៏បណ្តាហេតុទាំងនោះ ហេតុណាមួយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូលណាមួយ ដល់នូវភាពស្តុកស្តម្ភ ក្នុងភោគៈទាំងឡាយ ហើយឋិតថេរនៅបានយូរ ត្រកូលទាំងអស់នោះ ចំរើនព្រោះហេតុ ៤ ប្រការ ឬក៏បណ្តាហេតុទាំងនោះ ហេតុណាមួយ ។ ហេតុ ៤ ប្រការ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺស្វែងរករបស់ដែលបាត់ទៅ ១ ជួសជុលរបស់ដែលចាស់គ្រាំគ្រា ១ មានការផឹកនឹងការបរិភោគដឹងប្រមាណ ១ តាំងស្ត្រី ឬ បុរសមានសីលៈឲ្យជាអធិបតី ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូលណាមួយ

ភោគេសុ មហត្តំ បត្តានិ ចិរដ្ឋិតិកានិ ភវន្តិ សព្វានិ តានិ ឥមេហិ ចតូហិ ឋានេហិ ឯតេសំ វា អញ្ញតរេនាតិ ។

(១០៩) ចតូហិ ភិក្ខវេ អង្គេហិ សមន្នាគតោ រញ្ញោ ភទ្រោ អស្សាជានីយោ រាជារហោ ហោតិ រាជភោគ្គោ រញ្ញោ អង្គន្តេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ រញ្ញោ ភទ្រោ អស្សាជានីយោ វណ្ណសម្បន្នោ ច ហោតិ ពលសម្បន្នោ ច ជវសម្បន្នោ ច អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ច ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ រញ្ញោ ភទ្រោ អស្សាជានីយោ រាជារហោ ហោតិ រាជភោគ្គោ រញ្ញោ អង្គន្តេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ ។ បេ ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វណ្ណសម្បន្នោ ច ហោតិ ពលសម្បន្នោ ច ជវសម្បន្នោ ច អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ច ។

ដល់នូវភាពស្តុកស្តម្ភ ក្នុងភោគៈទាំងឡាយ ហើយឋិតថេរនៅបានយូរ ត្រកូលទាំងអស់នោះ ចំរើនព្រោះហេតុ ៤ ប្រការនេះ ឬក៏បណ្តាហេតុទាំងនោះ ហេតុណាមួយ ។

[១០៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ប្រសើររបស់ព្រះរាជា ប្រកបដោយអង្គ ៤ គួរដល់ព្រះរាជា ជារាជភោគ្គៈ រាប់ថាជាអង្គរបស់ព្រះរាជាបាន ។ អង្គ ៤ ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អស្សាជានីយៈដ៏ប្រសើរ របស់ព្រះរាជា ក្នុងលោកនេះ ជាសេះបរិបូណ៌ដោយសម្បុរ ១ បរិបូណ៌ដោយកម្លាំង ១ បរិបូណ៌ដោយល្បឿន ១ បរិបូណ៌ដោយកំពស់និងទំហំ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អស្សាជានីយដ៏ប្រសើររបស់ព្រះរាជា ប្រកបដោយអង្គ ៤ នេះ ទើបគួរដល់ព្រះរាជា ជារាជភោគ្គៈ រាប់ថាជាអង្គរបស់ព្រះរាជាបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការក៏យ៉ាងនោះដែរ ទើបជាអ្នកគួរទទួលវត្ថុដែលគេបង្អោនចូលមកបូជា ។ បេ ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក ។ ធម៌ ៤ ប្រការ ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសម្បុរ ១ បរិបូណ៌ដោយកម្លាំង ១ បរិបូណ៌ដោយល្បឿន ១ បរិបូណ៌ដោយកំពស់និងទំហំ ១ ។

កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វណ្ណសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។ បេ ។ សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វណ្ណសម្បន្នោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ពលសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អារទ្ធវីរិយោ វិហរតិ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ កុសលានំ ធម្មានំ ឧបសម្បទាយ ថាមវា ទឡ្ហ-បរក្កមោ អនិក្ខិត្តធុរោ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ពលសម្បន្នោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ជវសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ បេ ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ជវសម្បន្នោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ លាភី ហោតិ ចីវរ-បិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសម្បុរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល ។ បេ ។ សមាទាន សិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសម្បុរ យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយកម្លាំង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីលះបង់អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ឲ្យកុសលធម៌ទាំងឡាយកើតឡើង ខំព្យាយាមខ្នះខ្នែង មិនលះបង់ធុរៈក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយកម្លាំង យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយល្បឿន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយល្បឿន យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុបរិបូណ៌ដោយកំពស់នឹងទំហំ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកស្ងាក់លាភចំពោះចីវរ-បិណ្ឌបាតសេនាសនៈនឹងគ្រឿងបរិក្ខារ គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកមានជម្ងឺ ។

ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ ។បេ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។

(១១០) ចតូហិ ភិក្ខវេ អង្គេហិ សមន្នាគតោ រញ្ញោ ភទ្រោ អស្សាជានីយោ រាជារហោ ហោតិ រាជភោគ្គោ រញ្ញោ អង្គន្តេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ រញ្ញោ ភទ្រោ អស្សាជានីយោ វណ្ណសម្បន្នោ ច ហោតិ ពលសម្បន្នោ ច ជវសម្បន្នោ ច អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ច ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ រញ្ញោ ភទ្រោ អស្សាជានីយោ រាជារហោ ហោតិ រាជភោគ្គោ រញ្ញោ អង្គន្តេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ ។បេ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វណ្ណសម្បន្នោ ច ហោតិ ពលសម្បន្នោ ច ជវសម្បន្នោ ច អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ច ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយកំពស់ទីធំទំហំយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះ ទើបជាអ្នកគួរទទួលនូវទានដែលគេនាំមកបូជា ។បេ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក ។

[១១០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ប្រសើររបស់ព្រះរាជាប្រកបដោយអង្គ ៤ ទើបគួរដល់ព្រះរាជា ជារាជភោគ្គៈ រាប់ថាជាអង្គរបស់ព្រះរាជាបាន ។ អង្គ ៤ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ប្រសើររបស់ព្រះរាជា ក្នុងលោកនេះ បរិបូណ៌ដោយសម្បុរ ១ បរិបូណ៌ដោយកម្លាំង ១ បរិបូណ៌ដោយល្បឿន ១ បរិបូណ៌ដោយកំពស់ទីធំទំហំ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេះអាជានេយ្យដ៏ប្រសើររបស់ព្រះរាជា ប្រកបដោយអង្គទាំង ៤ នេះ ទើបគួរដល់ព្រះរាជា ជារាជភោគ្គៈ រាប់ថាជាអង្គរបស់ព្រះរាជាបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដ៏ប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការក៏យ៉ាងនោះដែរ ទើបជាអ្នកគួរទទួលនូវទានដែលគេនាំមកបូជា ។បេ។ ជាស្រែបុណ្យដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក ។ ធម៌ ៤ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសម្បុរ ១ បរិបូណ៌ដោយកម្លាំង ១ បរិបូណ៌ដោយល្បឿន ១ បរិបូណ៌ដោយកំពស់ទីធំទំហំ ១ ។

កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វណ្ណសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។បេ។ សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វណ្ណសម្បន្នោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ពលសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អារទ្ធវីរិយោ វិហរតិ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ កុសលានំ ធម្មានំ ឧបសម្បទាយ ថាមវា ទឡ្ហបរក្កមោ អនិក្ខិត្តធុរោ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ពលសម្បន្នោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ជវសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ជវសម្បន្នោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ លាភី ហោតិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល ។បេ។ សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសម្បុរ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយកម្លាំង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីលះបង់អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ឲ្យកុសលធម៌ទាំងឡាយ កើតឡើង ជាអ្នកខំព្យាយាម ខ្នះខ្នែង មិនលះបង់ធុរៈ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយកម្លាំង យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយល្បឿន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ មិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយល្បឿន យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយកំពស់នឹងទំហំ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកស្ទាក់លាភចំពោះចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនៈនិងបរិក្ខារ គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកមានជម្ងឺ ។

ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អារោហបរិណាហសម្បន្នោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ ។ បេ ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។

(១១១) ចត្តារិមានិ ភិក្ខវេ ពលានិ ។ កតមានិ ចត្តារិ ។ វីរិយពលំ សតិពលំ សមាធិពលំ បញ្ញាពលំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ ចត្តារិ ពលានីតិ ។

(១១២) ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នាលំ អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវិតុំ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ កាមវិតក្កេន ព្យាបាទវិតក្កេន វិហឹសាវិតក្កេន ទុប្បញ្ញោ ហោតិ ជឡោ ឯឡមូគោ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នាលំ អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវិតុំ ។ ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវិតុំ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយកំពស់នឹងទំហំយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ទាំង ៤ យ៉ាងនេះ ទើបជាអ្នកគួរទទួលនូវទានដែលបុគ្គលនាំមកបូជា ។បេ។ ជាស្រែបុណ្យដ៏ប្រសើរនៃសត្វលោក ។

(១១១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងនេះមាន ៤ យ៉ាង ។ កម្លាំង ៤ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ កម្លាំងគឺវីរិយៈ ១ កម្លាំងគឺសតិ ១ កម្លាំងគឺសមាធិ ១ កម្លាំងគឺបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះកម្លាំង ៤ យ៉ាង ។

(១១២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការ មិនគួរសេព សេនាសនៈ ដ៏ស្ងាត់គឺព្រៃតូចព្រៃធំបាន ។ ធម៌ ៤ ប្រការ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុប្រកបដោយកាមវិតក្កៈ ១ ព្យាបាទវិតក្កៈ ១ វិហឹសាវិតក្កៈ ១ ជាអ្នកអ័ប្បឥតប្រាជ្ញា លលា ធ្លតទឹកមាត់ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះ មិនគួរសេព សេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ គឺព្រៃតូចព្រៃធំបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៤ ទើបគួរសេព សេនាសនៈស្ងាត់ គឺព្រៃតូចព្រៃធំបាន ។ ធម៌ ៤ ប្រការ គឺអ្វីខ្លះ ។

នេក្ខម្មវិតក្កេន អព្យាបាទវិតក្កេន អវិហឹសាវិតក្កេន បញ្ញវា ហោតិ អជឡោ អនេឡមូគោ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវិតុំ ។

(១១៣) ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ពាលោ អព្យត្តោ អសប្បុរិសោ ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ សាវជ្ជោ ច ហោតិ សានុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ សាវជ្ជេន កាយកម្មេន សាវជ្ជេន វចីកម្មេន សាវជ្ជេន មនោកម្មេន សាវជ្ជាយ ទិដ្ឋិយា ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ពាលោ អព្យត្តោ អសប្បុរិសោ ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ សាវជ្ជោ ច ហោតិ សានុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ ។ ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ សប្បុរិសោ អក្ខតំ អនុបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ អនវជ្ជោ ច ហោតិ

គឺភិក្ខុប្រកបដោយនេក្ខម្មវិតក្កៈ ១ អព្យាបាទវិតក្កៈ ១ អវិហឹសាវិតក្កៈ ១ អ្នកមានប្រាជ្ញា មិនលលា មិនធ្លួតទឹកមាត់ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះ ទើបគួរសេពសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ គឺព្រៃតូចព្រៃធំបាន ។

(១១៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការ ជាមនុស្សពាល មិនឈ្លាស ជាអសប្បុរស រមែងបរិហារខ្លួន ដូចដើមឈើដែលគាស់ឫសចោល ឆាប់ពាក់កណ្តាល ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ដែលពួកវិញ្ញូជនតិះដៀលផង រមែងបាននូវរបស់មិនជាបុណ្យដ៏ច្រើនផង ។ ធម៌ ៤ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺកាយកម្មប្រកបដោយទោស ១ វចីកម្មប្រកបដោយទោស ១ មនោកម្មប្រកបដោយទោស ១ ទិដ្ឋិប្រកបដោយទោស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ទាំង ៤ យ៉ាងនេះ ជាមនុស្សពាលមិនឈ្លាស ជាអសប្បុរស រមែងបរិហារខ្លួនដូចជាដើមឈើដែលគាស់ឫសចោល ឆាប់ពាក់កណ្តាល ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ដែលពួកវិញ្ញូជនតិះដៀលផង បាននូវរបស់មិនមែនជាបុណ្យដ៏ច្រើនផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាង ជាបណ្ឌិត ជាអ្នកឈ្លាសវៃ ជាសប្បុរស រមែងបរិហារខ្លួនដូចដើមឈើដែលមិនបានគាស់ឫសចោល មិនឆាប់ពាក់កណ្តាល ជាអ្នកមិនមានទោសផង

អននុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច បុញ្ញំ បសវតិ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ អនវជ្ជេន កាយកម្មេន អនវជ្ជេន វចីកម្មេន អនវជ្ជេន មនោកម្មេន អនវជ្ជាយ ទិដ្ឋិយា ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ សប្បុរិសោ អក្ខតំ អនុបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ អនវជ្ជោ ច ហោតិ អននុវជ្ជោ វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច បុញ្ញំ បសវតីតិ ។

អភិញ្ញាវគ្គោ ឆដ្ឋោ ។

តស្សុទ្ទានំ

អភិញ្ញា បរិយេសនា
សង្គហោ មាលុង្ក្យបុត្តោ
អទ្ធកុលំ ទ្វេ អាជញ្ញ-
ពលំ អរញ្ញកម្មុនាតិ ។

ដែលពួកវិញ្ញូជនមិនតិះដៀលផង រមែងបាននូវបុណ្យដ៏ច្រើនផង ។
ធម៌ ៤ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺកាយកម្មមិនមានទោស ១ វចីកម្មមិនមាន
ទោស ១ មនោកម្មមិនមានទោស ១ ទិដ្ឋិមិនមានទោស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ យ៉ាងនេះ ជាបណ្ឌិត ជាអ្នក
ឈ្លាស ជាសប្បុរស រមែងបរិហារខ្លួន ដូចដើមឈើដែលមិនបានគាស់
ឫស មិនដាប់ពាក់កណ្ដាល ជាអ្នកមិនមានទោសផង ដែលពួកវិញ្ញូ-
ជនមិនតិះដៀលផង រមែងបានបុណ្យដ៏ច្រើនផង ។

ចប់ អភិញ្ញាវគ្គ ទី ៦ ។

ឧទ្ទាននៃវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីអភិញ្ញាធម៌ ៤ ប្រការ អំពីការស្វែងរក ៤ ប្រការ
អំពីសង្គហៈ ៤ ប្រការ អំពីមាលុង្ក្យបុត្រ អំពីត្រកូលស្ដុក-
ស្ដម្ភនឹងមិនស្ដុកស្ដម្ភដោយហេតុ ៤ ប្រការ ២ រឿង អំពីសេះ
អាជានេយ្យ ប្រកបដោយអង្គ ៤ ជាសេះគួរដល់ព្រះរាជា
អំពីពលៈ ៤ ប្រការ អំពីភិក្ខុមិនគួរនៅនឹងគួរនៅក្នុងសេនា-
សនៈព្រៃបាន នឹងអំពីកម្មដែលឥតទោសនឹងមានទោស ។

កម្មបថវគ្គោ សត្តមោ

(១១៤) ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ អត្តនា ច បាណាតិបាតី ហោតិ បរញ្ច បាណាតិបាតេ សមាទបេតិ បាណាតិបាតេ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ បាណាតិបាតស្ស ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ អត្តនា ច បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច បាណាតិបាតា វេរមណិយា សមាទបេតិ បាណាតិបាតា វេរមណិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ បាណាតិបាតា វេរមណិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេតិ ។

កម្មបថវគ្គ ទី ៧

[១១៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការ រមែងកើតក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ធម៌ ៤ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺបុគ្គលដែលសម្លាប់សត្វ ដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំអ្នកដទៃ ក្នុងការសម្លាប់សត្វ ១ ពេញចិត្តក្នុងការសម្លាប់សត្វ ១ ពោលសរសើរការសម្លាប់សត្វ(១) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការនេះ រមែងកើតក្នុងនរក ដូចគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការ រមែងកើតក្នុងឋានសួគ៌ ដូចគេនាំយកទៅដាក់ ។ ធម៌ ៤ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺបុគ្គលវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ ដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ ១ ពោលសរសើរការវៀរចាកការសម្លាបសត្វ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការនេះ រមែងកើតក្នុងឋានសួគ៌ ដូចគេនាំយកទៅដាក់ ។

---

១ ការរាប់ ៤ ៗ នោះឲ្យរាប់ក្នុងមួយបទ ៗ គឺក្នុងមួយបទ ៗ ចែកការធ្វើជា ៤ គឺធ្វើខ្លួនឯង ដឹកនាំអ្នកដទៃ ពេញចិត្ត និយាយសរសើរ ។

(១១៥) ចតូហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ កតមេហិ ចតូហិ ។ អត្តនា ច អភិជ្ឈាលាយី ហោតិ បរញ្ច អភិជ្ឈាលាយ សមាទបេតិ អភិជ្ឈាលាយ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ អភិជ្ឈាលាយស្ស ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។បេ។ អត្តនា ច អភិជ្ឈាលាយ បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច អភិជ្ឈាលាយ វេរមណិយា សមាទបេតិ អភិជ្ឈាលាយ វេរមណិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ អភិជ្ឈាលាយ វេរមណិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។បេ។

(១១៦) អត្តនា ច កាមេសុ មិច្ឆាចារី ហោតិ បរញ្ច កាមេសុ មិច្ឆាចារេ សមាទបេតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារេ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារស្ស ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។បេ។

(១១៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ ប្រការ រមែងកើតក្នុងនរក ដូចគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ធម៌ ៤ ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺបុគ្គលជាអ្នកកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ ដោយខ្លួនឯង ១ ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ ១ ពេញចិត្ត ក្នុងការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ ១ ពោលសរសើរការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ ១ ។ អម្បាលនេះ ។បេ។ គឺបុគ្គលជាអ្នកវៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំអ្នកដទៃ ក្នុងការវៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ ពោលសរសើរការវៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ អម្បាលនេះ ។បេ។

(១១៦) ជាអ្នកប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងកាមេសុមិច្ឆាចារ ពេញចិត្ត ក្នុងកាមេសុមិច្ឆាចារ ពោលសរសើរកាមេសុមិច្ឆាចារ ។ អម្បាលនេះ ។បេ។

អត្តនា ច កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេរមណិយា សមាទបេតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេរមណិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេរមណិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។

(១១៧) អត្តនា ច មុសាវាទី ហោតិ បរញ្ច មុសាវាទេ សមាទបេតិ មុសាវាទេ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ មុសាវាទស្ស ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។ អត្តនា ច មុសាវាទា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច មុសាវាទា វេរមណិយា សមាទបេតិ មុសាវាទា វេរមណិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ មុសាវាទា វេរមណិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។

(១១៨) អត្តនា ច បិសុណាវាចោ ហោតិ បរញ្ច បិសុណាយ វាចាយ សមាទបេតិ បិសុណាយ វាចាយ សមនុញ្ញោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។ អត្តនា ច បិសុណាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ

ជាអ្នកវៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងការវៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ ពោលសរសើរការវៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។

[១១៧] ជាអ្នកនិយាយកុហក ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងមុសាវាទ ពេញចិត្ត ក្នុងមុសាវាទ ពោលសរសើរមុសាវាទ ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។ ជាអ្នកវៀរចាកមុសាវាទ ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងការវៀរចាកមុសាវាទ ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកមុសាវាទ ពោលសរសើរការវៀរចាកមុសាវាទ ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។

[១១៨] ជាអ្នកពោលពាក្យញុះញង់ ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងបិសុណាវាចា ពេញចិត្ត ក្នុងបិសុណាវាចា ពោលសរសើរបិសុណា-វាចា ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។ ជាអ្នកវៀរចាកបិសុណាវាចា ដោយខ្លួនឯង

បរញ្ច បិសុណាយ វាចាយ វេរមណិយា សមាទបេតិ បិសុណាយ វាចាយ វេរមណិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ វេរមណិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។

(១១៩) អត្តនា ច ផរុសវាចោ ហោតិ បរញ្ច ផរុសាយ វាចាយ សមាទបេតិ ផរុសាយ វាចាយ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ ផរុសាយ វាចាយ ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។ អត្តនា ច ផរុសាយ វាចាយ បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច ផរុសាយ វាចាយ វេរមណិយា សមាទបេតិ ផរុសាយ វាចាយ វេរមណិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ ផរុសាយ វាចាយ វេរមណិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។

(១២០) អត្តនា ច សម្ផប្បលាបី ហោតិ បរញ្ច សម្ផប្បលាបេ សមាទបេតិ សម្ផប្បលាបេ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ សម្ផប្បលាបស្ស ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។ អត្តនា ច សម្ផប្បលាបា បដិវិរតោ ហោតិ បរញ្ច សម្ផប្បលាបា វេរមណិយា សមាទបេតិ

ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងការវៀរចាកបិសុណាវាចា ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកបិសុណាវាចា ពោលសរសើរការវៀរចាកបិសុណាវាចា ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។

[១១៩] ជាអ្នកនិយាយពាក្យអាក្រក់ ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងផរុសវាចា ពេញចិត្ត ក្នុងផរុសវាចា ពោលសរសើរផរុសវាចា ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។ ជាអ្នកវៀរចាកផរុសវាចា ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងការវៀរចាកផរុសវាចា ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកផរុសវាចា ពោលសរសើរការវៀរចាកផរុសវាចា ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។

[១២០] ជាអ្នកពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងសម្ផប្បលាបៈ ពេញចិត្ត ក្នុងសម្ផប្បលាបៈ ពោលសរសើរសម្ផប្បលាបៈ ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។ ជាអ្នកវៀរចាកសម្ផប្បលាបៈ ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងការវៀរចាកសម្ផប្បលាបៈ

សម្ផប្បលាបា វេរមណិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ សម្ផប្បលាបា វេរមណិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។

(១២១) អត្តនា ច អភិជ្ឈាលុ ហោតិ បរញ្ច អភិជ្ឈាយ សមាទបេតិ អភិជ្ឈាយ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ អភិជ្ឈាយ ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។ អត្តនា ច អនភិជ្ឈាលុ ហោតិ បរញ្ច អនភិជ្ឈាយ សមាទបេតិ អនភិជ្ឈាយ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ អនភិជ្ឈាយ ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។

ពេញចិត្ត ក្នុងការវៀរចាកសម្ផប្បលាបៈពោលសរសើរការវៀរចាកសម្ផប្បលាបៈ ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។

[១៤១] ជាអ្នកមានចិត្តសំឡឹងរំពៃ (ទ្រព្យអ្នកដទៃ) ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងអភិជ្ឈា ពេញចិត្ត ក្នុងអភិជ្ឈា ពោលសរសើរអភិជ្ឈា ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។ ជាអ្នកមានចិត្តមិនរំពៃ (ទ្រព្យអ្នកដទៃ) ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងអនភិជ្ឈា ពេញចិត្ត ក្នុងអនភិជ្ឈា ពោលសរសើរអនភិជ្ឈា ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។

(១៦២) អត្តនា ច ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ បរញ្ច ព្យាបាទេ សមាទបេតិ ព្យាបាទេ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ ព្យាបាទស្ស ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។បេ។ អត្តនា ច អព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ បរញ្ច អព្យាបាទេ សមាទបេតិ អព្យាបាទេ ច សមនុញ្ញោ ហោតិ អព្យាបាទស្ស ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។បេ។

(១៦៣) អត្តនា ច មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច មិច្ឆាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។បេ។ អត្តនា ច សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ បរញ្ច សម្មាទិដ្ឋិយា សមាទបេតិ សម្មាទិដ្ឋិយា ច សមនុញ្ញោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិយា ច វណ្ណំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ ចតូហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេតិ ។

កម្មបថវគ្គោ សត្តមោ ។

[១២២] ជាអ្នកមានចិត្តព្យាបាទ ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងព្យាបាទ ពេញចិត្ត ក្នុងព្យាបាទ ពោលសរសើរព្យាបាទ ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។ ជាអ្នកមានចិត្តមិនព្យាបាទ ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងការមិនព្យាបាទ ពេញចិត្ត ក្នុងការមិនព្យាបាទ ពោលសរសើរការមិនព្យាបាទ ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។

[១២៣] ជាអ្នកយល់ខុស ដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងសេចក្ដីយល់ខុស ពេញចិត្ត ក្នុងសេចក្ដីយល់ខុស ពោលសរសើរសេចក្ដីយល់ខុស ។ អម្បាលនេះ ។ បេ ។ ជាអ្នកយល់ត្រូវដោយខ្លួនឯង ដឹកនាំបុគ្គលដទៃ ក្នុងសេចក្ដីយល់ត្រូវ ពេញចិត្ត ក្នុងសេចក្ដីយល់ត្រូវ ពោលសរសើរសេចក្ដីយល់ត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៤ នេះ រមែងកើតក្នុងឋានសួគ៌ ដូចគេនាំទៅដាក់ ។

ចប់ កម្មបថវគ្គ ទី ៣ ។

បណ្ណាសកាសង្គហិតា សុត្តន្តា

[១៦៤] រាគស្ស ភិក្ខវេ អភិញ្ញាយ ចត្តារោ ធម្មា ភាវេតព្វា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោម-នស្សំ វេទនាសុ... ចិត្តេសុ... ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ អាតាបី សម្បជានោ សតិមា វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ។ រាគស្ស ភិក្ខវេ អភិញ្ញាយ ឥមេ ចត្តារោ ធម្មា ភាវេតព្វាតិ ។ រាគស្ស ភិក្ខវេ អភិញ្ញាយ ចត្តារោ ធម្មា ភាវេតព្វា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អនុប្បន្នានំ បាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ អនុប្បាទាយ ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតិ វីរិយំ អារភតិ ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតិ បទហតិ ឧប្បន្នានំ បាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ... អនុប្បន្នានំ កុសលានំ ធម្មានំ ឧប្បាទាយ ...

ពួកសូត្រដែលមិនសង្គ្រោះដោយបណ្ណាសក

(១២៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៤ ប្រការ គួរចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។ ធម៌ ៤ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាឃើញ ។ នូវកាយក្នុងកាយ ជាបុគ្គលមានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានសេចក្តីដឹងល្អ មានស្មារតី កំចាត់បង់អភិជ្ឈានិងទោមនស្ស ក្នុងលោក ពិចារណាឃើញ ។ នូវវេទនាក្នុងវេទនាទាំងឡាយ ... ពិចារណាឃើញ ។ នូវចិត្តក្នុងចិត្តទាំងឡាយ ... ពិចារណាឃើញ ។ នូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ជាបុគ្គលមានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានសេចក្តីដឹងល្អ មានស្មារតី កំចាត់បង់អភិជ្ឈានិងទោមនស្ស ក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៤ នេះ គួរចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៤ ប្រការ គួរចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។ ធម៌ ៤ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ញុំាងឆន្ទៈឲ្យកើត សង្វាត ប្រារព្ធព្យាយាម ផ្គងចិត្ត ដម្កល់ចិត្ត ដើម្បីបិទអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ដែលមិនទាន់កើត មិនឲ្យកើតឡើង ដើម្បីលះបង់អកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាមក ដែលកើតឡើងហើយ... ដើម្បីញុំាងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើង...

ឧប្បន្នានំ កុសលានំ ធម្មានំ ឋិតិយា អសម្មោសាយ ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ភាវនាយ បារិបូរិយា ឆន្ទំ ជនេតិ វាយមតិ វីរិយំ អារភតិ ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតិ បទហតិ ។ ឥមស្ស ភិក្ខវេ អភិញ្ញាយ ឥមេ ចត្តារោ ធម្មា ភាវេតព្វាតិ ។ ឥមស្ស ភិក្ខវេ អភិញ្ញាយ ចត្តារោ ធម្មា ភាវេតព្វា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឆន្ទសមាធិប្បធានសង្ខារសមន្នាគតំ ឥទ្ធិបាទំ ភាវេតិ វីរិយសមាធិចិត្តសមាធិវីមំសាសមាធិប្បធានសង្ខារសមន្នាគតំ ឥទ្ធិបាទំ ភាវេតិ ។ ឥមស្ស ភិក្ខវេ អភិញ្ញាយ ឥមេ ចត្តារោ ធម្មា ភាវេតព្វាតិ ។ ឥមស្ស ភិក្ខវេ បរិញ្ញាយ ។បេ។ បរិក្ខយាយ បហានាយ ខយាយ វយាយ វិរាគាយ និរោធាយ ចាគាយ បដិនិស្សគ្គាយ ឥមេ ចត្តារោ ធម្មា ភាវេតព្វា ។

ញ៉ាំងឆន្ទៈឲ្យកើត សង្វាត ប្រារព្ធព្យាយាម ផ្គងចិត្ត ដម្កល់ចិត្ត ដើម្បីឲ្យកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យឋិតនៅ មិនឲ្យវិនាសទៅ ឲ្យរឹងរឹតតែចំរើនឡើងដ៏ទូលាយ ចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៤នេះ គួរចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៤ប្រការ គួរចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។ ធម៌៤ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនឥទ្ធិបាទ ដែលប្រកបដោយឆន្ទសមាធិនិងបធានសង្ខារ វិរិយសមាធិ ចិត្តសមាធិ- ចំរើនឥទ្ធិបាទដែលប្រកបដោយវីមំសាសមាធិនិងបធានសង្ខារ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៤នេះ គួរចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៤ប្រការនេះ គួរចំរើន ដើម្បីកំណត់ដឹងនូវរាគៈ ។ បេ ។ ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ដើម្បីក្ស័យទៅ ដើម្បីសូន្យទៅ ដើម្បីនឿយណាយ ដើម្បីរលត់ ដើម្បីលះបង់ ដើម្បីរលាស់ ។

ទោសស្ស មោហស្ស កោធស្ស ឧបនាហស្ស មក្ខស្ស បឡាសស្ស ឥស្សាយ មច្ឆរិយស្ស មាយាយ សាឋេយ្យស្ស ថម្ភស្ស សារម្ភស្ស មានស្ស អតិមានស្ស មទស្ស បមាទស្ស អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ខយាយ វយាយ វិរាគាយ និរោធាយ ចាគាយ បដិនិស្សគ្គាយ ឥមេ ចត្តារោ ធម្មា ភាវេតព្វាតិ ។

ចតុក្កនិបាតោ និដ្ឋិតោ ។

ធម៌ ៤ ប្រការនេះ គួរចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ដើម្បីក្ស័យទៅ ដើម្បីសូន្យទៅ ដើម្បីនឿយណាយ ដើម្បីរលត់ ដើម្បីលះបង់ ដើម្បីរលាស់នូវទោសៈ មោហៈ កោធៈ ឧបនាហៈ (ចងក្រោធទុក) មក្ខៈ (រមិលគុណ) បឡាសៈ (លើកខ្លួនផ្ទឹម) ឥស្សា (ឫស្យា) មច្ឆរិយៈ (កំណាញ់) មាយា (បិទបាំងទោស) សាឋេយ្យៈ (អួតអាង) ថម្ភៈ (មុខរឹង) សារម្ភៈ (ប្រណាំងវាស្នា) មានៈ (ប្រកាន់ខ្លួន) អតិមានៈ (មើលងាយគេ) មទៈ (ស្រវឹង) បមាទៈ (ប្រាសចាកសតិ) ។

ចប់ ចតុក្កនិបាត ។

សុត្តន្តបិដកេ

អង្គុត្តរនិកាយស្ស ចតុក្កនិបាតោ

ចតុត្ថោ ភាគោ

ចតុត្ថបណ្ណាសកោ

មាតិកា

អង្កេ

ចតុត្ថបណ្ណាសកេ ឥន្ទ្រិយវគ្គោ បឋមោ ១

បដិបទាវគ្គោ ទុតិយោ ១៩

សញ្ចេតនិយវគ្គោ តតិយោ ៤១

យោធាជីវវគ្គោ ចតុត្ថោ ៧៣

មហាវគ្គោ បញ្ចមោ ១០៧

បណ្ណាសកាសង្គហិតា វគ្គា

បណ្ណាសកាសង្គហិតោ សប្បុរិសវគ្គោ បឋមោ ១៩៨

សោភនវគ្គោ ទុតិយោ ២១៧

ទុច្ចរិតវគ្គោ តតិយោ ២២៣

សុត្តន្តបិដក

អង្គុត្តរនិកាយ ចតុក្កនិបាត

បឋមភាគ

បឋមបណ្ណាសក

មាតិកា

លេខទំព័រ

បឋមបណ្ណាសក	ភណ្ឌគាមវគ្គ ទី ១	១
	ចរវគ្គ ទី ២	១៩
	ឧរុវេលវគ្គ ទី ៣	៤១
	ចក្កវគ្គ ទី ៤	៧៣
	រោហិតស្សវគ្គ ទី ៥	១០៧

បណ្ណាសកាសង្គហិតវគ្គ

បណ្ណាសកាសង្គហិត	សប្បុរិសវគ្គ ទី ១	១៩៨
	សោភនវគ្គ ទី ២	២១៧
	ទុច្ចរិតវគ្គ ទី ៣	២២៣

មាតិកា អង្កេ

បណ្ណាសកាសង្គហិតោ កម្មវគ្គោ ចតុត្ថោ ២២៩

អាបត្តិភយវគ្គោ បញ្ចមោ ២៤៩

អភិញ្ញាវគ្គោ ឆដ្ឋោ ២៦៥

កម្មបថវគ្គោ សត្តមោ ២៧៨

បណ្ណាសកាសង្គហិតា សុត្តន្តា ២៨៤

មាតិកា

លេខទំព័រ

បណ្ណាសកាសង្គហិត កម្មវគ្គ ទី ៤ . . . . ២២៩

អាបត្តិភយវគ្គ ទី ៥ . . . . ២៤៩

អភិញ្ញាវគ្គ ទី ៦ . . . . ២៦៥

កម្មបថវគ្គ ទី ៧ . . . . ២៧៨

ពួកសូត្រដែលមិនសង្គ្រោះដោយបណ្ណាសក ២៨៤

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ

INSTITUT BOUDDHIQUE